

accentibus. ibi. Accentus nomas.

Tandem grāmaticas pro posse docebo figuras.

Cōstrue. Tandē. i. rēitate docebo grāmaticas figuras. i. figuras grāmaticales pro posse. i. iuxta possibilitatē meā. i. duodecimū capitulum erit de figuris grāmaticibus. ibi. pluribus est membris.

Quāuis hec doctrina non sit satis generalis

Proderit ipsa tamen plus nugis maximā.

Hec doctrina proderit plus nugis maximā fabulosa, nugada. Quis nō sit satis generalis. i. multā plura seu vniuersalis. hic se humillat.

Post alphabetum minus hec doctrina legetur

Inde legget maius mea qui documenta sequetur.

Cōstrue. Hec doctrina. i. liber meus legetur post minus alphabetū. i. post donatū vel pūscianū quē vocat alphabetū. Inde. i. postea illi qui sequuntur mea documenta. i. q̄ sciunt librū meū legent maius volumē pūscianū. Et hic ostēdit quo tēpore et p̄ quē scholares legi debeant.

Iste fere totus liber est abstractus ab illo.

Quia supple iste liber fere. i. quasi totus est abstractus ab illo scz pūsciano. Et rult dicere q̄ pūmo legendus est donatus. sive pūscianus mīnor. deinde liber suus. Quasi diceret q̄ iste liber est quasi totus extractus a pūsciano. Et sic finitur prohemium et ordo librī sui.

Rectis as es a dat declinatio prima.

Atq̄ p̄ nū ppia quedam ponuntur hebreæ.

Id est p̄ma declinatio seu noia p̄me declinatōis in rectis. i. in noia cuius singularibus faciunt as vt andreas. In es vt anchises. In a vt musa. et patet cōstructio. Atq̄ p̄ quedā ppia noia hebreæ seu iudeæ ponuntur per am. i. terminantur p̄ am. vt adam abraham. Et ita videtur p̄ma declinatio quattuor habere terminationes. videlz as es a t am.

Dans ac diphthongon genitiuis atq̄ datiuis.

Dans scz p̄ma declinatio ḡlis. atq̄ pro et datiuis ac diphthongon. i. q̄ ḡli et datiuū singulares p̄me declinatōis faciūt in e diphthongō. vt poete. muse. licet nō p̄feratur nec scribat̄ ex toto. vt dicit̄ regula diphthongoum. Nam sunt quattuor scz ae oe au et eu. quarū due scribunt̄ et p̄feruntur ex toto. scz au vt audeo. eu vt eumachus. alie due scribuntur neq̄ p̄ferunt̄ scz ae et oe. vt musæ. et foenum. et hoc seruatur apud modernos.

Am seruat quartus/tamen en aut an reperimus

Cum rectus sit in as vel in es/vel cū dat a grecis

Rectus in a greci facit an quarto breuiari.

Id est accusatiuis singularis p̄me declinatōis generaliter terminatur in am. vt poetā et musam. Tamē nos reperimus an aut en in accusatiuis p̄me declinatōis. Et p̄ q̄ rectus. i. notatiuis sit h̄ es. hoc est

**Duodeci
mū capz**

**Prima
declinatio.
A as es
Am**

**Etō e
Dtō e**

Actō am

a iii

The College
The 4th of June
from the
College

accentibus. lbi. Accentus nomas.

Candem grāmaticas pro posse docebo figuras.

Cōstrue. Tandē. i. rltimate docebo grāmaticas figuras. i. figuras grāmaticales p posse. i. iuxta possibilitatē meā. i. duodecimū capitulum erit de figuris grāmaticalibus. lbi. pluribus est mēbris.

Quāuis hec doctrīna non sit satis generalis

Proderit ipsa tamen plus nugis maximāni.

Hec doctrīna pderit plus nugis maximāni fabulosi. nugacis. Quis nō sit satis generalis. i. multū. plicat seu rniuersalis. hīc se humiliat.

Post alphabetum minus hec doctrīna legetur

Inde leget maius mea qui documenta sequetur.

Cōstrue. Hec doctrīna. i. liber meus legetur post minus alphabetū. i. post donatū vel pūscianū quē vocat alphabetū. Inde. i. postea illi qui sequuntur mea documenta. i. q sciunt librū meū legent maius volumē pūsciani. Et hīc ostēdit quo tēpore r q quē scholārē legi debeant.

Iste fere totus liber est abstractus ab illo.

Quia supple iste liber fere. i. quasi totus est abstractus ab illo scz pūsciano. Et rult dicere q pūmo legendus est donatus. sine pūscianus minus. deinde liber suus. Quasi diceret q iste liber est quasi totus extractus a pūsciano. Et sic finitur prohemii r ordo librī sui.

Rectis as es a dat declinatio prima.

Atq p mī ppia quedam ponuntur hebrea.

Id est pīma declinatio seu nōia pīme declinatōis in rectis. i. in nōiatiuis singularibus faciunt as vt andreas. In es vt anchises. In a vt musa. r patet cōstructio. Atq p r quedā ppia nōia hebrea seu iudea ponuntur per am. i. terminantur p am. vt adam abraham. Et ita videtur pīma declinatio quattuor habere terminationes. videlz as es a r am.

Dans ac diphthongon genitiuis atqz datiuīs.

Dans scz pīma declinatio gīs. atqz pro r datiuīs ac diphthongon. i. q gīs r datiuī singulares pīme declinatōis faciūt in e diphthongō. vt poete. muse. licet nō pferatur nec scribat ex toto. vt dicit regula diphthongoum. Nam sunt quattuor scz ac oe au r eu. quarū due scribunt r pferuntur ex toto. scz au vt audeo. eu vt eumachus. alie due scribūtur neqz pferunt. scz ae r oe. vt musae. r foenum. r hoc seruatur apud modernos.

Am seruat quartus tamen en aut an reperimus

Cum rectus sit in as vel in es vel cū dat a grecus

Rectus in a greci faciūt an quarto breuiari.

Id est accusatiuis singularis pīme declinatōis generaliter terminatur in am. vt poētā r musam. Tamē nos reperimus an aut en in accusatiuis pīme declinatōis. Cū p qī rectus. i. notatiuis sit hī es. hoc est

Duodeci
mū capē

Prima
declinatio.
A as es
Am

Gtō e
Dtō e

Actō am

terminatur in es et in as. Et dicitur cum pro quando rectus. i. notatiuus dat
a. i. terminatur in a. Quasi diceret quod accusatiuus singularis prime decli-
nationis preter generalem terminatorem reperitur in a terminari. et hoc
est quoniam notatiuus terminat in as. ut hic eneeas. accusatiuus hunc eneeam vel
eneam. reperit in en terminari. et hoc quoniam nescis terminatur in es. ut hic an-
chises actio hunc anchisan vel anchisen. reperitur etiam in an correpta ter-
minari. et hoc quoniam nescis grecus in a terminatur. ut hec eginia actio hac egi-
nam vel eginan. Ideo subiungit dicens rectus. i. notatiuus grecus in a ter-
minari facit an breuiari quarto. i. accusatiuus singulari.

Utō a Quintus in a dabitur/post es tamen c reperitur.

Id est utrius prime declinationis terminatur in a. ut utō o andrea. o an-
chisa. o poeta. Tamen e. i. utrius in e terminatus reperit post es. i. post nescis
in es terminatus. ut hic anchises utō o anchise vel anchisa.

Abtō a Sextus tamen es quandoque per e dare debes.

Id est quod ablatiuus fit in in a. ut ablatiuo ab hoc andrea. Tu debes quod
quod. i. aliqui dare es. i. nomen prime declinationis in es terminatur per a in abtō
ut hic anchises ablatiuo ab hoc anchisa vel anchise.

Am recti repetes/quinto sextum sociando.

Id est nota prime declinationis facientia notatiui per am repetunt illum
nomen. scilicet illa terminatorem am in vocatiuo sociando sexti. i. ablatiuo. Qua-
si diceret quod nota terminata in am in notō faciunt utrius et ablatiuo similes.
ut hic adam vocatiuo o adam ablatiuo ab hoc adam.

**Plō pl. e
Utō e
Stō arū**

Plō pl. e Utō e Stō arū

Id est nota prime declinationis facientia notatiui per am repetunt illum
nomen. scilicet illa terminatorem am in vocatiuo sociando sexti. i. ablatiuo. Qua-
si diceret quod nota terminata in am in notō faciunt utrius et ablatiuo similes.
ut hic adam vocatiuo o adam ablatiuo ab hoc adam.

Atque secundus habet arum. nisi syncopa fiet.

Construe. Atque per et secundus. i. genitius pluralis habet arū ut poetarū. nisi
figura fiat que vocatur syncopa. ut graiugenū per graiugenarū. i. dicitur grecorum
Est autem syncopa quod littera vel syllaba de medio dictionis eripitur.

**Plō is
Abtō is**

Tertius et sextus habet is/tamen excipiemus

Quando mas fit in vs: in a femineum sine neutro

femineis abus sociabitur ut dominabus

Sexum discernens istis animas superaddes.

Construe. Tertius et sextus. i. datiuus et ablatiuus pluralis prime de-
clinationis habet is. ut utō hys mulis abtō ab hys mulis. Tamen excipi-
emus predicta i. gula. quoniam mas. i. masculinus genus fit in us ut dñs. femi-
neus in a ut dña. sine neutro. i. quod talia non habeant neutrum. ut dñs dña. non
enim dicimus dñm in neutro genere. in femininis terminationibus homi-
nium talium nomen. hec terminatio abus sociabitur datiuus et ablatiuus pluralis
bus. ut dominabus mulabus. Et hoc est causa differentie masculinorum suorum
non obstante per sunt prime declinationis. quod quod hec nota feminea regularis

Cetera cum muta dic esse frequentius equa.

¶ Sententia talis est. videlicet quod cetera nota secundum declinationis in et terminata que non possunt comprehendere in regulis predictis sunt equalia in modo et genere ut dixerat agri. faber fabri. ¶ Constructio talis est. Tu dic cetera a predictis cum muta. scilicet precedente. sepius esse equa. id est equalia in modo et genere.

Unus et illius uterque et nullus solus et alter.

Totus dant in ius genitiuos/adde alius.

Sanque tenent normam pronominis ista secunda.

¶ Superius dixit quod illa nota que dant versus in genere crescant. nunc specificat in istis versibus que sunt illa nota que habent versus. Et dicit sic. Ista nota videlicet unus et nullus etc. dant genus in ius. Tu etiam adde his predictis alius quod facit alius. Sed dimittis alius quod clara sunt. attende super hoc note alius cum ius genitiui videtur esse equalis modo. Rursus quod si non crescit in syllabis. crescit tamen in terminibus. quod patet in genere. et in modo breuiat. Deinde dicit autor. Namque. id est illa nota tenens eandem normam pronominis. id est variant ad modum secundum modum pronominis. Et si queratur utrum sint nota vel pronomen. Rursus. nota naturam pronominis habentia in modo declinandi et non in modo significandi.

Eus dat ei vel eos genitiuo more pelagii.

¶ Quasi dicat. Nomen secundum declinationis in eius terminatum. habet duplicem genitiuum. scilicet eos vel ei. ut hic thydeus. genitiuo huius thydei vel thydeos. et hoc more pelagii. id est greci.

Cum datur ei bina iacitur quandoque suprema.

¶ Dicit quod cum per quoniam bina id est gemini id datur in genere suprema id est ultima id est ultima syllaba. Et hoc fit causa metri. ut in versu. Quid timeas non est. anthoni scripta leguntur. Et ponitur anthoni per anthoni.

Tertius o posuit sextumque sibi sociabit.

¶ In hoc versu ponitur regula de duobus et ablatiuo singularibus secundum declinationis. Tertius id est tertius posuit o. id est terminat in o. ut duo. quod per et sociabit sibi sextum. id est ablatiuum. et hoc est in eadem terminatio. videlicet in o. ut duo.

Sed dabis i terno/cum feceris ius genitiuo.

¶ Hic ponitur exceptio a regula datiuus. et dicit. Sed tu dabis i terno. id est duobus cum per quoniam feceris ius in genere. ut mus minus minus. alter alterius alteri.

Um retinet quattuor/sed neutris prouideamus.

Primum cum quarto quintoque sono dabis vno.

¶ Hic ponitur regula de accusativo dicentes. Quartus id est accusatiuus retinet unum. ut actio hunc magistrum. Deinde ponitur unum notabile siue una regula valida in qualibet declinatione dicentes. Sed prouideamus. id est prouidentia habeamus in neutris. in ipso cum neutris. prouideamus cuiuscumque declinationis sine. Nos decet dare primum. id est notatiuum cum quarto. id est cum accusatiuo. quod pro et quito. id est vocatiuo. vno sono. id est sub una terminatio. quasi diceret quod nota neuus habet nomen actum et vocatiuum similes in omni declinatione. In prima ut hoc

**Nota non
crescentia**

**Crescunt
ista octo.**

**Datiuoque
ablato o**

Actio um

pascha. actō hoc pascha. vñ o pascha. In scōa hoc scamni. actō hoc scam
num. vñ o scamni. In tertia hoc thema. actō hoc thema. vñ o thema. In
quarta hoc comu. actō hoc comu. vñ o comu. In quinta vero nō est exem
plum. q̄ nulla nōia neutra reperitur quinte de dñationis.

On iunges grecis/menelaon sit tibi testis.

¶ Tu iunges on grecis nōia in accusatiuo singulari. Quasi dicat q̄
nōia greca secunde de dñationis p̄ter generalem terminatōem possunt
accusatiui in on terminari. vñ hīc menelaus. accusatiuo hunc menelaum
vel menelaon. et hoc est qd̄ dicit menelaon sit rē.

Cum tenet eus rectus aliquando fit per a quartus

¶ Sententia est q̄ quando notatiuus desinit in eus. quartus. i. actus sit
aliqui p̄ a. vñ hīc thydeus. actō hunc thydeū vel thydea.

Uñ R

Uñ um

Rectus in r vel in um similem faciet sibi quintum.

¶ Hīc autor ponit regulā de vocatiuis singularibus scde de dñatōis. et
dicit rectus. i. notatiuus in r lram terminatus vel in um facit quintum. i.
vocatiui sibi simile vñ hīc magister. vñ o magister. hīc vñr satur. vñ o vñr
satur. et hīc doctus et sic philotus et glicerius que sunt nōia greca.

Ex et quandoq̄ per metathesin reperis re.

¶ Dicit q̄ p̄p̄ia nōia in er terminata aliqui faciunt vocatiui in re. vñ hīc
leander vñ o leander velleādre. et hoc fit p̄ figurā que ē metathesis. De
tathesis nihil aliud est q̄ transpositio lram. Constructio talis est. Tu re
peris quandoq̄ re in vñ ex er. i. ex notatiuo terminato in er per metathe
sin. i. per illam figuram que sic notatur.

rato p eu

Sepe p l.

Recti dipthongus dabit eu quinto quasi grecus.

¶ Id est nōia terminata in eus dipthongon facit eu in vñ. vñ hīc thy
deus vñ o thydeu quasi grecus. i. p̄m grecam de dñatōem.

Cum proprium dat ius tenet i quinto facens us.

¶ Id est nōia propria terminata in ius vocatiui remota us faciunt in t.
vñ hīc anthonius vocatiuo o anthoni. Et hoc in nōibus propriis termina
tis in ius. Construe sic. Quintus teneri. cum pro quando proprium. i. nō
men datius facens. i. abscidens vs.

sepius p e

Us mutabis in e si formas cetera recte.

¶ Id est cetera nōia scde de dñatōis que nō p̄t p̄neri sub aliqua regu
la p̄dicat formā vñ a nō mutādo vs in e. vñ dñs vs in e. sit dñe.

Quintus habet casus fili deus agne vel agnus.

Et pulgus pelagus populus fluuiusq̄ chorulq̄.

¶ Dicit autor q̄ nōia que in lra ponunt nō penitus seruat regulā p̄dictā
etā. q̄ filius facit o fili et aliq̄ filie. et tūc seruat regulā. deus o deus. agn
o agne vel agnus. vulgus o vulgus. pelagus o pelagus. populus o po
lus. fluuius o fluuius. chorus o chorus. Et dñā sic lraz. Quintus casus. i.
vñ o huius nōis filius habet fili. deus o deus in vocatiuo.

Primo plurali quinto simul i sociabis.

¶ Id est notatiuis scde declinatōis in pāmo plurali. hoc est in utō. ⁊ quinto. i. vō facit productā. ⁊ hoc intelligit in masculino feminino ⁊ cōi genere. ⁊ pluraliter nō hē dñl. pñ nō hē pappi. pñ nō hē philosophi. In neutro autē genere statim regula dabitur ⁊ doctrina. Construe. Tu so dabis. i. pāmo plurali. q. p ⁊ quinto. i. vocatiu.

Hoscasus neutri quartusq; decet per a pont.

¶ Sentētia est q nola scde declinatōis neutri generis in notatiuo actō ⁊ vō pluralib⁹ faciūt a. vt pñ nō hecscāna. actō hecscāna. vō o scāna. Terminus vero sic ordinat. Decet. i. debitiū est hos casus predictos. i. nūā actū ⁊ vōū neutri. i. in oibus nobis neutri generis. pont. i. terminari per a.

Dic nisi concessis oꝝum fieri genitiuis.

¶ Autor ponti regulā de gō plurali scde declinatōis. ⁊ dicit q gōis pluralis scde declinatōis facit oꝝ vt dñōꝝ. nisi sint concessa. i. syncopata. Litteꝝ ra sic ordinat. Tu dic oꝝ fieri genitiuis pluralibus scde declinatōis. nisi in concessa. i. syncopatis. vt diuin pro duoz.

Tertius is finit. sextumq; sibi sociabit.

¶ Tertius. i. dñs pluralis finit is. vt dñs his dñs. q. p ⁊ sociabit sextū. i. ablatiū. sibi. i. in eadē terminatōne. vt ablatiū ab his dñs. Quasi dicit q dñiū ⁊ ablatiū plurales scde declinatōis finit in is.

Os faciet quartus nisi neutris a damus illis.

¶ Quartus. i. actūs faciet os vt dños. nisi nobis neutris que nō faciūt accusatiū in os. sed nos damus illis. i. neutris a. vt actō hecscāna.

Exipis ambo duo tamen hec heteroclitā pono.

¶ Ex ipis vocatib⁹ hec nola ambo ⁊ duo exipiūt a regula predicta. q. deberent fieri in neutro genere. ⁊ nō faciūt cū heterodyrasunt. ac de eorū declinatōne tractatur in caplo heterodyrōꝝ.

ODe notatiuis tertie declinationis.

Dabit eq; vel a tibi declinatio terna.

¶ Terna declinatio dabit. i. habebit has terminatōnes in notatiuo casu singulari. videlicet o vt sermo. e vt mare. a vt thema. ⁊ multas alias habebit. vt inferius patebit.

Cunges a vel e. D bult i sola pꝛesse.

¶ Inueniuntur etiam terminata in c precedente a. vt laclactis. vel c precedente e vt allecallectis. Et hoc est qd dicit. Cunges a vel e. Inueniuntur etiam terminata in d sola i precedente vt dauis. nec po. Italia vocis precedere d. ideo dicit. D vult i sola pꝛesse.

A cum vocali patietur qualibet addi.

¶ Inueniunt quocq; nola terminata in l qualibet vocali pꝛecedēte. a vt aial e vt mel. i vt vial. o vt sol. v vt cōsul. Ideo dicit ista lal patietur addi cum qualibet vocali. Et est sciendū q vocales sunt quinq; scz a. e. i. o.

Atō plu.
Utō i.

neutra a.

Gtō oꝝū.

Dtō is

Abltō is

Actō os

bel a

A C D

C D

L

A

Non b non iunge/reliquis vocalibus adde.

C Inueniuntur etiā terminata in n qualibet vocali precedēte p̄ter r. ex
emplū de a vt titan. l. sol. de e vt nomen. de l. vt delphin. de o vt demon. Ex
pone igitur sic. Tu non iunge shanc litteram n huic vocali u. sed bene cū
reliquis vocalibus. scz a e i o.

B

S

Cuilibet r iunges/s insuper oibus addes.

C Inueniuntur etiā terminata in r lra qualibet vocali precedente. a vt tor
cular. e vt pater. i vt martyr. o vt soror. u vt murmur. Tertius sic exponitur.
Tu iunges cuilibet vocali r. Inueniuntur quoq; terminata in s qualibet
vocali precedēte. a vt pietas. e vt sedes. l. vt lis. o vt flos. r vt rus. Et hoc ē
quod dicit. Tu addes insuper oibus vocalibus s.

Bs

B quoq; preposita datur oibus s sociata.

C Dicit autor q̄ ista littera s datur sociata oibus vocalibus preposita b.
a vt arabs. r est q̄dem populus. e vt celebs. l. castus. i vt calibs (stele) o vt
scrobs. folla scz illa quā poid facit. r vt vbs. l. ciuitas.

Uls Ms

Uls vt puls sequitur/ sed ems vt hyems repetitur.

C Dicit autor q̄ etiā inueniuntur iste due terminatōes. vls vt puls. l. pul
mentū pap. Et inuenit̄ hec terminatio ems. vt hyems. l. tēpus frigidum

As

A si preponas s omnibus addere debes.

C Dicit autor q̄ si tu preponas hanc litterā n huic littere s. tu debes ad
dere oibus vocalibus. Exemplū de a vt glans. fructus quercinus (eckel)
de e vt mens. de lbt tygrins. l. quoddā oppidū. de o vt mons. de u vt quin
cuns dīs. decuns dīs.

Ps

Non b sed reliquis s p p̄eunte locabis.

C Tu locabis hanc litterā s non cū ista vocali u. sed cū reliquis precedē
te p. Exemplā patent. a vt daps (an mete). e vt adeps. l. p̄nguedo farine
vel alterius rei. i vt stip̄s. id est truncus arboris. Unde venit̄ hec stipula.
o vt ops. id est terra.

Rs

Non i sed relique p̄eunt r s sociante.

C Sensus est q̄ ista vocalis i non p̄est. sed relique vocales bene p̄eunt
r sociante s. Quasi diceret oēs vocales p̄ter i possunt p̄ecedere rs. de a
vt ars. de e vt incers. de o vt mors. de u vt tyburs. nomen fluuij.

Dicimus aēs vt p̄aes aus vt laus iungere debes.

C Sensus est q̄ inueniuntur nomina terminata in aēs vt p̄aes. r alia ter
minata in aus vt laus.

Apps vt s̄rps iunges: b solam t sociabis.

C Tu iunges p̄dictis terminatōibus s̄rps vt s̄rps. l. p̄genes vel trunc
arboris. Tu sociabis v solā r nō aliā vocalē huic littere t vt caput.

p cum vocali patietur qualibet addi.

C Sensus est q̄ ista lra p̄ patiet̄ addi. l. poterit iungi cū qualibet vocali.
Exemplū de a vt par. de e vt rex. de i vt nix. de o vt nox. de u vt iux.

r

ter debeant in is terminari. Sexum discernens in talibus nominibus. quod debent esse res animate. ut dominus domina. Nam si talia nomina significarent res inanimatas non facerent dativum et ablativum plurales in abus. sed in is ut pugnus pugna. Nec etiam si sexus non discernitur. ut columbus columba. Etiam requiritur quod femine recte formaretur a masculino recte mutando vs in a. et per hoc excipitur gallus gallina. Requiritur etiam quod significatio non variat. et per hoc excipitur lacerta lacertus. nam lacertus significat biachis. Lacerta serpens est. Deinde dicit autor. Tu superaddes istis hoc nomen animas quod facit animabus.

Accusatiuis pluralibus as sociabis.

Tu declinator sociabis as accusatiuis pluralibus prime declinationis ut accusatiuo has musas.

Uersibus his nota fit declinatio prima.

Construe. Prima declinatio sit nota. id est manifesta tibi his versibus supradictis.

De secunda declinatione.

Bel te ut aut um vs aut eius pone secunda.

Construe. pone in secunda declinatione in nominativo casu singulari has terminationes. videlicet er ut magister. ir ut vir. vr ut satur. vm ut scammus. vs ut dominus. eius ut thydeus.

Genitiuus erit sed quando rectus habebit

Ir aut ut aut eius genitiuus cum superabit.

Id est quod generis singularis nomen secunde declinationis terminatur in i pro ductam et quomodocumque faciat nominativum ut magister magistrum. vir virum. satur saturum. i. repletus. scammus scammum. dominus dominum. thydeus thydem. proprium nomen

Sed est sciendum quod generis aliqui superat nomen. quoniam nomen terminatur in ir ut vir virum. in vr ut satur saturum. in eius ut thydeus thydem. eius generis licet non iudicatur crescere. tamen crescit. quod thydeus est dictio bisyllaba et non trisyllaba cum sit diptongata in fine. thydei vero trisyllaba.

Um par fiet et vs sed quod fit in er variamus.

Am. I. nomen secunde declinationis in um terminatur ut scammum. et vs. i. nomen secunde declinationis in vs terminatur ut dominus. fiet par. id est equale in nominativo et genitivo. Sed nos variamus illud quod fit in er. Quia videlicet quod illud tale nomen in er terminatum aliquando crescit in genitiuo. ut puer pueri. Aliquando non crescit ut magister magistrum. Et hoc declarat inferius per regulas speciales.

Er s p iuncta superabit et sine muta.

Hic ponit duas regulas quarum prima talis est. Nomen secunde declinationis in er terminatum s p precedente seu iuncta vel consumpta superabit in genitiuo. ut asper prosper. r. Alia ponitur cum dicitur. Et er sine muta. i. nomen terminatum in er nulla muta precedente. superabit in genitivo. ut puer pueri.

Nota quod mure sunt novem. scilicet b c d f g k p q t.

Acto as

**et ir ur
vs eius u**

cto i

**beum no
crescētia.**

**et crescit
sinemuta**

Et si p̄sistit genitiuus non superabit

¶ Hec sententia est q̄ genitiuus non superabit notatiuū si sit p̄sistit er. vt magister magistrī. minister ministrī.

Huic noīme suberit ternam ve sequester habebit.

¶ Dicitur autō: q̄ hoc nomē sequester suberit huius nomē. i. regule p̄dicte scz Et si p̄sistit. qd̄ seruat regulā. i. nō crescit in ḡtō. Et dedinatur notatiuo sequester sequestra sequestri. genitiuo sequestri rē. q̄ potest etiam dedinari per tertiaz dedinacionē. vt notatiuo h̄ic sequester hec sequestris hoc sequestrē. i. pacificator discordiarum.

et nō cres-
cens

¶ Par est cum mute subit et pet a dans muliebze.

¶ Homen in er sede dedinacionis terminatū est par. i. equale in notatiuo r ḡtō. cū p̄ qm̄ ista terminatio er suberit mute. i. sequit mutā. dans muliebze. i. femininū genus p a. vt nō pulcer pulcra crū. ḡtō huius pulcra.

Hinc tamen excipias que de gero vel fero formas

¶ Dicitur autō: ponit exceptiōem a regula p̄dicta dices. Tu excipis. i. excludere debes hūc. i. ab ista regula. illa noīa que tu formas p̄ deriuacionem seu p̄ cōpositiōem de gero geris vel de fero fers. q̄ licet illa noīa habeant mutam ante et tñ habēt ḡm̄ superantē nūm̄. vt dapifer dapiferi (qui potat dapes) Armiger geri. (q̄ portat arma.) In his est et similibus littera muta p̄cedit er. videlz f vel g. A. i. femininū in a. vt dapifera armigera. genitiuus tamen superat nūm̄. vt dapiferi armigeri.

usc̄escēs

Crescunt que dant bs & adulter erit superandus.

¶ Dicitur ponitur vna regula per modū exceptiōis quo talis est. illa noīa que dant vs in ḡtō crescunt. i. habent ḡm̄ superantē vel in syllabis. vt vnus. alter alterius. vel in temporibus. vt alius alius. Et h̄ic nūm̄ adulter erit superandus a ḡtō licet habeat mutam ante et r femininū in a. et est adulter ille qui vadit ad alienū thorum siue ad alienā vxorem. Similiter etiam illa que ponuntur in sequentibus versibus habent ḡm̄ superantem non obstante regula. ¶ Par est cum mute.

Ista cres-
cunt.

Celtiber atq; lacer liber socer ac iber atq;

¶ H̄ic byteri cum mulcibero memoz esse memento

¶ Celtiber est qdam populus lacer. i. laceratus. liber. i. franchus. Etiaq; liberi sunt filij r filie. i. ples. Etia est deus vini r p̄ istis significatis. creasat. sed liber p̄ codice r p̄ cortice nō crescit. Socer. i. pater vxoris. aut pater vtri. Iber populus hispanie. atq; p r tu memento esse memoz huius noīs p̄sistit byteri q̄ hoc noīe mulcibero. q̄ oīa ista habent ḡm̄ superantem nūm̄. H̄ic byter vt quasi prebens iter. Mulciber d̄: quasi mulcens ūmbz. vel quasi mulcens es. r idem est quod ferrarius.

Dexter format et; poteris quoq; dicere dextri.

¶ Hoc nomen dexter aliquando facit dexteri. r sic habet ḡm̄ superantē r alqñ facit dextri. r sic nō habet ḡm̄ superantē (anglice right) An. Huius & vtr̄ dexte considerat esse iussiter.

Alx dabit **anx** **fx** **bnx** vt **calx** **lanx** **afx** quoz **cōiux**.

Sēsus est q̄ ista noia tertie declinatōis dabit in nō singulari has ter minatōes. **alx** vt **calx** cimenti vel talus pedis **lanx** vt **lanx**. i. magna scella. **rx** vt **arx**. i. summitas. **vnx** vt **cōiux**. i. cōiugatus vel cōiugata.

E De genitiuis tertie declinationis.

Quāt nomen in a genitiuū tis sibi iuncta.

In ista parte autor ponit regulā de genitiuo veniente a nōiatiuo ter minato in a. **z** dicit sic. Nomen terminatū in a foimat genitiuū hac syllaba **tis** iuncta. vt hoc thema. addita **tis** fit thematis.

Is facies **ex e** veluti mare siue cubile.

Hic ponit regulā de genitiuo veniente a nōi terminato in e. **z** sic expo nitur ista. Tu facis **is** **ex e**. i. ex nōi terminato in e. Quasi dicat q̄ noia in e terminata mutant e in **is** foimando genitiuū singularē. veluti mare e in **is** fit maris. cubile e in **is** fit cubilis. i. lectus vel camera.

Onis habes **ex o** sed **inis** do perficit **z** go.

Femineo genere nemo sociatur homoq̄

Do vel margo cardo cum turbine virgo

Sic **z** apollo facit brytonis bryto/caroq̄ carnis.

Dicit autor sic. Tu habes in genitiuo singulari tertie declinatōis cniis penultima pducta **ex o**. i. ex nōiatiuo terminato in o. vt sermo sermenis.

Hic autor ponit **ex p** **z** **o** in dices. Sed de go in femineo genere **pi** **at** gū in **inis** penultima correpta. vt dulcedo dulcedinis. i. suauitas. caligo caliginis. i. tenebre. nemo q̄ **p** **z** hemo sociatur p̄dictis. vtrūq̄ facit gū in **inis** penul. correpta. vt nemo **inis**. hemo **inis**. Et illa que sequuntur in littera sociant p̄dictis. vt ordo **inis**. margo **inis**. **z** est spaciū qd̄ circūcir ea litteras vel fluuios est. Lardo **inis** est ferrū sup̄ quo voluitur cūctū. In uenitur etiā cardo **onis**. **z** est quedā herba spinosa. Turbo **inis** est turba tio maris vel alius rei. virgo facit virginis. **z** apollo facit apollinis. i. sol. Bryto facit brytonis qd̄am populus. Caro etiā excipitur quod facit car nis **z** non caronis. ideo dicit caro carnis.

Lac lactis ponit: allec allecis habebit.

Dicit autor q̄ hoc nomen lac habebit lactis in genitiuo. **z** hoc nomen allec habebit allecis in genitiuo. **z** est quidam p̄ficus de quo dicit Allec as satum thuringis est bene gratū. De solo capite faciunt bene fercula qnq̄

Is post l pone: sed **lis** mel felq̄ dedere.

In hac parte autor ponit talem regulam de genitiuo veniente a nōi natiuo terminato in l. **z** dicit sic. Tu pone **is** post l. Quasi dicat q̄ nōi natiua terminata in l faciunt genitiuum addendo **is**. vt animal adde **is** fit ani malis. Sed mel **z** fel excipiuntur. quia suscipiunt **lis** in genitiuo. vt mel addita **lis** fit mellis. fel addita **lis** fit fellis. Et hoc est quod dicit Sed **lis** mel felq̄ dedere.

A atis

E is

Do inis

Go inis

C is

L is

Malis longam dat neutro/cetera curtam

¶ Nomen neutrum in al terminatum dat alis longam in genitiuo. vt animal aialis penultima pducta. Cetera scz que non sunt neutra dant alis curam in genitiuo. vt hanibal hanibalis. et est propriu nomen viri.

Elis

Curtam pone salis/longam dat elis & olis.

Olis

¶ Excipitur hoc nomen sal qd quis sit neutri generis corripit tamen penultima. et ideo dicit. Curtam pone salis. i. penultimam genitiu. Inuenitur etiam sal masculini generis. et tunc tenet illam regulam. cetera curam. Longam dant elis et olis. i. genitiu terminatum in elis et in olis dat penultimam longam. vt michael michaelis sol solis.

Uls

U dat blis/il ilis consul pugil est tibi testis

Ilis

¶ Dicit q nomen terminatum in ul dat ulis in genitiuo. et nomen terminatum in il dat in genitiuo illis utrobiz penul. corripiendo. Consul consilis. Pugil pugilis est tibi testis. i. exemplum. Et est consul ille qui donat consilium. Pugil ille qui cum alio pugnat.

Anis

An erit is iuncta/sietq penultima longa.

¶ In hac parte autor determinat de qto veniente a modo terminato in an et dicit sic. An erit is iuncta. Nec terminatio is erit iuncta an. i. nō terminato in an. et hoc intellige formando genitium. vt tytan addita is fit tytanis. penultimāq pducit. et ideo dicit. sietq penultima longa.

Inis

E super n dat mis curtam/sed deme lienis

¶ Autor determinat de modo veniente a modo cedente. et dicit sic. E super n. i. nō terminatum in n precedere e dat inis curtam in gto. vt nomen. Deinde ponit exceptōem dicens. Sed deme. i. excipe a regula precedente hoc nomen lien. Et declinat hic lien lienis. et est quoddā intestinum deberet enī facere lienis penultima correpta. et facit lienis penultima producta. Excipiuntur etiam illa que ponuntur in littera sequenti.

Inis

Renis syrenis splenisq/sed in dabit inis.

¶ Ren renis declinatur sic. hic ren renis. est intestinum a quo rursus materia luxuriet. lecher. Syren syrenis autem sic declinatur. hec syren syrenis est piscis marinus vel periculum maris. Splen sic declinat. hic splen splenis. (the mylt) Sed in dabit inis. Dicit autor q nomen in terminatum dabit inis in genitiuo penultima pducta. vt delphin delphinis est piscis marinus magnus valde humanus.

Onis

On sibi copulat is/sed quedam propria dant tis

¶ In hac parte autor determinat de qto veniente a modo terminato in on dicens. On. i. nō terminatum copulat sibi hanc terminatōem is formando genitiu. vt demon demonis. Deinde ponit exceptōem dicens sed quedā ppria nota dant tis. vt demophon tis. pprium nomen.

De qualitate propria & appellativa.

Quod nomen proprium quod non ita sit tibi notū

**Id proprium dices quod non notat vniuocet
Plures/nāq; duo sensu non signat in vno.**

¶ Quia magister immediate fecit mentionē de nomine pprium nunc de
clarat qd sit pprium nomē dicens. q illud est nomen pprium qd non im
portat plures res vniuoce. i. sub vna vocis institutione. et non significat duo
in vno sensu. vt petrus. Vidua sic sram. Illud supple nomen qd non est p
prium sit notū. i. manifestū ita vt sequitur. Illud supple nomen qd nō est
pprium immo appellatiuū sit tibi notum ita. vt sequitur. Tu dices id est
se pprium nomē qd non notat. i. importat plures res vniuoce. i. p vnam
impositionem. Hāc pro certe pprium nomen nō significat duo in vno sen
su. i. significato. Quasi dicat nomen pprium nō debet importare plus q
vnam rem p vnam impositionem. Sed si opponatur. q si contingat duo vni
uocē baptizari et ambos gregorius nominari. gregorius duo significat in
vna impositione. Volunt aliqui dicere q gregorius in alijs est proprium
et in istis appellatiuū. Alij tamen dicunt q in istis et in alijs pprium est.
licet duo contingat vel plures in eodem notē et simul baptizari vel nomi
nari. Philosophinus attento baptismatis lauacro illis duobus vel plurib⁹
sigillatim infusum nomen quod communiter imponitur vnicuique est pprium
et non appellatiuū. Ideo sequitur Non licet.

Non licet vniuocē proprium tibi plura notare.

¶ Non licet. i. non est debet. pprium nomen notare. i. importare plura tibi
vniuocē. i. sub vna vocis institutione vel vna impositione. sed bene equi
uocē. sub diuersis impositionibus et diuersis rationibus.

Appellatiuis variis et vniuocabis.

¶ Tu vniuocabis. i. sub vna vocis institutione vocabis. significabis vel im
portabis varias res appellatiuis hoc est in appellatiuis nominibus. Quasi
diceret. q nomen appellatiuū est illud qd vniuocē plura significat vt ho
mo. Et sic patet differentia inter propriū et appellatiuū.

Is post ar pone sed far facit et geminare.

Ar artis

¶ In hac parte autor determinat de gēto veniente a notatino terminato
in ar. et dicit sic. Tu pone is post ar. i. post nomen in ar terminatum. debes
addere is formādo eius genitiuū. vt torcular. additis sit torcularis. Id
est pressorium. anglice a presse. Deinde ponit exceptionem dicens. Sed
far facit geminare in genitiuo. vt far genitiuo huius farris. Et hoc ad
differentiam huius nominis farris verbi. quod scribitur per simplex r.
Est autem far farris pinguedo frumenti.

Que primaria sunt nisi natis/cursa manebunt

¶ Modo vult autor ostendere quanta pferri debeat penultima genitiui
notis terminati in ar. et dicit. Illa que sunt primaria. i. primitiua manebit
cursa in penultima genitiui. vt nectar nectaris. i. daretum. dulcis potus.
Har narte nomen suū qd longatur quā sit primitiuum.

In deriuatiuis neutro producitur artis

Species p
mitiua et
deriuatiua

¶ Penultima genitua in aris terminata pducit in neutris nobis deriuatiuis. hoc e deriuatiue species. vt torcular torcularis. vna torqueo torques

Primitiua erit vox in qua dicitur esse.

Primum/preposite data significatio secte.

¶ Quia in precedere regula magister facit mentione de primitiuis et deriuatiuis. ideo nunc declarat qd sit vox primitiua dicens. Vox primitiua. i. primitiua erit illa i qua significatio secte. i. significatiois. primum pposite dicitur esse data. verbi gratia. q. primo impositu fuit ad significandu tale rem cuius significatu a nullo alio dependet. ideo dicitur primitiua.

Est deriuatiua vox que descendit ab illa.

¶ Quasi diceret. q. illa vox. i. dictio que deriuatur ab illa scz voce primitiua est deriuatiua. vt ab hoc noie martinus deriuatur martineus vt mar tinianus na. num. possessiuu nomen. Ideo dicitur deriuatiua. q. descendit ab illo. Item a mare martinus et marinarius.

regula de
cöpositis.

Simplicium nomina formabis compositiua.

¶ In isto versu ponit vnu notabile multu vtile. qd exponit sic quantum ad littera. Tu formabis compositiua. i. dictiones compositas. nomina. i. fm nomina simpliciu. Quasi diceret. q. composita variant et formantur fm eor simplicia Verbi gratia. pater est dictio simplex. et facit patris in gen. ita eius compositu compater facit copatris. valet etia in genere. Nam sicut mater est generis feminini. ita commater est generis feminini. Valet etia in platione syllabar. Nam sicut mater pducit primam syllaba scz ma. ita eius compositu scz comater pducit eam. ita in compositis verbor. na sicut factio facis facit sed in preterito. ita infido eius compositu facit infect. etia tamē hec regula varias patit exceptiones. hoc suo loco et tpe distinguitur.

figura
cöposita.

Dictio compositam dicitur habere figuram.

Quā licet in geminas partes distinguere. quarum

Significata gerit vox designanda per ipsam

¶ Quia magister facit mentione de compositis et simplicibus. nunc declarat que sit dictio composita et que dictiones inter ea requirunt. dicit ergo sic. Illa dictio dicitur habere figurā compositā quā dictiones licet distinguere. i. diuidere in geminas partes. Nam ois dictio composita potest diuidi in duas partes quarū partiu vox designanda p illā dictionē compositā gerit. i. imponat significata. i. partes idē significat cū dictione composita. vt magni animi? qd compositum ex magno corrupto animi? integro. Et ras est pars gerit significata illi? dictionis compositae. Magnanimi? est significat de gradū animi. aliter est non esset dictio composita. nisi posset diuidi in duas partes idē est composito significates. et ideo h magister bene posset diuidi in duas partes scz magni et ter in non est compositum figure. quille partes non significat idē cū magni.

Non poteris tale/sub simplici scisma notare.

De ar

¶ Tu non poteris notare. i. inuenire tale scisma. i. tale diuisionē sub noie simplici. Quasi dicitur. noia simplicia non possunt diuidi sicut composita.

Et dices epātis/iubaris cum nectare ponis.

Revertit ad ppositū illius regule. In derivatiuis neutro. et excipit autem aliqua nōa regulā nō obseruantia. dicit itaq. Et tu dices epātis i gō huius nōis epar qd significat lecur (the leuy) et excipitur a regula generali. Is post ar pone. deberet em facere eparis et facit epātis. Iubar iubaris. i. splendor. ut coma leonis vel alterius animalis. et excipitur a regula. In derivatiuis. nectar etiam a regula excipitur. In derivatiuis. q. cum sit neutrum et derivatiū a necto nectis nectū corripit genitiuū. videlz nectaris et idem est qd daretū. Ideo dicit autor iubaris cū nectare ponis.

Asparis vltus habet et hostaris additur istis.

Dicit autor q ista duo nōa hostaris et asparis breuiant i gō. Ideo dicit vltus habet hostaris. Aspar est paries factus ex asseribz. Alij dicūt ex terra viscosa. vel aliud factū causa fūmitatis. Hostar ppositū nomē corripit genitiuū. sed aliqui est locus boi. et tunc pducit gñm. Eni. Cum hostar pie sepe notat pducitur aris. Cum ppositū nomen tunc breuiatur aris.

Er tibi prebet eris/ cer mobile vertitur in cris.

Er. i. ntās tertie declinatiōis in er ter. pbet eris in gō penul. cor. ut aer aeris. Deinde dicit cer mobile. i. nomē adiectiuū tertie declinatiōis. i. cer terminatū. vertit. i. mutat in cris in gō vt acer. cer i cris fit aeris (harpe)

Cer per tris forma/ sint iupiter et later extra.

Ponit autor exceptōes dicēs. nōa tertie decli. in ter desinētia. mutāt ter p tris in gō. vt pater. ter in tris fit patris. Ideo dicit. Tu forma ter. i. nomen in ter terminatū p tris in gō. deinde ponit vnā subexceptōem dicēs. Iupiter et later sint extra. i. excipiunt a regula. q. iupiter deberet facere iupitris. et facit iouis. later deberet facere latris et facit lateris.

Ether et crather per bis formabitur imber

Et sua composita/ ver et crather dabit eris

Excipiuntur etiam ether et crather ab illa regula Ter p tris forma. deberent facere ethis et crathis. faciunt etheris et cratheris. ether. i. aer.

Deinde dicit p bis formabitur imber. i. facit imbuis. et est exceptio ab illa regula. Er tibi prebet eris. deberet em facere imberis et facit imbuis. et sua cōposita excipiunt. q. faciūt gñm in bis. vt nouēber bis. december bis. ver et crather dabit eris. ver excipitur ab illa regula. Er tibi prebet eris. deberet em consperere penultimā genitiuū et pducit. Similiter et crather qd etiam excipitur ab illa regula. Ter p tris deberet facere crathis et facit cratheris. et est cyphus ex quo potatur. et disert a crathes. Aerius Est cyphus crather res ferrea sit tibi crathes.

It breuiabit itis: marty? fiet tibi testis.

Dicit q nōa ter. in it. faciunt gñm in ris penul. cor. vt marty: martyis Is post or poue/ cor? cor? bis debet habere

Autor: ponit de gō veniēte a ntō ter. in or dī. Tu pone hāc terminatōem is post or. ut in marmor. addita is fit marmoris. i. lapis durus et satis nobilis. et co

Et inter paucos statos hōb illi quidā character

nicolas

Boddingto

Er eris

Cer tris

It itis

Or oris

lor: addita is fit coloris. Sed cor excipitur qđ facit coloris in genitio.

Has aut cōmune dabit oris femineiqz.

Autor dicit qđ noia terminata in oi masculini aut feminini et cōis generis pducit penul. gti. vt dolor: doloris. soror: sororis. melior: mellioris.

Format oris rhetor: memor: arbor: neutraqz castor:

Et quedam propria velut hectoris: addeqz nestor.

Autor ponit exceptiōem a regula predicta subiungens regulam de neutris et de hoc noie castor. et dicit. Format oris rhetor. i. hoc nōmē rhetor: corripit penul. genitiui. Quis sit mascul. seu cōis generis. et est rhetor: aliquis qui ornate loquit. Excipiuntur etiā illa que ponitur in littera que corripit penul. genitiui. vt hic et hec et hoc memor. huius memoris. qđ recore datur alicuius. hec arbor. huius arboris. Et neutra noia terminata in oi corripit penul. genitiui. vt marmor: marmoris. et hoc nomen castor: corripit gti. et est quoddā animal. vel propriū nomē viri. et tunc pducit gti. Et quedam ppria sociantur his predictis qđ corripit genitiui. vt hec et hectoris. nestor: nostoris propria nomina.

Ur uris

Ur tibi prebet vris: sed fur subdit tibi furis.

Autor dicit v. i. nomen terminatū in v prebet tibi vris in gti penultima correpta. vt murmur: murmuris. sed fur subdit tibi furis in gti penul. pducendo. Ideo excipitur vnde murmur est rumor. et fur est qui alienas res capit. Vnde hospes vbi fur est ibi furari leue non est.

Robur format oris: ebur secur et femur addis

Autor ponit aliā exceptiōem. et dicit hoc nomen robur prebet tibi oris in genitio penul. correpta. vt robur: roboris p ligno vel p fortitudine. Tu addis istud nomen ebur qđ ^{est} os preciosum. Et illud nomē secur qđ facit securis. et est epar (anglice the terry.)

As atis

Ex as est atis: elephasqz gygasqz dant antis.

Autor dicit qđ noia in as terminata faciunt atis in genitio. vt masculas: masculatis. Sed ponit exceptiōem dicens. Elephas et gygas dant antis. in gti. vt Elephas: elephantis. i. animal mirę magnitudinis. Gygas: gygantis. homo magne quantitatis (anglice a gyant)

Et diamas adamas: veterū quoqz propria quedaz

Autor excipitur quedam propria noia et etiam ista duo noia diamas et adamas que faciunt genitiui in antis. vt diamas: diamantis. et est quiddā lapis preciosus durissimus. quoqz pro r. et quedā propria noia veterū. i. antiquorū faciunt genitiui in antis. vt athlas: athlantis. est nomen gygantis. qui fuit fabularum celum in humeris gestat.

Has maris: as assis: vas basis: bas badis. isti

Iungeloz Pallas sic format lampas et archas

Autor ponit aliā exceptiōem dicens. Tu iungis istis predictis ista noia que in littera ponuntur. videlicet mas maris. i. vir. As assis. i. obulus. vas vasis.

id est cupa vel bolus, vas vasis. i. pignus. Et singulis pallas sic format lampas et archas. Nam pallas facit palladis in gto. et est dea sapientie. Lampas lampadis (a lampe) Archas archadis nomen gentile est.

His similem formam dant patronymica quedam

¶ Id est quedam patronymica sunt que ad modum predictorum declinant. vt ambrosias ambrosiadis. menechias menechiadis.

Sic breuis as format: genitiuus grecus os addit

¶ Quasi dicat q nomina terminata in as breuem. faciunt in genitiuo sicut dictum est fm grecos aliquando genitiui in os. vt ambrosias ambrosiadis vel ambrosiados. hec pallas palladis vel pallados.

Has aut comune si fiat in es breuiatam

Emutans dat itis/miles stipes est tibi testis.

¶ Dicit autor q nola terminata in es breuiatam faciunt genitiui in itis penul. correpta. mutando e in i. vt miles militis. Litera sic ordinat. Mas id est masculini genus. aut comune. i. cōe genus si fiat in es breuiatā. mutans e in i dat itis in genitiuo. miles fiet testis quod facit militis. et est nomen dignitatis a knyghte. Stipes. i. baculus.

Ut prepes dat etis dipthongus in ante suprema

¶ Dicit autor ponit exceptiōem a regula predicta dicens. q dipthongus in ante suprema. i. nomen terminatū in es breue dipthongo precedente. dat etis in gto. nec mutat e in i. vt prepes prepetis. i. velox.

Que deriuantur a verbis associantur

In quibus e curta reperitur in ante suprema.

¶ Dicit autor q nola in es terminata et deriuata a verbis in abus reperitur curta in ante suprema. i. in quibus deriuantur predictis q faciunt genitiui in etis. vt ab hoc verbo hebeo hebes deriuatur hic et hec hebes hebetis. i. debilis obtusus (anglice dull.)

Inquies est curta/tamen etis et it sibi longa

¶ Ponit autor exceptiōem dicens. q hec dictio inquies est curta in nola tiuo. et tamen pducit penultimā genitiui. vt hic et hec et hoc inquies gto huius inquetis. i. sine quiete. Tertius est planus.

Femineum dat etis curtam/seges est tibi testis

¶ Dicit autor q nola feminini generis terminata in es breue faciunt gti in etis curtam. vt seges segetis. est semen. etia est matura messis.

A pede compositum dat edis/sed apes remouebis.

¶ Dicit autor q cōposita ab hoc nole pes faciunt gti in edis penultima correpta. vt bipes bipedis. q habet duas pedes. sed tu remouebis apes. qd facit apis in gto. est aial mellificans (anglice a bee.)

Quod prebet sedco:formabit idis genitiuo.

¶ Nola que deriuatur a sedeo des. etia excipiuntur a regula illa. Mas

breuis es
itis.

aut comune. q. facit nrm in talis r nō lris. Quis terminetur in es core
ptam. vt obfes obsidis. i. pignus (a pledge) Textus est planus.

**Es longā
is**

Es lōgām mutabis in is/ sed deme quietis

Heredis ceretis mercedis vel locupletis

Magnetis iunges agnetis dicere debes

Autor dicit. Es longā mutabis in is. i. q. noīa terminata in es lōgām
mutant es in is formādo genitiuū singulare. vt sedes. es in is sit sedis
Deinde ponit exceptōem dicens. Sed deme quietis. Nec quies quietis
Et alia que sequuntur. videt hīc r hec heres. grō huius heredis. Nec ce
res. huius ceretis. r est dea bladi. Nec merces huius mercedis. i. premi
um. hīc r hec locuples. grō huius locupletis. i. diues. Nec magnes. geni
tiuū huius magnetis. r est quidam lapis attrahens ferrum. Nec agnes.
grō huius agnetis. propriū nomen mulieris.

Cum preit i formabit etis/ paries tibi testis

Autor q. nomina terminata in es precedente i faciunt genitiuum
in etis penultima correpta. vt paries perietis.

breuis is

Is correpta sibi similem faciet genitiuū.

Autor dicit. Is correpta. i. nomen terminatū in is correptam facit
et genitiuū sibi simile. vt nō hīc panis. genitiuū huius panis. Eni perus.
Non bene prandetur vbi panis abesse videtur.

Cuspidis r lapidis r cassidis excipiantur.

Sanguinis r dices eranguis r aspidis addes.

Egidis atq. notes/ sic patronymica formas

Thetydos r thotydis dices/ patris is dat idisq.

Sardis inis dat iaspis idis/ sic ibidis iwis

Alidis adiunges indeclinabile semis

Est pro dimidio/ pondus semillis habeto

Et tybris tybridis/ tygrisq. quirisq. quiritis.

Autor ponit exceptōem ab illa regula. Is correpta sibi dices. Ista
noīa cuspidis r lapidis rē. r alia que sequuntur in littera excipiuntur a re
gula. q. aliter faciunt genitiuū q. regula precipit. Et q. textus est clarius
veniamus ad expositōem vocabulor. Notatio hec cuspis cuspidis. est
lancea/ a sere. Hic lapis lapidis. i. petra. Hic sanguis sanguinis. est cru
or. Hic r hec eranguis r hoc erangue. i. sine sanguine. r cōponitur ex er
r sanguis. r facit eranguis r non eranguinis. Et quo patet q. nō excipit
tur ab illa regula. Is correpta. sed ab illa. Simplicium norma. Nec aspis
aspidis est nomen serpentis. Nec egis egidis. scutum paladis. Et patro
nymica in is terminata similiter faciunt genitiuum. vt pīamus dis. thety
dos dat os in genitiuo. r hec thetyr huius thetydos. i. aqua. r mater achil

lis. *paris* dat *paris* vel *paridis* in *gō*. *ppā* nomē. *Sardis* facit *sardā* nis. i. lapis preciosus. *Aspis* *aspidis*. est lapis penealens. *Ibis* facit *ibis* vel *ibidis*. et est cyonia. *Ibis* *ibidis* nomen dee. *Semis* p *dimidio* est inde dinabile. sed *semis* p pendere medie libe habebit *semis* in *gō*. *Tybas* nomen flumij facit *tybādis* in *gō*. potest etiam facere *tybis*. et sic non excipitur. *Tygris* facit *tygris*. et sic non excipitur. Aliquā facit *tygridis*. et est alia quoddam. *Quiris* *quiritis* eques romanus.

Quod dedit er dat etis/vomis puluisq; cinisq;

¶ *Romen* in *er* et in *is* terminatū. facit *genitū* in *eris* penul. cor. vt *ros mer* vel *vomis*. *gō* hui⁹ *vomeris* instrumentū aratri (a *share*) *Hic* *puluer* vel *puluis*. hui⁹ *pulueris* (duste) *Hic* *ciner* v⁹ *cinis*. hui⁹ *cineris* (ashes)

Is itis producta dabit/tamen excipiantur

Glis gliris glissis/glis glitis non cadit extra.

¶ *Autor* dicit. *is* pducta. i. nomē ter. in *is* pductā dabit *itis* in *gō* penul tima pducta. vt *lis* *litis*. Deinde ponit exceptōem dicens. Tā excipiantur *glis* *gliris* p *alali*. et *glis* *glissis* p *terra tenace*. s. *glis* *glitis* p *herba* que alio noie *lappa* vocat nō cadit extra regulā. i. nō excipit. ¶ Potest obijci de hoc noie *vis*. q. nō seruat regulā et nō excipit. Dicam⁹ q *vis* est nomē heterodictū. ideo de ipso tractabit in capitulo de heterodictis.

Ois formabit os pro mare/deme nepotis

¶ *Autor* dicit. *Os* p *mare*. i. nomē ter. in *os* masculini generis facit *ois* in *genitū* penultimā pducēdo. vt *ros* *rois*. Deinde ponit exceptōem dicens. *Deme*. i. excipe hoc nomen *nepotis*. a est ne pro filius filij vel filie *Hic* *filio* si au *co*. et alij est *lupulus*.

Cetera dant otis: se de potis o huiabis

¶ Dicit q cetera nola in *os* ter. i. que nō sunt generis masculini. faciunt *gū* in *otis* penul. pducta. vt *dos* *dotis* (bonū qd datur cū sponsa) Deinde ponit exceptōem dicens. Sed *biculiabis* hec nomia que sunt deriuata ab hoc noie *pos* *potis*. i. potens. vt *cōpos* *cōpotis*. i. sanus et potens. Impos *impotis* penultima correpta. i. non potens.

Sed bouis et glois demantur os ois et ossis

Custodis simul herois sociabitur istis.

¶ Dicit *autor* q ista nola excipiuntur. videlicet *bos* *bouis* quod deberet facere *botis*. et *glotis* (et est mulier fratris) Inuenitur etiam *glos* *glossis*. pro quodam ligno de nocte relucente. et *glos* *glois* pro quodam flore. Tā dicit quid sit *glos* lignum vel femina vel flos. *Glos* *glossis* lignum lucens de nocte serenū. *Glos* *glois* flos est *glos* *glotis* femina fratris. *Os* *ois* (anglice a *mouth*) *Os* *ossis* (a *boon*) Etiam excipiuntur illa que pa tent in textu. videlicet *custodis*. *genitū* hic et hec *custos*. quivel que cu *stodis* et *herois* *genitū* de *heros*. i. *ois*. Et minos quod facit *minois*. et est proprium nomen viri.

Uis curtam dat ois neutro/sed etis damus Elis

**Longais
itis**

Os ois

Os otis

Uis ois

Que dant lus nus dus / sed oris prebet tibi fenus.

Et facinus pignus intercus utis tibi prebet.

Adde penus penoris / quod terne est siue secunde

¶ Hic autor dicit q nomen in us tertie declinationis neutri generis habet curtam oris in genitiuo. vt hoc corpus corporis. sterus steroris.

¶ Deinde ponit exceptioez dicens. Sed nos damus eris illis nominib⁹ que dant terminatōes infra scriptas. videlz lus. vt vellus velleris (est pelus cū lana) In nus vt vulnus vulneris. i. plaga (anglice a Wounde). In dus vt pondus ponderis. Lonus graue (anglice a Weight) Etiam est illud qd mensuratur. Sed ab illa regula excipiuntur fenus qd facit fenoris (an ockerer) Et facinus facinoris. i. peccati. Et pignus pignoris. i. siuius. Inuenitur etiam pignus pigneris. et tunc nō excipitur. Intercus prebet tibi vis in genitiuo. penultima correpta. vt notatiuo hic et hec et hoc intercus intercutis. et est morbus inter cutem et carnem. Tu adde his preclatis penus. quod aliqui est tertie declinationis et facit penoris in genitiuo. et aliqui est secunde declinationis et facit peni. et est feminini generis In tertia est neutrum. et significat (anglice a seller.)

Dat pecus hec pecudis / pecus hoc pecoris tibi iungit

¶ Dicit q hoc nōme pecus dupliciter variat. aliqui est generis feminini et facit pecudis. et significat animalia minora que nō possunt iungi portare. et aliqui neutri et facit pecoris. et significat animalia maiora que valent ad labores. Hāc. Est pecus hoc qd arat. pecus hec qd nō iuga portat.

Hec formas in eris que sunt confinia verbis

In quibus e curta reperitur in ante suprema.

¶ Dicit autor q nola in us terminata venientia a verbis habetib⁹ e curtam in penultima syllaba. faciunt gñ in eris penultima correpta. vt viceris. inflatio cutis. vel aliud malū qd nascitur ppter nimis laborem. et derivatur ab vlcero as. qd idē est qd vulnere as. Et fm hoc tempus deberet facere temperis. et derivatur a tepero ras. vel tepeo tepes. tamē facit tempus in genitiuo. vt autor inferius declarat.

**Cōparati
uus oris**

Neutrum declina quod compatat / bt dulo prima.

¶ Nōme qd cōparat. i. qd est cōparatiui neutri in us terminati declinatur in grō quēadmodū duo genera. i. sicut cōparatiuus in or. cōmunis generis. Hāc sicut melior facit melioris. ita melius facit melioris.

Dant aceris leporis acus et lepus addito tempus.

¶ Dicit q ista nomina acus et lepus dant in eorum genitiuis aceris et leporis. Hic acus aceris est palea frumētī. Inuenitur etiam hec acus cus cui pro instrumento suendū. Hic lepus est quoddam animal. Adde etiam tempus quod facit temporis.

Us utis

Us producta tibi dabit utis / deme paludis

Et que dant tellus incus demenda tenebis

Dicitur p̄dicta. i. nomē terminatū in his p̄dictis habēt utis longā in
grō. ut salus salutis. i. valitudo. virtus virtutis. Deinde ponit exceptionem
dicens. Vene paludis qđ declinatur. hec palus huius paludis. (est ter-
ra aquosa vbi pascitur rane) Et tu etiā tenebis illa nota demenda. i. ex-
p̄tenda. ut tellus ⁊ incus dant genitiuos telluris ⁊ incudis. Tellus. i. ter-
ra. Incus est instrumentū sup quod faber malliat ferrum.

Formabunt utis monosyllaba/grus gruis ⁊ sus.

Dicit autor ponit aliam exceptionem dicens. q monosyllaba. id est vni-
syllabe in vs terminata formabunt vis in genitiuo penultima producta.
ut thus thuris. ⁊ mus muris. i. forer. Deinde ponit exceptionem suam de-
cens. Huius dat gruis in genitiuo. ⁊ est nomen ausis. Et sus dat suis. ⁊ idē
est quod porcus vel porca.

Es eris dabitur/pres predis/laus quoq; laudis.

Fraus fraudis iunges/sed emaus nō flectere debes

Dicit cris dabit in grō huius nois eo qđ significat pecuniā vel est spe-
cies metalli qđ significat diuitias ⁊ predis dabit in grō huius nois pres
(qđ idē est qđ dices laudis dabitur in grō huius nois laus. ⁊ fraudis in
grō huius nominis fraus) discipe Sed tu nō debes flectere. i. declinare
emaus nomē castelli. Q. d. q hoc nomē emaus est indeclinabile.

Si preit s b vel m vel p/facies genitiuum

Interponas i. tamen e si b preit aut p.

Emutatur in i: si nōn monosyllaba fiant.

In hac pte autor determinat de grō veniēte antē ter. in s precedēte b
vel m vel p. ⁊ dicit. Si ista littera b vel m vel p. preit. i. pcedit s in nō sīn-
gulari tu facies genū ex tali nō. Interpones hanc lram i. videlz inter con-
sonantes predicās ⁊ s. verbū gfa. Hoc nomē arabs terminat in s precedē-
te b ponatur i inter b ⁊ s fit arabis in grō. Et dicit arabs quidam populus.
Item hoc modo hyems terminat in s precedente m ponatur i inter m et
s ⁊ fit hyemis in grō. Hoc nomen in ops terminatur in s precedente p. in
terponatur i facit in opis in grō. Deinde ponit exceptionē dicens. Tamen
si in ista littera e precedit hanc lram b vel p. tunc e mutatur in i in grō. ut
celebs celibis ⁊ nō celebs. i. celestem vitam ducens. vel. i. castus. Et prin-
ceps p̄ncipis nomen dignitatis. Et hoc dico si talia nota non fiant. i. nō
sint monosyllaba quia non mutant e in i sed restant e in grō. ut plebs ple-
bis (id est multitudo gentium: vel populus.)

Aucupis excipitur ex auceps quod repetitur.

Hoc nomen auceps excipitur a regula predicta siue ab illa exceptōe
Tamen e si b ⁊ c. q. p illam exceptōem deberemus mutare e in i. ⁊ dicere
auceps aucipis. ⁊ dicimus aucupis. ⁊ est qui capit aues.

Is aut ns aut rs/s remouebis

Is iunges/frondis lendis glandisq; remor's.

Bs bis

Ms mis

Ps pis

Ls lis

Ns tis

Rs ris

C Dicitur remouebis hanc litteram a notatio terminato in ls aut ns aut
ra. et postea iunges tis formando genitiuum singularem. verbi gratia. **Ls** ut
puls remota s et addita tis fit pulsus. i. pulmentis. **Rs** ut mons remota s
et addita tis fit montis (an hyl) **As** ut ars remota s et addita tis fit artis.
(science) **Deinde** ponit exceptionem dicens. Remotis. i. exceptis nomi-
bus in littera positis. videlicet frondis quod declinatur hec frons. id est ra-
mus. Inuenitur etiam hec frons frontis. anterior pars capitis. et sic non
excipitur. **Lenis** quod declinatur lens lenis est semen pediculor. **Inu-**
uenitur etiam. lens lentis quoddam legumen. et sic non excipitur. **Glans**
quod declinatur hec glans glandis fructus quercuum. Etiam inuenitur
glans glantis. i. rumor carnis. et sic non excipitur.

Due cor vel pendo componit eis sociando.

Iste versus continuatur cum predictis hoc modo. Dicitur est q ista nota
frons glans et lens faciunt gen in dis. Continua modo sic sociando eis pre-
dictis illa nota que cor vel pendo componit. q illa nota facit etiam gen in
dis. ut vecoris recordis. i. stultus. et etiam libripens dis. i. illud a quo pen-
det libra. ut manus hominis vel alterius rei.

Semper lens cum prole sua formabit euntis.

Autor ponit exceptionem ab illa regula **Ls** aut ns. dicens q hoc partici-
pium lens cum prole sua. i. cum suis derivatiuis facit euntis in gen. ut rediens re-
deuntis. deberet enim facere ientis. ut redientis. ideo excipitur.

Ambio lege caret vncius quod vncia format.

Hic autor ponit exceptionem ab exceptione predicta dicens. Hoc verbum
ambio caret lege. i. regula. q sicut lens facit euntis in gen. ita et ambiens
ab eo derivatum deberet facere ambeuntis: et facit ambiens. Et causa est
q in hoc verbo ambio ambis. e mutatur in i qd non fit in alijs compositis ab
eo is in quibus e non mutatur. ut redeo redis. **Et** attende qd autor posuit
verbum p participio cum dixit. Ambio lege caret. forte hoc fecit causa metri
vel ut denotaret irregularitatem non modo in participio: sed etiam in verbo. q
p et hoc nomen quincius: qd derivat ab vncia. caret lege. q deberet facere
quincius et facit quincius. et est quincius res ponderis quinq vnciarum
et hoc intelligas in omnibus similibus. ut sepeius sepeundis.

Ut tibi format itis/sic per caput esse probabis.

In hac parte autor determinat de genituo veniente a notatio terminato
nato in t dicens. **Et**. i. nomen terminatum in t formabit tibi itis in genis-
tuo penultima correpta. ut caput capitis.

A perbis in go veniens r/gis tibi format.

In ista parte autor determinat de genituo veniente a notatio terminato in r. et dicit.
r. i. nomen terminatum in r veniens a verbis in go terminatis. format tibi
bi gis in gen. i. mutat r in gis formando genitiuum. ut ab hoc verbo rego re
gis descendit hoc nomen rex. et r in gis fit regis. ita lex legis.

Coniugis n remouet/cum rectus n sibi seruet.

Hic autor ponit exceptionem dicens. Iste genitius coniugis remouet n. l. abijcit

Ut itis

r gis
a verbo

¶ An p q̄uis rect? i. n̄tis suus se ruat sibi n. Quasi dicat q̄ deberet facere cōiungis in grō. ⁊ facit cōiungis. Forte ad differentia verbi hui? cōiungis. a quo deriuat cōiunx cōiungis. ⁊ est cōiugatus vel cōiugata.

Cis iungunt alia/ tamen x prius inde remota.

x Cis

¶ Dicit autor q̄ alia noia in x terminata videlicet que non veniunt a verbis terminantibus in go iungunt cis post n̄m. remota prius x somando genitiuum. vt par. remota x ⁊ addita cis fit pacis. ⁊ felix remota x ⁊ addita cis fit felicitas.

E super x nisi sint monosyllaba/ compositum ve

Ex ipsis e per i mutant/ que vult breuiari.

¶ Hic autor ponit documentū dicens. E sup x. i. noia habētia e ante x in n̄ro singulari. mutant e p l breuē in grō. vt contextus ⁊ nō contextus. ⁊ est contextus arboris. Et hoc est verū in noibus plurimū syllabar. Et ideo dicit au. Nisi sint monosyllaba. i. vnius syllabe tantū. quia illa non mutant e in i in genitiuo. immo retinent e. vt rex regis. ⁊ nisi sint cōposita ab ipsis monosyllabis. vt exlex exlegis. i. qui viuunt sine lege.

Lodice demes/ veruecis dicere debes.

¶ Autor excipit hec duo noia. videlicet lodice. i. opertorium. aut vestis pilosa. quod deberet corripere penultimam genitiui ⁊ producit. Etia veruex quod facit veruecis penultima producta. ⁊ est veruex idē quoa aries castratus vel muto.

De quātitate gti.

Si mas fiat in ix dat icis/ mastix dabit icis

fenix fenicis/ bombix bombicis habebit.

¶ Dicit autor q̄ si mas. i. nomen masculini generis fiat in ix in n̄ro. dat icis in grō penul. correpta. vt calix calicis (est cyphus) etia est vas in quo consecratur. Deinde ponit exceptionem. Mastix dabit icis penul. pducta. Id est quedā species. Fenix etia dabit icis penul. pducta. vt fenix fenicis nomen auis. Hic bombix bombicis. est nomen vermis.

Cetera que dant x produciunt in ante suprema.

¶ Dicit autor q̄ cetera noia in x terminata de quibus non est facta mentio ab illa parte (circa e super x) produciuntur in ante suprema. i. in ante penultima. vt par pacis. ⁊ nux nucis.

Sed gregis atq̄ trucidis facis picis ⁊ nucis inde

Excipis/ atq̄ ducis crucis salicis silicisq̄.

¶ Dicit autor q̄ nomina in littera posita excipiuntur ab illa regula. Cetera que dant x. quia corripunt penultimam genitiui. vt grex gregis. i. multitudo animalium. Trux trucidis. i. tormentum vel pena. Item trux est crudelis. Fax facis. i. incendium. Nux nucis (a nute) Pix picis (pythe.) Dux ducis (nomen dignitatis) crux crucis est idem cum trux. Salix salicis (est nomen arboris) Silix silicis (est nomen propriū fratris iouis.) ⁊ filix filicis est nomen duri lapidis.

Pec g nec e tenent: que dant nix nor atq supeller.

Dic lenis & noctis / sphyngris vel dicto sphyngos

¶ Dicit autor q nix nor & supeller nec e retinent. nec g in grō. Nam se-
nex facit senis. nor noctis. De supeller statim dabitur doctrina. sphyr fa-
cit sphyngris vel sphyngos. & est monstrum marinum.

Crementum duplex debet formare supeller.

¶ Dicit autor q hoc nomen supeller crescit sup: a ntr̄ duabus syllabis.
Et supeller supellecillus. i. tegmen lecti.

Que das a capite velut anceps iunge bicepsq.

¶ Dicit dicit autor q composita ab hoc nomine caput capitis crescit su-
pra nominatum duabus syllabis sicut supeller. vt anceps ancipitis. sed
est dubiosus quid eligat. vel est ab utraq parte scindens. & biceps bicipi-
tis. id est res habens duo capita.

Ac iter optat eris / sed non vt regula querit.

¶ Dicit q hoc nomen iter prebet eris in grō. vt grō itineris. sed nō vt re-
gula querit. quia fin regulam datam facit iteris. & sic patet q habet du-
plex crementum super notatum. Nota tamen q inuenitur hic iter no-
men auis. Versus. Larpe viator iter: sed in arboe condit iter.

Per predicta tibi patet excessus genitiui.

¶ Epilogando dicit autor q per predictas regulas patet quō gr̄s has
bet excessum supra notatum. Tertius est datus.

¶ Regula generalis genitiui.

Is genitiuus habet. sed tertius i tibi prebet.

¶ Dicit autor ponit regulam generalem genitiui singularis tertie declin-
tionis. Genitiuus singularis tertie declinationis habet hanc terminatōem
is quomodoq facit notatiuū. Sed tertius i tibi prebet. Dicit autor po-
n. i. regulam de datiuo dicens. Sed tertius. i. datiuus prebet tibi hanc ter-
minatōem. i. vt hic pater huius patris huic patri.

Cum dedit es grecus / sit sepe per i genitiuus.

¶ Dicit autor q qñ nūs grecus terminat in es. gr̄s sepe terminat in i
vt achilles huius achilli. vlixes vlixi. moyses moyse. potest cōprehendi.

Em retinet quartus. sed in im quandoq locamur

Maguderim turrim butim peluimq securim

Un situr restim puppin tullimq caribdim

His quedam propria sociamus paucaq greca.

Ut tybim tygrim tripolim syrtym vel eclipsim

Iris & hypocrisis sociantur eis & erimys.

¶ Autor determinat de accusatiuo singulari tertie declinationis dicens.

Grō is
Dō J

Actō em
vel in

Em retinet quartus. Expone sic. Quartus. i. accusatiuus singularis ter-
tie declinatōis retinet em. vt patrem. Et hoc intellige in quolibet gene-
re. p̄ter q̄ in neutro. de ip̄o cū facit mentionē vel cū fecit in sc̄da declinatōe
ibi. Sed neutris p̄uideamus. Deinde determinat de actō in sp̄ali dicēs
Sed im̄ q̄nq̄ locamus. i. q̄ accusatiuus aliq̄n terminat in im. Et hec in-
telligē ducibus modis. videlz in im t̄m. et in im et in em. Subsequenter po-
nitur exemplaris doctrina. videlz in oibz sequentibz in textu. Et nota-
tūo hec maguderis. actō hanc maguderim. i. truncus. Notatiuo hec tur-
ris. actō turrin. i. de a terrere. et iā potest facere turrem. Nec peluis actō
hanc peluin (vas ex quo lauatur barba) Nec tussis. actō hanc tussim (an-
glice the cough). Nec securis actō hanc securim (est instrumentū secan-
di) Nec vis actō hanc vim. (myght) Nec buris. actō hanc burim. i. cauda
aratri. Nec restis actō hanc restem vel restim. i. chorda. Nec puppis actō
hanc puppem vel puppim. i. nauis. Nec sitis actō hanc sitim (thysle) Nec
charybdīs actō hanc charybdim (periculum maris) Nos etiam iūgin⁹
his predictis quedā pp̄ia nota et pauca greca. vt hec tybīs actō hanc ty-
biim (nomen fluuij) Nec tygris actō hanc tygrim (nomen animalis) Nec tri-
polis actō hanc tripolim (nomen ciuitatis). Nec syris actō hanc syrim.
(periculum maris) Nec edypsis actō hanc edypsim (est obscuritas iune
volsolis). Nec iris actō hanc irim. i. arcus in celo. Nec hypocrisis actō
hanc hypocrisim (ritium est) Et erinyes sociabit eis predictis. Nec erin-
yēs actō hanc erinym (furia infernalis.)

Em dat et im turtis restis pippisq̄ securis

Et cum predictis nauis peluisq̄ securis.

¶ Dicit autor dicit q̄ quinq̄ nota in sexu posita habent em et im in actō.
vt turtis turrem vel turrim. restis restem vel restim et.

Quinetiam multa ponuntur per a quasi greca.

¶ Dicit autor q̄ etiā multa nota faciūt actm̄ p̄ a quasi greca. i. fm̄ grecā
declinatōem. vt hic hector actō hunc hectorē vel hectora. Non solū in ter-
tia declinatōe: sed in sc̄da. vt thydeus thydei vel thydea.

Regula generalis de neutris.

Neutra notare decet sic nullum regula fallit

¶ Dicit q̄ nos decet notare neutra nota tercie declinatōis. q̄ non faciūt
actm̄ in em nec in im. sed vt dictū est in sc̄da declinatōe. ibi. Sed neutris
p̄uideamus et. Quasi dicat q̄ nota neutri generis habent actm̄ similem
vt nō hoc tempus actō hoc tēpus. et sic notando regula nullū fallit.

Par recto quintus sed sepe tamen facit vsus.

Ad morem greci ceu thebat pallaq̄ colchi.

¶ Dicit autor q̄ quintus. i. vocatiuus tercie declinatōis est par. i. m̄s re-
cto. i. nō suo. vt hic pater v̄s o pater. Deinde ponit exceptōez dicēs. Sed
sepe tamen facit vsus ad morem greci. ceu pro sicut thebat (mulier illius
ciuitatis) Palla est v̄s de pallas. i. dea sapientie. Colchi est v̄s de

vocatiu⁹

colchos. i. mulier illius loci. ¶ Et est sciendum qd isti vocatini fouantur a noiatioo remota s. vt pallas remota s fit palla.

Es greci longe simul es subiungitur eoꝝ.

¶ Id est nomen grecu ter. in es longam facit vñ in e. vel in es. vt vlixes rto o vlixes vel vlix. ppau nomē vñus sapientissimū grecor.

Ablatiuꝝ

Sextus in i vel in e quandoq; tamen dat vttingꝝ

¶ In hac parte autor determinat de ablatō singulari tertie dedinationis et dicit sic. Sextus. i. ablatiuus tertie dedinationis terminatur in i et in e. vt hoc animal. ablatō ab hoc animali. hic pater. ablatō ab hoc patre. Tamē qñq; dat vñq; Quasi dicat qd aliqui terminatur in i et in e. vt hic et hec et hoc felix. ablatiuo ab hoc et ab hac et ab hoc felice vel felici.

E dat i

Idat nomen in e: quedam retrahi decet inde.

Gaulape presepe pzenesse sepe sozacte.

¶ Dicit qd nomē in e terminatū dat in ablatō. Vt hoc mare. ablatō ab hoc mari. i. fretū. Sed ponit exceptōem dicens. Quedā retrahi decet inde. i. ab ista regula. videlz Gaulape. i. mappa. pzenesse nomen ciuitatis. pze sepe: a cryble. xcepe est quoddā genus alii. Sozacte nomen ciuitatis que oīa excipiuntur. qd faciunt ablatiuū in e et non in i.

Regula.

Cum preit et aut is per e si neutrale sequatur

Ablatiuus in i debet tantūmodo poni.

¶ Dicit qd qñ noiatiuus terminatur in er vel in is et sequatur neutru p e ablatiuus facit tantum. vt hic alacer hec alacris hoc alacre. ablatiis facit ab hoc et ab hac et ab hoc alaci. hic et hec omnis et hoc omne. ablatiuo ab hoc et ab hac et ab hoc omni. et sic de similibus.

Quod fit in al vel in ar: sic formas dum genitiuo

A longam teneas. dat e far: par e vel i ponas.

¶ Dicit autor. qd fit in al vel in ar. vt animal et torcular. ita faciūt in ablatō vt in predicta regula cōtinetur. dū tñ tale nomē pducit penultimā grā. vt animal aialis. ablatō ab hoc aiali. hoc torcular torcularis. ablatō ab hac torculari. ¶ Cōstrue sic. Tu formas. i. dedinas in ablatō singulari illud nomē qd fit in al vel in ar. i. vt dictū est in regula precedente. hoc dico dū teneas a longā in grō illius nois terminatū in al vel in ar dat e far. i. hoc nomen far dat e in ablatō. vt farre. Par e vel i ponas. Quasi dicat qd hoc nomen par facit pare vel pari in ablatō. et hoc intellige qñ est adiectiuū. Nam qñ est substantiuū facit pare tñ. Et sic patet quō facit ablatū in e et in i tantū.

¶ Dicat qd est doctrina et nō exceptio id qd dicit de par et far. Quia regula est data de habentibus naturaliter a longā in grō. et ista nō habet. Itā pducit a in grō ex parte geminor et par vero nō pducit immo corripit.

Cum lare sal demas.

¶ Decliterā est superflua. qd exceptio debet fieri in dictis cōprehensio sub regula. regula aut datur de habentibus a longam in grō. et in istis

a breuiatur. Si queratur p quā regulā faciunt ablatiui in e. Respondeatur per illam inferius positā. Inuenies alia p e rē.

Quod sit in as longā in gentile per e vel i ponam.

¶ Dicit autō q nomē gentile terminatū in as longā facit ablatiui in e vel in i. vt hic r hec rauennas. alpinas. ablatiui ab hoc r ab hac rauenna te vel rauennati. Et est vir vel mulier de tali ciuitate.

Consona si pzeit is dupla sextus in i vel in e fit.

¶ Dicit q noia in is terminata habētia duas psonantes ante is in eadē syllaba faciūt ablatiui in e r in i. vt ignis. ablatō ab hoc igne vel igni.

Testis cum peste per e fit iuncta sibi veste.

¶ Hic ponit exceptōes a regula pōicta dicēs. q hoc nomē testis cū hoc noie peste fit p e. i. terminat in e in ablatō licet habeat duas cōsonantes ante is in eadē syllaba. vt hic r hec testis. ablatō ab hoc teste. i. q vel que dat testimoniu. hec pestis. ablatō ab hac peste. i. morbus. Etia reitis facit veste in ablatō. Et hoc est qd dicit. Iuncta sibi veste. i. indumentū.

Quattuor imber habet qbus i tantūmodo pzebet.

¶ Dicit q imber habet quattuor cōposita que faciūt ablatiui in i. tñ. r sūt ista. scz septēber october nouēber december que faciunt in eorū ablatiuis septēbrū octobrū nouēbrū decembrū. r sunt noia mensum.

¶ **Dant tres menses/solam e dant sospes & hospes.**

¶ Dicit autō q tres mēses dāt in ablatō. i. vidēz apūlis quintilis r sextilis. Apūlis habet clarū signū casū veste. Quintilis idē est qd mēsis Iulij. Sextilis idē est qd mēsis Augusti. Deinde dicit q hoc nomē sospes r hospes dant e solā in ablatō. vt hic r hec sospes. ablatō ab hoc r ab hac sospite. i. sanus vel saluus. hic r hec hospes. ablatō ab hoc r ab hac hospite. i. q si scipit aliū in domo. vel q ab alio suscipitur.

Quidam pzo certo reputant e vel i dare sexto

Cuncta triū generū: sed degener & vberē tantū.

¶ **Ipsa tamen reperimus in i/sed non nisi raro**

¶ Hic autō ponit regulā nō assertiua sed narratiua. Et dicit q qdā magistri reputāt p certo cūcta vocabula triū generū. i. generis eis dare in sexto. i. ablatō e r i. vt hic r hec r hoc felix. ablatō ab hoc r ab hac r ab hec felice vel felici. hic r hec r hoc legens. ablatō ab hoc r ab hac r ab hec legente vel legenti. Sed degener r vber licet sint omnis generis. tamen faciunt ablatiui in e tantū. vt hic r hec degener. ablatiui ab hoc r ab hac degenerē. i. rusticus r ignobilis. hic r hec r hoc vber. ablatiui ab hoc r ab hac r ab hoc vberē. i. fertilis. Tamen nos reperimus ista noia scz vber r degener in ablatiui casu in i terminata. sed nō nisi raro. vt in lucano. Sed me degeneri strauisset facta sub hospite.

¶ **Ponunt alterutrum si fiat. mobile fixum.**

¶ Ponit pñū documentū tale q si aliquod mobile. i. adiectiui fiat fixū.

adiectiua
in e & i.

Regula

Actus
actus es
vtus

Id est substantiū in magistri ponunt alterutrum. scilicet ablatiui. i. s. modo i. modo e. Sed nō qd habet in regulis predictis. Alij dicūt q ad placitum fōmant ablatiui. vt vitalis vitale. clemens clemente. si substantiue capiūtur.

Inuenies alia per e sepius esse locata.

¶ Pulchra regula est q oia alia nōia tertiē declinatōis de qbus non est mentio facta habēt e in ablatō. vt dogma dogmate. carbo carbone.

Quod dedit in quarto casu/solet i dare sexto

¶ Dicit q illud nomē qd dedit in quarto casu. i. in actō casu. solet i dare sexto. i. ablatō. vt hec tussis. actō hanc tussim. ablatō ab hac tussi.

¶ Unus pluralis dabit es: et ei sociabis

¶ Quartū cū quito. sed a debes ponere neutro

¶ In hac parte auto: determinat de tertiā declinatōe qdā ad numerum pluralē. et dicit. ¶ Unus pluralis. i. nōis tertiē declinatōis dabit es. vt pfr nō hī patres. et sociabis ei quartū cū quinto. q etiam faciunt in es. vt accusatiui hos patres. vtō o patres. Et hoc est verū in masculino feminino et cōmuni genere. In neutro vero non. q in neutris nōis nōis actūs et vocatiui pluralis in omni declinatōe in a terminantur. vt pluraliter nominatiui hec pecora. actō hec pecora. vocatiui o pecora. Et hoc est quod dicit. Sed a debes ponere neutro.

Si sexto dabitur i sola/vel i simul eqs.

Fit neutrum per ia/quod comparat inde retracta

Ludicra vel vetera dices/amplustraq iunges.

¶ Quia in precedente regula dictū est q nōia neutri generis faciūt nōis actiui et vtus similes in a. Ideo vult autor declarare hoc specialiter dicens. Si sola i datur sexto. i. ablatō. vel si i et e dabitur ablatō. tunc neutrius gemis fit q ia in nōis actō et vtō pluralibus. vt hoc mare. ablatō ab hoc mari. et pluraliter nōis hec maria. actō hec maria. vtō o maria. Itō hic et hec et hoc felix ablatiui ab hoc et ab hac et ab hoc felice vel felici. et pfr nōis iui hī et hī felices et hec felicia. actō hos et has felices et hec felicia. vtō o felices et o felicia. Deinde ponit exceptōem dicens. qd cōparat inde retracta. i. ex parte a regula illud nomē quod cōparat. q licet faciat ablatiui in i et in e. et amen non facit in ia. vt fortiora et nō fortioria. Tu dices etiam ludicra i nōis actō et vtō pluralibus huius nōis ludicris. i. delectabilis. vt hic et hec ludicris et hoc ludicre. licet faciat ablatiui in i. Vt etiam dicitur in plurali huius nominis rectus veteris. quod idem est quod antiquus. licet faciat i ablatiui veterē vel veteri. Et tu iunges etiam predictis hoc uōmē amplustra quod declinat hoc amplustre amplustris. ablatiui ab hoc amplustri. Et pluraliter nominatiui hec amplustra. id est remō nauis.

¶ Nota Johannes de garlandia reprehendit autorem. et dicit q habet amplustria et non amplustra. Sed pascianus dicit q habet indifferentē amplustra vel amplustria.

Cum dedit e solam sextus solam dat a rectus.

Dicit autor qd qñ ablati terminat in e tñ. vt tēpore. casus predicti faciunt in a. r nō in ia. vt tempora. hoc intellige de neutris tñ.

Um vel ium pone genitiuo/vel dat vtrūq;

um vel
ium

In hac pte autor determinat de grō plurali tertie declinatōis dicens. Tu pone in grō plurali tertie declinatōis um. vt pater patrum. vel ium. vt sedes sedū. vel dat vtrūq; simul. vt legens legentū vel legentū. qñq; autē faciūt in um. qñq; in ium. qñq; in ium r um. vt patebit inferius.

Quod dedit i sexto formabit ium genitiuo

I
E

Et prebens e vel i/quod comparat hinc volo demī

Artificum iunge/memorū veterum vigilūq;

Atq; sacerdotum custodum vel locupletum.

Dicit qd si ablatiuus singularis facit i tñ. r in e r in i. grōs plurales faciet in ium. vt animal animalū. r felice vel felici feliciū. Deinde ponit exceptionē dicēs. Ego volo illud nomen qd comparat demī. i. excipī. hinc. i. ab ista regula. qd licet faciat ablatiuū in e r in i. tñ facit genū plurale in um r non in ium. vt fortior. Excipiuntur etiam illi que sequitur in littera. r. delictet artifex artificū. r est magister alliculus artis. memor memor est ille qd recordatur. vetus veterū. vigil vigilū. sacerdos sacerdotum. est presbyter. custos custodū. locuples locupletū. i. diues.

Quer ium fit r laus r fraus um tibi prebet.

Dicit qd nomē terminatū in e vel in i facit genū plurale in ium. vt allee allectū. r mel mellū. si esset de vsu. Deinde dicit qd laus r fraus faciūt in um. vt laus laudū. est honor in ore. fraus fraudū est dolus.

Non crescens per ium facit is aut es genitiuum.

es nō cre
is scens

Dicit autor qd nomen terminatū in es vel in is non crescens in grō singulari. facit ium in grō plurali. vt sedes sedū. collis collū.

Um dat apīs volucris panīs canīs iuuenisq;.

Et soboles heredis cū fruge vel indole vates

Autor ponit exceptionē a p̄dicta regula dicēs. qd nō in ista posita l̄s cert terminetur in is vel in es. r nō crescāt in grō singulari. tñ nō faciunt in grō plurali ium. sed in um. vt hec apīs. in grō plurali facit apū. i. asial vela ille mellificās. hec volucris grō harū volucrū. i. auis. panis panū. canis canū. iuuenis iuuenū. Soboles sobolū. i. p̄genies. heredis heresum. i. vidū cōtra fidē. Fruges facit frugū. i. fructus. Indoles facit indolū. i. nō grā fūture. p̄bitatis vel p̄genies. hic rates. i. poeta. vel p̄pheta. vel p̄olus nator. Solet etiā declinari in cōi genere. vt hic r hec vates.

Ons per ium formas: s iunges r p̄eunte

ons
is

Consoꝝ atq; cohōꝝ demantur que faciunt tum

Dicit qd nomē terminatū in ons facit genū plurale in ium. vt mōs montium. Tu iunges etiā s. i. nomē terminatū in s. r p̄cedite. vt pars partū

Et exapls consois ⁊ cohors que faciūt tum in gēo plurali. Consois. l. sos
cius. Cohors. l. turba quingentorū hominū.

Simplex compositi noīnam quandoq; tenebit.

Sic cor ⁊ opsq; probant si componantur utrūq;

¶ Ista littera fm aliquos p hypallagiū seu p cōtrariū exponitur. Et isti
dicunt simplex aliquando tenebit nomā compositi. l. compositum tene-
bit aliquando nomā simplicis. Sed hec expositio mihi nō seruit. quia
hoc est dictum supra tibi. Simplicium nomā ⁊. Sed aliq; exponunt līte-
ram ut sonat. dicentes q; simplex nomen tenebit quandoq; nomā cōposi-
ti. Nam sicut concors facit concordiū in genitiuo plurali. ita cor facit cors
dium. Et sicut inops facit inopum. ita ops facit opum.

Sepe per um vel ium facit ans abt ens genitiuum

¶ Dicit q; nomina terminata in ans ⁊ in ens. sepe faciunt genitiuū plu-
ralem in um vel in ium. ut amans amantium vel amantium. Icgens legen-
tum vel legentium.

Glans dat ium gens mens dens sociabitur illis

¶ Autor ponit exceptōem a regula predicta dicens. Nōla in littera pos-
ta licet terminetur in ans vel in ens. nō faciūt gēn plurale in ium tantū.
ut glans glandiū. dens dentiū. gens geniū. mens mentiū.

Urbs plebs seps stirps p ium calx arx simul ⁊ lanx

¶ Dicit q; nōla in littera posita faciūt gēn plurale in ium tantū. ut calx cal-
tiū. l. cementū. plebs plebiū. l. multitudo geniū. pule pulitiū. l. pulmentū
seps sepiū. stirps stirpiū. l. pgenies. calx calcis calcium. l. talus. arx arcis
arciū. l. turris vel summitas. lanx landiū. l. discus magnus.

Dempta carne per um facit a vel o sociando

Al vel ul nq; simul ⁊ solam iūgimus itq;

Cor demas/o; ⁊ ur ponas/as addere debes.

¶ Dic aut; ponit decē regulas dicens. Nōla tertiē declinatiōis termi-
nata in a vel in o. faciūt gēn plurale in um. ut thema thematiū. ⁊ sermo ser-
moniū. dempta. l. excepta hac dictione carne qui facit carniū. sociando cū
predictis terminata in il vel in vl. que faciūt in um. ut cōsul cōsuliū. ⁊ vigil
vigiliū. ⁊ in n littera. ut nomē nominū. delphyn delphyniū. canon canonum
Nos iūgimus cū predictis terminata in r vel l. ut pater patriū. ⁊ dicit so-
lam ut excludat illa que habet er cū illa terminatiōe in nō casu singulari.
quā spā nō continentur sub hac regula. ut syluester syluestris ⁊ syluestre.
Iūgimus etiam cum predictis terminata in ir. ut martyr martyr. Tu po-
ne etiam cū predictis terminata in or. ut soror soror. ⁊ terminata in vr. ut
murmur murmurū. Sed tu demas. l. excipias hoc nomen cor quod facit
cordiū. Tu debes addere predictis terminata in as. ut pietas pietatum.
Id est denignitas. Alia exposita sunt supra. **† f. S. H. B.**

Que monosyllaba sūt adinices/velut emō mas as

ā o il ul
n r ir o;
ur as.

Hic autem ponit exceptionem ab ista particula as addere debes. dicens
Tu adimes. i. excipies illa nomina que sunt monosyllaba in as termina-
ta. quia talia faciunt genitium pluralem in tum. ut mas marium. i. mascu-
lus. et as assium. i. obolus.

Si crescant is et es dant um/monosyllaba demes.

es

um

Dicitur quod nota terminata in is et in es habentia genitium crescentem supra nomen
faciunt genitium pluralem in um. ut milles militum. lapides lapidum. Sed deme mono-
syllaba que faciunt genitium in tum. ut lis licium. vis virium.

is

um

Plus dat tum/sed pes dabit um/pluralia sola.

Que dant es fiunt per tum:sed deme penatum.

Dicitur quod hoc nomen plus dat tum. ut plurimum. sed hoc nomen pes dat um
ut pedum. pluralia sola. i. tantum pluraliter declinata. que dant es in nominati-
uo faciunt genitium pluralem in tum. ut manes manum. i. anime infernales.
Sed deme penates quod faciunt penatum. i. parentes intimi vel imagines de-
orum domesticorum. quasi penes nos nati.

Preter os um faciunt os et us sed s preeunte

bs

bs

Bel p ponis bel t/monosyllaba demes.

ps

t

Hic ponit duas regulas dicens quod nota terminata in os et in us faciunt
genitium pluralem in um. ut flos florum. corpus corporum. preter os ossis quod facit
ossium. Sic etiam terminata in s preecedente b vel p. ut arabs arabum. prin-
ceps principum. Et t. i. terminata in t sic faciunt. ut caput capitum. Monosylla-
ba demes. Nec est exceptio ab illa particula. Sed s preesit b vel p. Quia
si dicat quod monosyllaba faciunt in tum. ut hoc nomen plebs plebium.

Supradicta notes/sed tum per cetera formos.

Que prebent e vel i sexto.

Dicitur quod tu notes supradicta. i. nota que possunt contineri in supradictis
regulis. sed tu formas. i. formare debes tum per cetera nota que prebent e vel
i sexto. i. ables singulari. ut ignis ignis. vel igne ignis. piscis piscis. si vero co-
tineant in regulis faciunt genitium sicut in eis continentur. ut felice vel felici felicitum
facit um tibi subdi.

Quod datur a capio/sic municipi tibi formo.

Dicitur quod illud nomen quod datur. i. derivatur a capio capis per compositionem
facit hanc terminationem um tibi subdi in genitio plurali. ut municeps muncipum.
Et hoc est quod autor dicit. Sic municipi tibi formo. Compositum enim mu-
niceps ex munus et capio capis. Et dicitur: municeps quasi munus capiens.
Et sic de alijs compositionibus a capio. ut menceps menciipi. i. mente capiens.

Cum caput dabit eps formabit tum velut anceps

Dicitur autor quod hoc nomen caput si dabit eps in compositione formabit tum.
in genitio plurali velut anceps quod compositum ex an et caput. et facit anticipium in
genitio plurali. et idem est quod dubius. Tamen est sciendum quod hi genitii plerumque syn-
copantur et anticipium et bicipitum. i. duorum capitum.

x **um** **x** fixum dabit um/nisi nix nox atq; supeller

Sensus est q; nota substantiua in x ter. faciunt gñi giurale in um. vt lex le gum. rex regu. nisi nix qd facit niuū. nor noctiu. supeller supelleciliū.

Um supplex complex/ sed ium faciet tibi simplex

Quasi dicat q; nota substantiua in x terminata faciunt gñi plurale in um. vt lex legu. Alius est excludere adiectiua. ideo dat doctrinā de istis adiectiuis simplex 7 cōplex dicens q; faciūt in um. vt supplex supplicium 7 complex complicitū. i. particeps mali. 7 hoc nomen simplex facit simpli cium. i. purus vel vnicus vel indiuiduus vel fatuus.

More metri demit his vsus sepe vel addit

I proceres facit/ vq; boues/ v suscipit ales.

Dicit q; vsus grāmati corū sepe demit. i. aufert vel addit aliqd. his scilz gñis pluralib⁹ more. i. causa metri. Et hoc p exempla declarat dicens. Hoc nomen pceres facit. i. p illam regulā. Pluralia sola. deberemus eñ dice re pcerium. i. nobiles. 7 hoc nomē boues facit u in gñō. q; deberemus di cere bouum 7 dicimus boum. Sed hoc nomē ales suscipit u in gñō plura li cū deberemus dicere alitū 7 dicimus alitū. 7 idē est qd auis.

dtō ibus
ablō ib⁹

Tertius est in ibus/ 7 ei sextum sociemus

In hac parte autor expedit tertiam doctrinam tradens regulā de dat iuo 7 ablatiio pluralibus. 7 dicit. Tertius. i. datiuus est in ibus penul tima correpta 7 ei sociemus sextum. i. ablatiuum. Quasi diceret q; datiu us 7 ablatiuus plurales tertie declinationis faciunt in ibus. vt datiuo his patribus ablatiio ab hīs patribus.

Dicimusq; boum seu bobus duplici casu.

Autor dicit q; dicimus boum seu bobus duplici casu. videlz in geniti uo boum. 7 in datiuo 7 ablatiio bobus. Et sic patet q; bobus 7 nō bouib⁹ excipitur a regula predicta. Tertius est in ibus.

De quarta declinatione.

Quarta dat us recto/ dabit u s; nō nisi neutro

In hac parte autor determinat de quarta declinatōe dicens. Quarta declinatio dat us recto. i. notatiuo. vt nō hic vīsus 7 manus. 7 dabit r. sed non nisi in neutro genere. vt hoc comu.

U non mutabis donec plurale tenebis

Dicit q; si nomen quarte declinationis terminatur in r. tu nō variabis hanc terminatōnem r. donec tenebis pluralem numerū. hoc est q; in sin gulari numero non variabitur. vt hoc comu huius comu huic comu accu satiū hoc comu vocatiū o comu ablatiū ab hoc comu. In plurali bene variatur vt in ferius patebit.

Gtō Dtō

Us genitiuus habet/ 7 tertius ui tibi prebet.

Dicit autor q; gñis singularis nō terminati in us habebit us pduct⁹ vt hic vīsus huius vīsus. Sed tertius. i. datiuus prebet tibi ui. vt vīsi.

¶ Cum quarto dabitur / quintus recto similis atur.

¶ Dicitur autem qd hec terminatio unum dabitur quarto. scilicet accusatiuo. ut visum manum. Quintus. scilicet vocatiuo similatur. scilicet similis est recte. scilicet nominatiuo et hic visus. vocatiuo o visus.

¶ Sextus retinet/ sed flecte domum sapienter.

¶ **M**icat autem qd certus .i. ablati tenet u. ut ablati ab hoc visu. Sed fleete. I. dedina sapiēter hoc nomē domū qd pūm est scde dedinationis ⁊ pūm quarte ⁊ t patebit in heteroditis. ibi. Tota domus quarte mī mo rē.

Kimo plurali dabis vs/binos sociando.

Q In hac parte autem determinat de quarta declinatione quatuor ad numerum pluralem. et dicit. Tu dabis hanc terminatorem ut primo. scilicet nominis pluralis. ut pluraliter nō habet visus. sociando binos casus videlicet actum et vocatiuum. quia etiam faciunt in ut actus homo visus utō o visus.

Neutra notare decet/genitivus burn tibi prebet

¶ Dicit q neutra noia sunt notanda q: nō faciūt in us sed in a. vt comus
Deinde dicit q genitiuus facit in rum. vt visuum comuum.

Datq; datiuus ibus sextusq;. sed excipiemus

Ante bus b seruant ficus tribus accus acusqz

Altus cum verubus portus partusq; lacusq;

Et specus ⁊ quercus.

In hac parte autem determinat de datiuo ⁊ ablatiuo pluralibus quar-
te dedinatiois. *si rene.* Datiuus q. p. i. rectus. I. ablatiuus dant ibus pe-
nultima correpta. vt datiuo his vltibus. Sed excipimus. I. exceptioes q. fa-
ciemus vt infra. videlz q. nota in littera posita seruant ⁊ ante bus. i. faciūt
datiuū ⁊ ablatiū plurales in ubus ⁊ nō in ibus. vt ficus ficibus. sribus rti-
bubus. I. pgenies. arcus arcubus. arbus artubus. I. quodlibet membrum
veru verubus. partus partubus. est actus pariendi vel est ipse puer. spe-
cus specubus. I. spelunca. Etiam potest esse secunde dedinatiois. Littera
vero quarte dedinatiois faciunt in ibus.

De quinta declinatione.

S rectus quinte dat semper/ & est muliebze

In hac parte autor determinat de quinta declinatione dicens. Rectus id est nominativus singularis quinte declinationis dabit semper es. ut res et species. et est muliebri. I. generis feminini.

Hente diem memorū volo compositurūq; tenesū.

Eloro dicit qd hoc nomen dies et eius copositū debent teneri memorā
mente. I. in mēte. q. nō est generis feminīni. immo est dies generis incer
ti. I. dubij. et copositū eius merīdies est generis masculīni.

Ei dicetis genitiuis atq; datiuis.

Hic determinat de gto et deo singularibus quinte declinationis dicēs.

Actō vto
Ablatiuo

Hos dicetis. i. habitis ei. i. hanc terminatē sem ei genitiuis ⁊ datiuis singularibus quinte declinatōis. vt hec res huius rei huic rei.

Em quarto. quinto demus es. decet e dare sexto.

In hoc versu autor dicit q̄ accusatiuis singularis quinte declinatōis facit in em. vt accusatiuo hanc rem. vocatiuis in es vt res. ablatiuus in e vtre. Tertius est planus.

Etō erū

Primo plurali demus es/qui vult sibi subdi Quartū cum quinto. tribues erum genitiuo

In hac parte autor determinat de q̄nta declinatōe quantū ad numeros pluralē. ⁊ dicit. Nos demus primo plurali q̄nta declinatōis es. vt p̄t nō hī dies. qui vult sibi subdi quartum. i. accusatiuum cū quinto. i. rō. Quasi dicens q̄ etiā actiis ⁊ vtis faciunt in es. p̄ponit regulā de gō dicens. tu tribues erum vt rerū. specierū. dierum. genitiuo plurali.

Ablatiuo
ebus.

Tertius ⁊ sextus semper formantur in ebus.

In hac parte autor ponit regulā de datiuo ⁊ ablatiuo pluralibus quinte declinatōis dicens. Tertius ⁊ sextus. i. datiuus ⁊ ablatius formant in ebus. vt datiuo his rebus. ablatō ab his rebus.

Desunt plurali genitiui siue datiu

Et sexti quinte. nisi res specierūq̄ dierūq̄

Progenies ⁊ maneries dic materiesq̄

Dicit autor q̄ nōa quinte declinatōis carent genitiuis datiuis ⁊ ablatiuis pluralibus. p̄ter in a vidēz res rerū rebus. spes specierū specieb⁹ progenies progenierū progeniebus. materies materierū materieb⁹. maneries manerierū maneriebus.

R De declinatione noīm compositorū.

Ectos compone simul flectuntur vtriq̄.

Dicit autor q̄ si duo recti componantur vtriq̄ variantur. vt nominatiuo hec respublica. genitiuo huius respublice.

Non sic alterutrum declinet nec leopardum.

Autor ponit exceptionem a regula predicta dicens. Tu non declinet sic vt diximus hoc nomē alteruter alterutra alterutrū. q̄ deberet facere alterius. vtrius ⁊ facit alterutrū. nec etiam leopardū. q̄ deberet facere leonispardī in genitiuo. ⁊ facit leopardī.

Oblīquo rectum componens iunges in vnum

Et sola parte recti decet hanc variari.

Autor dicit q̄ si rectus cōponatur cū oblīquo. solūmodo rectus variat ⁊ non oblīquus. vt nō hīc magister mīlītū. gō huius magistrū mīlītū. Itē paterfamilias. gō huius patrifamilias.

Si componantur oblīqui non variantur.

C Dicit autor: q̄ si duo obliqui componantur neuter eorum variatur. vt
istius modi istiusmodi cuiusmodi &c.

P **D**e declinatione patronymicorum.

Atronymica dat tibi declinatio prima.

Que dantur maribus/ sed in es rectum sociemus.

In hac parte autor: determinat de declinatione patronymicorum masculinorum dicens. q̄ prima declinatio dat. i. declinando demonstrat patronymica qui dantur maribus. i. que masculina sunt. Quasi dicat q̄ patronymica masculini sunt prime declinationis et faciemus rectum. i. notatuum in es. vt hic priamides. est filius vel nepos priami.

Am quartus casus aut en/ gerit e vel a quintus.

Autor: dicit q̄ quartus casus facit in am vel in em. vt priamida vel priamidem. vocatiuus facit in e vel in a. vt vto o priamide vel priamida.

Ablatiuus in e vel in a/ nec cetera muta.

Dicit autor: q̄ ablatiuus facit in e vel in a. vt ab hoc priamide vel priamida. Nec debes mutare cetera. i. ceteros casus de quibus nihil dictum est. quia ipsi casus declinantur secundum primam declinationem. vt genitiuus huius priamidis datiuo huius priamide. Et pluraliter notatiuus hi priamide. genitiuus horum priamidarum. datiuo his priamidis &c.

Tertia feminea tibi patronymica format

Is recto prebens/ genitiuus erit tibi crescens.

Isque vel os faciet: quartus a vel em tibi prebet.

In hac parte autor: determinat de declinatione patronymicorum femineorum dicens. Tertia declinatio format tibi patronymica feminina prebens tibi hanc terminatorem is recto. i. nro casui singulari. Quasi dicat q̄ patronymica feminina sunt tertie declinationis et faciunt nrm in is. Deinde ponit regulam genitiui dicens. Si is erit tibi crescens. i. superabit nrm. et facies is vel os. vt hec priamis genitiuus huius priamidis vel dos. i. filia vel neptis priamidis. Quartus. i. actus prebet tibi em vel a. vt actio hanc priamidem vel da.

Quintus i seruabit: sed rectum non superabit

Dicit autor: q̄ vtrius seruabit hanc terminatorem i. vt vto o priami. vtriusma correpta. Sed talis vtrius non superabit nrm. Immo erit sibi equalis.

E solam sextus tenet/ esque vel as reperimus

Plurali quarto/ nil plus preter metra muto.

E solam sextus tenet. i. ablatiuus terminatur in e solam vt ablatio ab hac priamide. q̄ p̄ nos reperimus es vel as quarto. i. accusatiuus pluralis vt actio has priamides vel das. Nil plus muto supple de tertia declinatione in patronymicis femininis preter metra. hoc est preter illud quod aliqui causa vel necessitate metri conuenit permittari.

Interdu per ias hec patronymica formes

De patro
nymicis i
des.

De patro
nymicis i
is.

De patro
nymicis i
ias.

+ Et reperitur in 20 sic m^o in em d. reperitur

Dicit autor: q̄ interdū hec patronymica feminina terminantur in las in nō casu. vt pelias ⁊ ambrosias. est filia vel neptis pelij.

As brevis in recto dat adis vel ados genitiuo.

Modo autor docet declinare predicta patronymica in las terminata. ⁊ alia similia dicēs. As brevis in recto. l. nomē terminatū in las breuem in nō dabit adis vel ados in grō penul. correpta. vt hec ambrosias ⁊ grō hui⁹ ambrosiadis vel ambrosiados. l. filia vel neptis ambrosij.

Em dat vel a quartus: in e fit tantūmodo sextus.

Dicit autor: q̄ actūs facit in em vel in a. vt actō hanc ambrosiadem vel da. Sextus. l. abletis facit in e. vt abletō ab hac ambrosiade.

Want reliquos terna nū mutat in his nisi metra.

Dicit autor: q̄ reliq̄ casus variant ad modū tertie declinatōis ⁊ nō mutant in his nisi metra. nū de tertia decl. nisi de necessitate metri postulāte

More dices greci tamen s quinto remoueri.

Dicit autor: q̄ aliqñ s remouet in vō more greci. l. s m morem grecor. vt pelias. remota s fit pelia. ⁊ ambrosias. remota s fit ambrosia.

De patro
nymicis i
ne.

Ne plerisq̄ damus quibus e noziam sociamus.

Dicit q̄ aliqñ nos damus hanc terminatōem ne plerisq̄. l. multis vel aliquibus nobis. vt a cristine. ppia vela. ppis nobis deuata quib⁹ nos sociamus c. l. regulam noim ter. in e. vt libe. Quasi dicat q̄ ipsa declinantur sicut illa que terminantur in e. de quibus immediate regulam tradetur. vt sunt faustine accrisione.

De grecis
in E.

Cum dedit e grecus recto/tenet es genitiuus.

Monstrabit hic qualiter variari debeant noia greca in e terminata. ⁊ dicit. Cum grecus dedit hanc terminatōem erecto. l. nominatiuo tunc genitiuus tenet es. vt notatiuo hec phebe. genitiuo hui⁹ phebes. ita pē thecoste penthecostes. parascene parascenes.

Em dat ⁊ en quartus/reliquos recto sociamus.

Quartus. l. actūs nois greca in e ter. dat em vel en. vt actō hanc phebem vel pheben. Reliquos scz casus nos sociamus. l. similes faciem⁹ recto. l. nō. vt dō huic phebe. vō o phebe. abletō ab hac phebe.

De grecis
in os.

Cum greci rectus tenet os par est genitiuus

Nel dat oy grecus melos mēloy tibi testis

In hac pte autor dēter. de declinatōe patronymicor. ter. in os grecor. dicēs. **Q**uā rect⁹. l. nōis nois greci tenet os tūc grōs est par suo nō. l. s m. Nel grecis. l. grōs dat hanc ter. oy. melos. l. hoc nomē grecum melos sit tibi testis. vt nō hoc melos. grō huius melos vel meloy.

Quartus on: os quintus/o tertius atq̄ supremus

Quartus. l. actūs nois greca in os ter. facit on vt actō hāc delon. Quis tūc. l. vti⁹ in os. vt vō o delos. Tertius. l. datiuus atq̄ supremus. l. ablatiuus facit o. vt datiuo huic delo. ablatiuo ab hac delo. Unde poeta. **M**as

ternam agnoscere delon.

Sepe dat is rectus/dat ios bel eos genitiuus

Dicit autor q nris grecus sepe finitur in is. vt hec thety mater achil lis. r tunc grs dat ios vel eos. vt grō thetyos vel thetyeos.

Im quartus dabit/i quintus/neuter superabit.

Dicit autor q quartus. i. actus nris predicti dat im. vt actō hanc the tyim. Quintus. i. ritus dat i. vt ritō thety. Sed neuter scz nec ablatiu⁹ nec vocatiuus superabit rectum. i. noiatiuum.

Fit quintus recto par/declinante latino.

Dicit q quintus. i. ritus nris greci in is ter. fiet par i. similis ritō decli nante latino. i. fm latinā declinatōem. vt hec thety ritō o thetyis.

Dat genesis quintum similem sibi dat genitiuum

Is bel os/tenet im quartus/reliquiqz dabunt i.

In hac parte autor determinat de hoc noie genesis quod est quidam liber biblie. r dicit sic. Hoc nomen genesis dat quintū. i. vocatiuū sibi simi lem. vt ritō o genesis. Et dat genitiuū in is vel in os. vt huius genesis vel geneleos. Quartus. i. accusatiuus tenet im. vt actō hanc genetim. Relis qui casus videly datiuus r ablatiuus dabunt i. vt datiuo hui⁹ genesis voca tiuo o genesis ablatiuo ab hac geneti.

Dat moyses moysi: reliquos terne sociabis.

In hac pte autor pōit regulā de hoc noie moyses qd est ppriū nome viri. r dicit. Moyses dat moysi in grō. Et tu sociabis reliquos casus ter ne. i. terre de dinationi. Hoc est in alijs casibus declinatur ad modū ter tie de dinationis. vt hic moyses grō huius moysi datiuo hui⁹ moysi. actō hunc moysen ritō o moyses ablatiuo ab hoc moyse.

Dat iesus um quarto reliquis v semper habeto.

Hic autor dat doctrinā de hoc nomine iesus. r dicit q hoc nomē iesus dat hanc terminatōem um in quarto. i. actō. Reliqs u semp habeto. i. q in reliqs casib⁹ in u semp terminat qd patet declinādo. Et ritō hic iesus huius iesu hui⁹ iesu actō hūc iesum ritō o iesu ablatō ab hoc iesu.

Est declinandi pponimina noima quaterna
In hac parte autor determinat de quattuor formis de dinationi num pnomi dicens. q noima declinandi pnoia est quaterna. i. quadruplex. i. pma. secunda. tertia. quarta.

Estqz mei bel mis in pma/tuizqz suizqz.

Dicit autor q tria sunt pnoia in pma noima siue in pma de dinatione. videly mei mis mih. cui retis tibi. sui sibi. r dicuntur pma q habēt genitiuos in i vel in is. r datiuum in i.

Recto persone non seruit regula ptime.

Dicit q hec regula scz recte de dinationis nō seruit recto. i. ritō pime po sone. Quid hui⁹ pnomini ego cuius obliq nō recte formant ab ipso ritō.

**De grecis
in is**

**De decli
natōe p
nominū.
Pma.**

Secūda. Debet ius facere genitiuum norma secunde
Debes formare per eam pronomina quinque

Dicit autor q̄ p̄nola sc̄de noue seu sc̄oi modi faciūt ḡm̄ in ius. vt ille illius. p̄terea dicit q̄ tu debes formare p̄ sc̄bam nomina quinque p̄nola. sc̄z ille ipse iste hic i s. Et dñr sc̄de q̄ habēt ḡm̄ in ius r̄ datiuū in i vel in e.

**Octo p̄i
mitiua.** His octo species p̄imaria dicitur esse.

Dicit autor q̄ octo p̄nola sup̄radicta sunt p̄imaria. Ideo dicit species p̄imaria d̄i esse his octo p̄nolibus sup̄radictis. videlz tribus p̄imi modi r̄ quinque sc̄oi modi. Et dñr p̄imitiua. q̄ formantur ab alijs.

Monstrant r̄ referunt hec / r̄ quasi fixa manebunt.

Hic autor ostendit p̄prietatē predictor̄ p̄nolū dicens. q̄ hec p̄nomina predicta monstrant. i. demonstratiua sunt. referūt. i. relatiua sunt r̄ manebunt quasi fixa. i. substantiua. Quasi dicat q̄ predictor̄ p̄nolū aliq̄ sunt demonstratiua. vt hic r̄ iste ego r̄ tu. Aliqua sunt relatiua. vt is r̄ sui. r̄ manebunt quasi fixa. i. substantiua. Nam substantiua ponant. vt ego curro. tñ ad se recipiūt substantiua tanq̄ si essent adiectiua. vt ego pater. Alij dicunt q̄ autor dicit quasi. i. certe vel vera substantiua. q̄ fm̄ p̄p̄. sc̄iant p̄ nomen ponit loco p̄p̄i nois r̄ certam significat p̄sonam.

Is suus ipse sui referunt / sed cetera monstrant.

Ille refert monstrat non facit hoc aliud.

Sensus est q̄ pronomina sc̄. suus. ipse. r̄ sui sunt relatiua. cetera vero sunt demonstratiua. Tamen ille potest esse relatiuum r̄ demonstratiuum r̄ hoc non facit aliud pronomen.

**Septē de
tiua.** Deq̄ tribus p̄imis septem fit origo sup̄remis.

Dicit autor q̄ a tribus p̄imis p̄nolibus deriuantur alia. videlz meus tuus suus noster r̄ vester nostras r̄ vestras. Me⁹ noster r̄ nostras ab hoc p̄noie ego. Tuus vester r̄ vestras ab hoc p̄noie tu. Suus vero ab hoc p̄noie sui. Et est sciendū q̄ illa que deriuantur a demonstratiuis demonstratiua sunt. r̄ que a relatiuis relatiua sunt.

Personas duplices hec designare videntur

Cum possessore possessio significatur.

Dicit autor q̄ ista septem p̄nola predicta significant duas personas. sc̄z personā possessoris r̄ p̄sonam rei que possidetur. Nam cum dico liber meus. per hoc nomen meus intelligo possessorem libri. videlz me r̄ posses sionem meam. vñ librum.

Formans quis vel qui donato crede minori.

Autor dicit q̄ hoc nomē quis vel qui dedinatur fm̄ q̄ donatus iubet esse dedinandū. sc̄z in hac parte. Relatiuo quis vel qui.

Tertia.

Certā per primam fit nois atq̄ secundam.

Dicit autor q̄ tertia nomina dedinandi p̄nola fit per primam r̄ sc̄bam

nolo declinatōem. Quasi dicat q̄ p̄noia tertiū modi declinātur sicut nola
prīme ⁊ scde declinatōis. Itā sicut dicimus nō bonus bona bonū. grō bo
ni bone boni. ita dicimus meus mea meū. grō mei ⁊.

Has tres distinguit donatus sufficienter.

Dicit autor q̄ donatus distinguit sufficienter has tres normas predi
ctas. i. pronomina p̄mī modi secūdi ⁊ tertiū. Ideo ipse non p̄cedit vlt
rius in declinatione ipsorum.

Quarta quidem terne/par debet nominis esse.

Quarta

Dicit q̄ quarta norma declinandi pronomina debet esse par. i. similis.
terne. i. tertie declinationis nominis. Nam sicut dicimus maiestas maie
statis. ita dicimus vestras vestratis.

Capitulum scdm de heteroclitis.

**De hetero
roclitis.**

Et tibi signabis que declinans variabis.

Hoc est scdm capitulum huius libri in quo autor intendit determinare
de declinatōe nom̄ heteroclitōr. ⁊ hoc p̄ponit qđ facere intendit
dicens. Tu signabis tibi. scz in mente tua. hec noia. que noia tu declinās
variabis. i. vario modo declinabis. Et est sciendum q̄ nomen heteroclitū
nihil aliud est q̄ nomen varie seu alternē declinatū. vt notatio hoc celi.
Et pluraliter notatio hiceli celorum.

Pascua sola datur/ ⁊ pascua plura dabuntur

Autor dicit q̄ hoc nomen pascua in singulari est generis feminini ⁊ in
plurali generis neutri. ⁊ est heteroclitum genere. ⁊ est pascuanutrimens
tum butor. vel locus vbi buta pascuntur.

Est zizania/sunt zizania plura nescz.

Dicit autor q̄ hoc nomen zizania in singulari est generis feminini. et
in plurali neutri vel feminini. vt nō hec zizania. ⁊ p̄ nō hec zizanie vt hec
zizania. Ideo dicit plura nescz. Et est herba inutilis.

Balnea dic vel eas/ea non prius sed eum das

Sic amigdola dic/luin fructus lusz sit arbor.

Dicit q̄ hoc nomen balnea in singulari est generis neutri. ⁊ in plurali
vero feminini ⁊ neutri. vt pluraliter nō hec balnea vel he balnee. sed in
singulari semper est generis neutri. Et hoc est qđ dicit. Dic. i. dicere des
bes. balnea vel eas. i. balneas in plurali numero. en. i. balnea nō esse p̄
in singulari numero. Sed tu debes dicere eum. i. balncum. In singulari
est generis neutri. ⁊ in plurali feminini ⁊ neutri/ est locus in quo balnea
tur/ Sic ⁊ amigdola dic. Quasi dicat q̄ amigdola eodem modo variatur
quo balnea. vt notatio hoc amigdola. ⁊ pluraliter nō hec amigdoles vel
hec amigdoles. Tamen inuenitur hec amigdolus pro pyrore tatum. Sed
amigdolū pro eius fructu. Et ideo dicit. Luin fructus lusz sit arbor. In
uenitur hec amigdola tam pro fructu q̄ pro ligno.

Est locus/atq; loci/sunt artes/sunt loca terre.

Autor dicit q locus in singulari est generis masculini. in plurali vero masculini & neutri. sed in masculino genere significat artes dyalecticas. in neutro vero loca terre. Ideo dicit. Atq loci sunt artes. sunt loca terre.

Est locus atq loci: sunt & loca plurima genti.

Dicit autor q locus in singulari est generis masculini. in plurali vero masculini & neutri. vt nominatio hic locus. & pluraliter nominatio hi loci vel hec loca. i. ludus vel solatium.

Balteus addatur/ neutrum plurale sequatur.

Autor dicit q hoc nomē balteus addatur predictis. q in singulari est generis masculini. & in plurali neutri. vt hic balteus. & pluraliter nō hec baltea. i. zona argentea vel signum militare.

Carbasus vna ratis/ & carbasa plura videbis

Autor dicit q carbasus in singulari est generis feminini. in plī generis neutri. vt nō hec carbasus. & plī nō hec carbasa. i. velum nauis.

Arbutus est similis huic intyba: pergama tungis

Autor dicit q hec dictio arbutus est similis pcedēti. q in singulari est gnis feminini. & in plī neutri. vt nō hec arbutus. & plī nō hec arbura. i. collectio arbor. Tu iūgis etiā intyba & pergama q eodē mō dedīnat. vt hec intybus. & plī nō hec intyba. est genus leguminis vel fructus & dicit quasi incus bona. hec pergamus. & plī nō hec per gama. i. troya.

Hoc epulum comedis/ epuleq parantur amicis

Dicit q epulum in singulari est generis neutri. in plurali generis feminini. & idem est quod cibus.

Deliciū tibi sit/ mihi semper delicie sint.

Dicit autor q hoc nomē deliciū est heterodictū significatōe genere et dedīnatōe q in singulari significat pccm & est generis neutri & dedīnatō nris cōe. in plurali significat cibū delicatū vel delectatōes. & est generis feminini. & dedīnationis pame. vt pluraliter nō he delicie.

Sic rastrum rastros. porrum facit tibi porros.

Cui celum seruit/ celos & cuncta creauit.

Dicit q ista noīa scilz rastrum porrum celum in singulari sunt generis neutri. & in plurali masculini. vt nō hoc celum. & plī nō hi celi celoum. & plī hi rastri. hoc porrum. & plī nō hi porri.

Frenum detur equo frenos vel frena teneto

Sic claustrum formas filum pariterq capistrum

Autor dicit q ista noīa frenus claustrū filum & capistrū in singulari sūt generis neutri. & in plurali masculini & neutri. vt nō hoc frenū. & plī nō hi freni vel hec frena. est quo domatur os equi. hoc claustrū. & plī hi claustri vel hec claustra. i. cenobii. hoc filum. & plī nō hi fili vel hec fila. Inde filare/ to spynne hoc capistrum. & pluraliter nominatio hi capistri vel hec capistra. est frenum factum de fune.

Dicitur altitudo si plura sit altitudo una.

Conisimiliq; modo sit declinanda supellex

Dicitur autem quod ista duo nomina altitudo et supellex in singulari sunt generis feminini. et in plurali generis neutri. ut hec altitudo. et pluraliter nominatio hec altitudo. id est domus domestica. hec supellex. et pluraliter nominatio hec supellectilia. id est ornamenta vel utensilia domus.

Tartarus ater habet. plurale ra. binasque dant rum

Dicitur quod hoc nomen tartarus in singulari est generis masculini. in plurali neutri. ut plurimum hec tartara. id est inferna. Et inuenitur hoc tartarus per se vini. Ideo dicitur. Binasque dant rum. Sed tartarus. id est infernus.

Sibilus hic dices sed sibila plurima iunges

Suparus esto comes prius hic tenet usque ad finem.

Trenarus infernus sic menalus sic et auernus

Dyndina pileus hylmarata gargarus associamus.

Dicitur quod ista nomina in ista posita in numero singulari sunt generis masculini. et in plurali neutri. ut nunc hic sibilus. et plurimum hec sibila est sonus factus ab hoste ad modum serpentis. Hic suparus. et plurimum hec suparus est mica rugata longa et pendens. Trenarus. et plurimum hec trenera. id est infernus. Hic infernus. et plurimum hec inferna. Hic menalus. et plurimum menala. id est mons quedam in archadia. Hic auernus. et plurimum auerna. id est infernus. Hic dyndinus. et pluraliter nominatio hec dyndina. est quidam mons. Hic pileus. et plurimum nominatio hec pilia. Hic hylmarus. et plurimum hec hylmara. id est quedam arbor stans in via qua descenditur ad infernum. Hic gargarus. et plurimum nominatio hec gargara. id est quedam mons.

Ista solent quarta variari siue secunda

Cum lauro quercus pinus cornus quoque ficus

His colus atque domus penus et lacus associamus

Cantus cetus ortus simul specus associantur.

Dicitur quod nomina predicta possunt variari per secundam et quartam dedinacionem. videlicet heclaurus genitivus huius lauri vel laurus. id est arbor semper viridis. hec quercus genitivus huius quercus vel quercus. arbor gladiifera. hec pinus genitivus huius pinus vel pinus. est nomen arboris. hec cornus genitivus huius cornus vel cornus est nomen arboris. hec ficus huius fici vel ficus. etiam est arbor vel fructus arboris. hec colus huius colus vel colus. id est instrumentum ex quo fiuntur feni. hec domus huius domus vel domus. hec penus huius penus vel penus. id est cellarium. hic lacus huius lacus vel lacus. Et ista tria videlicet cetus ortus et specus possunt variari per secundam et quartam dedinacionem sensu variata. id est secundum veram significacionem. In secunda vero dedinacione cetus significat prius rore. etiam est pars exterior panis. vel est participium de canis. Cetus est balena. Ortus veridarius. In quarta vero dedinacione cantus significat actum cantandi

vel carmen. *Cetus* est turba. *Ortus* est ascensus vel natio.

Is vel **bs** ista suis dare debent compositinis.

Cera iugum linus animus collus arma bacillus

Cum noxia neruum cum freno collige diuum.

¶ In his versibus dicitur quod composita ex nobis in littera positae possint terminari in is. et sunt tercie declinationis. et in us. et tunc sunt scilicet declinationis. Verbi gratia. *Cera* componitur cum sin. et dicimus hic et hec sinceris et hoc sincere. vel sincerus sincera sincerum. i. purus. *Iugum* componitur cum bis. et dicimus hic et hec bijugis et hoc biuge. vel bijugus biuga biugus. id est res duorum iugorum. *Linus* componitur cum sub. et dicimus hic et hec sublimis et hoc sublime. vel sublimus ma. mui. i. altus. *Animus* componitur cum magnus et animus. et dicimus hic et hec magnanimus et hoc magnanime vel magnanimum ma. mui. i. magni animi. Et in et colus componitur hic et hec incolumis et hoc incolume. vel incolumus ma. mui. i. sospes sanus vel potens. Et in et arma componitur hic et hec inermis et hoc inerne. vel inermus ma. mui. i. sine armis. Et in et bacillus componitur hic et hec imbecillus et hoc imbecille. vel imbecillus a. um. i. non potens. Et e et noxia componitur hic et hec enomis et hoc enoune. vel enomus a. um. i. irregularis. Et e et neruum componitur hic et hec eneruus et hoc enerue. vel eneruus a. um. Et e et frenum componitur hic et hec effrenis et hoc effrene. vel effrenus a. um. i. sine freno. vel dissolutus. Et de et diuus componitur hic et hec dediuus et hoc dediuus. vel dediuus a. um. i. infimus vel deprecissus.

Uas vasis ternam tibi dat plurale secundam.

¶ Dicit autor quod vas in singulari numero est tercie declinationis. ut vas vasis. in plurali vero secunde. ut vasa vasorum.

Tota domus quarte/ mi mo rum mosque secunde.

¶ Sententia est quod hoc nomen domus ubique est quarte declinationis nisi in infrascriptis terminationibus. videlicet mi mo mos. et moum. in quibus est secunde declinationis. Et est sciendum quod sic declinatur. *Relatio* hec domus. genitio huius domi vel domus. datio huic domui. actio hanc domum. ratio o domus. ablatio ab hac domo. Et per notum he domus vel domi. genitio harum domorum. datio his domibus. actio has domos vel domus. ratio o domi vel domus. ablatio ab his domibus.

Pluralem numerum retinent es atque metallum.

Rato per reliqua dabitur plurale metalla.

¶ Hic ponitur regula de nobis metallorum dicens. quod ista nescies et metallum variant in plurali. ut notum hec era. per notum hec metalla. Sed raro cetera nomina metallorum in plurali variant. Et notum hoc aurum. non enim dicimus hec aura. et sic de similibus est sciendum quod nomina metallorum sunt hec. scilicet aurum argentum plumbum stannum cuprum hoc ferrum aurichalcum calyx. blictrum. et alia quedam que ex aliquibus horum fabricantur.

Equos et vinda fretum mare mel later aqua vinum

Pocula fons flumen fluuius pluralia setuant
Stāna lacuna lacus amnes pute⁹ quoq⁹ lymphā.
Cetera pluralem retinent humentia raro.

¶ Hic autō: ponit regulā de noibus humidis. Et dicit q^d noia in littera
posse variantur in plurali. sed alia humiditate significantia nō habēt plu
ralem numerū vel raro habēt. vt brodis oleū et similia. Textus est clarus.
Circā vocabula. Equi fretū et mare idē sunt. Unde latex lymphā et aqua
idē significant. Mel est qd apēs cōficiunt. Eius. i. merū. Poculū. i. po
tus. Fons scaturit. Flumen et fluuius. i. riuus a fonte fluens. Stānum. i.
aqua stans. Lacuna et lacus. i. aqua stans ex natura. qñq⁹ significant loca a
quarū. Amnis est riuus in ameno loco positus infra frondes. Pute⁹ est
in alto seu p̄fundo. vnde oīs puteus fons est et nō e contrario.

Lex mensuratis simul et pensis datur ista

Ordea frumenta faba melonesq⁹ cytrulli.

His plurale damus/ sic et far pisa lupinus.

Raro seminibus aliis plurale tenemus.

¶ Hic autō: ponit regulā de noibus que vendūtur ad pondus vel ad me
surā. Et ista lex. i. regulā datur mensuratis. i. noibus que vendūtur men
sura. et pensis. i. pondere. Quasi dicat q^d illa que ponitur in textu variant
in plurali. videlz hoc ordea. et p̄r nō hec ordea est genus frumenti. Fru
menti. et p̄r nō hec frumēta. i. bladū. Hoc fabū. et p̄r hec faba. Hic melo
et p̄r nō hī melones. i. pepo et est fructus arborū vel herbarū in labardis
bene notus. Hic cytrullus cytrull. et p̄r nō hī cytrulli. Hoc far. et p̄r nō
hec farra. Hoc p̄sum. et p̄r hec p̄sa. Hic lupinus. et p̄r nō hī lupini est
quedam legumen. Alia v̄ro nomina seminū raro variantur in plurali. vt
nō hec auena. hic illigo. Ideo dicit Raro seminibus.

Raro plurale dat tibi quinta. nisi sint hec

Res patit̄orq⁹ dies acies facies speciesq⁹

Hrogenies et maneties dic materiesq⁹.

¶ Autor dicit q^d uoia quinte declinatōis raro variantur in plurali nisi sint
hec que in littera ponūtur. Et q^d textus est clarus et etiam vocabula. Ideo
bonū est transire ad alia magis necessaria. Itē acies est dispositio turbe
ad bellandū. Scōdo acuta pars gladii. Tercio est subtilitas et acumē visus

Raro plurali vult par et sanguis habere.

¶ Dicit autō: q^d hec duo noia scz par et sanguis raro variantur in plura
li. nisi in alia significatione. Et viri sanguinū declinate a me. sanguinum.
id est peccator. Et notanter dicit raro. q^d aliqui reperitur sanguis in plu
rali. vt in euangelio. Qui non ex sanguine est.

Neutra facis sine plurali vulgus pelagusq⁹.

¶ Dicit q^d vulgus et pelagus sunt generis neutri. et carē numero plurali

et fm aliquos raro variant in plurali. et sunt gñs masc. ut pñ nō hī vulgi.
et pñ nō hī pelagi. vulgus ē: quasi cōis populus. pellagus est mare.

Nescio telluris vel humi plurali geluq;

Dicit autor: q; hec nota tellus telluris. humus humi. et hoc gelu carē
plurali. tellus. i. humus (the earth)

Nescit adoz; noīne contraria noīma mouere

Dicit autor: q; hoc nomē adoz; qđ idē est q; pinguedo siue flos farine.
est indeclinabile ppter repugnantias duarū regularū. p̄ima est q; noī
mina neutra in oī desinentiā corripit penultimā gñ. ut marmo: marmois
Alia q; nota in oī desinentiā deriuata a verbis pducit penul. gñ. ut amor
amoris. Modo adoz; p̄imā deberet corripere. et p scđam pducere penul
timam. Et ideo ppter istas duas repugnantias remansit indeclinabile.

Construe sic. Roma cōtraria noīne nescit mouere hoc nomen adoz; et
deriuatur ab hoc verbo adozo adoras. et est pinguedo farine.

Aptota neutra tene pus et phas itq; nephasq;

Dicit autor: q; ista nota. i. pus. i. putredo. phas. i. licitū. i. palma mas
nus. nephas. i. illicitū. sunt aptota neutra. i. generis neutri. et indeclinabi
lia. et dicuntur ab a qđ est sine. et protos casus. quasi sine casu in variatōne.

Obliquum de se non format foris nisi forte.

Autor: dicit q; hoc nomen foris. i. fortuna nō format de se aliquem obli
quum nisi forte. ut nō hec foris ablatiuo ab hac fonte.

Tabes declino/nec dat tibi nisi tabo.

Dicit autor: q; hoc nomē tabes declinat p oēs casus. ut nō hec tabes.
gñ huius tabis. et idē est q; putredo. nec dat tibi nisi tabo. Q. d. q; tabes
nō habet nisi duos casus. videl; tibi et tabo. i. sanguis putridus.

Alia declinat tibi tertia non nisi plura

Plura; plurales declinat menia manes

Dicit q; hoc nomē illa declinatur in plurali tñ et est tertiē declinatōis
ut pñ notatiuo hec illa. deinde dicit ipa tertiē declinatio declinat has dis
as dicatōes sc; menia et manes plures. i. in plurali tñ. Et pñ nō hec ma
nia. sunt muri ciuitatis. nō hī manes. i. spūs infernales.

Dicamus procetes pluraliter atq; penates

Arma vel insidias artus sponsalia iungas

Diuitias nuptias indutiasq; minasq;

Nec nisi plurali tenebras aut exta notauit.

Dicit autor: q; nota in littera posita variatur in plurali fm rsum. Et qđ
tertius est clarus veniamus ad expositōem vocabulor. ut pñ nō hī pces
res. i. nobiles barones. et pñ nō hī penates. i. intmī parentes. vel dōs
mesid. et pñ nō hec exta. i. viscera. Artus. i. mēbra. Spōsalia sunt pmi
ones de futuris nuptiis. Arma instrumenta bellica. Insidie sunt obseru

aciones occulte ad nocendum. *Dulce*. i. opulenti. *Wine* / *anglice* *thetes*
nynges. *Rupte*. *marriages*. *Inducte*. i. *treuge*.

Coznua mutatur / sed coznu non variatur.

De genubus verubus nozmam fetuabis eandem.

Dicit autor q hoc nomen comu in plurali variatur. in singulari no. Si
mille iudicii est de his nobus genua et veru que in plurali variantur. et i
singulari non. Ideo dicit autor. de genubus et.

De nece deq ptece dic q rectis caruete.

Primis. atq dapem socia / vice iungis eisdem

Dicit q noia in littera posita carent nris et vis singularib. et qd huius
lus necis. i. mors. qd huius precis. est oratio vel rogatio. qd dapis. i. de
bus. qd huius vicis. i. alternatio vel vicissitudo.

Vis vim biq dabit totum plurale tenebit

Autor dicit q illud nomen vis significat potentia etiam violentia et habet
quattuor casus in singulari. scz vis in nro et vis vim in actio. et vi in ablativo. h
tenebit totum plurale. vt nro he vires. qd huius virtus. dco his viribus. actio
has vires. vto o vires. ablativo ab his viribus. Inuenitur etiam vis in actio
plurali vt in. pspero. Que vis nature moderamine temperet equo.

Plus neutrale facit / nec dat primo nisi pluris

Casum plurale dat quemlibet et genus omne.

Dicit q hoc nomen plus est generis neutri in singulari numero et non
habet nisi pluris. et hoc est fm visum in euangelio. Multis passerib pluris
estis vos. Sed in plurali habet oes casus et o genus. Et sic declinat hoc
plus. qd hui pluris. Et p nro h et he plures et hec plura. qd hui et ha
rum et hui pluris. Tam grecismus iubet ipm de clinari fm quod in ver
sibus continetur. scz cum per tres casus et.

Que querunt que distribuunt / referuntq negantq.

Infinita quoq casu caruere vocante

Dicit q ista que querunt. i. que interrogatiua sunt vt quis vter. que di
stribuit. i. que distributiua sunt vt alius alter. que referit. i. que relatiua
sunt vt q que quod vel qd. que negant. i. que negatiua sunt. vt nemo. quos
q. p etia infinita vt aliquis. et qumq caruere casu vocante. i. vocatiuo.

Distribuit si vim tribuas et colligit omnis

Colligit improprie positum non distribuendo

Dicit q hoc nomen ois aliquid distributiui et aliquid collectivi. Distribui
tiu si pprie ponat. scz distribuendo terminu sequent. vt oes apostoli fue
runt martyazati. et hoc est sequeret. Ergo petrus fuit martyazatus. et sic de
singulis. et hoc modo caret vis. Collectiuu aut si ponat improprie no distribu
do terminu sequent. vt oes apostoli sunt duodecim. no est sequeret. q petrus
est duodecim. et hoc modo potest hfc rursu casum pletum in plurali numero.

**Quattuor exceptis pronomina nulla vocabis
Tu meus & noster nostras hec sola vocantur.**

¶ Dicit auctor q nulla pnoia habent vñ casum exceptis quattuor. scilicet tu meus noster & nostras. vt patet in textu.

Tres in plurali casus os oris omittet

Es phas ius thus rus. illi sociate solemus

¶ Dicit q noia in precedentibus versibus numerata carent tribus casibus pluralibus. scz grō dō & abltō. & p vnus declinatōem datur intelligi alia. Et pñ ntō hec oia. actō hec oia. vtō o oia. & sic de ceteris. Et os oris loquitur: coelo vestitur os ossis. Es est metallū vel pecunia. phas est licium. Ius est qd crematur in sacrificio. Ius est equū. & lex. Rus est terra campestris & inculta.

Terra fit ops/ sed auarus opes/ sed opem petit eger

¶ Auctor dicit q hoc nomē ops est heterodictū significatōe. q in ntō casu significat idē q terra. & in actō idē q auxilliū. & etia in alijs obliquis singularibus. & in plurali significat diuitias.

Lens lendis capiti: lens lentis conuenit ori

¶ Auctor dicit q hoc nomen lens est heterodictū significatōe & casu formatione. Nam aliqui significat feces pediculorū. & tunc facit lendis in grō aliqui facit lentis. & est quoddam legumen.

Hic dat & hec hospes hec hospita sospita sospes

¶ Auctor dicit q hec duo noia scz hospes & sospes sūt generis cōis. & hec duo noia hospita & sospita sūt generis fēminis. Hospes est ille vel illa q vel que recipitur vel recipit in hospitio. hospita est illa que recipit vel recipitur. sospes est sanus vel sana.

Vesper & e r a rum. pars est extrema

Noctis vel mundi vesperq suum tenet etas

¶ Dicit auctor q hec nomina scz vesper vespere vespēra vesperum significant finē etatis. Ideo dicit vesperq suum tenet etas. Et subdit pro maiori de clinatione metrum sequens.

Quamlibet etatem mundi lego vesper habete.

¶ Auctor dicit q hoc nomen vesper potest significare finē cuiuslibet etatis mundi. Unde sciendū q etates mundi sunt siue fuerūt septē. quarum quelibet habuit suū vesper. Prima fuit ab adam vsq ad noe. suū vesper fuit diluuiū. Secūda a noe vsq ad abrahā. vesper eius fuit linguarū confusio. Tertia fuit ab abrahā vsq ad moysen. vesper eius fuit captiuitas egyptiaca. Quarta fuit a Moysi vsq ad Dauid. vesper eius fuit fames. Quinta a dauid vsq ad transmigratōē babylonis. vesper eius fuit peruariatio iudeorū. Sexta fuit a transmigratōē babylonis vsq ad christum vesper eius fuit renouatio veteris testamenti. Septima a christo vsq ad finē mundi. Vesper eius erit resurrectio mortuorū.

**Vesperus est stella/ti solos tibi psalmos
Officium tibi re rarum totaliter implent.**

Autor dicit q̄ vesperus est stella que alio noie hesperus dicitur. s; re
spectu vesperorum dant ubi psalmos. i. totum officii qd̄ legitur in vesperis.
deinde dicit. Officiu tibi re rarū totaliter impler. Quali dicat q̄ vesper
rarū significat totū officii qd̄ celebratur in vesperis sc; pullatōem campa
narum cantus psalmoz et alias solennitates. Sicisimus tamen vide esse
alterius opinionis.

**Glis aial glis terra tenax/glis lappa vocatur
His primum/glissis tenet altera: tertia glitis.**

Dicit q̄ hoc nomen glis significat animal. terrā tenacē. et herbā. Sed
in declinatione differt. q; pro animali facit gluris in gto. pro terra tenace
facit glissis. pro herba facit glitis.

Callis idis galea/capitur fera casse retenta.

Dicit q̄ hoc nomen callis qñ facit callidis in gto significat galeam. et
qñ facit callis significat rhere vel laqueum.

Tignus vel tignum declines. pisaq; pisum.

Dicit q̄ nos possumus dicere hic tignus. vel hoc tignum. id est lignū
sub regulis positum. Et possumus dicere hec pisa pise. vel hoc pisum pi
si. id est genus leguminis.

Corvus bel corvum dices/tonitrus tonitru be

Dicit autor q̄ inuenitur hec corvus pro arbore. et hoc corvum pro eius
fructu. et inuenitur hic tonitrus. et hoc tonitru sonus in acre fractione nu
bium violenta factus.

Est glom⁹ atq; glomibult hoc glomeris sibi subdi

Dicit q̄ nos possumus dicere hic glomus glomi. vel hoc glomus glo
meris. id est circulus filorum.

Ambo duozq; mari faciunt neutrum similari

Par primo quintus/horumq; tenet genitiuus

Sepe duum dabimus nentro/si syncopa fiat

Cum terno sextus facit obus: et os sociamus

Quarto/ sed neutrum formabis in o quasi primum.

Proxius femineum datur ad moxens dominarunt

In hac parte autor determinat de istis duobus noibus ambo et duo di
cens. Ambo et duo faciunt neutrum similari. mari. i. masculino. ut pñ nō hī
duo he due hec duo. Deinde dicit q̄ vñs est similis nō. ut rto o duo o due
s duo. Deinde dicit. Quis facit gñs. intelligas i masculino et neutro ge
nere. ut gto hor duoz tam pro masculino q̄ p neutro. De feminino autē
dabit de crinā sibi. Proxius femineū. Sed. n neutro genere sepe dicim⁹

duum in g^{ro}. et hoc si syncope fiat. Ideo dicit. Sepe duum et. Datius et ablatius faciunt in obus. ut d^o his duobus. ablat^o ab his duobus. in masculino et neutro genere. Et nos faciamus hanc terminat^oem os quarto. i. act^o. in masculino genere. ut act^o hos duos. Sed tu dabis neutru. i. neutru genus in o quasi p^{ri}m^u. i. notatium. ut act^o hec duo pro neutro genere. p^{ro}fus feminin^u. Sic dicit q^{uod} ambo et duo habet femininu genus ad more dominariu. ad similitudine huius nois d^oiaz. ut p^{er} m^o hec due. g^{ro} haru duaru. d^o his duabus. act^o has duas. r^o o due. ablat^o his duabus. Et est sciend^u q^{uod} ambo et duo sunt heterodita declinat^ois. q^{uod} partim sunt p^{ri}me declinat^ois partim sc^oe et partim tertie.

Capitulum tertium de tribus gradibus comparationis.

Uinc gradibus ternis q^{uod} comparat ire notabis

Hoc est tertium capitulum in quo auctor determinat de tribus gradibus comparationis. et dicit. Tu notabis hunc qui comparat. i. qui facit comparationem. ire. i. procedere tribus gradibus. i. comparat^o uo. posit^o uo. et superlat^o uo.

De p^{ri}mis ambos debes formare sup^{er}mos.

Dicit q^{uod} tu debes formare duos gradus ultimos. i. comparat^o u^o et superlat^o u^o. de p^{ri}mis. i. de posit^o uis. Verbi gratia. De hoc posit^o uo doctus formantur doctior doctissimus.

Est adiectiuus graduum collatio talis.

Dum valet augeri sua p^{ro}prietas minui ve.

Dicit auctor q^{uod} adiectiva nomina quor^{um} p^{ro}prietas siue significatio potest augeri vel minui possunt comparat^oem recipere. ut albus albi^o albi^{ss}imus. Hoc aut^{em} dicit. q^{uod} sunt multa nomina adiectiva quor^{um} p^{ro}prietas siue significatio n^{on} potest augeri nec minui. Ideo n^{on} possunt comparari. reputa eternus. perpetuus. r^o nullus. duo. tria. et sic de alijs.

Declinat tertra posit^o uos siue secunda.

Dicit auctor q^{uod} nomina posit^o uia derivantur aut p^{er} secundam. aut p^{er} tertiam declinat^oem. Et ratio est q^{uod} si debent comparari oportet q^{uod} sint adiectiva. sed non habemus adiectiva nisi in sc^oa declinat^ois. ut albus alba album. aut in tert^{ia}. ut hic et hec feris et hoc fons.

Si tibi declinet posit^o u^o n^{on} ma secunde

Taliter inde gradum debes formare secundum.

Brevius que dat genit^o u^o et o^o superaddes.

Hic auctor docet formare comparat^o u^o a posit^o uo sc^oe declinat^ois dicens. q^{uod} si posit^o u^o gradus siue sc^oe declinat^ois comparat^o u^o formari debet a g^{ro} singulari i brevitate et ad h^{oc} o^o. ut doctus est. i. brevitate et addita o^o sit doctior

Terne consumili formabunt more datiu^o.

de forma
tione co
parat^o u^o.

Hic docet formare cōparatiuum tertie declinatōis bīcēs. bātū casus nomīn tertie declinatōis formabūt cōparatiuū cōsimili more quo supra. Quia si diceret q̄ cōparatiui gradus venientes a positiuis tertie declinationis formantur a bātūo ī breuiata vt forti ⁊ addita or fit fortior.

Inde sinīsterior ⁊ iunior excipiantur

Et potis ⁊ nequā prebent aliam tibi formam.

Hic ponit exemplū a duob⁹ regulis predictis dīcēs. Sinīsterior excipitur inde. i. a regula prima. Si tibi declinet. q̄ deberemus dicere sinīstrior. ⁊ dicimus sinīstrior. qd̄ patet. Nam positiuus eius sc̄z sinīster facit in gto sinīstri addita or fit sinīstrior ⁊ non sinīstrior. Iunior vero excipitur hīnc. i. ab ista regula. Terne cōsimili rē. q̄ deberemus dicere iuuenis iu ueni iuuenior. ⁊ dicimus iunior. Et ista duo nomīna potis ⁊ nequam prebent tibi aliam formam. q̄ potis excipitur ratione significationis. Nam potis. i. potens. potior. i. melior. Nequā vero excipitur ratione formationis. quia cum sit indeclinabile nō debet habere cōparatiuū nec superlatiuū. tamēn habet nequior cōparatiuū. ⁊ nequissimus superlatiuū.

Verbum quandoq; bel que sunt prepositiue

Voces audiui supplere vīcem positiui

Forme cōsimilis aduerbia sepe videbīs

Participans iungīs qd̄ tunc pro noīe sumīs.

Hic etiam a verbis descendunt comparatiua ⁊ ipsa verba loco positiuorum ponuntur. vt ab hoc verbo detero deteris. id est. vilesce peiorari. venis hic ⁊ hec deterior ⁊ hoc deterius. id est. peior. Similiter a prepositionibus vt a post posterior ⁊ ab aduerbijs. vt a pādēm pīor. a participijs. sed tunc pro nomīnibus accipiuntur. vt doctus doctior. **C**onstrue sic. Ego audiui verbum vel voces. i. dīctiones que sunt prepositiue. i. prepositiones supplere vīcem positiui gradus. Tu sepe videbīs aduerbia cōsimilis forme. i. supplere vīcem positiui. tu iunge participans. i. participium quod tunc sumīs pro nomīne.

Detero post extra pīdemq; bel ante bel infra

Intra bel citra sapiens vltra pzope supra.

In his versibus autor exemplificat id quod supra dicit. i. q̄ verba prepositiones aduerbia ⁊ participia quandoq; excipiuntur loco positiuorum. Textus de se est planus.

Usq; secunda tenens superantem de genitiuo

Sic format iungīs s atq; sumus superaddes.

Hic docet nos formare superlatiuum gradum. ⁊ videt in conclusionē q̄ superlatiua que veniunt a nomīnibus secunde declinatōis in us terminatis formantur a genitiuo singulari addita s ⁊ sumus. vt albus albi. addita s ⁊ sumus fit albiissimus. tamen excipiuntur aliqua irregularia. vt bon⁹ optimus. inalus pessimus. de quibus infra.

de forma
tione sup
latiui.

Cum tenet ē rectus rimus est illi sociandus.

Excipias dexter quod dat rimus atq; sinister.

¶ Dicit q; qñ ntis scde declinatōis terminatur in r: suplatiuus gradus format ab ipō ntō addita rimus. vt macer macerrimus. **¶** Dicit q; dexter et sinister excipiuntur ab illa regula. **¶** Si tenet r rectus. q; deberet facere dexterrimus et sinisterrimus. et faciunt dextrinus et sinistinus.

In terna forma rimus addes cum genitiuo.

¶ Dicit q; in terna declinatōe superlatiuū formatur a genitiuo singulari vt fortis forti. addita s et rimus fit fortissimus.

Sed tamen r recti sibi vult rimus associari.

¶ Dicit q; si ntis desinit in r tūc deberemus addere rimus formandō superlatiuū. vt acer acerrimus. niger nigerrimus.

**Sequit
exceptōes**

Dant tibi quinq; latus que signat dictio fagus

Et sua composita sunt illis associanda.

¶ Dicit autor q; quinq; superlatiua formantur in latus que signat hec dictio fagus in qua dictione sunt littere scz fagus. p; intelligitur facilis facillimus. p; a agilis agilissimus. p; g gracilis gracillimus. p; u humilis humillimus. p; s similis simillimus. **¶** Et composita dictōz quinq; etiā formantur in suplatiuo vt dissimilis consimilis pergracilis.

Datq; remus supra/cui post sociatur et extra.

¶ Dicit q; iste prepositōes supra post et extra faciunt suplatiuū in remus vt supra supremus. post postremus. extra extremus.

Solus erit minimus: faciūt rimus prope magn⁹.

¶ Dicit q; inuenitur vnū suplatiuū in rimus. vt n: inrimus. **¶** Prope vero et magnus facit in rimus. vt prope. primum. magnus maximus. **¶** Construe Iste gradus minimus erit solus. q; nō inuenitur alius gradus cōsimilis terminatōis. qz p et ppe et magnus facit in rimus. vt dictū est.

Datq; rimus citra. bonus intra. iungūnus vltra

¶ Autor dicit q; ille dictiones circa bonus intra et vltra facit suplatiuū in rimus. vt citra citrimus bonus optimus intra intrimus et vltra vltrimus.

Inrimus est solus. de p; idem fit tibi primum.

¶ Autor dicit q; suplatiuus gradus de infra facit inrimus. et ille est solus q; nō inuenit alius cōsimilis. primum vero est suplatiuus de p; idem.

Res bona res melior res optima/res mala peior

Bellima res magna res maior maxima rerum

Parua minor minima/dic multus plurim⁹ addes

Plus plurius neutro: totum plurale teneto.

¶ Hic autor docet cōparare ista nōia scz bonus malus magnus et paru⁹ **¶** Altera est clara. deinde docet comparare hoc nomen multus dicens. dicit

multus plurimus addes. plus pluris neutro. Quasi dicat q̄ mult⁹ plu-
rimus. multa plurima. multū plurimū. genitiuo multi plurimi. multe plu-
rime. multi pluris plurimi. In plurali per omnia genera ⁊ per omnes ca-
sus comparat. vt pluraliter notatiuo multi plures plurimi. multe plures
plurime. multa plura plurima. genitiuo rē.

I vel b si p̄eit us sequitur magis ⁊ positius

Aut b si p̄eit is/ tenuis fiet tibi testis

C Idē autor dicit q̄ sūt aliq̄ noīa que nō h̄nt cōparatiuū nisi p̄ sup̄liti-
nē hui⁹ aduerbū magis ⁊ positius sūt. ⁊ sūt illa que h̄nt i vel y ante ra. vt
pius magis pius. aut y āte is vt tenuis magis tenuis. Textus est clarus

Voce gradus medij superant p̄imos nisi quini

Iunior atq; maior p̄ior p̄eior ⁊ minor ista

Et non plura suis equalia sunt positius.

C Autor dicit q̄ noīa cōparatiua habent sup̄are sua positua nisi ista q̄n-
q; scy iunior ⁊ maior p̄eior p̄ior ⁊ minor que sunt equalia positius. Con-
strue sic igitur. medij gradus. i. cōparatiui superāt p̄imos. i. positios ro-
ce vna. nisi quini. i. quinq; gradus que in littera ponuntur.

Credo gradus summos collatis cōnumerandos.

C Id est quādocumq; sit cōparatio p̄ sup̄latiuum gradum tunc res exce-
dens ⁊ excessa debent importare vnā ⁊ eandem naturā ⁊ essentiā in spe-
cie. vt fortis est fortissimus hominum.

Si gradibus summis fiat collatio. debet

Rebus in excessis excedens participare

Congrua non est hec fortissimus est leo lincum.

C Autor dicit q̄ si sup̄latiuū ponatur in cōstructione vtrūq; extremū debet
participare in eodē genere. seu in eodē specie. vt petrus est fortissim⁹ ho-
minū. Sed si dicatur leo est fortissimus hoīm. nō cōgrue dicere. q̄ leo nō
est de genere hoīm. Ideo subdit dicens. Congrua nō est hec fortissim⁹ est
leo lincum. quoniam est de genere lincum. i. luporū.

Capitulū quartū de generib⁹ noīm.

In quantū potero de noīe quolibet in quo

Ponatur genere/ p̄sens est cura docere.

C Hoc ē quartū capitulum in quo autor determinat de generibus noīm
seu articulariū dictionum. ⁊ dicit q̄ p̄sens cura est docere in p̄sentī ca-
pitulo de genere. i. cuius generis sit quodlibet nom̄n. vt promissum est
in p̄hemio ibi. Cui⁹ sit articulo.

Sed quia per sexum mulierum siue virozum

Poscutur p̄pria non est mihi dicere cura

C Magister dicit q̄ non est cura sibi dicere de nobis viroz seu mulierū

quia per sexum nesciuntur ut patet.

Attendas hominum que nomina siue locorum.

Hec sexu gemino iungunt sua significata.

¶ Dicit q. deriuata a nobis viroz et locor sunt generis cōis. ut pascia nus. hic et hec pascianista. et ianus hic et hec ianuenlis. sic a iacobus iacob bita. ab heremus heremita. **¶** Construe sic. Tu attendas. i. considera. que sunt nomina hominū siue locorum. et hec nomina iungunt sua significata gemino sexu. i. in cōmuni genere.

Et si diuissim tibi declinatio monstret

Ut grecus greca: tanto lenius tibi fiet.

¶ Quia possit aliquis dicere q. ista nomina florentinus. lombardus. grecus hispanus gallicus et c. nō sunt generis cōis. sed per se voces declinantur et in sunt deriuata locor. Respondet et dicit q. qñ inueniuntur talia nō sunt intelligenda subesse regule predicte. sed facilius cognoscunt. **¶** Construe sic. Si declinatio monstret tibi diuissim ut grecus greca grecum. tamto lenius fiet tibi declinare.

Quedam sunt opera solis maribus adhibenda.

¶ Dicit q. quedam nomina officiorum sunt panda solis maribus. ut papatus et notariatus. et sunt generis masculini.

Quedam feminicis: quedam dat sexus uterq.

¶ Inde genus poterit per nomina multa pateri.

¶ Dicit q. sunt quedā nomina officiorum pertinentia solis mulieribus. et illa sūt generis feminini. ut obstetric puerpera. Et quedā sunt indifferēter cōuenientis maribus et feminis. et illa sunt generis cōis. ut hic et hec agricola. hic et hec lira. i. pincerna. hic et hec antistes. i. presul.

Que sunt propriā fluuioz: nū pone māina.

¶ Dicit q. propria nomina fluuioz sūt gēis masculini. Construe. Tu pone marina. i. masculinū gen? que sūt propria nomina fluuioz. ut hic pad? hic seccana

¶ Nominis arborēi bis hec tibi vult sociari.

¶ Modo autor dat regulam de nobis arborū dicens. q. sunt generis feminini. ut hec pirus. hec pomus.

¶ Pro mare pone siler rubus dumus ac oleaster.

¶ Dicit q. a dicta regula excipiuntur ista que sunt generis masculini. ut hic siler virgula ad ligandum vitem. hic dumus. rubus. hic oleaster dicitur oliua syluestris.

¶ Proficit ad vitem siler hic siler hoc dat odorem.

¶ Dicit siler dupliciter declinat et h3 duo significata. ut hic siler est ligamen ab arbore factū ad ligandū vitē. et hoc siler p herba dat odorem. et est neutri. nā dicunt medici siler montanū in neutro genere.

Angelicum nomen dabit hic: sed dicito neutra.

Plurali numero seraphin cherubinq; beata.

¶ Dicit q; nomina angelor; & chororum angelor; sunt generis masculini. ut hic michael. Sed hec duo noia cherubin & seraphin sunt generis neutri. pluralis numeri & indeclinabiles. ut pluraliter noia suo hec cherubin pro choro angelor; similiter seraphin.

Est cherub & cherubi cherubim seraph seraphimq;.

¶ Dicit q; inuenit hic cherub & hic cherubim p noie angel. & hic cherubin p noie angelor; vel choro. Inuenitur hic seraph & hic seraphim p noie angel. & hic seraphin p noie angelor; vel choro.

Hecq; dabit virtus dñatio siue potestas.

¶ Dicit q; ista nomina chororum angelorum sunt generis feminini. scilicet dñatio. virtus. & potestas. **¶** Construe sic. q; pro & dñatio virtus siue potestas dant hec. i. femininum genus.

Idola dicta dei dant hic/gerit hec dea dictum.

¶ Dicit aut; q; noia Idolor; ad deos pñentia sunt generis masculini. ut hic saturnus: sed ad deas pñentia sunt generis feminini. ut hec venus.

Ordina sic littera. Idola dicta. i. idola noia dei. i. ad modum deor; dant hic. i. genus masculinū. Supple Idola dictum dea. i. noiatum ad morem dee gerit hec. i. genus femininum.

Prominibus volucrum nequit vt credo generalis.

Proima dari/ tamen est nature sexus in illis.

Hec nisi gallina vel gallus sunt epycena

Articulus nanq; sexum dabit vnus utrūq;.

Masq; columbus erit/ muliebze columba tenebit

¶ Dicit aut; q; de noibus aulū modo vult dare regulā generalem. i. regulam de generibus eor; in sexus nature est in illis qñi aliq; sunt masculini. aliq; mulieres. sed hoc difficulter cognoscitur. Deinde dicit q; hec noia sunt epycena. i. pñisui generis. nisi gallus qd est generis masculini. & gallina feminini. Deinde declarat qd sit genus epyceni. dicens q; illa noia sunt epycena. i. pñisui generis que sub vno articulo cōprehēdit alia vtriusq; sexus. ut hic mīluis. Et ideo dicit Articulus nāq;. Deinde dicit q; colūbus est generis masculini. & colūba generis feminini.

In triplici genere numeralia nomina pone

Que sunt mobilia per se sunt manifesta.

¶ Dicit q; noia numeralia sunt generis ois. ut hic & hec & hoc quattuor. Sed illa noia mobilia. i. adiectiua per tres voces declinata per se sūt manifesta. ut vigesimus vigesima vigesimum.

Barbara greca genus retinent qd habere solebant

¶ Dicit q; noia barbara & greca sunt illius generis apud latinos. cuius erant apud grecos & barbaros. ut libye hylion & tenedos.

**Debes in mente generaliter dicta tenere
Debent ex omni nomina generalia demum
Et sic excipere quia non decet hec iterare.**

¶ Dicit autor q regule generales predictae debent in mente retineri tanq exceptioes a regulis sequentibus q amplius non intēdit reiterare. Itē subdit q generalia predicta debent demum. i. excipi ab omni nomina sequēte.

¶ Regule speciales de generibus nominum.

¶ Sit tibi nomen in a muliebze sed excipe plura.

¶ Dicit autor q nomina in a terminata sunt generis feminini. ut hec musa. Deinde ponit exceptioem dicens. Sed excipe plura. i. pluraliter declinata. ut plurimum notatio hec anima que sunt generis neutri. Aliqui dicunt. Excipe plura. i. multa nomina. sicut inferius patebit.

¶ Quod declinatum dat tertia sit tibi neutrum

¶ Dicit autor q nomina tertiae declinationis in a terminata sunt generis neutri. ut hoc thema thematis. dogma dogmatis.

¶ Deriuatiua decet et compositiua notate.

¶ Autor dicit q nomina deriuata sunt excipienda a regula predicta. ut hic et hec heremita quod deriuatur ab heremus heremi. Et etiam composita. ut agricola quod componitur de ager et colo collis. et terrigena que non sunt generis feminini. sed communis ut sequitur.

¶ Nomina signari debent simul officiorum

¶ Si sexu gemino iungunt sua significata

¶ Omnibus his hic et hec iungatur et hac ratione

¶ Quod colo componit commune locare decebit

¶ Quodq facit gigno: pincer na lraque iungo

¶ Aduena siue schita sed si mas presit in istis

¶ Ut grecus tubicen/erit a tantu muliebze.

¶ Autor dicit q nomina officiorum debent signari. i. excipi. ut sacrista quod est nomen masculini. et aliqua feminini. et aliaque cōs fin quod est officium maribus et mulieribus vel utriusque attributum. Itē subdit dicens. Si ista nomina officiorum iungantur sua significata in gemino sexu. ita q sub una voce imponant masculinum et femininum. hic et hec iungit omnibus his. ut hic et hec agricola. i. ille vel illa q vel que colit terram vel agri. Deinde magis dedarat dicens. Et hac ratione. i. per hanc rationem aliter dicit. composita de colo collis. et gigno gignis sunt generis cōs. ut hic et hec cellicola. i. ille vel illa q vel que colit celum. ut hic et hec terrigena. est ille vel illa qui vel que de terra ortus vel orta est. Item go etiam predictis pincer na et lra que sunt generis communis. Similiter aduena siue schita nomen populi. sed si mas. id est masculina terminatio presit. i. preponatur femine terminationi in istis predictis nominibus.

**A hec pxi
me decli.**

**A hoc ter
tie decli.**

**Nomina
officioꝝ**

Id est illa dictio in a terminata erit tñ muliebre. i. feminini generis. vt grecus greca. greca est generis feminini. ⁊ hic tubicen. ⁊ hec tubicena. tubicena est generis feminini. ⁊ est ille vel illa q̄ vel que canit in tuba.

Si solis maribus detur hic tenet vt patriarcha

a hic pri-
me decl.

Autor dicit si nomen officij pertinet ad solos mares est generis masculini. Exemplū vt hic patriarcha.

Non est verbigena nisi christus beta sophya.

Quāuis autor dicit q̄ cōposita de gigno gignis sunt generis cōis. tñ dicit q̄ verbigena est generis masculini ⁊ p̄inet ad christum solum.

a hoc

Mannaq; neutrale cum pascha dicitur esse

Māmona sic dicas neutrum: muliebre polenta.

Autor dicit q̄ hec duo nola. scz manna ⁊ pascha sunt generis neutri. et etiam hoc nomē māmona. i. deus diuinitatis est generis neutri. Sed polenta est muliebre. i. generis feminini. i. farina leuissima.

Cetaq; balena mustela talpaq; dama.

Et panthera simul p̄dictis annumerabis

Articulo serum signant vtrumq; sub vno

Autor dicit q̄ ista nola. i. hec ceta hec balena. p̄ eodē. hec mustela. hec dama. hec talpa significāt vtrūq; serū sub vno articulo. Quasi dicat q̄ sūt generis p̄miscui. ⁊ etiam hoc nomē panthera est generis p̄miscui. et est animal multum coloratū. Ceta piscis marinus. Balena cetā est piscis marinus. Mustela est quoddam animal mares capiens. Talpa (a molle) dama est anima timida fugiens canes.

Neutrum nomen in e facit vt presepe cubile.

ehoc

Autor dicit q̄ nomen in e terminatū est generis neutri. vt hoc presepe hoc cubile. i. lectus vel camera vbi cubatur.

Adiectiua notes/hec barbara grecaq; poscunt.

Autor dicit q̄ nola adiectiua in e terminata sunt notāda. quia nō semper sunt generis ois. sed aliquando masculini. vt quisq;. aliqui feminini. vt quēq;. aliqui omnis. vt quinq;. Deinde dicit q̄ barbara ⁊ greca in e desinentia poscunt hunc articulum hec. i. generis feminini. vt hec synodoche hec lybie. hec phebe. ⁊ similia.

Neutrum plurale fit cete/tecollige tempe.

Dicit q̄ ista duo nola cete ⁊ tempe sunt generis neutri numeri pluralis ⁊ indeclinabilia. vt pluraliter notatiuo hec cete. i. balene. ⁊ pluraliter notatiuo hec tempe. i. loca delectabilia sunt.

Neutrum ponis. tamen adiectiua notabis.

thoc

Dicit q̄ nola in i terminata sunt generis neutri. vt hoc gūmī. Tamen tu notabis adiectiua. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc hulusmodi. que sunt generis ois

Sicut cento maribus sociare memento.

ohic

¶ Dicit q nota in o terminata sunt gñs masculini. vt hic cento centonis
i. milliū. vel aliud semeni centū grana. pducens in quolibet germine.

do **hec** **Que dant do vel go bene signes. si tamen ex o**
go **hec** **Obliquis facit / que poscunt hec sibi subdi.**

¶ Autor dicit q a predicta regula excipiuntur nomina terminata in do
et in go. que mutant o in i in genitiuo. q talia poscunt hanc articulum. hec
sibi subdi. i. sunt generis feminini vt hec. dulcedo dulcedinis. et hec caligo
caliginis. et hoc est quod intendit.

Hic recipit cardo margo sociatur et o do

¶ A predicta exceptio excipiuntur ista. scz cardo cardinis. margo mar-
ginis. ordo ordinis. nam licet desinant in do et in go. et mutant o in i in gñs
tamen nō sunt generis feminini. sed sunt generis masculini.

Omne dabit pseudo presto. dabit hoc tibi pondo.

¶ Dicit autor q ista duo nota scz pseudo et presto sunt generis ois. vt hic
et hec et hoc pseudo. i. mendax. hic et hec et hoc presto. i. promptus. Deinde
dicit q hoc nomen pondo dabit hoc. i. genus neutrum. vt hoc pondo hu-
ius pondo. indedimabile. i. pondus.

Est cōis homo pariter cum uirgine latro.

¶ Dicit q homo uirgo et latro sunt generis cōis. Latro est qui insidiatur
ad occidendū (a murderer)

io verba **hec** **Hec dat verbale per io/ catō talio iungo**
le **hec**

¶ Dicit autor q desinentia in io sunt generis feminini. vt lectio lectionis
Laro etiā facit carnis. et est generis feminini. Similiter et talio qd est re-
compensatio in malo. vel mala remuneratio. vt qui pede percussit pede per-
cutiatur. et qui oculo priuabit oculo priuetur.

Articulum mutat et triplicat unio sensum

¶ Dicit autor q hoc nomen unio h3 triplex significatiū. et fm hoc variat ar-
ticulū. Itā aliqui est idem q plicus. et tūc variatur p hic. et similiter qñ est
lapis preciosus. Aliqui est idē q cōiunctio. et tunc variatur p hec. Etā ver-
sus. Nō clapsus hic punctus hec unio proximalisq.

u d t hoc **U d uel t neutris debes sociare.**

¶ Dicit autor q terminata in u in e in d et in t sunt generis neutri. vt hoc
comu. hoc lac. quod quid. et hoc caput.

Tot quot et omne genus/ et q nos de tot ha beimus

¶ Quia dicit q desinentia in t sunt generis neutri. ideo excipit tot et quot
dicens q sunt generis ois cū eor cōpositis. vt quotquot et totidem.

al **hoc** **Sit tibi nomen in al neutrum sic pone tribunal**

¶ In hac parte autor dicit q desinentia in al sunt generis neutri. vt hoc
animal. hoc tribunal. et est sedes in qua redditur ius.

Hic tal hocq dabit neutrum plurale carebit.

Autor excipit a regula predicta hoc nomen sal dicens q̄ aliquando est generis masculini. et sic excipitur et variatur in plurali. ut p̄t̄ notatio h̄c sales. l. reprehensiones. Aliquando est generis neutri. et sic non excipitur et caret nominatio plurali.

El neutrum pone/ sed propria nomina tolle.

Auctor dicit q̄ nota terminata in el sunt generis neutri. ut hoc mel. Sed propria nomina excipiuntur. ut Rachel nomen femine. vael nomen angeli generis masculini.

Il dabit hoc/ demas hic et hec vigil pugil est mas.

Auctor dicit q̄ nomina terminata in il sunt generis neutri. ut hoc nil. Demas id est excipias. ut hic et hec vigil. quod est generis communis. et hoc nomen pugil est mas. l. generis masculini.

Ol tenet hic ut sol/ dicitur femina michol.

Autor dicit q̄ desinentia in ol sunt generis masculini. ut hic sol. michol dicitur femina. l. generis feminini.

Ul dabit hic ut consul/ hic et hec dant presul et erul.

Auctor dicit q̄ desinentia in ul sunt generis masculini. ut hic consul. Sed presul et erul sunt generis communis. Consul qui dat consilium. presul est ep̄scopus. erul (an outla W)

Omnē genus dabit am sic debes ponere nequam

Auctor dicit q̄ terminata in am sunt generis ois. ut hic et hec et hoc nequam id est malus prauus vel miser.

Tantundem neutrū: totidem plurale sit omnis.

Auctor dicit q̄ tantūdem. l. tantū idem/ ainoche est generis neutri. et totidē id est tot idem. et est generis ois et pluralis numeri.

Um neutrum facies mulierum nomina signes.

Autor dicit q̄ nota terminata in um sūt gñs neutri. ut hoc cānū. Nota mulier excipiunt q̄ sūt gñs feminini. ut doidū et philoidū nota mulierū

Hic dat nomen in an testis fiet tibi titan.

Auctor dicit q̄ ter. in an sunt generis masculini. ut hic titan. l. sol.

En dabit hoc/ sed ren dabit hic/ pecten simul et splen

Alq̄ lien ei fungas et que de cano formas.

His adiunges hymen mas est neutraq̄ repertum.

Auctor dicit q̄ nota terminata in en sunt generis neutri. ut hoc nomē numē. Sed ren pecten et splen atq̄ lien sunt generis masculini. et iungas ei illa nomina que tu formas de cano canis. ut tubicen. est ille q̄ canit in illo instru mento qd̄ dicitur tuba. Et etiam adiunges his predictis hymē qd̄ est idē quod deus nuptiarū quod est generis masculini. Et aliquando generis neutri. pro pellicula conseruante virginitatem.

Hec retinet syren/ dabit hic faciens sacra flamen.

El hoc

Il hoc

Ol hic

Ul hic

Am omē

Em hoc

Um hoc

An hic

En hoc

¶ Dicit qd syren piscis marinus est generis feminini. flamen vero p sacerdotem. iouis est generis masculini. hoc est quod dicit faciens sacra flamen. Sed pro vento est neutrum.

In dabit hic vt delphin/ nec talia multa supsunt.

¶ Dicit qd nomina terminata in in sunt generis masculini. vt delphin. id est piscis multum diligens hominem.

¶ On matibus iunges/ tamen inde localia demas

¶ Autor dicit qd nomina terminata in on sunt generis masculini. vt hic deimon. canon. i. regula. Nomina localia excipiuntur que sunt generis feminini. vt hec babilon. et alia generis neutri. vt hoc filon.

¶ Que dya siue gera componunt sunt tibi neutra.

¶ Dicit qd composita de dya siue gera sunt generis neutri. vt hoc dyatell. ro qd est species catius. et hoc geralogodion qd est vocabulum medicorum.

¶ Ponis nomen in ar neutri: sotular dant hic et lar.

¶ Autor dicit qd nomina in ar terminata sunt generis neutri. vt sotular. Deinde ponit exceptionem dicens. Sotular et lar dantur hic. i. genus masculinum. sotular est calciametum. lar est equocum. lar casa lar domus lar ignis larqz foiamen.

¶ Sed tria dant genera par et sua compositiua.

¶ Ponit aliam regulam et exceptionem dicens qd par et sua composita sunt generis omnis. vt impar. compar et dispar.

¶ Et matibus detur/ iter hoc vespereqz sequetur

¶ Spinter seu ruder decet his adiungere iuger.

¶ Dicit autor qd nomina terminata in er sunt generis masculini. vt hic liber iter. i. via. et vesper excipiuntur. qd sunt generis neutri. Spinter etiaz qd idem est quod fibula vel dauus fibule. et ruder quod idem est qd stercus asini. vel ramus de vite rectus. vt aliqui dicunt. Iuger etiaz his adiungitur. quia est generis neutri. vt hoc iuger. est tantum spatium terre quantum arare potest par boum in vna die et.

¶ Campester volucet alacrerqz pedester sequester.

¶ Syluester celeberr acer celerqz saluber.

¶ His in bis quinque tenet hic et hec is et hoc e.

¶ Datqz sequester idem quod terne siue secunde.

¶ Sicqz paluster erit. hic et hec alacris retinebit.

¶ Dicit autor qd in his decet nobis supradictis ista terminatio er ponit in masculino terminis in feminino. et e in neutro. Quasi dicat qd debet varia et tres articulos. et tres voces. vt hic campester. hec campestris. et hoc campestre. sed dicit qd hoc nomen sequester potest esse scode et tertie declinationis. qd est tertie declinatur hic sequester. hec sequestris hoc sequestre. qd est scode declinatur sequester sequestra sequestrum. paluster etiaz eodem modo declinatur. stans in paludibus. Alacris potest esse generis omnis. et

on hic

at hoc

er hic

xii. adiec.

hic et

hec is

hoc e

hic ⁊ hec alacris ⁊ hoc alacre. Et hoc dicit qꝫ superiꝝ dixerat ipm esse ge-
neris feminini. ibi. Hic alacer. hec alacris. hoc alacre. Et est hoc quod di-
cit. Hic ⁊ hec alacris retinebit. Unde campester qui moratur in campis.
Volucris. Wyff. Alacer vel alacris. i. fortis velox ⁊ letus. pꝛodester. i. pe-
des peditis qꝫ pedibus transit. Equester. i. eques equitis qui equo transi-
sit. Syluester qui in sylvis moratur. Celeber. i. festiuus sanctus. Acer. id
est asper crudelis. Etiam est fortis viuus firmus agilis vigilans. Celer
id est velox. Saluber. i. sanctus saluus sanus. Sequester. i. pacificus lites
pꝛaluster qui habitat in palude.

Terttia dās ber ber dabit hoc/ tamē hic tenet imber
Et sua composita/ sunt adiectiua notanda.

**Ber ber
hoc**

Dicit autor qꝫ nota tertie declinatiōis terminata in ber vel in ver sunt
generis neutri. vt hoc tuber. hoc papauer. Tñ imber ⁊ sua composita sunt
generis masculini. vt hic imber ⁊ december. Tñ adiectiua sunt notanda
vt celebrer quod est generis masculini. etiam saluber.

Sexum plura notant sicut mater mulierqꝫ.

**Autor dicit qꝫ plura nomina discernuntur per sexum sicut mater ⁊ mu-
lier que sunt generis feminini.**

fetibus hoc terre dat tertia/ deme cucumer.

**Dicit qꝫ nota tertie declinatiōis fetibus terre conuenientia ⁊ in er de-
sinitia sunt generis neutri. vt hoc papauer. ⁊ hoc piper. sed excipit cu-
mer qꝫ est gñis masculini. Papauer est herba somnifera. Piper est spe-
cies multū calida. Cucumer est herba cuius fructus est humide nature.**

Et comune notes sicut sunt puber ⁊ vber

Degener ⁊ pauper hec linther dicere debes

Pluribus ex istis neutrum sociare videbis

**Dicit qꝫ aliqua nota in er desinitia sunt generis comunis. vt hic ⁊ hec
puber. i. iuuenis incipies pubescere. Vber. i. ferilis. hic ⁊ hec degener. i.
rusticus vel ignobilis. hic ⁊ hec pauper. Tu debes dicere hec linther. De
inde dicit qꝫ tu videbis neutra sociari pluribus ex istis nobis supradic-
tis. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc vber. Et habetur exemplum de pauper in Luca
no. Nis est de paupere regno.**

It matibus detur: it neutris associetur

**Dicit qꝫ in ir terminata sunt generis masculini. vt hic vir. Excipit hoc
ir quod est generis neutri. vt hoc ir. i. palma manus.**

Est hic ⁊ hec marty: hoc debes dicere gaddir.

**Quasi dicit qꝫ marty est generis comunis. ⁊ gaddir nomē loci est ge-
neris neutri.**

De matibus socia/ sed plurima sunt retrahenda

**Dicit qꝫ desinentia in os sunt generis masculini. vt hic dolor. sed plura
sunt excipienda vt inferius patebit.**

It hic

De hic

Dimne memoz iungit qđ cōparat ad duo tñsist.

¶ Dicit qđ memor est generis ois. r cōparatiua in o: desinētia sunt gñis masculini r feminini seu gñis cōis. vt hic r hec mellor. Ideo dicit qđ cōparatiuū est. tñsist ad duo scz genera. vt hic r hec fortior. hic r hec doctior.

¶ Has tantū senioz / hic r hec sed dicitur autoz.

¶ Dicit autoz qđ quālis senioz sit comparatiuū tamen est generis masculini. Autoz est generis cōmunis.

¶ Equoz ado: marmo: r co: sunt neutra / sed arbo:

¶ Hec tenet atq: so:z: sexu nōsuntur r bro:

¶ Dicit qđ ista nomina equo: ado: marmo: r co: sunt generis neutri. sed arbo: est generis feminini. Etq: p r ista nola scz so:z: r vxo: nōsuntur per sexū. qđ sunt generis feminini. Vocabula exposita sunt supra.

¶ Que colo: atq: decus so:z: man: corpusq: notemus

¶ Dicit autoz qđ uotare debemus nola que cōponuntur cū his nōibus. s. colo: vt decolo: i. sine colore. cū decus. vt indecor: i. sine decore. cū corpus vt bicorpo: i. duoz corpoz. que sunt generis omnis.

¶ hoc

¶ Nomen qđ sit in ur dabit hoc testis tibi murmur

¶ Multus erat murmur veteres quoq: sic posuere.

¶ Dicit autoz qđ nola in vr terminata sūt gñis neutri. vt hoc murmur. guttur. secur. tñ replitur ge. mas. vt in sacris scripturis. multus erat murmur.

¶ Sit vel r p:reit ur aut f: hic eis sociemus.

¶ Dum sit gentile nomen aut aurum speciale.

¶ Hic ponit exceptōem a regula p̄dicta dicens. si heclfa r vel r vel f sit ante ur. tñ illud tale est gñis masculini. dū tñ sit gētile. vt aurum nomen loci vel populi. aut aurū speciale. vt aurum r fursur. **¶** Nota qđ fursur aliqñ est purgamentū furine alio nōie sūliqua. aliqñ est nomē aus. r p vtroq: deducitur p hīc sub mas. Tñ qdam dicebant qđ esset neutri. Cōtra quē inuestitur Joh. de garlādā. Fursura qui dicitur semp de fursure dicitur.

¶ Hic aut hec turtur quod fertur piscis r aus.

¶ Quasi dicat qđ turtur pōt variari p hīc r significat piscē. r p hec r tunc significat aū. Tñ. Turtur inheret aquis. turtur secatur aera pennis.

¶ Hic aut hec fursur / tamen adiectiua notentur

¶ Que sexu gemino iungunt sua significata

¶ Iungere dicuntur hic r hec fur ligur r augur

¶ His datur hec nomina que declinat tibi terna.

¶ Dicit qđ hoc nomē fursur pōt declinare p hīc r hec. Dēde dicit qđ adiectiua que ligunt sua significata in gemino sexu. i. que pñt ad mas r mulieres debēt notari. qđ sunt gñis cōis. Et hoc magis declarat dices qđ nola dñr ligere sibi hic r hec. i. dñr gñis cōis. vt fur furis (a thec.)

figur liguris est lombar dus. ⁊ augur disinator. Vel de dicit q̄ hec noma
datur de nobus tertie declinatōis ⁊ nō de alijs ppter satur adiectiuum.
Sciendū est q̄ aucto intelligit de adiectiuis significatōe ⁊ nō voce.

Hec dat nomen in as/facit hic as bas vadis ⁊ mas

As hec

¶ Aucto dicit q̄ nota terminata in as sunt gñs feminini. vt hec pietas.
Deinde ponit exceptōem dicens. Facit hic as. I. qd̄ est gñs masculini. Et
vas vadis. I. pignus. ⁊ mas maris. anglice a man.)

Nomen gentile cōmune locatur vt archas

¶ Dicit aucto q̄ nomē gentile in as terminata est generis cōis. vt hic es
hec archas. nomen populū nostras ⁊ vestras.

Que sunt concisa velut alpinas sociantur

¶ Dicit q̄ nota cōisa. I. synecopata sociantur p̄dictis. q̄ sunt gñs cōis.
vt alpinas. I. habitans in alpijs. Et est cōcilium seu synecopata. q̄ debet
remus dicere hic ⁊ hec alpinas. Immo dicitur alpinas.

Omne tenet nugas indeclinabile credas.

¶ Dicit q̄ nugas. I. loquax vel mēdosus est gñs oīs ⁊ indeclinabile.

Hic abbas ponebozeas p̄masq; gygasq;

¶ Aucto dicit q̄ abbas boreas p̄mas gygas ⁊ elephas sūt generis ma
sculini. Abbas est nomen dignitatis. Boreas boree p̄me est ventus se
ptentrionalis. P̄mas est p̄cipuum nomen. etiam est magnus vir in ma
gistratu positus. Gygas vir mire magnitudinis. Elephas animal mire
robustum ⁊ magnum.

Hoc phas atq; nephas retinet sed dicitur hoc vas

¶ Dicit. Hec duo nota inuariabilia. scz phas ⁊ nephas sunt generis neu
tri. ⁊ etiam vas vasis.

Es breuis hic ponit/leges ⁊ teges hec sociabit.

**es breuis
hic**

¶ Aucto dicit q̄ terminata in es breuē sunt generis masculini. vt hic le
mes limatis. Leges. I. semen. ⁊ teges. I. bonus rusticus. sociabit hec. id
est crī generis feminini. Et sic patet exceptio.

Et cōmpes triplicat pes cetera que tibi format.

P̄ter apes vel apis quoniam reperitur vtrōq;

¶ Aucto dicit q̄ cōpes cōpedis est gñs feminini. ⁊ est cōpina vel vinca
lū. Triplicat pes cetera que tibi format. I. cōposita a pes pedis sunt gñs
oīs. vt bipes bipedis. p̄ter apes vel apis qd̄ est gñs feminini. ⁊ cōponi
tur ab a qd̄ est sine ⁊ pes per contrariū exponendo.

Que duo dant signes miles equesq; superstes

Diues ebes sospes p̄pes teres ⁊ comēs hospes.

Inquies antilles ales dīc per tria deles.

Altorum multa legimus neutris sociata.

es longa,
hec

¶ Dicit. Ista noia que sunt generis cōis excipiūtur. scz Miles eques. l. qui vadit in equo. Superstes. i. viuus. Diues. cbes. i. debilis. fopes. id ē sanus. Prepes. i. perpetuus. Aliqui dicunt q prepes est idem q velox. Teres. i. longus et rotundus. Hic et hec comes. i. socius. hōpes est datus. Iniquis. i. sine quiete. Antistes. i. pietatus vel q stat ate alios. Bles. i. velox. Dicit q tria des. l. ois generis. et idē est qd piger. Deinde dicit q multa istoz noim. vt supra. reperiūtur in neutro genere. vt diues monasteriū. **Hec dabit es longe: veteres hic debet habere.**

¶ Dicit q terminata in es longa sunt generis feminini. vt hec res. et hec sedes. Deinde ponit exceptiōem dicēs. Alteres debet habere hic. i. gen⁹ masculini. i. porcus nō castratus. **¶** Hic possit aliquis arguere cōtra alexandriū hoc modo quero tibi gratia disputandi. Cuius generis sūt stipes limes. dico masculini. Quia regula. dico Es breuis hic ponit. Tūc quero cuius generis sūt sedes. ples. dico feminini. Quia regula. dico. Hec dabit es longe. Tūc quero quomodo scis et noscis stipes et limes terminari in es breuē. et sedes acq ples in es longam. dico a magistro meo q ita me docuit. Quomodo scit magister tuus. dico Per regulas positas i tertia parte de quantitate syllabarū. Contra hoc arguitur insolubiliter. Alexander hic de es breui et longa misit nos ad tertiā partē. Et versus tertiae partis de es longa et breui iterū remittitur ad istos textus pūne paritē. scz Mas aut cōmune si fiat in es breuiatā. ergo cōmittit circuli et pēdēt pūncipiū. Unde dicit in tertia parte. Obliquus crescens q corripit ante supremā. In recto facit es curia testis tibi miles. Ecce quō iste textus remittit iterū ad hūc textū pūne partis pūni capituli. Mas aut cōmune si fiet in es breuiatā rē. Itē dicit hic Is itis producta dabit. His scire que habētis pductā. vade ad tertiā partē ibi habebis. pōtrahit is res cuius si ptrahit i gēis. Crescēs vt sanus rē. Ecce remittit de tertia iterum ad pūmā. Ideo hec metra de es et de is. merito veniēt emēdanda.

**Hic dabit hec vel dies dant i tantūmodo plures
Cunqz meri dabit hic et patronymica iunges.**

¶ Dicit autor q hoc nomē dies est generis incerti in singulari numero. et in plurali masculini. vt nō hic vel hec dies. et pū nō hi dies. Etā si cōponatur cum meri est generis masculini. vt hic meri dies. et tu iunges etiam patronymica in es terminata que sunt generis masculini. vt hic pūas mides. l. filius vel nepos pū amī.

Es quoqz cōmune seu sunt heres locuplesqz

¶ Autor dicit q nomē in es terminatū est etiā cōe. l. generis cōis. seu p sicut ista duo vidēz hic et hec heres heredis. l. successō legisimus in bonos. hic et hec locuples locupletis. l. diues.

Cum tenet i rectus super es/ et t genitiuus.

Suscipit hic iungis partes fiet tibi testis

¶ Dicit q nomē in es terminatū i precedente. et suscipiens hāc fānt i gēis est generis masculini. vt partes partitis. et facies murt.

Hec dicenda quies/hic pes/et dicitur hoc es.

Autor dicit q quies ea generis feminini. et est exceptio ab illa exceptio-
ne. Cum tenet i rectus. Deinde dicit q pes est generis masculini. et es
eris est generis neutri.

Hec dat nomen in is/tamen hic declino molaris.

Is hec

Caulis et edilis et que crescunt genitiuis

r is preposita tenet hic/aut consona bina

Unica dum teneat has/aut n littera siue

In liquidam faciet penultima syllaba finem

Ut lapis ac axis piscis cinis vnguis et orbis.

Autor dicit q nomen in is terminatu dat hec. i. genus femininu. ut hec na-
uis. Deinde ponit exceptione dicens. Tamen hic declino molaris. Qua-
si dicat q molaris est generis masculini. et idem est qd dens grossus. et etia
caulis et edilis que sunt generis masculini. Et illa que crescunt in genitiuis
ut lapis lapidis. Deinde dicit q illa que habet r ante is. ut axis. polus ro-
tari et illa que habet duas consonantes ante is. ita q sunt in una syllaba. ut
piscis. Et illa que habet n istam ante is. ut panis. et illa quor penultima syl-
laba terminat in liquida. ut orbis et vnguis que oia sunt generis masculi-
ni. Itē caulis est quoddam olus. Edilis est nomen dignitatis vel custos edis.
Orbis est mundus. Vnguis est ungula in digitis vel pedibus.

Hec febris pestis neptis vallibus bipennis

Et castis iaspis lactis quoque restis et aspis.

Et pellis turris vestis peluis quoque culpis

Glis glissis glitis/et patronymica iungis.

Autor facit exceptionem ab exceptione precedenti dicens. q nota in ista po-
stula licet comprehendi possint multipliciter in exceptione predicta non sunt generis mascu-
lini. immo feminini. ut hec febris pestis neptis lactis. Vestis vestis et cu-
spis que habet duas consonantes ante is in eadem syllaba. ut hec vallis bipennis
securis scindens ab utroque latere. Pellis turris peluis quor penultima ter-
minata in liquida. Hoc castis h crecat in genitu est generis feminini. Deinde di-
cit q finis et dunis sunt generis in certi h habeant n ante is. Deinde dicit q cas-
tis. i. nauis generis feminini. licet penultima terminatur in liquida. Cir-
ca vocabula febris est quedam morbus. Vestis. i. pestilentia. Neptis. i. cogni-
ta vel filia filij vel filie. Vallis (a valley) Bipennis. est securis ex utraque par-
te scindens. Castis is. et castis castidis. ut in ether castis. Iaspis est la-
pis preciosus. Lactis (the myker) Vestis. i. chalda. Aspis. i. serpens. Pel-
lis. inde pellis. Alia exposita sunt supra.

Hic aut hec finis clunis/dabit hec tibi classis

Et messis tussis ibis sic lis quoque litis.

¶ Id est q̄ nota supradicta sunt generis feminini. ⁊ aliqua generis mas-
culini. finis est terminus. Lunis est eminentior carnositas.

Hec tibi greca dabunt ⁊ eis se barbara iungunt.

¶ Autor dicit q̄ nota greca in is terminata. ⁊ etiam barbara sunt gene-
ris feminini. vt hec funamitis. i. anima peccatrix. ⁊ colchis colchidis. id
est mulier ex illa insula.

Adiectiua tenent hic ⁊ hec pariterq; tricuspis.

¶ Istius obliquis neutrum quandoq; locabis.

¶ Dicit q̄ nomina adiectiua in is terminata sunt generis comunis. vt
hic ⁊ hec nobilis. ⁊ etiam tricuspis. id est trium punctuorum. est generis
comunis. tamen in obliquis casibus aliquando inuenitur generis neutri
vt tricuspidis telo. Ideo dicit. Istius obliquis.

Dis in plurali genus omne videtur habere.

¶ Dicit autor q̄ dis in plurali numero est generis omnis. in singulari aut
quando est generis masculini. vt hic dis pro plutone. ⁊ aliquando generis
comis. vt hic ⁊ hec dis. i. diues.

Est hic ⁊ hec testis ciuis butgentis ⁊ hostis

Et canis ⁊ iuuenis pariter comune scholaris.

¶ Autor dicit q̄ nota in littera posita sunt generis comis. Textus patet de
se. Sed oia exapiuntur ab illis regulis antedictis.

Os hic

Hic os preponit/tenet hoc os oris ⁊ ossis.

Et cahos atq; melos argos logos annumerabis.

¶ Autor dicit q̄ nota in os ter. sunt generis masculini. vt hic flos. Deinde po-
nit exceptionem dicens. Tenet hoc os oris ⁊ ossis. Q. d. q̄ hec duo nota. i. os
oris ⁊ os ossis sunt generis neutri. Atq; p ⁊ cahos est generis neutri. ⁊ id est
q̄ obscuritas. ⁊ melos. i. dulcedo. Argos ē p̄ma nauis grecorū. Et p hoc
alia nota greca terminata in os. vt logos. i. sermo.

Dant duo bos impos compos custosq; sacerdos.

¶ Autor dicit q̄ ista nota sunt generis comis. vt hic ⁊ hec bos. hic ⁊ hec ipos
i. nō potens. hic ⁊ hec copos. i. potens. Eodē modo sacerdos ⁊ custos.

Hec dant glos cos dos sic greca locantur ⁊ arbos

¶ Autor dicit q̄ ista nota sunt generis feminini. vt hec dos dotis. hec cos
cotis. a Whenstone ⁊ hec glos gloris. i. mulier fratris. Et greca nomina
sic locantur. i. sunt generis feminini. vt hec delos nomen insule. Et arbos
etiam est geueris feminini. i. arbor.

**Us scde
Decl. hic**

Dant hic in vs facta tibi declinante secunda.

¶ Autor dicit q̄ nomina secunde declinationis terminata in vs
dant hic. i. sunt generis masculini. vt hic dñs. **¶** Cōstrue. facta
id est nota terminata in vs secunda declinante. i. secunde declinationis. dāt
hic. i. genus masculinum ⁊c.

Hec paradyfus hz nardus domus atqz hyacintus.
Et synodus costus z carbasus alnus abyssus
Aluus cristallus z humus bissusqz papyrus
Hecqz smaragdus hz vannus colus atqz phaselus
Porticus egyptus dypthongus ad hec referantur
Cristallum tamen hoc dicemus z hic paradyfus.

¶ Hic autor ponit exceptiōem a regula p̄dicta dicens q̄ nota cōtenta i hīs versibus supradictis sūt gñs feminini. vt hec paradyfus. hec nardus. est quedā herba. hec dom⁹. hec hyacint⁹ est nomē insule. z aliqñ sumit p la p̄lde p̄ciosio. hec synodus p̄gregatio sacerdotū. hec costus quedā herba odorifera. hec carbasus. hec aln⁹ nomē arboris. hec abyssus. i. p̄funditas hec alu⁹. i. iter. hec cristallus qdā lapis lucētissimus. hec humus. i. terra. hec byssus. i. purpura. hec papyrus in quascribit. hec smaragdus est qdā lapis p̄ciosus. hec vannus est instrumētū quo purgant blada. hec colus ex qua filant feminie. hec phaselus parua nauis. hec egyptus nomē p̄uincie. hec balanus castanea cocta in aqua. hec dypthongus. hec art⁹ nomē stelle. Deinde dicit q̄ inuenit hoc cristallū. z hic paradyfus.

Hoc bulgus pelagus: indeclinabile virus.

¶ Autor dicit q̄ vulgus z pelagus sunt neutri generis. z etiam virus qd est indeclinabile.

Os grecum sepe mutabis in vs muliebze.

¶ Nomina greca in os terminata apud latinos sepe terminantur in vs. et sunt generis feminini. vt hec delus deli nomen insule.

Hoc terne dabit vs si non tenet v genitiuus.

¶ Dicit autor q̄ nota tertie dedinatōis terminata in vs nō habentia v in penultima genitiui sunt generis neutri. vt hoc corpus grō hui⁹ corporis.

¶ Cōstrue. Tu dabis hūc articulo hoc nob⁹ tertie dedinatōis in vs terminatis. si gñs non tenet v in penultima syllaba. z hoc dicit p̄pter salus salutis. z alia similia que non sunt generis neutri.

Dat lepus hic/tenet intercus genus omne betulosqz.

¶ Dicit autor q̄ hoc nomen lepus dedinat p̄ hic. z est exceptio. Interc⁹ z vetus sunt generis omnis. vt hic z hec z hoc vetus. hic z hec z hoc intercus. z est doctrina z non exceptio.

Dant hūc si crescat genitiuus/ z v sibi seruet/

¶ Autor dicit q̄ nota tertie dedinatōis terminata in us habentia gñi superantem. in cuius penultima hec vocalis v retineatur. sunt generis feminini. vt hec salus salutis. hec virtus virtutis.

Hoc monosyllaba dāt vt thus/ sed dicitur hec grus

Hic dat z hec tibi sus/ epycenū dat genus hic mus.

**Us tertie
si gñs in
oris vel
eris hoc**

**hec vs ter
tie si pec
utis.**

¶ Autor dicit q̄ noia tertie declinatōis terminata in vs vnius syllabe sūt generis neutri. vt hoc thys. Sed grus est generis feminini. Sus vero cōmunis generis. Mus autē generis promiscui. Etiam declinatur per hīc. Vocabula exposita sunt supia.

Est pecus hec pecudis/pecus hoc pecoris libi iungit

¶ Autor dicit q̄ pecus dis. est gñis feminini. ⁊ pecus oīs. neutri. seuus ferous. Ipus est gñis neutri ⁊ indeclinabile. discretia eorū patet supia.

bsquatte

Clarite nomē in vs maribus sociare solemus

¶ Hic autor q̄ noia quarte declinatōis sunt generis masculini. vt hic visus. auditus. fructus. currus. ¶ Hic cōprehenditur infirmita noia verbalia in vs que formantur ab vltimis supinis verborū. vt a vīdeo visus visus visui. a rīdeo risus risus risui. a fluo fluxus fluxus fluxui. ab audio auditus auditus auditui. ab haurio haustus haustus haustui. a colo cultus cultus cultui. a fruor fructus fructus fructui ⁊c. Item cōtinentur multa noia in atus dignitate significantia. vt a papa papatus us. ui. a cardinalis cardinalatus us. ui. ab episcopus episcopatus. a decanus decanatus. a doctor doctoratus. a magister magistratus. a bacularius bacularatus. a scriba scribatus. a dux ducatus. a miles militatus ⁊c.

Hec anus atq; tribus ⁊ porticus ⁊ manus idus.

Hec acus atq; pinus nucus socrus ⁊ domus addes

Hic tenet hec ve specus illi penus associemus.

¶ Hic ponit exceptōem a regula predicta dicens q̄ noia in littera posita licet sint quarte declinatōis tamen sunt generis feminini. vt hec anus. i. remula. hec tribus. i. pgenies. hec porticus (anglice an hauen hec manus hec idus. i. diuisio temporis proprie sunt octo dies cuiuslibet mēsis. hec acus. hec pinus. hec nurus. hec domus. hec socrus. Deinde dicit q̄ specus potest esse generis masculini vel feminini. similiter et penus. Unde acus est quasi uisus quarte. sed tertie acus acertis est palea. pinus est nomen arboris. Nurus est vxor filij. Socrus est mater vxoris vel mariti. Specus est foramen.

Cum nomen sit in aus hec illi iungitur vt laus.

¶ Autor dicit q̄ nomina terminata in aus diphthongon sunt generis feminini. vt hec laus.

S uult hec iungi si consona p̄cedet illi.

¶ Autor dicit q̄ noia terminata in s p̄cedente consonante sunt generis feminini. vt plebs. puls hyems. mens. daps. pars.

Adiectiua notēs quibus omne genus dare debes.

¶ Hic ponit exceptōem dicens q̄ adiectiua debent excipi. q̄ sunt generis omnis. vt hic ⁊ hec ⁊ hoc sapiens.

Mons pons fons hic dant mats seps strps dens quoq; quadzans.

bs ls ms
ns ps rs
hec

Autor dicit q̄ noia in littera posita sunt generis masculini. vt hic mōs montis. hic pons potis. hic fons fontis. hic mars maris. i. deus belli. hic seps. i. serpens. hic stirps. i. truncus arboris. hec stirps. i. progenies. hic quadrans quadrantis est instrumentū ad sciendū horas diei.

Et partes assis torrens sociabitur illis

Atq; calibs.

Dicit autor q̄ partes assis sunt quāis rē. et hoc nomē torrens generalē suntor. et hoc nomen calibs funguntur predictis.

Dant hic ps iuncta polysyllaba variantur

Hic aut hec foriceps et adeps/ sed dicitur hic ceps.

Autor dicit q̄ noia terminata in s p̄cedente p̄ sunt generis masculini polysyllaba. i. plurisyllaba. vt hic auceps (a fouler) Sed foriceps. i. instrumentū capiendi ferrū. et adeps variantur p̄ hic aut hec. i. generis incerti. Sed hoc nomen ceps p̄ serpente est generis masculini. Inuenitur etiam hec seps pro quo dicitur seps sepsis.

Plura que dant hic et hec celebs infansq; parensq;

Et princeps effrons illis coniunge bistrontem.

Autor dicit q̄ plura reperiuntur in eō genere declinata vt hic et hec celebs. i. castus. hic et hec infans. hic et hec parens. hic et hec princeps. hic et hec effrons. i. sine fronte. hic et hec anceps. i. dubius.

Hec et preponas/ sed plurima demere debes.

et hec

In hac parte autor determinat de generibus nom̄ terminatorū in r. et dicit q̄ noia in r terminata sunt generis femini. vt lex legis. Deinde dicit q̄ plura debent excipi.

In triplici genere decet adiectiuus notare.

Dicit adiectiuus in r ter. sunt generis ois. vt hic et hec et hoc felix.

r et si p̄sit maribus polysyllaba iunges

ex polysyllaba hic.

Dicit q̄ noia in r terminata p̄cedente e sunt generis masculini dum sine polysyllaba. i. plurisyllaba. vt hic vertex est summitas capitis. Coder. i. liber. Construe sic. Tu iungis noia polysyllaba maribus. i. masculis si ista littera e p̄sit. i. ante sit huius littere r.

Est tamen hec peller vber oberq; supeller;

Forper et forfer hic aut hec/ dat tibi corper.

Atq; siler.

Hic ponit exceptionem ab illa parte. r. et si p̄sit maribus. dicens q̄ nomina que in littera ponuntur sunt generis femini. licet habeant e ante r. vt hic peller. id est meretrix. hec vber signum factum cum virga. hec ober est repagulum. hec supeller. id est mobilia. hec forfer est instrumentum quo scinduntur fila. hec forper est quo scinduntur pili. Corper est generis incerti et est quod circūdat arborem. Siler est lapis durissimus qui

ictu ferri ignem excutit.

Fetibus hoc terre dabis. hicq; frutes retinebit

Autor ponit aliam exceptionem dicens. Tu dabis hunc articulum hoc fetibus terre. I. nominibus importantibus fetus terre siue fructus. vt hoc careat. quedam herba. excipitur frutes quod est generis masculini. id est densitas virgarum vel frondum.

Non dux & coniunx comune locatur & exlex

Autor dicit qd ista duo noia dux & coniunx sunt generis cois. Similiter hoc nomen exlex. I. sine lege.

Hic dant rex grex fornicq; calicq; calicq;

Et fenix massix. hic calx pedis. hec lathomozum

Autor dicit qd ista noia sunt gnis masculini. vt hic rex. hic grex. hic fornicus. I. arcus lapidens. hic calix calicis. est cyphus vel in quo sacrificat. hic calix calicis est qdam populus. hic fenix fenicis. nome auis. hic massix species gummi. hic calx calicis p talo pedis est generis masculini. & p calicina feminini. & tunc no excipit sed conuenit sub regula. Hec x piepones. & hoc est qd dicit. I. hic calx pedis. hec lathomozum. I. lapidum coccy. sed lathomus significat cefores & diuifores lapides.

Terx tenet her. tamen obliquis neutru super adde

Victrices turbe victricia tela tulere.

Autor dicit qd verbalia in trix desinencia sunt gnis feminini. vt hec amatrix. tñ in obliquis reperit aliqn gnis neutri. vt signa victricia. Ideo posuit hic verbum causa exēpli. Victrices turbe victricia tela tulere.

Capitulū qntū de preteritis & supinis verborū.

Tibi per metrum formatio preteritorum

Ator supinorū pateat presens lege scriptum

Et primo discce que sit formatio prime.

In isto capitulo autor inēdit de determinare de preteritis & supinis verborū. Et primo pieponit quid facere intendit sub iungēs ordinē obseruandum in principio ipsius capituli. dicens qd primo inēdit de determinare de preteritis & supinis verborū prime conjugationis.

Ui vel bi vel di vel ti formatio prime.

In hac parte autor determinat in generali de preteritis verborū prime conjugationis ponēdo vniuersales terminatōes eorū. Et dicit qd prima conjugatio verbi pot facere preteritū in vi vt amo amas amauit. in vi diuisas sūt labas. vt domo domauit. in di vt do das dedi. in ti vt stas steti.

As in preterito bi suscipit s remouendo

In hac parte autor pcedit in speciali de preteritis verborū prime conjugationis. & dicit qd verba prime conjugationis formant preterita a secula psona presentis indicatui modi. remota s & addit vi. vt amo amas. remota s &

auti prete-
rita pti.

addita vt. sit amant.

Non sic formantur ter quinq; sed excipiuntur.

Cre do do mi iu sto pli fri so ne bc la se cu to.

¶ Autor ponit exceptōem a predicta regula dicens q; ter quinq; i. quin decim verba p̄ime coniugationis nō formant p̄terita vt supradictū est, sed excipiuntur. Et p̄mo ponit exceptōem demonstrando illa verba per syllabas in scōo metro contentas. In quo quidē metro sunt quindecim syllabe per quas quindecim intelliguntur verba. p̄ter cre intelligitur cre po crepas. per do domo as. per do do das. per mi amico as. per iuuuo. q; iusto itas. pli: plico as. fri: frico cas. so: sono as. ne: neco as. vt veto retas la: lauo lauas. se: seco as. per cu: cubo bas. to: tono tonas. ¶ Sed debent pueri i eorū p̄ceptois q; fere oīa verba p̄ime coniugationis. secunde. tertie. i quarte simplicia coniunga. i multa eorū cōposita. Similiter omnia verba deponentalia exponuntur breuiter i distincte in libello qui dicitur exercitium puerorū grammaticale. quod exercitium multis perutile est oībus grammaticā scire breuiter cupientibus.

Nam cubo siue crepo domo deinde tonog; betog;.

Nero plico sono seco deinde micoq; frico

P̄tereteunt in ui diuisas/do dedit & sto

Dat steti/iuuu iuuu/p̄terit & lauo laui.

¶ Hunc ostēdit autor quōd verba p̄dicta faciūt in p̄terito dicens. Nam. l. certe ista verba cubo crepo i. p̄tereteunt. i. p̄teritū faciunt in vi diuisas syllabas. vt cubo cubas. cubui. crepo pas crepul. do das dedit dedi in p̄terito i posuit tertiā p̄sonam causa metri. sto dat steti. Iuuu iuuas p̄terit. id est p̄teritū facit in vi. vt iuuu iuuas iuuui. i lauo lauas laui.

Et neco quod necui facit & quandoq; necaui

De neco dic aui fetto/necui reliqua bi.

¶ Autor dicit q; neco etiā excipitur qd facit necui in p̄terito. i. aliqñ facit necui in p̄terito. i. sic nō excipitur. Deinde assignat differentia hui⁹ verbi dicens. Dic aui in p̄terito de neco fetto. dic necui reliqua vi in p̄terito. i. quando necas cū omni alia vi q; cum fetto.

Increpo format vixtamen & reperitur in aui.

¶ Autor dicit q; increpo aliqñ facit increpul. i. aliqñ increpaul.

Aui p̄teritum plico dat cum nomine iunctum

Hoc siue p̄bet bi/tamen & reperitur in aui.

¶ Autor dicit q; plico as. cōpositū cū nobis facit p̄teritū in aui. vt dm plico duplicauit. qd cōponitur ex duo i plico. i. aliter cōpositū in vi diuisas syllabas. vt i plico implicui. qd componitur ex in i plico. aliqñ reperitur in aui. vt supplico supplicas supplicauit.

¶ De supinis p̄ime coniugationis.

**Undecim
habent ui**

atum su-
pina pzi.

**Regula que formam seruans as mutat in aui
Recte preteritum formando supinat in atum.**

¶ In hac parte autor determinat de formatione supinorū verborū prime coniugationis dicens q̄ verba prime coniugationis facientia preteritū in aui per rectam formationem. scz mutando as in aui faciūt supinū in atum. vt amo amas amauī amatum.

**Sed lauo dat lotum vel lautum/potoq; potum
Doq; datum/dat stoq; statum/format iuuō iutū.**

¶ Ad predicta regula excipiuntur lautum vel lotum. poto potas facit pos-
tum et nō potatum. Deinde dicit q̄ do das facit datum. et sto statum. iuuō
iutum. et est regula et non exceptio.

Quod dat ui dat itum/nisi desinat in co/et in ctum

Ista supinant. plicat et micat excipiuntur

Pain plico dat plicatum:mico nescit habere supinū

¶ Autor ponit alia regulā dicens q̄ illa verba prime coniugationis que sa-
ciunt preteritū in ui diuisas syllabas faciūt supinū in itū. vt sono as. sonuī
sonitū. nisi hoc verbū desinat in co. vt frico. Itā illa verba in co desinentia
supinantur in ctum. vt frico as. ui. frictū. Sed mico et plico excipiuntur. q̄a
non faciunt in ctum immo plico facit plicatū. et mico caret supinis.

Aui dimico dat vel ui/pzinumq; supinat.

¶ Quasi dicat dimico as. facit preteritū dimicaui vel dimicui. et in quāti
facit dimicaui facit dimicatu in supino. Ideo dicit autor primū supinat.

Sicq; neco nectum facit/et quandoq; necatum.

¶ Dicit q̄ neco facit necatum in supino. scz qñ facit necauī in preterito. et
qñq; nectū in supino. scz qñ facit necuī in preterito.

Moze patris nexum faciet tibi nexō supinū

¶ Dicit q̄ nero as. facit nexum in supino more patris. i. primitiui sui ne-
cto qd etia facit nexū. Inde venit nero etus frequentatiuū.

**Secūda
ziugatio.**

Debes formare post primam verba secunde.

¶ In hac parte autor determinat de preteritis et supinis verborū
secunde coniugationis. et primo dicit. Tu debes formare verba secun-
de coniugationis post primā. scz coniugationem.

Ui vel ui vel di si format riq; secunda.

¶ Hic autor generaliter ponit oēs terminatiōes verborū secunde coniugatio-
nis dicens. q̄ secunda coniugatio format preteritū in ui. vt moueo es moui
In ui diuisas syllabas. vt moueo es. moui. Vel in di. vt video vidi. vel in
si. vt rideo risi. vel in xi. vt augeo auxi.

Deo si

Littera longa vel ar ante deo si facit: excipe str/di.

¶ Id est verba secunde coniugationis in deo desinitia precedente vocali natura

liter longa. vel in hac syllaba ar facit pteritū in si. ut rideo risi. ardeo ar
si. Ex arpe strideo qđ facit stridi. licet habeat vocalē longā ante deo.

Si brevis est e vel i producitur/ atq; facit di.

¶ Id est si ante deo sit e vel i brevis. illa litera e vel i producitur in preterito r mutatur deo in di. ut video vidi. sedeo sedi.

Ante deo veniens e vel o liquida mediante

Principium geminat/ si muta vel in venit ante

E vel o si iuncta sit mute/ lex tenet ista

Continue/ iuncta si non/ lex non tenet ista.

¶ Dicit autor q; si hec litera e vel o sit ante deo liquida mediante. i. exi-
sente inter e r o r deo. ut pendeo r mordeo. tunc illud tale verbū geminat
p̄ncipalī pteritū. ut pendeo pependi. mordeo momordi. hoc tñ dicit. Si
lra muta vel in venit ante e vel o. ut patet in pendeo r mordeo. Deinde dī
cit q; illa lex. i. regula cōtinue ista. tenet. i. valida est semp. si e vel o sit in
mediate iuncta littere mute ut tendeo tendes retendi. Nā hīc t̄ immedias
te iungit cū lra e. r si nō iungatur ista lex. i. regula nō tenet. Et hoc dicit p
pter splendē. in quo nō iungitur p immediate cū lra e. immo ista lra e t̄
in medio. Et sic est dicendū in similibus.

Si componantur geminantia non geminantur

Lex erit hec cunctis: po sto do disq; remotis

Do sto composita geminabunt poscoq; disco.

¶ Hic ponit unū notabile validū p oēs cōiugatiōes ad quas p̄tinet. r est
exceptio ab illa regula in dedinatioibus posita. Simpliciu nomina forma
bis cōpositiva. q; p eandē regulā possit aliq; dicere q; verba geminantia
preteritū in simplicitate geminēt in cōpositiōne. Ideo autor sup hoc dat
notabile dicens. Si verba geminantia preteritū in simplicitate componā
tur. composita illa non geminantur. Verbi gratia. Mordeo mordes facit
momordi. si componantur cū re. ut remordeo. tunc non geminatur sed fa-
cit remordi. Hec lex. i. regula erit cūctis verbis. Remotis illis q; per has
quattuor syllabas intelliguntur. p̄ter do das dedi cuius composita etiā
geminantur. ut circundo das. circundedi. Deo stas steti. eius composita
p̄sto p̄stas p̄steti. p̄do. ut p̄scō p̄scās p̄posci. r eius composita. ut
repositō repositās repositi. p̄ter dis disco disās didici. eius composita.
ut dediseco dedisās dedidici.

Curro tñ cum pze geminat/ sed pungere cum re.

¶ Dicit q; curro curris licet geminet in simplicitate. q; facit cucurri. tñ si
cōponatur cū pze etiā geminat. ut p̄curro p̄cucurri. r p̄ungo pupugi.
si cōponatur cū re. ut repungo etiā geminatur ut repupugi.

Localis longa vel ar ante deo geminans ve

Et que p̄ponunt e breuem vel i patefiunt.

**Hec preter/pe/ ut deo preterit excipi prandi
Pransuissum/iunge neutropassiuua secunde.**

¶ Huius epiloga predicta. ut epilogatione sua aliam inferat regulā. Et dicit q̄ verba scōe cōiugationis in deo desinentia habentia vocalē longā vel ar ante deo. illa que habent e vel i breuē ante deo. et illa que geminātur in preterito patet. i. sunt manifesta. ut supradictum est. Deinde infert aliam regulā dicens. q̄ oīa verba scōe cōiugationis in deo desinentia preter hec que diximus faciunt preterita p̄ vi diuisas syllabas. ut studeo studui. candeo candui. sordeo sordui. Deinde ponit exceptiōem dicens. Excipe prandi vel pransuissum q̄ est preteritū de prādeo des. deberet enī facere prandui. Iunge etiā neutropassiuua scōe cōiugatiōis que supplet preteritū sicut prandeo. ut soleo solitissum rē.

**De supi-
nis i deo.**

**Dans deo dī vel si geminans de supina dat in sum
Sic sedeo sessum reddi tamen s geminatum.**

¶ Dicit auctor q̄ verba scōe cōiugatiōis in deo terminata faciētia pterita in dī vel in si r geminātia preteritū faciūt supinū in sum. ut ardeo arsum. r video visum. mordeo morde morsum. Sed exēplificat de hoc verbo sedeo sessum. dicens q̄ facit in supino sessū. nō geminat s. r in hoc excipit. q̄ fin regulam datam deberet facere sessum p̄ simplicem s.

Gaudeo gauissum prebet/bult regula gauisum

¶ Hoc clarum est. ideo expositione non indiget.

Preteritis in vi dat itum nullum de supinum.

¶ Dicit q̄ verba scōe cōiugationis terminata in deo. que faciūt preteritū in vi faciūt supinū in itum. ut studeo studui studitū. vel carent. Ideo dī cit. Nullum de supinū. ut candeo candui.

Geo

si

Si facit l vel t ante geo: xi littera longa

Vel diphthongus habet/in vi geo cetera formant.

¶ Dicit q̄ verba scōe cōiugatiōis habētia l vel r ante geo faciūt preteritū in si. ut fulgeo fulsi. tergeo terxi. xi littera longa. i. verbū habens istam longam ante geo facit xi in pterito. ut lugeo luxi. vel diphthongus. i. verbū habens diphthongū ante geo facit xi. ut augeo auxi. Deinde ponit aliā regulam dicens. In vi geo cetera formant. i. q̄ oīa verba scōe cōiugatiōis de q̄ bus non est facta mentio in geo desinentia faciunt preteritū in vi diuisas syllabas. ut vigeo vigeo vigui.

Prebet vi nullum/si per sum. xiq̄ facit ctum.

¶ Dicit q̄ verba desinentia in geo faciētia preteritū in vi carent supino. ut egeo egui caret supino. r faciētia preteritū in si. faciūt supinū in ctū. ut algeo alii alii. r faciētia preteritū in xi supināt in ctū. ut augeo auxi auctum.

Dicit tamen indultum sed procreat vi geo nullum.

¶ Dicit q̄ indulgeo ges. facit indultū. r nō indultum. Ideo excipitur ab illa regula. Si p̄ sum. Sed vi geo vigeo caret supino.

Addita muta leo facit eui/biqz facit tum.

Leo eui

Sic leo sic oleo de se facit omne creatum.

¶ Dicit q verba scde cōiugatiōis desinētia in leo muta pcedente faciunt pteritū in eui. v fleo fies ficut. vi in tum sit fieri. Deinde addit dicens q leo les non est in vsu in simplicitate. et etiam oleo et eoz cōposita. vt doleo et redoleo. faciunt sic ita pterito et in supino. vt doleui facit doleui doletum. et redoleui redoleui redoleum.

Et quandoqz tamen olui reperitur itumqz.

¶ Autor dicit q oleo oles aliqui faciūt pteritū in ui et supinū in itum.

Et oleo per ui venientia dicit et in eui.

Duplex pteritum reddit: duplexqz supinum.

¶ Quasi dicit cōposita ex oleo oles faciūt pteritū in vi vel in eui. vt redoleo facit redolui vel redoleni. Et hoc est quod intendit.

Et tam vel per itum dicas adolere per ultum.

Hinc adultus erit.

¶ Autor dicit q sicut oleo et sua cōposita dupliciter faciūt pteritū. ita dupliciter faciunt supinū. scz in etiā et in itū. Deinde dicit q adoleo les qd stat p crescere facit adultū in supino. et hinc derivatur adultus ita. tum.

Iuncta muta leo patet hic oleoqz leoqz.

Cetera verba leo per ui facit abiqz supino.

¶ Hic epilogat autor ea que dixit de verbis desinentibus in leo. vt alias inferat regulam. et dicit verba desinentia in leo muta pcedēte. et hoc verbum leo et oleo sunt manifesta quomodo faciant in pteritis et supinis p ea que dicta sunt. Deinde inserit regulam dicens q cetera verba in leo desinentia faciunt pteritum in vi diuisas syllabas et carent supinis. vt calleo calui. palleo pallui.

Sed doleo dat itum/soleo valeoqz supinum.

¶ Hunc ponit exceptiōem a predicta regula dicens. q verba in littera posita faciūt supinū in itum. vt soleo solui. valeo valui. doleo dolui.

Si queo sumqz facit/tamen in tum pluraqz reddit

Queo si

¶ Dicit q verba desinentia in queo faciūt pteritum in si. et supinum in sum. vt torqueo totui totui. tamen sepe facit in tum. vt distorto. distortus. quos distorti distortum vel distortum.

Dat vero vi per tum: vi format ubiqz supinum.

Ueo vi

Ex vi nil rethouens/faciens tum nil superaddens.

¶ Dicit q verba scde cōiugatiōis desinētia in reo faciūt pteritū in vi. vt moueo moui. Deinde dicit q verba faciētia pteritū in vi. mutant vi in etā formādo supinū vbiqz. Lin oi cōiugatiōe. vt amauit amati. moui mortui. truxi truxi. audiui auditi. Et sciendū q nil debet mutari nisi solū vi in tum.

Excipe pás ca fa se la sol bol ag cog & a se
Dat caueo cautum/ faueo fautum: sed amictum
Ex amicitie facis/ soluo voluog dant utum
De sero sume satum/ lauo lotum/ pascoq pastum.
Ag vel cognosco dat itum/ sepelire sepultum.

¶ Pōnit exceptōem a regula predicta. Excipe verba p has syllabas in-
tellecta. q: nō faciūt in supino vt dictū est. p ca caueo faciens cautū qd de-
beret facere catū. faueo fautū r nō fatū. soluo solutū r nō solū. voluo volū
volutū r nō volū. sero seris seui satū r nō setū. lauo lotū r nō latum. pasco
pauī pastū r non parū. ag. i. agnosco. vel p r cognosco dat itum vt agnitū
r cognitū. r nō agnotū vel cognotū. sepelio facit sepulū. Et id est amictū
facit amictum r non amictum.

Serueo donat ui siue bui/ conuiueo ui xi

¶ Dicit q hoc verbū serueo serues facit serui vel serui in preterito. Et
hoc verbum conuiueo facit conuiui vel conuixi.

Utum dante preit vocalis non breuiata.

¶ Dicit q verba facientia preteritum in ui r mutantia ui in tum in supi-
no producant penultimā supini in omni coniugatione. vt amari amatum
fleui fletum. trui tritum. audiui auditum.

Qui ci si la li i demantur & inde creata.

¶ Hunc autor ponit exceptōem a regula predicta dicens q supina que in
telliguntur p has syllabas q ci rē. demantur q: corripit penultimā syllabā.
vt queo quiui quisi. deo cini cisi. sero seui sati. lino liui liti. eo iui ium.
r sua composita. vt nequeo nequiui nequisti. obliuo oblitum.

De deo deq geo leo vel queo vel beo dicta

Sufficiunt/ in ui diuisas cetera formant.

¶ Hic autor epillogat ola que dixit de verbis secunde coniugatis. vt in-
ferat regulam generalē de ceteris. r dicit q ea que sunt dicta de verbis se-
cunde coniugatis terminatis in deo geo leo queo vel reo suffi ciūt. De in-
de infert exemplū dicens q cetera verba de qbus non est facta mētio for-
mant sua preterita in vi diuisas syllabas. vt doceo docui docti. moneo mo-
nuī. sorbeo sorbui. timeo timui. pareo parui.

Dat maneo mansi/ iubeo iussi/ neo neuī.

¶ Pōnit exceptōem a regula predicta dicens q maneo facit mansi in p-
terito r non manuī. iubeo iussi. neo neuī.

Dans a per i: mē: neo dat ui/ careatq supino.

¶ Dicit q qsi hoc verbū maneo mutat a in i in cōpōsitione facit preteri-
tū in ui r caret supino. vt in mēneo in mēnuī.

Lucei pollucet faciunt xi: mulceo mulsi.

Hereo si prebet: dat sorbeo p̄sioꝝ b̄uioꝝ.

¶ Dicit q̄ luceo ⁊ polluceo faciūt p̄teritū in xi. mulceo facit mulsi. he-
reo hēsi. sorbeo sorpsi vel sorbui.

Dat xi ctum/ si sum/ sed itum dat sorpeo sorptum.

¶ Dicit q̄ facientia p̄teritum in si de quibus diximus faciunt sup̄inū
in sum⁹ ⁊ maneo mansi mansum. ⁊ facientia p̄teritum in xi faciunt sup̄i-
num in ctum. vt luxi luctum. sm̄ artem intellige. sed sorbeo facit sorbui vel.
sorpsi. ⁊ in sup̄ino facit sorptum vel sorbitum.

Que dant p̄teritum per ui caruere sup̄ino.

Si faciunt in itum/ teneo tentum/ doceo doctum.

Censeo dat censum/ sed itum sua compositiua.

Misceo dat mixtum/ si format iubeo iussum.

¶ Dicit q̄ verba sc̄de cōiugationis de quibus non est sermo carēt sup̄inis.
nisi faciunt in itum. vt placeo placitū. Deinde ponit exceptōem dicens q̄
teneo facit tentum. doceo doctum. Censeo censet facit censum. ⁊ eius cō-
posita faciunt in itum. vt recenseo recensitum. Misceo misces mixtum qd̄
p̄terit in ui ⁊ facit miscui. ⁊ iubeo facit iussi ⁊ iussum.

Pauca sup̄inantur p̄ter sex neutra secunde.

Sex retinent neutra pla no ca ba pa doq̄ sup̄ina.

Format itum doleo noceo valeo placeoq̄.

Pareo prebet itum/ licet acoleo taceoq̄.

Dat careo carui caritum cassumq̄ sup̄ino.

¶ Dicit q̄ pauca verba sc̄de cōiugationis facientia p̄teritū in vi habēt
sup̄inū. p̄ter sex que per syllabas intelliguntur. p̄ pla. placeo ces. no. no-
ceo ces. ca. careo res. va. valeo les. pa. pateo tes. do. doleo les. Deinde de-
clarat quomodo faciunt in sup̄inis. dicens q̄ noceo doleo placeo ⁊ valeo
faciunt sup̄inū in itum. Careo facit caritum vel cassum. pareo paritum. li-
ceo licitum. oleo olitum. taceo tacitum.

Cum dat vi pateo dat passum: toꝝreo tostum.

¶ Dicit q̄ pateo pates licet faciat p̄teritum in ui tamē facit passum in
sup̄ino. Toꝝreo toꝝres pio assare facit tostum in sup̄ino.

Pando pati pateo passum fecere sup̄ino.

¶ Dicit q̄ pando pati. i. patior. ⁊ pateo pates faciunt passum in sup̄ino.

¶ De tertia coniugatione.

Uerlibus his terna formatio fiat aperta.

¶ In hac parte autor determinat de tertia coniugatione verborum. Et
dicit q̄ in sequentibus versibus tertia formatio. id est cōiugatio fiet aper-
ta. id est manifesta.

Ui bel ui bel di ri ci ni dat tertia gi xi.

Li si bi pi pli pariter mi qui quoq; cum ti.

¶ Verba tertie coniugationis aliqui faciunt preteritum in ui. vt tero trui. alii in ui. vt stripiui. in di vt reddo reddidi. aliqui in ri vt cucurri. in ci vt vinco vici. in xi vt cingo cixi. et sic de ceteris.

-cio **eci** **A**bz cui ante cio cum compositis facit eci.

¶ Dicit autor q; verba terminata in cio a breui precedente. faciunt preteritum in eci tam simplicia q; composita. vt facio feci. reficio refeci.

Elicui preter cio cetera format in xi.

Elicui dat itum ci bel xi transcat in ctum.

¶ Dicit q; hoc verbum elicio facit eliciti in supino. Et. i. facta preteritum in ci vel in xi. faciunt supinum in ctum. vt facio feci factum.

Si presens tenet a tenet hic et vbiq; supina.

¶ Dicit q; si presens tempus tenet a. vt facio. supina retinent a. vt facis. hoc intellige vbiq; .i. in omni coniugatione.

Ali composita mutant in i dant e supina.

¶ Dicit autor q; si composita mutant a in i. vt ex in et facio componitur inficio. tunc supinum tenet e. vt inficio infeci infectum.

Ut probat inficio sed debes demere do go.

¶ In hoc versu ponitur exemplum regule precedentis cum dicitur. Et probat inficio. Deinde ponit exceptionem cum dicit. Sed debes demere do go. Quasi dicat q; verba in do et in go terminata excipienda sunt a regula predicta. q; non habent in supino sicut regula presupponebat. immo retinent illam litteram quam habet suum simplex. vt ab occido occasum. quod componitur ex ob et cado. et exigo exaractum. quod componitur ex ex et ago. debes remus est dicere erectum. et occesum.

dio **di** **D**at di sumq; dio: gio gi dat itumq; supino.

gio **gi** **¶** Dicit q; verba tertie coniugationis in dio desinentia faciunt preteritum in di. et supinum in gi. vt fodio fodi fossum. Deinde dicit q; terminata in gio. faciunt preteritum in gi et supinum in tra. vt fugio fugi fugitum.

prio **bi** **D**at prio semper bi: sine cepi siue cupiui.

¶ Dicit autor q; verba tertie coniugationis desinentia in prio faciunt preteritum in vi. vt rapio rapui. sine cepi. .i. excepto hoc verbum capio quod facit cepi. et cupio cupui.

Prium facit omne prio / sapio cupioq; remotis.

¶ Dicit q; verba tertie coniugationis desinentia in prio quocumq; faciunt preteritum. faciunt supinum in prum. vt rapio rapui raptum. et capio cepi captum. Deinde ponit exceptionem dicens. Sapio cupioq; remotis. quia non faciunt supinum in prum. immo sapio facit sapitum. et cupio cupitum. Hoc magis declarat dicens.

Dat sapio sapi sapium: cupioq; cupitum.

Dat peperi pario paritum partum de supino.

¶ Sententia est clara.

Dat si sumq; tio/ sed utrolibet si geminando.

¶ Autor dicit q; verba terminata in tio faciūt si in preterito et sum in supino geminando si in utroq; vt quatio quassū quassum.

Semper bo dat vi/ debet struo cum fluo demi

bo

b

**Et pluo de hinc vtum producit dando supinum
rum fluxi struxi structū/ pluo ui dat et utum.**

¶ Dicit q; verba tertie cōiugatōis terminata in vo diuisas syllabas semper faciūt preteritū i vi diuisas syllabas. vt acuo acui. Struo et pluo et fluo excipiūt. Postea dicit q; illa que faciūt preteritū in vi. faciūt supinū in vtum penultima producta. vt acui acutū. Ideo dicit. De hinc vtum et. xū fluxi. I. quod fluo facit fluxi in preterito et fluxū in supino. Strui structum. pluo dat pluī in preterito et plutū in supino. anglice to rayne.)

Dat ruitum ruo siue rutum nōnullaq; nullum

¶ Dicit q; ruo ruis facit ruitum vel rutum in supino. Nonnulla. i. aliqua verba nullum dant supinū. vt renuo renui. metuo metuī.

Bo pli ptumq; facit/ si littera longa prebit.

bo

pli

¶ In hac parte autor determinat de pteritis et supinis verborū tertie cōiugatōis desinentiū in bo pcedēte lra lōga. Dicit ergo sic. Bo. i. verbiū tertie cōiugatōis in bo terminatū facit preteritū in pli. et supinū in ptū. vt nu bo nupsi nuptū qd est in vxorē duci. Et scribo scripsi scriptum.

Cetera bi faciunt/ preter que de cubo fiunt.

¶ Autor dicit q; cetera vba tertie cōiugatōis ter. in bo. scz que nō hnt vocalē longā ante bo faciūt pteritū in bi. vt bibo bibi. pter illa que deriuant a cubo bas. que faciūt pteritū in vi. vt incubo bis. incubui incubitū.

Et nisi pli faciant/ p itum bo cuncta supinant.

¶ Dicit q; oīa verba tertie cōiugatōis in bo desinētia faciūt supinū in itū vt bibo bibitū. nisi faciāt pteritū in pli. que faciūt supinū in ptū. vt scriptū

Si co pueniat vocalis longa facit xi.

co

xi

¶ Autor dicit q; verba tertie cōiugatōis desinētia in co habētia vocalē longā ante co faciūt preteritū in xi. vt dico dixi. duco dupi.

Si co pueniat n vel s immediate.

co

ci

p vel s abicitur/ hec ci facit/ illa facit vi

co

ui

Hinc vinco vici sunt testes crescoq; creui.

¶ Dicit q; verba tertie cōiugatōis habētia n vel s ante co abiciunt n et in preterito. Et illa que habent n faciūt ci. vt vinco vici. et illa que habēt s faciūt xi. vt cresco creui. Ideo dicit. Sunt testes crescoq; creui

Excipe conqueri didici compesco poposci.

Autor dicit q̄ hec verba excipiunt a regula p̄dicta. s. cōquinsco q̄s debet facere cōquiniū. ⁊ facit cōqueri. s. inclinare capite. ⁊ sic de alijs.

Hec sunt verba quibus inceptio significatur

Et que preteritis caruerunt atq; supinis.

Autor dicit q̄ citā verba inchoatiua excipiuntur ab illa regula. ⁊ vel a obijciuntur. q̄ caret preteritis ⁊ supinis. vt calesco calescis.

Glisco preteritum conqueri tolle supinum.

Quasi dicat q̄ glisco gliscis caret preterito. ⁊ cōquinsco caret supino.

Ici preteritum prebens ico migrat in ictum.

Dicit q̄ ico habet ictū in preterito ⁊ ictum in supino. s. percutio.

Preteritum parco dat parsi siue peperci.

Dicit q̄ parco facit in preterito parsi siue peperci.

ri vel ci dat ctum/bi tum facit/excipiasq;

Excipienda docet que dat beo norma secunde.

Autor dicit q̄ verba tertie cōiugationis faciētia preteritū in ci vel i faciunt supinū in tum. vt vinco vici victū. ⁊ dico dixi dictū. Deinde dicit q̄ verba tertie cōiugationis faciētia preteritū in vi. mutāt vi in tū. vt cresco creui cretū. Pōnit exceptionem dicens. Excipias illa verba que faciūt preteritū in vi. que norma scōe cōiugationis terminata in veo. docet excipienda. Unde si vis videre ea que excipiuntur habecas recursum ad illā regulā in scōa cōiugatione positā que incipit. Dat veo vi per tum ⁊ c.

Dant in itum disco compesco posco supina.

Quasi dicat q̄ posco facit positum. compesco compescitū. ⁊ disco discitum. ⁊ hoc fm̄ artem ⁊ non fm̄ vsum.

Dat parsi parsum/de se nullūq; peperci.

Autor dicit q̄ qñ parco parcis facit parsi in preterito. facit parsum in supino. qñ facit peperci in preterito caret supino.

In si do vertit si per se longa preibit

Ante do vocalis/cu si stri ce peq; remotis

Hec faciunt cudi stridi cessiq; cecidi

Pullum lido gerit/quod turpe sonat fit in edi.

Pulla supina gerens/cessi creat si sibi duplex.

Dicit autor q̄ verba tertie cōiugationis desinētia in do. mutāt do in si in preterito si habeant vocalē naturaliter longā ante do. vt ludo lusi. lido lesi. Deinde ponit exceptionem dicens. Cu si stri ce peq; remotis verbis que intelliguntur per has syllabas. scilz cu vt cudo cudis cudi. si vt lido lides caret preterito ⁊ supino. Ideo dicit. Pullum lido gerit. stri vt strido stridi

et vt cedo quod aliquando facit cessi. et aliquando cecidi. Illud qđ turpe sonat. scz quod habet turpem significatōem fit in edi. vt pedit peditis pepe di. et caret supino. Ideo dicit. Nulla supina gerens. Deinde dicit qđ cedo cedis cessi. debet scribi per s duplex.

Ad do composita forinabunt di geminata.

Autor dicit qđ cōposita a do das que sunt tertie cōiugatōis faciūt preteritū in di geminādo vltimā syllabā. vt reddo reddis reddidi.

His iunges prendo/dyphthongus si tibi prebet.

Autor dicit qđ hoc verbum prendo iungitur cum predictis qđ geminat preteritum. Deinde dicit qđ verbū terminatū in do habens dyphthongum ante do facit si in preterito.

Ante do si veniat i vel b simul n mediante

In di pretereunt/ sed in his n demitur ante.

Autor dicit qđ verba tertie cōiugatōis desinētia in do habentia i vel y ante do n mediante faciunt preteritū in di mutando do in di. sed n remouetur. vt fundo fundis fudi. fundo fundis fidi.

Tu geminans tundo tutudi/ dat sumq; supino.

Autor excipit hoc verbum tundo quod geminat preteritū. et facit tutudi. et dat sum in supino vt tui sum. tundo est percussio.

Dat tundo tutudi; donat tondere totondi.

Tondeo dat tonsum/ sed prebet tundere tusum.

Hic ponit differentiā inter tundo et tondeo. Littera est clara.

Ante do dyphthongus/ productaq; littera vel que

Do dedit, aut i vel u super n. prendoq; patescunt

Nil aliud mutans prebet per cetera di do.

Autor epilogat ea que dixit de verbis terminatis in do. vt aliam inferat regulā. Et dicit qđ habentia dyphthongū ante do. vt claudio. et litteram pductā vt ludo. et illa que cōponitur ex do das. vt reddo. et illa que habēt i vel u ante do n mediante. vt scindo et fundo. et hoc verbum prendo predictis patescunt. i. manifesta sunt vt supra. Deinde infert regulam dicens qđ alia verba in do terminata prebent di in preterito. nil aliud mutando nisi do in di. vt scandō scandi.

Diuido si demas et que fiunt geminanda.

Hic ponit exceptiōem a regula predicta dicens. Tu demas. i. excipias hoc verbū diuido qđ habet diuisi. et illa verba qđ geminant preteritū. vt cadō cadis cecidi. tendo tetendi. pendo pependi vel pendi.

Do sum prebet in s: exceptis a dare natis

Ista supinantur per itum/ quotiens geminantur

Abscōdo dat itum geminās di/ non geminās sum.

De supi-
nis in do.

¶ Dicit autor q in his verbis predictis do mutatur in sum formandofus
pinum. vt ludo lulum. claudo clausum. diuido diuisum. Deinde ponit ex
ceptionē dicens q deriuata ab hoc verbo do das excipiuntur qm ista su
pinantur in tum quotiens geminantur. vt reddo reddis reddidi red dit ti
Deinde dicit q abscondo facit absconditū vel absconsum. absconditū qñ
facit absconditi. absconsum qñ facit abscondi.

¶ Quibus eripitur penultima si breuiatur
Additur s duplex/ si longa sit s tibi simplex.

¶ Dicit autor q verba tertie coniugationis qbus n eripit in pterito si penul
tima pteriti veniet geminat s in supino. vt scindo scidi scissum. r si pe
nultima sit longa faciūt supinū in sum p simplex s. vt fundo fudi fultum.

¶ Dat passum pando subducit n s geminando.

¶ Dicit q pando dis. remouet n in supino r geminat s r facit passum.

¶ Pandi pati pateo passum fecere supino.

¶ Dicit q pādo pati r patior eris r pateo pates faciūt i supino passi su.

¶ Dat tendo tensum/ tum quedā compositorum.

¶ Dicit q tēdo dis. facit tēū i sup. r quedā cōpositōr faciūt tū. vt tēdo tū.

¶ Edi donat edo sum donans sumq supino.

¶ Per sua composita cogunt duplicare supina.

¶ Autori dicit q edo es est facit edi in pterito. r esum vel estū in supi
no. ex hoc sua cōposita nō cogunt duplicare supina. Vt q. p q. Ambedo
dat ambedum. comedo comestū. Ideo subditur versus sequens.

¶ Namq dat ambedus esum/ comedoq comestum.

¶ Iste versus patet ex precedentibus.

Go

li

¶ Si facit r go nisi sint a rego nata/ sed in xi.

¶ Cetera sunt/ pun pan le tan/ sed demas r a fran

¶ Nec cum compositis dat gi/ tribus a lego demptis.

¶ Nec intelligo diligo negligo que faciunt xi.

¶ In hac pte autor determinat de pteritis r supinis verbor desinentiis
in go dices. q verba desinentia in go habētia r ante go faciūt pteritū i si.
vt tergo tersti. mergo mersti. nisi sint nata. l. deriuata a rego. S; cetera que
nō habēt r ante go faciūt pteritū in xi. vt rego regi. Sed excipiūt pun
go lego pango tango ago r frango. que cū eor cōpositis faciūt pteritū
in gi. Exceptis tribus cōpositis a lego que faciūt xi. vt in textu.

¶ Pteritum triplicat r sensum pango/ pacisci

¶ Dat pepigi/ panxi dat cantus iungere pegi.

¶ Quasi dicit q pango pangis habet triplex pteritū r triplex signifi
catū. Nam aliqui stat p facere pacum. r tunc facit pepigi. Aliqui facit pā
xi. r stat p cantare. Et aliqui stat pro iungere. r tunc facit pegi. vt dñibus

et nervis compegit me.

Tango facit tetigi/ sed ago et frango dat egi.

Dicit q tango tangis facit tetigi in preterito. Sed ago. et frango faciunt preteritum in egi. vt egi fregi.

Preterito duplici duo significat/ stimulando

Pungo facit pupugi/ punxi punctos numerando.

Dicit q pungo gls. significat duo. l. habet duas significaciones duplici preterito. l. sōm duplex preteritū facit pupugi stimulādo. l. qñ stat p stimulare. facit punxi qñ stat p punctos numerare.

Dego degis dabit/ que dat rego et sociabis.

Dicit q hoc verbū dego degis p viuere facit degi in preterito. Deinde dicit q deriuata a rego regis facit preteritū in xi. vt dirigo dixi.

Dans go si sum dat/ per ctum gi riqs supinant.

Dicit q verba tertie conjugationis preterita in si supinant in sum. vt terti tertium. Et preterita in gi. vel in xi supinant in cū. vt legilecū. texti teatum.

Ibel a li preteritū venit n mediante supino.

Semper n eripitur/ sin tin et an excipiantur.

Dicit q verba tertie conjugationis in go desinentia habent i vel a ante go n mediante semp n eripit in supino. l.igo gls. iuri iuncti. et frāgo gls. fregi fracti. Excipiunt verba intellecta p has syllabas. videlicet cin vt cingo. tin vt tingo. an vt angō. q retinet n in supino. et hoc declarat in sequentibus.

Retinent angō cingo tingoq supino.

Et plango iungo planxi ctum/ degoq nullum.

Dicit q ista verba retinent n in supino l. habent i vel a ante go. n mediante. vt angō anctū. cingo cinctū. tingo tinctū. plango planctū. pango panctū. dego degis nullum habet supinum.

Dat fixi fixum/ sed dic de fingere fictum.

Dicit q figo figis fixi facit fixum in supino. et fingo fingis facit fictum.

Ho xi ctumq facit dat vi lo ni geminetur.

Libi tūc per li lo preteritū/ excipe vult/ bel belli

Dicit q verba desinentia in ho faciunt preteritū in xi et supinū in cū. vt traho traxi tracti. Deinde dicit q desinentia in lo nō geminātia preterunt in vi diuisas syllabas. vt colo colis colui. Notanter dicit. Ali geminetur l. qñ ibi scz quo l geminatur tunc lo mutatur in li somando preteritum vt vello vellis vellui. cū excipitur inquantū facit vult.

L duplex reputat mutam si muta preibit.

Dicit q quando verbum in lo terminatū duplicat l muta precedente l existente in principio prime syllabe. tunc illa muta geminatur in preterito. vt pullo scellū. pulli pulli.

Ho
Lo

xi
vi

Collo tuli psallo psalli dat/solloq; falli.

Autor dicit per modum exceptionis q̄ ista verba tollo psallo ⁊ fallo l-
cet geminant in presenti ⁊ habeant mutam in principio p̄ime syllabe, ta-
men non geminant preteritum.

L simplex dat tum/sed sum geminata supino.

Dicit q̄ desinentia in lo per simplex l faciunt supinum in tum, vt colo
cultum, sed habentia duplex ll faciunt in sum supinum, vt fallo fefelli falo
sum, pello pepuli pullum.

Tum vel itum dat alo: caret omni malo supino.

Psallere nolo carent/alienum dat tibi collo.

Ponit exceptionē dicens q̄ alo alis dat altū vel alitū in supino. Mālo
caret omni supino. psallere. i. psallo ⁊ nolo carēt supino. Tollo tollis dat
tibi alienū supinū. videlz sublatū sustuli a verbo sustinere.

Mo dat ui dat itum/premo preter emoz; sed illa

Excipias quibus est per se penultima longa

Nam p̄si preterito tunc reddunt/ptumiq; supino.

Dicit q̄ verba desinentia in mo faciunt preteritū in ui, vt tremo is, tre-
mui, preter emo ⁊ premo de q̄bus statim dicitur. Sed excipias illa verba
quibus est per se penultima longa que faciunt preteritū in p̄si, ⁊ supinum
in ptum, vt promō promps prompti promptum.

S geminando si sum/premo emo mi dat ⁊ emptū

Dicit q̄ premo facit pressi in preterito, ⁊ pressum in supino. geminādo
s. Emo emis facit emi in preterito ⁊ emptū in supino.

no ui

Mo dat ui g vel o si presit ⁊ a cano nata.

Dicit q̄ desinentia in no g vel o precedēte faciūt preteritū in ui, vt gigno
is, gignui, ⁊ pono posui. Et nata. i. derivata a cano, vt precino precinui.

Ante no p̄si facit m/preter cano/cetera ui dant.

Dicit autor q̄ habētia m ante no faciūt preteritū in p̄si, vt cōtemno cō-
tempni. Cetera vero que nō p̄nt cōtineri sub regulis predictis faciūt prete-
ritū in ui, vt sternō stravi, preter cano qd̄ facit cecini.

Dat lino lini bel liui/deinde litum dat.

Dicit a. q̄ lino h̄z duplex preteritū, videlz lini ⁊ liui. ⁊ nō est in vsu i sm-
pliciter, sed in cōpositis ita, videlz obliuo obliui.

Mo per ui dat itum/ sine natis a cano/nam tum

Precedit in h̄z: p̄si ptum dat/ uiq; facit tum.

Dicit autor q̄ verba tertie cōiugatis desinentia in no faciētia preteritū
in ui, faciūt supinum in itū, vt gigno gignui gignitum. Sine natis a ca-
no. i. verbis derivatis a cano canis. nā n̄ precedit in h̄is derivatis a cano.
vt precino precinui precepsi, p̄si ptum dat. i. faciētia preteritū in p̄si dat.

supinū in ptū. vt contēno cōtempnū cōtempnū. Aliq facit tū. i. faciens pteritū in ui. faciunt supinū in tū. vt sterno strauī strati.

Po dat ui dat itum breuis e si pzeuenit: m pi

po ui

Ptunqz remota facit: pti cetera ptunqz dedere.

¶ Dicit q verba desinentia in po e breui precedenti faciunt pteritū in ui. r supinū in tū. vt strepo strepui streptum. Si vero m sit ante po m remouetur r po mutatur in pi. vt rumpo rupi. r supinū facit ruptum. Cetera scz que non habent e breuem nec m ante po. faciūt pteritum in pti. r supinū in ptum. vt repo repsi reptum.

Dat linquo liqui/coquo cori/ctum dat vtrūqz.

quo

¶ Dicit q linquo linquis facit liqui in pterito. r coquo cori. vtrūqz facit supinū in cum. vt licum r cocum.

Ro vi tunqz facit/ge cur excipienda vet boz

ra ui

Dat si stumqz gero velut bzo curro cucurri

Cursum/ri vel si verro versumqz supino.

¶ Dicit q verba desinentia in ro faciūt pteritū in ui r supinū in tū. vt tero triui tristi. Excipiēdo verba intellecta p has syllabas. videlz ge. i. gero. cur. i. curro. ver. i. verro. v. i. vido. que faciūt pteritū r supinū vt pti in ista.

Quero quesitū quesitum redde supino.

A sero compōsita serui sertumqz dedere.

Insero sic format/ r consero uiqz situm dat.

Sic sero formauit prius r sensum duplicabit.

¶ Cōposita a sero seris faciūt pteritū in ui. r supinū in cum. Ideo dicit. Insero sic format. r consero cōserui cōsiti. Ideo dicit. Et cōsero viqz situm dat. Deinde reddit causam huius ponēdo regulā de sero seris. r dicit. Sic sero formauit prius r sensum duplicauit. Quasi dicat q sero seris anteq esset cōpositū formauit pteritū sic. vt dicit est. scz in rui. r in vi. r sero se rui r seui. r geminat pteritū. supinū. r significatū. Nam inquantum facit serui. stat p inferere r inquantū facit seui. stat p seminare.

So siui situmqz facit/ sed deme capello.

so siut

Quod si sumqz tenet sic viso sicqz facello.

¶ Dicit q desinentia in so faciūt pteritū in siui. r supinū in tū. vt laceo lo laceis laceui laceitū. Sed deme. i. excipe capello qd facit capelli i pterito. r capellum in supino. Viso visis. r facello facellis sic. i. similiter faciunt r sunt verba desideratiua.

Pinsqz pteritum per ui formando dat istum

¶ Dicit q pinso pinsis. facit pinsui in pterito r pistum in supino.

Ante to e veniens in xi to mutat r in rum

to xi

¶ Dicit auior q desinentia in to e precedente. mutant cro in xi in pteriti

to et cto in rum in supino. ut flecto flexi flexum.

Datq; rui pecto pariter xi sic quoq; necto.

Dicit q; pecto facit perui in preterito vel peri. et similiter necto.

Anteto verba duo retinent r absq; supino

Prebet ui sterto/ti format sum quoq; verto.

Dicit q; duo verba habent r ante to. ut sterto stertis. et verto vertis. sterto facit stertui in preterito et caret supino. verto facit verti in preterito. et ver sum in supino.

E duo co;ripiunt quorum peto vi facit et tum

S geminando sui format meto deinde facit sum

Dicit autor q; duo verba habent e breuem ante to. scz peto et meto. peto facit petui in preterito et petinum in supino. Meto facit messui in preterito. et messum in supino geminando s.

Dat si lum mitto/tamen s geminando supino.

Dicit q; mitto mittis facit miffi in preterito. et miffum in supino geminando s.

Dat sisto statui si transeat atq; statutum.

Et si sit neutrale siffi nullum ve supinum.

Dicit q; hoc verbum sisto siffis si transeat. i. si est transituum facit statui in preterito. et in supino statutum. Et si sit neutrale. i. inutrum absolutum facit siffi in preterito. et caret supino.

bo bi **L** bo p;ueniens de bo vi format et utum

Dicit q; habentia l ante vo faciunt preteritum in vi mutando vo in vi et supinum in vrum. ut volo volui volutum.

Longaq; p;cedens vocalis xi facit et ctum

Dicit q; verbum habens vocalem ante vo facit preteritum in xi. et vltimo vixi. et supinum facit in ctum. ut victum.

ro bi **r**o dat vi rum nero/terpo quoq; textum.

Dicit q; desinentia in ro facit preteritum in rui. ut nero neriui terpo terpui. nero facit negum in supino. et terpo facit textum.

De quarta coniugatione.

Post predicta vide que sit formatio quarte.

In hac parte autor determinat de preteritis et supinis verborum quarte coniugationis. Et primo continuat cum precedentibus dicens. Post predicta vide que sit formatio quarte.

Ui vel ui vel ii xi si ni xi quoq; pli dat.

Autor ponit generaliter oēs terminaciones preteritor verbor quarte coniugationis dicens. Quarta coniugatio dat in preteritis has terminaciones. videlz iui. ut audio audiui. vel in ui. ut fallo salui. vel ii. ut fallo salii. vel ii. ut reperio repperi. si et sensio sensi. xi et pincio pinci. pli et sepio sepli. ni

vt venio veni. ⁊ suum compositum veniunt inueni.

Dat cio xi quotiens n puenit hac sine dat si.

cio xi

¶ Dicit q verba quarte coniugationis desinentia in cio n precedente faciunt preteritum in xi. vt vincio vixi. hac sine dat si. l. desinentia in cio sine hac littera n dant si in preterito. vt facio feci.

¶ Non sine compositis debent dissyllaba dem.

Hec faciunt iui: sic format sanxio sanxi.

¶ Pone exceptionem a regula predicta dicens q verba dissyllaba. l. dua rñ syllabar in cio desinentia debet dem. l. excipi non sine compositis. q etia composita excipiuntur. hec eni faciunt in iui. vt scio scui. nescio nescui. **De** inde dicit q sanxio sic format preteritū. q facit sancui vel sanxi.

De verbis quarte que dant cio dicta notate.

¶ Epilogan do dicit magister. decet notare de verbis quarte coniugationis terminantibus in cio illa que dicta sunt. q dicit q sufficienter dicta est. Ideo dicit q sunt notanda ea que dixit.

Cetera preteriti vocem fecerit per iui.

¶ Autor dicit q verba quarte coniugationis que nō possunt pñeri in regalis predicta faciunt preteritū in iui. vt audio audiui. scrulosecui.

Sed legem cassant hanc cassus ⁊ inde creata

Haurio sentio sepio si dant/bi cambio vel psi

Dat veni venio sic que componis ab illo

Dat saluo salui salui quoq siue salui.

¶ Autor ponit exceptionem a regula predicta dicens. Cassus. id est verba intellecta per has sex litteras contentas in hac dictione cassus. Cassi sunt. id est distribuunt hanc legem. id est regulam predictam. Per c intel ligitur cambio cambis quod facit campsi vel cambiui. per a haurio hauris hauri. per s sepio sepsi. per t sentio sensi. per v venio veni ⁊ eius composita. vt reuenio reueni. per o saluo salui salui vel salui. sed tunc non excipitur. Hoc etiam intelligitur de compositis eorum. vt exhaurio exhausi. Et ideo dicit. Et inde creata

Queq parit pario simul excipiuntur: ⁊ aio.

¶ Dicit etia q illa verba que pario parit p compositionem debent excipi a regula supradicta q non faciunt in iui. immo faciunt sicut statim dicitur. Et hoc verbum aio ais excipitur. de quo dabitur doctrina in capitulo de anomalis ⁊ defectibus. Nota q pario paris in simplicitate est tertie coniugationis. in compositione vero quarte. vt reperio.

A pario dant nata rui: nisi quod reperire

Comperioq per i faciendo preterire.

¶ Autor dicit q derivata a pario paris faciunt preteritū in ui. vt aperio aperui. nisi copario quod facit copari ⁊ copari. reperio repperi.

In xi preteritis per ctum fecere supina.

Dicit q facientia preterita in xi faciunt supinū in ctū. vt vincio vincti vinctū

Preceunte vel t si tum facit: his sine dat sum.

Autor dicit q facientia preterita in si l vel r precedēte faciunt supinū su tum. vt facio factū. r fultio fultū fultū. Facientia vero preterita in si s ne his litteris. scil vel r faciūt supinū in sum. vt sensio sensum.

Excipias haurtum dans haurio/leprio septum.

Hic autor ponit exceptōem a regula p̄dicta dicens. q haurio r leprio l l, et faciūt preteritū in li in excipiuntur. q: haurio facit haurtū r leprio septū

Ut venio sic dat ab eo venientia ventum

Et quicquid pario parit r preeunte facit tum.

Dicit q venio r eius composita supinātur in tum. Et composita de pario faciunt tum r preeunte.

**De supi-
nis in iui.**

Iui preteritum semper transfertur in itum.

Dicit q facientia preterita in iui faciūt supinū in itū. vt audiui auditū.

Dat salio saltum dum vi facit excipiendum.

Dicit q qñ salio facit salij vel salui in preterito. facit saltum in supino. r qñ facit salui facit salitū. r tunc non excipitur.

I quibus incipitur duo deme supina/sepultum

Quod sepelire facit/amicite figurat amictum.

Quia superius dixit q facientia preterita in iui faciūt supinū in itū. Ideo dicit ponēdo exceptōem de istis verbis sepelio r amicio que cū debērent facere sepelitū r amictū. abijciunt i r faciūt sepultū r amictum.

A quo composita vel eo breuiare supina.

Constat: r ambitum non corripit ambio solum.

Quia superius dixit q facientia preterita in iui faciūt supinū in itum penultima pducēdo. modo ponit exceptōez de cōpositis ab eo is. r quo quis. dicens q corripit penultimā supini. vt nequeo nequui nequitum. r r trāseo trāsui trāsiti. Sed hoc verbū ambio bis. nō corripit. immo pdu cit penultimā supini. vt ambio bis. ambiui ambitū. Et si obijciat de hoc verbo supbio supbis qd pducit penultimā supini. Dicit q nō est cōpositum de super r eo. sed est deriuatū de supbus supba supbum.

**De preteritis r supinis
verborum deponentalium.**

**Si reperire cupis ex deponente supina
Actiuam finge vocem/formaq; per illam.
Sicut letatum veritum: sed plura verba.**

Illa creant aliter: probat hoc ratus atq; misertus.

¶ Supius aut: nos docuit fonnare preterita ⁊ supina verborꝝ tam acti-
uorꝝ qꝫ neutrorꝝ. Hic aut determinare inuēdit de supinis verborꝝ deponē-
tali. siue de supinis verborꝝ habentū passivā vocē ⁊ dicit. Si tu cupis re-
perire supina ex deponētali verbo. debes fingere vocē actiuā. ⁊ suppone-
re qd habeat verbū in o terminatū ⁊ fonnare pteritū ⁊ supinū fm illā vo-
cē actiuā ⁊ recto supino illius verbi actiue vocis immediate habebis supi-
nū verbi deponētis qd simile est. Ex quo qdem supinoꝝ verbo sum es est
poteris supplere pteritū illius verbi deponētis. De hoc aut: ponit exē-
plū dicens. Sicut letatū veritū. **¶** Presupponam qꝫ inueniat leto tas. hoc
tale verbū leto letas faceret letui p illā regulā. As in pterito vi ⁊. fa-
ceret letatū i supino p illā regulā. Regula que fonnā ⁊. Ex quo scire pos-
sumus qꝫ letatū est supinū huiꝝ verbi leto: letaris ex quo supino ⁊ verbo
sū es est supplet pteritū verbi. vi delz capiendo p̄cipiū pteriti t̄pis ab ipo-
supino derivatū. vt dicēdo letatus sū vel fui. Sūt possumꝝ dicere de reui.
p illā regulā. De deo deqꝫ geo leo vel queo vel reo dicta. Sufficiūt in ui-
diuissas ⁊. Et eius supinū veritū p illā regulā. Que dāt pterita p ul caru-
ere supino. Hi faciūt in itum. Eodē modo p cetera discurrēdū est. Sz plu-
rima verba excipiunt que aliter faciūt supina qꝫ dictū est. Probat hoc ra-
tus atq; misertus. fingamꝝ qꝫ reo res reperiat. eius pteritū faceret re-
ui p illā regulā. De deo deqꝫ geo ⁊. ⁊ supinū reitū vel careret. Et sic debe-
remus dicere qꝫ in pterito de reo: faciet reuitus sū vel fui. aut careremus
tali pterito. sed qꝫ facit ratus. ideo excipit. **¶** Preterea fingamꝝ qꝫ inueni-
atur misereo miseres. eius pteritū faciet miserui p illā regulā. De deo
deqꝫ geo ⁊. ⁊ supinū faciet miseritū. Et p cōsequens misereo: faciet mi-
seritus sum vel fui. Et qꝫ facit misertus sum vel fui. ideo excipitur.

Dat fateoꝝ passum nullum liquoꝝ medeoꝝqꝫ

Et vescoꝝ cum reminiscoꝝ illis adiungere debes.

¶ Dicit qꝫ fateo: facit passum. deberet em̄ facere fatitum fingendo voces
actiuā. Deinde dicit qꝫ liquo: ris. ⁊ medeo: mederis. vesco: vesceris. ⁊ re-
minisco: nullum habent supinum.

Hec circumloquium non seruant preteritoꝝum.

¶ Quasi dicat qꝫ predicta verba carēt supinis ex eo qꝫ nō seruat circūlo-
quii preteritoꝝ. I. carent suppletionē preteritoꝝ qm̄ carent supinis. qbus
deficientibus necessārio deficiūt suppletio preteritoꝝ.

Disce supina dare per deponentia terne.

¶ Magister dicit. S. lecor: disce dare supina ex verbis deponētibus ter-
tie cōiugationis nō seruanti bus regulā predictā. videlz. Si rep̄re cupis
⁊. Nec patent insequentibus.

Gressus comitatus fruitus fretulqꝫ pfectus.

Et fruitus lapsus nactus quoqꝫ pactus adeptus

Ultus ⁊ iratus oblitus functus ⁊ blus

**De deponē-
tibus
tertie con-
iugatiōis**

Questus complexus nifus bel dictio nixus.

Autor dicit q̄ illa que in littera ponitur non formantur fm̄ vocem fictam. videlz grellus de gradior. Nā deberet facere grassus ficta voce acti uo. s. gradior. p̄ regulam. Dat ōi sumq̄ dīo. Eodē modo discurrendū est per cetera. Et si aliqua reperias que formantur fm̄ vocem fictam dicas q̄ de ipsis est doctrina et non exceptio. vt iratus quod venit ab irasco. singam? vocem actiuam. scz irasco. faciet irauī. per illam regulam. Nā vel ē abijctur. et faciet iratum per illam regulam. Et tum facit. Ideo patet q̄ non excipitur. sed est doctrina. Commentus venit a cōminisco. fructus fruiū? et fretus a fruor. profectus a proficisco. vltus ab vlcisco. Oblitus ab obliuisco. functus a fungo. vsus de vtor. questus de quero. cōplexus de cōplector. nixus et nifus de nitor.

Oritus et oriturus dic mortuus et moriturus.

Autor dicit q̄ orior et morior cū sint tertie vel quarte cōiugatiōis habēt p̄terita iuxta tertiam cōiugatiōem. vt oritus sum. et mortuus sum. participia vero futuri tēpōis iuxta quartā. vt oriturus et moriturus. penultima correpta. quā deberent p̄ducere illā regulā. In vi p̄teritum.

Hinc expectatus faciunt loquor et sequor vtum

Autor dicit q̄ expectisco facit expectatus sum. loquor locutus sum. sequor secutus sum.

Dat tutum tuo? tutum tuo? ambo tueri.

Autor dicit q̄ tueor facit in supino tutum. tuo? facit tutum. sed ambo faciunt tueri in infinitiuo modo.

Dat nasco? natum: dat mensum metio? orsum

Ordo? et passum patio? potio?q; potitum.

Sententia est clara in textu.

Credo q̄ exosus verbo carent atq; perosus.

Autor dicit q̄ est opinionis q̄ exosus quod idem est quod in odio habens. et perosus quod idem est. carent verbo. id est a nullo verbo deriuantur. licet sint nomina et non participia. tamen super hoc possunt fieri questiones quas ad presens premitto.

Capitulum sextum de defectiuis et anormalis.

Donatum sequere per verba fruentia lege.

In isto capitulo autor intendit determinare de verbis defectiuis et anormalis. Et primo dicit q̄ tu debes sequi donatum p̄ verba fruentia lege. i. regula. Quasi dicat q̄ tu debes variare verba regularia sicut donatus insinuat. Nam de verbis irregularib? dabo tibi doctrinam. vt patebit in sequentibus.

Dic duc fac et fer? et que componis ab illis.

Dicit q̄ ista verba dico cīs. duco cīs. facio cīs. et fero fero. sunt irregu-
laria in p̄ma voce impatiui. q̄ deberemus dicere dice. duce. face. et fere.
et dicimus dic. duc. fac. et fer. Et forte hoc est ad differentiā gr̄i et dī huius
noīs dica dice. fera fere. et ablatiui huius dux et fax. Similiter est dicēdū
de cōpositis eorū. vt benefacio cīs. Imperatiuo modo benefac.

Cum facit a vertit in i/verbi regula seruit.

Autor: dicit q̄ facio cīs. qm̄ mutat a in i in cōpositōe. tūc regula xbi ser-
uit sibi. i. qm̄ regulariter dedinat. vt in facio cīs. Imperatiuo modo infice.

In vi präteritum de se data tempora quedam.

Syncopa/hinc deme dyssyllaba quodq̄ fit inde

Dicit q̄ präterita in vi terminata syncopant quedā tēpora data de se. i.
aliquas voces ab ipsis deriuatas. Verbi gr̄a. präteritū hui⁹ verbi amo
amas facit amauī. et ab ipō deriuatur amauisti qd̄ aliqui syncopatur. et di-
cimus amasti. p̄ amauisti. et sic de similibus. Sed notanter dicit. Tēpora
quedā q̄ non oīa syncopantur. sed aliqua. Nec debemus syncopare nisi
reperiātur ab autoibus syncopata. x⁹. Syncopa si fuerit veterum vesti-
gia seruet. Deinde ponit exceptiōem dicens. Hinc deme dyssyllaba. i. prae-
terita duarū syllabarū et illa que ab eis deriuantur. q̄ talia non patiūtur
syncopam. vt neō nes neuī neuisti. deneo deneuī deneuisti.

Inuenies nosti flesti flasti quoq̄ scisti.

Hunc autor: ponit exceptiōem a regula predicta dicens q̄ präterita in
litera posita. licet sint dyssyllaba. i. duarū syllabarū in p̄ma persona. ta-
men inueniuntur syncopata. Exemplā. vt. p̄ nouisti nosti. p̄ fleuisti flesti.
p̄ flauisti flasti. Et. p̄ sciuisti scisti et.

Cum verbum quod habet quarto casu sociari

Participans tempus dare präteritum videamus

Et careant illo/que non licet addere quarto

Präteritum verbi damus istis participantis

Nunq̄ präteritum/nunq̄ vel raro supinum

Ambigo compesco disco posco tremo glisco

Lambo vel lingo metuo tmeto bzgeo caluo

Linquo vel lugo pauco fugit ho:reo scando

Mando cum scabo scalpo coniungito cetno

Accusatiuis tamen hec poscunt sociari.

Autor: dicit q̄ verba que habēt cōstrui cū accusatiuo p̄ naturā p̄p̄as
possunt habere participiū präteriti tēporis. scz in passiuis eorū. et p̄ conse-
quēs eadē possunt habere supinū. vt amo amatū. amor amatus sum. Illa
vero que nō p̄it vel nō habēt cōstrui cū accusatiuo carēt p̄terito tpe par-
ticipi. vt seruiso seruui. nō cū regitur seruitus sum. Et aliqua sunt que

licet possunt construi cū accusatiuo casu nō habēt p̄teritū participij nec habēt supinū. r̄ si habēt raro hoc cōtingit. Et ista sunt que in ista numerātur. scz ambiguo cōpescō r̄. De qbus verbis cum aliqua sint ambigua r̄ obscura ipsa declarabo. Ambiguo p̄ dubitare. Compescō. i. constringere. Caluo. i. decipere. fugo (to fouke) Scando (to dymbe) mando. i. comedo. Scabo (to da We) Scalpo idem est.

Dices de neutris q̄ raro participantis.

Seruant p̄terita/ sed multis adde supina

Dicq̄ fere cuncta p̄t rus formare futura

Inde tamen tollis ea que cauere supinis.

¶ Dicit q̄ neutra raro habēt p̄teritū participij. l. p̄teritū p̄fectū ex sup̄ p̄tione participij r̄ huius verbi sum es. sed multa habēt supina. vt seruiō seruī. obediō obeditū. r̄ fere oīa habēt participij in rus. vt seruīturus. obediturus. Tamē excipitur ea que carēt supinis que etiā carēt participijs in rus. Ideo dicit. Inde tñ tollis r̄. Que autē sunt illa neutra que habent p̄teritū r̄ nō supina. declaratur vt infra.

P̄teritum neutra dant hec/ desuntq̄ supina

In rus par ratio facit illa catere futuro

Estuo sterto mico rudo strido strideo psallo.

Conqueri parco.

Ut docui iunge/ p̄teret sex neutra secunde.

Ser retinent neutra pla no ca ba pa doq̄ supina.

¶ Dicit q̄ ista verba estuo as. sterto tis. r̄ oīa supradicta habēt p̄terita vt estuo estuui. sterto sterui. sed nō habēt supina. ideo carēt participijs in rus. q̄ participia in rus formant a supino. quo deficiēte nō possunt formari. Et hoc est qd̄ dicit. In rus par ratio. Deinde dicit q̄ verba neutra sedē cōiugationis. vt docui supra in sc̄ba cōiugatione iunguntur p̄dictis. q̄ ipsa carēt supinis r̄ participijs in rus. vt ego egui. supinis caret. Excipiuntur sex que habēt supina. id̄ dicit. p̄teret sex. Et hec sex intelliguntur p̄ sex syllabas positas in vltimo versu. scz pla. l. placeo ces. cui. placitum. no noceo ces. cui. nocitū. ca careo cares carui caritū vel cassum. valeo es. va lui valitū. pa pateo tes. parui passum. do doleo deles volui volitū.

Audeo cum soleo fio quoz̄ gaudeo fido.

Quinq̄ puer numero neutropassiva tibi do

P̄rudeo cum merco p̄dictis annumerabis

¶ Dicit autor q̄ verba supradicta sunt neutropassiva. r̄ sunt defectiua. seu irregularia. q̄ in p̄teritis p̄fectis. r̄ in hīs que formantur ab eis retinēt vocem passiuorū. in ceteris vero neutrorū. Iuxta donatū dicentē. Sūt p̄terea neutropassiva. vt gaudeo gauisus sum r̄.

**Exulo vāpulo beneo fio quoq; quattuor ista
Sensum passiui sub voce gerunt aliena.**

¶ Dicitur autem quod quattuor sunt verba que sub voce actiua passiua retinent significatōem et cōstructionē. s. exulo las. habet vulgare passiua. i. ebānior vapulo. i. verbero. venco. i. vendo. fio. i. formor. Et dicuntur defectiua quia deiciunt a recta significatiōe. Nam gerūt sensum passiui sub aliena voce. i. sub voce neutrali. istis quattuor adduntur duo. s. liceo et nubo. Unde liceo. i. fāxor. nubo. i. dūco: in vxoem.

Largior experior veneror moror osculor hortor

Criminor amplector tibi sunt cōmunia lector

Si bene cōnumerēs interpretor hospitor addēs.

¶ Dicitur quod verba supradicta sunt cōmunia. et sunt irregularia ex eo quod habent duas significatiōes sub ynatēminatione.

Bis duo sunt odi noui cepi meminiquē

Que retinent sensum presentis preteritiq;

Que formantur ab his pariter sensum duplicabunt

Datq; mementote meminī dabit ante memento.

¶ Dicitur autem quod ista quattuor verba in textu notata sunt defectiua seu irregularia. quod deiciunt in aliquibus tēporibus. et sub ynatēminatione retinent sensum presentis et preteriti tēporis. Larent etiā impatiuo preter meminī quod habet memento in singulari et mēmōte in plurali. Ideo dicit. Datq; mementote meminī dedit ante memento. **¶** Et est sciendū quod illa tempora que formantur ab illis. videlicet odi. cepi. noui. et meminī pariter sensū duplicabunt. i. habebunt sensum presentis temporis et preteriti et sic variantur. Noui noueram nouissem nouerim nouero nouisse. et sic de similibus. Ideo dicit. Et que formantur ab his.

Ex do passiuā nisi do; solum lego dicta.

¶ Dicitur quod hoc verbum do das habet passiuum in omni persona preterquam in prima. **¶** Construe. Ego lego passiuā dicta ex do das. nisi solum do; quod non inuenitur de vsu.

Alio sisto fero tollo ferio furio cerno

Ex his preterita negat vsus habere creatā.

¶ Dicitur quod ista verba alio sisto et c. de se nō hnt preterita nec supina. nisi que mutant ab alijs verbis. Nam alio facit dixi dictū. et mutat a dico dicis. Sistō facit steti. et mutat a sistō stas. et tunc caret supino. Aliq; facit statui. et tūc mutat a statuo statuis. Fero facit tuli. et latū. et mutat a tollo is. Tollo facit sustuli sublatū. Ferio facit percussi percussū. a percutio tis. Furio facit insaniui insanitū. ab infansio nis. Cerno facit creui. et mutat a cresco crecis. Passiui ternis impersonale locabis.

**verbanen
tra passia**

**verba cō
munia.**

Autor dicit q̄ verba impersonalia sunt defectiua. q̄ variant p̄ vnam vocem tñ. s. p̄ tertiā p̄sonā passiui numeri singularis. vt verbo impersonali tpe p̄nti amatur. Sequentiū tertium sententie difficiles sunt valde pio pueris suis. Ideo non frangant sua capita. qm̄ in coniugationibus a donato positis clarissime patent. vsq̄ ibi. Tempora terna forem.

Personas dabit imperatium p̄imas in vtroq̄

Tempore/presenti ternas quas dat modus optās.

Exremo/ternis est altera forma futuri

Quas dedit iudicii sibi p̄sens/has dabis illis

O vel oꝝ adiciās/bolo compositiuāq̄ demas.

Dicit q̄ imperatū. i. modus imperatiuus dat p̄imas p̄sonas plures in vtroq̄ tpe. s. in p̄nti. ⁊ in futuro. quas modus optans. i. optatiuus dat exremo. i. futuro. q. d. q̄ p̄ima p̄sona pluralis numeri p̄ntis ⁊ futuri tēporis imperatiui est similis tertiē p̄sonē futuri optatiui modi. Et vtrā dicit q̄ imperatiuus in tpe p̄nti h̄z tertiās p̄sonas siles tertijs p̄sonis futuri tēpis optatiui modi. Verbi ḡra. Nā dicimus. Imperatūo modo ama amet. Etp̄t amemus amate ament. Futuro amato m̄ vel ille. Etp̄t amemus amatoꝝ te amanto. In futuro optatiui dicimus. Futuro vtrā amem ames amet Etp̄t vtrā amemus. Ex quo patet vt dictū est. Deinde dicit q̄ altera forma est tertijs. s. tertijs p̄sonis futuri imperatiui. ⁊ docet ipsas formare dicens. Tu dabis illis tertijs p̄sonis futuri tēporis imperatiui modi tā singularibus q̄ pluralibus illas tertiās p̄sonas quas p̄ns tēpus iudicii. i. in dicatiui modi dedit sibi. ⁊ adiciās o vel oꝝ in actiua voce. vt amo amas amat. addita o fit amato in singulari. amant addita o fit amanto in plurali. Oꝝ vero additur in passiua voce. vt amat addita oꝝ fit amatoꝝ in singulari. amant addita oꝝ fit amantoꝝ in plurali. Si vero verbum nō habeat actiū debemus fingere q̄ habeat vt si volumus formare tertiās p̄sonas futuri imperatiui huius verbi. s. aggredior aggredieris. Fingamus vocem actiua. s. aggredio dis. dicit. addita oꝝ fit aggreditor. ⁊ sic habemus tertiā p̄sonā singularē futuri tēpis imperatiui. vt aggredimur dicit. diunt. addita oꝝ fit aggrediuntor. Et sic habemus tertiā p̄sonam pluralē imperatiui Et est scdendū q̄ scda ⁊ tertiā p̄sona futuri imperatiui singularis numeri sunt similes tam in actiua voce q̄ in passiua. Deinde ponit exceptiōem dicens. Bolo compositiuāq̄ demas. q. d. q̄ rolo ⁊ eius cōposita excipiuntur q̄ non habent imperatiuiū modū preter nolo/non uis non uult. de quo dicit inferius ibi. Bolo patrem sequitur.

Ante te tote minī minoꝝ a dat p̄ime/sequensq̄

Elongam/loꝝ breuē dat tertiā/quartaq̄ lōgain.

Dicit q̄ verba secunde cōiugationis habent a productā ante te in secunda p̄sona p̄sentis imperatiui modi pluralis numeri ⁊ habent a productam ante tote in secunda persona pluralis numeri futuri temporis. et hoc est in actiua voce. vt amate amatote. In passiua vero voce habent a

ante miní. ⁊ minor. vt amamini amamino. Verba secúde habent e longá
vt docete docetote. Verba tertie habent i correptam. vt legite legítote. le
gimini legimino. Verba quarte habent i pproductam. vt audite audítote
audimini audimino.

Presentis nota sic fit persona secunda

A ppro: eqꝫ sequens dat e tertia/ sed i dabo quarte

¶ Hic autor docet nos qualiter dicere debemus in scda psona presentis
tpis iimperatiui modi singularis numeri. dicens qꝫ pꝛoi. i. pꝛima cōiugatō
dat a pductam in scda psona pꝛitis tpis imperatiui modi. vt ama. sequē
s id est scda dat e. pductam. vt doce. Tertia dat e correptā. vt lege. Sed ego
dabo i productam pparte cōiugationi. vt audi.

Adde re passiuo modus vltimus huic simulatur.

¶ Modo ponit regulam de secunda persona imperatiui modi passiuo
cis. Et dicit qꝫ si volumus inuenire secundam personam singularem ver
bi passiuū debemus addere re secunde persone actiuū. vt ama addita re fit
amare. Deinde dicit qꝫ infinitiuus modus assimilatur huic scz imperati
uo passiuū. vt amare.

Tres ri pro reꝫ dabunt/ re lego facit i facit ex e.

¶ Hanc ponit regulam de infinitiuo passiuū dicens qꝫ tres cōiugatōes
scz pꝛimas cōa ⁊ quarta dabunt ri pro re. i. mutabunt re in ri formādo sꝫ
finitiuum passiuū. vt amare re in ri fit amari. docere re in ri fit doceri. audī
re re in ri fit audiri. Deinde. Re lego facit rē. Quasi dicat qꝫ verba tertie
cōiugationis abiciūt illam syllabam re ab infinitiuo actiuū. ⁊ postea mu
tant e in i formādo infinitiuū passiuū. vt legere abiecta re ⁊ e in i fit legi.
Expone sic litteram. Lego. i. verbum tertie cōiugationis facit. i. abiciūt re
qꝫ pro et. dat i ex e. id est e mutatur in i.

Prouideas pꝛimas e vel a ternisqꝫ futuri.

¶ Quia superius dixerat qꝫ pꝛime persone imperatiui modi pluralis nu
meri presentis temporis ⁊ futuri. etiam tertie persone tam singularis ⁊
pluralis numeri presentis temporis optatiui modi erunt similes persone
plurali ac tertijs personis futuri optatiui. ideo dat nūi notabile nūc qua
liter pronuciare debeamus futuri optatiui modi. Tu prouideas e scz in
pꝛimis personis. qꝫ pro ⁊ a tertijs in futuro optatiui modi. q. d. qꝫ ⁊ a sꝫ
in futuro optatiui. sed e in pꝛima cōiugatōe. ⁊ a in reliquis. ideo aliqui dī
cunt. prouideas e scz in pꝛima cōiugatione. scz futuri optatiui. vel a in
ternis. i. in tribus alijs cōiugationibus.

Sum passiuā notant/ sed abest modus imperialis

Sis dabit huic/ sed ades ex assum sume vel assis

Sitis vel este vide/ formabis cetera recte.

¶ In ista pte autor docet variare sum es. dicens qꝫ verba passiuā notant
hoc verbū sū es e. hoc est ostēdit qꝫ debet variari. Nā inuenit sū es
variātū in verbis passiuis in oibꝫ tpibus ⁊ modis pꝛetꝫ in imperatiuo.

Ideo dicit. Sed abest modus imperialis. Deinde declarat quomodo facere debet in imperatio. dicens. Tu dabis huic. i. imperatio hanc vocem. sed ab hoc verbo copposito tu sume ades vel alis in imperatio. Deinde dicit. Vide istas voces. scz sis et este. que sunt irregulares. deberem? esse dicere. Imperatio modo sis sit. Epst? sumus ste sint. Tu formabis cetera recte. i. in regulas datas de formis personarum.

Tempora terna forem dat fore cetera sperne

Rem dat res ret rent remus caret atqz foretis.

¶ Dicit q hoc verbu fore habet tria tēpora. videlz presens preteritū imperfectū modi optatiui. preteritū imperfectū subiectiui. presens preteritū imperfectū infinitiui. Ceteris vero caret. Ideo dicit. Cetera sperne. Deinde dicit q non habet nisi has voces. i. fores ret rent. et fore in infinitiui. Ad inueniuntur plura. Et hoc est quod dicit. Rem dat et.

Nomina preterita seruant per anomala verba.

¶ Autor dat vna regulā generalē. videlz q oia preterita seu sint regulariter seu irregulariter formata seruant nomina. i. regulā et formatōem in alijs vocibus a se formatis. non solū hoc intellige p verba regularia. scz etiam anomala. Nam sicut amauerā formatur ab amauit i in e et addita ram sit amaueram. ita formatur fueram a fuit.

Dat presens primi fers fert fertisqz secundi

Presens fer ferte/ferto fertote futurum

Dat terni presens ferrem socium sibi iungas

Dat quinti ferre presens eademqz notate

Tempora passiuo ferris ferturqz notentur

Ferre de hinc fertor fertor fertisqz sequuntur

Ad mozem terne fero cetera debet habere.

¶ Hic ponit autor irregularitatē huius verbi fero fers fert. et eius passiuū dicens et docēs ipm dedinari qd est irregulare in istis vocibus. videlz in scda et tertia psona in singulari. et in scda plurali pntis tēporis indicatiui. q. facit fers fert. cū deberet facere feris feris feritis. Et hoc est qd dicit. Presens primi. i. indicatiui dat fers fert fertisqz. Deinde dicit q est irregulare in imperatio. scz in scda psona singulari pntis tēporis. et in scda plurali. q. facit ferte cū deberet facere fere ferite. Dicit etia q est irregulare in futuro imperatio. eo qd facit fertor fertote. cū deberet facere feris to feritote. Hoc est qd dicit. secundū. i. imperatiui dat fer ferte. cū deberet facere fere et ferite. Futurū dat fertor fertote. Deinde dicit q est irregulare in optatio et subiunctiuo dicens. presens terni. i. optatiui modi dat ferrem. Iunges sibi sociū. i. subiunctiuū qd dicit socius optatiui. et eo qd habet preteritū imperfectū simile pnti et preterito imperfecto optatiui. et preteritum plusqz pfectū simile preterito pfecto et plusqz pfecto. Est enī irregulare in illa voce ferrē. q. deberet facere fererem. Deinde dicit q habet irregula-

ritatē in infinitiūo dices. *Præfens quinti. i. infinitiū dat ferre. cū deberet
facere ferere. Præterea ponit irregularitatē in passivo dices. Eadēq; no
tate tpe passivo. Quasi dicat q; passivū de feroci feror est irregularē in
illis tēporibus in quibus ferro est irregularē. Et hoc dedarat subsequenter
dicens. Ferris ferturq; notetur. Altera est plana. Finaliter ponit irregu
laritatē eiusdē verbi dicens. q; in alijs tēporibus et personis ferro debet va
riari tanq; si esset tertię conjugationis. Et hoc intendit ei dicat. Ad mo
rem tertię ferro cetera debet habere.*

Dat volo bis et vult/volumus vultis voluntq;.

Iussio deficiens capit ex optante supremum

Dat primo vellein/dat sine velin modus optans.

Hec locis repete/supremus dat tibi velle.

Hinc finem demas/per tēnam cetera iomas.

*Hic autor docet nos variare hoc verbū volo. Et videt q; est irregularē
seu defectivū in tēporibus. et in illis personis que infra ponuntur. In ceteris ve
ro declinat ad modū tertię conjugationis. Et hec est sententia. Hūc veniam⁹
ad constructionē que talis est. Hoc verbū volo dat istas voces irregulares
in tpe pñi indicatiūi modi. vis vult volumus vultis volūt. est aut irregularē
sed ponit causa doctrine. Iussio. i. impatiūis modus deficiens capit
supremū ex optante. i. optatiūo in futuro loco impatiūi. videlicet yclis. Q. d.
volo caret supino. et loco impatiūi vñmur futuro optatiūi. Modus optans
Id est optatiūis dat primo. i. in primo tpe vellem. et dat sine. i. in futuro tē
pore velim. Tu repere hoc tēpora predicta locis. i. tēporibus subiunctiūi
modi similibus tēporibus optatiūi que sunt tria. scz pñens subiunctiūi qd
assimilat futuro optatiūi. De alijs duobus dictū est ante. Supremus mo
dus. i. infinitiūis dat tibi velle. Demas. i. auferas finem. i. futurū tēpus.
hinc. i. infinitiūo. Tu formas cetera tēpora quibus non est facta mentio per
tertiā. i. finem tēnam conjugationem.*

Dat malo primum raro formare futurum.

Iuta tenere patris per cetera tempora dices.

*Hic q; malo manūis manule raro habet primum futurū. i. futurū indicati
uū. Sed in ceteris temporibus et modis tenet iura. i. regulā seu variatio
nem patris. i. pñitiūi. quod est volo vis vult.*

Nolo patrem sequitur tamen imperialis habetur.

Noli nolite nolito nolitote futurum.

*Hic q; nolo sequitur. i. variatur ad modū sui pñitiūi quod est volo
vis vult. Tamen in hoc verbo habetur imperialis. i. imperatiūis modus
qui non habetur in suo pñitiūo. ut supra diximus. Deinde dedarat qua
liter fiat iste imperatiūis. dicens. Tu debes dicere noli et nolite in pñes
et. et in futuro nolito et nolitote.*

Es est ac esse dat edo/dat cetera terne.

Ad plures edite: sed plures dant tamen esse.

¶ Dicit q hoc verbū edo qñ significat, to etc) est irregulare inquantū facit es est in scōa et tertia psona pñtis tps indicatiui modi. et etiā inquantū facit esse in infinitiuo. q: deberet facere edo edis edit. in infinitiuo modo edere. Deinde dicit q in alijs tpsibus dedinatur ad modū tertie cōiugationis. scz. Dic cetera terne. Deinde ponit irregularitatē in impatiuo dicens. Ad plures edite. sed plures dant tñ esse. Q. d. q scōa psona pñtis tps impatiui pluralis numeri facit edite vel esse.

Es est ac estur/dat edo.

¶ Dicit ab edo es est formatur estur impersonale.

Dat sio fierem fieri: dat cetera terne.

Extremum terni pñsens dabit imperialis

¶ Dicit autor q sio sis est irregulare inquantū facit fierē in optatiuo et in pñterito imperfecto subiunctiu. Cetera vero tēpora habet ad modū tertie cōiugationis. Deinde dicit q pñsens tempus imperialis. i. imperatiui modi dat extremū terni. i. futurum optatiui qui dicitur ternus modus. Quasi dicat q loco imperatiui vtimur futuro optatiui.

Quæsumus ex queso retinens nil plus dare credo

¶ Dicit q hoc verbū queso. i. rogo habet hāc vocē quæsumus et nō plus **Dat mereoz merui/mellus sum mereo flenti.**

¶ Dicit q hoc verbum mereoz mereris apud modernos facit merui in pñterito et deberet facere meritus sum. Et mereo meres deberet facere merui in pñterito. et facit mellus sum.

Explicit expliciunt/dic inquit inquit et inquam.

Tantum pñsens sunt temporis inquit et inquit

Nil plus inueni nec. ab inquis dicitur inquit

Inquam pñsens est et quandoq; futuri.

Hoc defectiuum verbum sed dicitur solum.

¶ Dicit q hoc verbū expliciunt nō hz uñ expliciunt. Deinde dicit q hec tria scz inquit. i. dicit. inquit et inquit sunt defectiua. q nō habēt aliā vocē. pñst ea declarat dices q inquit et inquit sunt tñ pñtis tps. nec plus inueni de ipis. Neq; est credendū q inquit ab inquis deriuatur. imo inquis est verbum ipse. pñterea dicit q inquam aliqñ est pñtis tps et aliqñ futuri.

Inquis inquit inquit quimus quitisq; quuntq;

Am tantum dices et est donare futurum.

Est pñsens inquit/nil plus vult vltus habere.

¶ Dicit q hoc verbū inquis sic variatur. Inquis inquit inquit. Et pñst in quimus inquit inquit. Futuro inquam inquit inquit. Inque res est pñtis temporis imperatiui. nec plus habemus de rñ.

Dicq; vale quidem dixere valete habet.

Dicit q; hoc verbū vale est defectiuū. q; nō habet nisi imperatiuū s;g vale in singulari numero. ⁊ valere in plurali. ⁊ hoc in pñti. In futuro autē habet valeto in singulari numero. ⁊ valetoꝛe in plurali.

Sic formatur aue nil plus poteris reperire.

Dicit q; hoc verbū aue format. i. variatur sicut vale. ⁊ nō plus inueni processu simili salue formare decebit.

Autor dicit q; hoc verbum salue variatur sicut aue ⁊ vale. Nota q; hec tria verba aue salue ⁊ vale sunt verba saluatoria. sed differunt. quia vale dicitur in recessu. Aue in aduentu. Salue tam in aduentu q; in recessu. Unde versus. Aue dīc veniens de iure valeq; recedens. Hoc verbum salue sensum comprehendit vtrūq;.

Alio dic is it unt plurali sociabīs

Sic per p̄teritum lector discurre secundum

Sententia hec est q; hoc verbū aīo h; aīa ait. Etp̄r aīunt. P̄terito imp̄fecto aīeba aīebas aīebat. Etp̄r aīebant. Et nil plus habet.

Inuenitur aī.

Dicit q; in imperatiuo modo huius verbī aīo reperitur aī. ⁊ nil plus fm vsum.

Is it declinet ausum pluraliter ausint.

Dicit q; hoc verbum ausim. id est audaciam relin. non habet nisi ausis ausit. Etp̄ pluraliter ausint.

Et faxo faxis faxit dic; ⁊ cedo p̄o dic.

Id est hoc verbū faxo. i. desiderāter facio declinat sic. faxo faxis faxit. Deinde dicit q; hoc verbū cedo. i. dico est defectiuū. q; nil plus habet.

Capitulum septimum de quattuor formis verborū.

Quattuor in verbis sunt formę p̄teritisq;.

Dic inceptiuam meditatiuamq; carere.

Hoc est illud capitulū in quo determinatur de quattuor formis verborum. scilicet perfecta. inchoatiua. frequentatiua ⁊ mediatiua. Perfecta. vt amo. Inchoatiua. vt amasco. Frequentatiua. vt amato. Meditatiua vt amaturio. Sic igitur sic. Quattuor sunt forme verborū in verbis. vt dictum est. Deinde ponit vnū notabile dicens. P̄teritisq; dic inceptiuā meditatiuāq; carere. Q. d. q; verba inceptiua seu inchoatiua. vt amasco ⁊ docesco. ⁊ etiā mediatiua carent p̄teritis ⁊ supinis.

Esurit tamen inuenies ⁊ parturierunt

Hic ponit exceptiōem dicens q; esurio esuris qd est mediatiuum de edo ea est. ⁊ parturio ris. mediatiuum de pareo paris. habent p̄terita.

Ideo dicit. Tamen inuenias esurire et parturierunt. ut in sacra scriptura.
Esurire. et alibi Ihuas. Parturire.

Ex verbis illas perfectis credimus ortas.

Quos frequentes agis etiam formantur ab illis

¶ Quasi dicat quod iste dicit forme predicte. scilicet inchoatiua vel inceptiua. et meditatiua. etiam illa verba que tu agis frequenter. id est que sunt frequenter. formantur a verbis perfectis. id est habentibus perfectam significandem. Et hoc est sine aliqua suppletionem etc.

Atque prius fit ei data declinatio verbi.

¶ Id est quod verba frequentatiua sunt prime conjugationis. ut cursio curitas. et legito legitas.

Ex b supreni decet o formare supini.

Sic curro cursio formabit nectoque nexum

¶ Nunc docet formare verba frequentatiua dicens. quod nos docet formare o ex supreni. id est ultimi supini. id est b. quod verba frequentatiua formantur ab ultimo supino verbi perfecti permutando in o. Exempla ponuntur in littera.

Si tamen a longa sit in illius anteluprema.

Hanc in i mutabis formans et eam breuiabis

Sic rogo dat rogito sic aptito fiet ab apto.

¶ Hic ponit exceptionem a modo formandi predicto dicens quod a longa si sit in anteluprema. id est in penultima syllaba illius supini. Tu formans frequentatiua a tali supino mutabis hanc litteram s in i. et breuiabis eam scilicet i. Exempla patent in littera. ibi. Sic rogo dat rogito.

Sed si perfecti preteritum sit retinens gi

Tunc ex persona presentis deinde secunda.

S et to iungas/legito sic a lego formas.

¶ Hic ponit modum formandi frequentatiua dicens. Sed si preteritum perfecti verbi perfecti sit retinens gi. ut lego legi. tunc formando frequentatiuum deinde. id est remoue a secunda persona hanc litteram s. et iungas hanc syllabam to. Exempla patent in littera. ut legito et fugito.

Sciscitor et scito dices et querito secto.

¶ Dicit quod ista verba sciscitor et scito que veniunt a sciscito ad. et a scio is et querito as. quod venit a quero is. et secto is. quod venit a sequor sequeris. erantur quoniam non formantur ut supra in aliquo modo supradictorum.

Hanc inceptiuam formam veteres posuere

Co cum persona presentis iunge secunda.

Verbi perfecti decet hoc exemplificari.

Ferues feruesco dat norma/tepesco tepesco

Hanc declinati faciet tibi tertia verbi.

Aunc docet nos formare inceptiua seu inchoatiua dicens. q̄ verba inchoatiua formant a scda p̄sona verbi p̄tis tēpōis addita hac syllaba co. vt feruo ferues. addita co fit feruesco. i. incipere feruere. De hoc exēplificat in lra cā dicit. Debet hoc exēplificari ferues feruesco. q̄d eterea dicit q̄ ista verba sunt tertiē cōiugatōis. vbi scz hanc declinari.

Sed dicis hīlco cum regula format hīlco.

Hic ponit exceptiōem a regula predicta dicens. q̄ hoc verbū hīlco cīs inchoatiuū de pio hīas. deberet facere hīalco sūi regulā datam.

In meditatiuis fiet formatio talis.

Verbum supremum perfecti pone supinum.

Et finem breuia cum quo rio sit sociata

Parturio facere sic debes elurionq̄

Aunc docet nos auctor formare verba meditatiua. Et in cōclusionē dicit q̄ verba meditatiua formant ab vltimo supino vbi p̄fecti v breuiata. et addita rio. vt partū partu v breuiata et addita rio fit parturio.

Verborumq̄ data fit declinatio quarta.

Quasi dicat q̄ meditatiua debent esse quarte coniugationis.

Sequitur secunda pars alexandri et capitulum de regimine dictionum.

Ita iubet ordo libri vocū regimen referari.

Istud est octauū capitulū in quo auctor determinat de regimine dictionū. Et dicit sic. Quid libri iubet regimē vocum hoc est dictionū referari. i. manifestari hic. i. in hoc capitulo.

Et hoc dicit. q̄ in principio huius libri p̄miserat post q̄tuor formas verborū determinares quō dictiones cōstruatur. et dependāt adinuicē ibi. scz. Hinc p̄ posse meo vocū regimē referabo. et.

Vult intransitio rectum supponete verbo

De personali tamen hoc intellige dici.

Auctor incipit a notatiuo ostendēs quō cōstruat. Et dicit. Intransitio vult rectū supponere verbo. i. facere suppositū verbo. scz p̄sonali. Ideo dicit. De personali tamē hoc intellige dici. vt in exemplo. petrus legit. li petrus cōstruitur cum hoc verbo legit intransitiue. et regitur ab illo verbo legit ex parte ante ex vi persone et numeri.

Sepe vocans verbum sibi vult apponete rectum.

Et substantiūum/bel quod vim seruat eorum.

Auctor nunc loquitur de notatiuo. put regit a parte post. Et dicit q̄ verba vocatiua. vt vocor nominor et appello. et substantiua. vt sum et existo. et illa que vim seruant eorū. et sic rādo ambulo incedo. video et apparo p̄tis

regere post se noiatiuū. vt voco: petrus. sum homo. fio bonus. vado letus
video: sapiens. ⁊ sic de alijs. Cōstrue sic. Vocans verbū substantiuū. vel
quod rīm scruat eorū. sepe vult apponere rectum sibi.

Horū consimiles debet coniungere casus.

Copula/personam dum pertineant ad eandem.

¶ Dicit q̄ copula horū verborū supradictorū debet iungere similes casus
vñ isti casus ptineāt ad eandē psonā. scz noiatiuus supponens ante. ⁊ no
minatiuus apponēs post. vt ego voco: petrus. Nam li petrus ⁊ ego vt su
pra ptinent ad idē. Si vero nō ptineant ad idē. scz suppositi ⁊ apposi
ti. tunc nō valeret regula. Ecce exēplum. Ego voco: a petro. Ego sum in
domo tua. Et est sciendū q̄ noiatiuus a parte doct regit ex vi copule.

Ex vi persone rectum regit initialem

Rectum qui sequitur verbi natura gubernat.

¶ Dicit q̄ nō s̄ qui regitur a parte ante regitur ex natura. vt ipm quod
est alterum vel ex vi persone. Et nō s̄ qui regitur a parte post ex vi copu
le verbi siue ex natura similis copulationis.

Apponens duplices substantiuos sibi iunges

In casu simili poteritq̄ genus variari.

Tunc illos ad rem spectare decebit eandem.

Et plus commune precedere debet in istis.

Sicut homo fortes/animal capra consimilesq̄.

¶ Superius autor determinauit de noiatiuo q̄ sine figura cōstruit. Nō sic
vero determinat de noiatiuo q̄ regitur p figurā. Et dicit sic. Tu apponēs
id est appositōem faciens iunges sibi dissimiles substantiuos duplices in
casu cōsimili. Quasi dicat q̄ appositio habet fieri per duos casus imme
diatē cōiunctos q̄ debent esse cōsimiles. vt homo fortes. ⁊ genus poterit
variari. i. possunt poni in diuerso genere. vt animal capra. Deinde dicit q̄
decebit illos substantiuos spectare ad eandē rem. Nā dicēdo hō lapsus nō
est appositio. q̄ homo ⁊ lapsus nō ptinent ad idē. Dicit etiā q̄ plus cōmū
ne debet precedere in istis. vt animal homo. ⁊ nō e contra. Et hoc exēplū
cat dices. Sicut homo fortes ⁊c. ¶ Hic queritur quid est appositio. ⁊ ad
vitiū. Dico q̄ appositio est immediate associatio duorū substantiuorū in si
mili casu positōrū ad eandē rem ptinentiū sic. vt magis cōmune precedat
vt animal homo. Et non est hic aliquod vitiū contra regulā congruitatē.
Idco appositio non est figura constructionis.

Certe persone generaliter omnis habetur.

Rectu. sed demas pronomina quattuor inde

Ista vocant rectos ad primam siue secundam

Pauper ego ludo/dum tu diues meditaris

Nos tui loquimur dum hos timidi taceatis.

¶ Dicto de appositione. nunc dicit de euocatione. Et primo dicit q' ois res cuius generaliter habet tertie persone. sed deme. i. excipe inde quattuor pro noia quoz notatui nō sunt tertie persone. scz ego ⁊ nos que sunt prime ⁊ tu ⁊ vos que sunt scde. Dicit q' ista quattuor pnoia p'dicta euocāt ad se reatos. i. nōs tertie persone ad primā siue scdaz psonā sub verbo pluralis numeri vel singularis persone prime siue scde. Et ponit quattuor exēpla que patēt in ista. Hic querit qd est euocatio. qd vitiū. ⁊ que rōnes excusantes. Dico euocatio est immediata associatio duoz suppositoz diuersarū psonarū ad verbū prime vel scde persone qd cōsonat sc cū psona euocante et nō euocata. vt ego petro scribo. Elitū est q' psona euocata que semp est tertie persone discouenit cū verbo in psona. qd est cōtra regulā suppositi et appositī. Ratio excusans est breuitas sermonis ⁊ comoditas metri.

Personas genera numeros conceptio iungit.

Personas sibi dissimiles conceptio iunget

Ac per ⁊ in medio positam conceptio fiet.

¶ Hic determinat de conceptione. Et dicit q' conceptio iungit inuicem psonas sibi dissimiles. i. cōceptio habet fieri p dictiones substantiuas inuicē dissimiles. videlz in persona vel in genere vel in numero. Ideo alii qui habent hanc versum sequentem.

Si preponatur conceptio nulla paratur

¶ Cuius sententia patet per precedentia. Exempla patebunt per sequētia. Deinde dicit. Ac per ⁊. Quasi dicat q' conceptio personarum habet fieri per duo supposita copulata per hanc cōiunctionem ⁊ in medio positam. vt ego ⁊ tu legimus. Preterea dicit. q' si preponatur ⁊. Quasi dicat q' si cōiunctio preponatur suppositis conceptio non cōiūtiūtur. vt in hoc exemplo. petrus anthonius legit.

Concipiens simile sibi vult verbum retinere.

¶ Hic declarat pprietates cōceptis. ⁊ primo dicit. Cōcipiens. i. psona cōcipiens vult retinere verbū sibi simile. Q. d. q' verbū debet concordare cū psona cōcipiente salte in illo accedente in quo fit pceptio. vt in hoc exēplo ego ⁊ tu currimus. Ecce illud verbū currimus cōcordat cū illa psona cōcipiente. scz ego in psona. ⁊ in psona fit conceptio.

Prima duas alias recipit sed non vice versa.

¶ Dicit q' prima psona cōcipit sōam ⁊ tertā. vt ego tu ⁊ petrus legim⁹ sed nō vice versa. i. q' scda ⁊ tertia nō possunt cōcipere primā.

Concipiens medie da ternam nec retroverte.

¶ Expone sic. Tu cōcipiens. i. cōceptiōne facēs. da tertā scz psonā medie. i. scde. nec retroverte. Quasi dicat q' scda psona cōcipit tertiam. tercia vero non potest cōcipere secundam.

Conciat in ternis que primo locatur in istis.

Dicit q̄ una tertia psona in primo loco posita cōcipit alia tertia psona in secundo loco posita. vt dñs ⁊ seruus precatur. Et loquitur hic de conceptione cōster capta. Aut loquitur fm opinionem aliorum.

Sic ego tuq; damus/ego te fraterq; rogamus

Tu fraterq; datus/dominus seruusq; precantur.

In his duobus metris ponuntur exēpla de his que dicta sunt. patet de se. hic queritur qd est cōceptio psonarū. qd viciū ⁊ que rōne exculantes. dico. Cōceptio psonarū est mediata ⁊ copulata associatio duorū suppositorū diuersarū psonarū ad verbū prime rēscōde psonē pluralis numeri qd cōformatur se cū psona p̄cipiente ⁊ nō concepta. vt ego ⁊ petrus disputam⁹. Aliū est qd psona cōcepta discōuenit cū verbo in psona qd est p̄tra regulā sup. ⁊ ap. Ratio excusans est breuitas sermonis ⁊ cōmoditas metri.

Per cum sed nunq̄ per vel conceptio fiet

Tu mecum iuste debemus iura tenere

Sic ego cum petro gaudemus iura tenendo.

In his versibus dicit qd cōceptio potest fieri p cū. s; nō p vel. preterea ponit exempla de cōceptione facta p cū dicens. Tu mecum iuste ⁊c. ⁊ est cōceptio personarum indirecta.

Sed non per quintum fiet conceptio casum

Si quintus desit/tu petre tuq; rogate

Cumq; tuis sociis orate sacer dyonisi.

Dicit qd cōceptio nō p̄t fieri p vocatiuū casum si dictio p̄cepta careat vocatiuo casu. de hoc ponit exempla. Tu petre tuq; rogate.

Inter personas non fit conceptio ternas

Sed per ⁊ aut per cum conceptio fiet earum

Neutraq; concipitur dñs seruusq; precantur

Petrus cum paulo regnant cum rege superno.

Dicit qd cōceptio non fit in tertijs psonis. Et ratio est. qm̄ nō est de gñorū altera. Ideo dicit. Neutraq; cōcipitur. ⁊ ponit exemplū in littera dicens. Dñs seruusq; precantur. Verū tamen due tertie psonē bene iunguntur per ⁊ aut per cum. de conceptione per ⁊ patuit exemplū ibi. Dñs seruusq; precantur. de conceptione per cum dat exemplum ibi. Petrus cum paulo regnant cū rege superno. Et loquitur hic autor de conceptione p̄prie capta. ⁊ fm opinionem propriam.

Pluribus est tanq̄ sententia certa qd inter

Personas possit fieri conceptio ternas.

Autor dicit qd plures sunt certi qd cōceptio possit fieri in tertijs psonis ⁊ hoc est verū respectu generis. vt petrus ⁊ berta sunt albi. ⁊ respectu numeri. vt hoīes ⁊ bos currūt. ac etiā respectu casus. vt petrus cum paulo

regnant. Nō sit aut cōceptio in tertijs psonis respectu psonae. et in hoc intentione locutus est autor vbi dixit. Inter psonas nō sit et.

Ut personarum generum conceptio fiet.

¶ Dicit q̄ sicut fit conceptio psonarū ita fit pceptio generum. quāsi dicit q̄ sicut persone concipiunt se alter alteram. ita et genera concipiunt se alterum alterū. et hoc declarat insequentibus.

Adiectiua tenet generis conceptio masculis

femininum recipit et neutrum nec tetrouerte.

Vir vrozq; thoro sunt iuncti mēte remoti

Sunt domino grati virgo cum virgine iuncti.

Bos et iumentum sunt ad pzelepe ligati.

¶ Hic autor declarat de cōceptione generū dicens. Adiectiua tenet generis cōceptio. i. cōceptio generū habet fieri p̄ adiectiua. Deinde declarat quō habeat fieri dicens. Masq; feminū recipit. q. d. q̄ masculinū genus recipit femininū et neutrum sub adiectiuorū relatiuo pluralis numeri et masculini generis. Et hoc intellige sic. videlz q̄ masculinū genus cōcipit se mininū et neutrum vt dictū est. potest etiā cōcipere femininū tñ et neutrum tantū. Exēpla patent in littera ibi. Vir vrozq; thoro et. Sūt dño grati et. Bos et iumentū et. Quid est conceptio generū vitiū. et que ratiōes excusantes. Dico conceptio generū est mediata associatio duorū substantiuorū diuerforū generū ad adiectiuū pluralis numeri q̄ conformat se in genere cū concipiente et nō concepto. vt petrus et katherina sunt albi. Aliū est q̄ genus conceptum disconuenit cū adiectiuo genere q̄ est contra regulam adiectiuū et substantiuū. ratio excusans vsupia.

Neutraq; femineis tanq̄ concepta videbis

Per vñ sunt leges et plebeisita coatte.

¶ Hunc dicit q̄ neutrum genus interdum concipitur a femineo sub adiectiuo plurali numeri et feminini generis. et ponit exemplum i lra dicens Per vñ sunt leges et.

Disiungit regimen quod iunxerat ante prolepsis

Hi metunt alios dominos aliusq; magistros.

¶ Supius autor dixit de syleps. nūc dicit de pleps. Construe prolepsis diuisit. i. p̄ partes iunxerat q̄ ipsa diuidit ante. q. d. q̄ in plepsi p̄mofu mītur vñ totū in supposito vel appposito verbi q̄ postea diuidit p̄ partes et hoc p̄z in exēplo ab autore posito. Hi metunt alios dños et. Totū est hī. et regit ab illo verbo metunt ex parte ante ex vi psonae et numeri. Alius et alius sunt p̄tes et regunt ab illo verbo metunt nō cōgrue sed p̄ figuram que bī. plepsis. ¶ Hic querit qd est. plepsis. qd vidū. et que ratiōes excusantes. Dico plepsis est cōgrua p̄receptio totius grāmaticalis cū verbo vt adiectiuo q̄ postea p̄ partes grāmaticales diuidit figurate. vt nos studem? vnus bene et alius male. Aliū est q̄ partes grāmaticales disce

**Cōceptio
generum**

de plepsi.

de zeugmate.

ueniunt cū verbo vel adiectiuo in aliquo accedente respectiuo. s. in numero. in psona. vel in vtroq. Ratio excusans vt supra.

Aut quod proposuit extra sumendo reducit.

Hi proferant & ego/tu ludis & ille sedendo.

¶ Hic queritur quid est zeugma. Dico q. zeugma reducit illud qd. ppositum. i. vrbū vel adiectiuū qd. prius cōgrue cōstruxit extra sumendo. i. ad casum extra captū sub discōuenientia rē. Ex ista cōstructione facile format diffinitio zeugmatis sic. zeugma est mediata reductio verbi vel adiectiuū prius cōgrue cōstruū ad casum extra captū sub discōuenientia alicui⁹ accidentis respectiuū scz numeri vel psonae vel vtriusq. Exēplū tertius. Et hi pperat & ego. Est exēplū vbi hoc verbū pperant prius cōgrue cōstruū cū illo nō hī reducit ad nūm extra captū. scz ego sub discōuenientia numeri & psonae. Cūq. est q. nūus extra captus discōuenit cū verbo in numero vel in psona. Ratio excusans vt supra.

Inuenies rectum quandoq. regente solutum.

¶ Superius autor determinauit de nōs prout regitur. Hic autor dōtēminat de ipō nōs put absolute ponit. & dicit. Tu inuenies rectū qñq. regente absolute. i. absolute postū. vtpote qñ numeramus dicentes. vnus duo tres. Ipsi vero notatiui nō hnt vnde regant. de ipsis nō intēdimus aliqd. predicare. sed tñ p ipos numerare. Et nota q. nūus plurib⁹ modis absolute ponit. vt patet in his versibus. Absoluunt rectum.

Ecce tibi rectum quartumq. solet dare casum.

¶ Dicit q. hoc aduerbiū ecce solet dare rectū. i. notatiuum. q. p. & quartum. i. accusatiuum. vt ecce magister. ecce magistrū. Nota q. ille notatiuus vel accusatiuus non regitur ab illo aduerbio ecce. sed ab mo verbo subiecto lecto venit. vel adest. vel respice.

¶ De regimine genitiui.

Et obliquoꝝ regimen quod scite labores.

¶ Suplus autor dēter. de nōs. nūc alit dēter. de regimine obliquoꝝ. & dicit q. labores scire regimē obliquoꝝ. & p hoc sinuit q. difficulter scitur

In primis regimen quod fit per noia post hec

Quod fit per verba dehinc per cetera dicam.

¶ Hic autor dat ordinem qui sit obseruaturus in dictionibus determinā. de regimine obliquoꝝ. & dicit q. primo intendit dicere de regimine q. fit per noia. post hec de illo qd. fit per verba. dehinc de illo quod fit per cetera. i. per ceteras partes orationis.

Hinc exempla notes quibus ista videbis aperte.

¶ Notatur lectorē q. bene notet exempla quoniam in ipsis aperte p. debet omnia regimēna supradicta.

Pomen significans possessum da genitiuo.

¶ Dicit autor q. nomina impōrtantia possessiōem regit possessōrem su

genitius ex vi possessionis. vt capia petri.

Dicere si vere possis istud mea res est.

Si nihil adiungas tunc est possessio pura.

Ventur in exemplis tibi regis equus ducis aula

¶ Postea regula generalior videlicet de genitio prout regitur ex vi possessionis. Nunc autem ad maiorem rei euidenciam diuidit possessionem. In puram et non puram. Et dicit quod possessio pura est quando possessor ostensa possessione potest dicere istud est meum vel mea res. nihil addendo. vt equus regis. aula ducis. et de hac possessione intendit dicere cum dicit. Dicere si vere possis. istud mea res est.

Si petis adiungi non est possessio pura.

Per plures species huius diuisio fiet.

¶ Nunc dicit quod pura possessio est quando possessor ostensa possessione non potest dicere istud est meum. vel mea res. nisi aliud addatur. Verbi gratia. Ostendo vicino vel socio non possum dicere vere. hoc est meum siue meum nisi addatur vicinus siue socius. Et hoc intendit cum dicit. Si petis adiungi etc. Deinde dicit quod hec talis possessio diuiditur in plures species de quibus postea tractabitur.

Pars propriumque regunt genitios atque reguntur

Dum tamen attendas laudem vel crimine utrumque

Dextera viri fortis speciem superat mulieres

Vir fortis dextre speciei femina mire

Vir duri capitis/ et forme femina turpis.

¶ In his versibus ponit autor quatuor regulas cum exemplis earum de regimine genitui. Primas duas ponit cum dicit. Pars propriumque regunt genitios. Alias duas ponit cum dicit. Atque reguntur. Expone sic. Pars. i. dictio significans partem integram alicuius totius. vt p. a et manus. q. p. et proprium. i. dictio significans proprietatem alicuius subiecti. vt species et forma regunt genitios denotantes illud totum. et illud subiectum. vt pes petri. li petri regitur ex vi partis et forma mulieris regitur ex vi proprietatis. Deinde dicit. Atque regunt. Ecce alias duas. Expone sic. Atque p. et dictio significans partem et proprietatem regitur a genitio denotante totum partem. vel subiectum proprietatis. Dum tamen attendas laudem vel crimen vel utrumque. i. ab utraque parte. videlicet totius et proprietatis. Quasi diceret quod totum non potest regere partem nec subiectum proprietatem in genitio nisi addatur laus vel vituperium. Exemplum de laude. Vir fortis dextre. et femina mire speciei. Exemplum de vituperio. Vir duri capitis. et forme femina turpis. ¶ Et est sciendum quod isti genitui laudis vel vituperij reguntur ex natura demonstrationis essentie.

Et debet parti quod pars fuit annumerari

ex vi possessionis.

Ex vi demonstrationis essentie.

¶ Dicit qd illud qd iam fuit pars licet modo nō sit qd fote totū. ſumma
tū eſt debet annumerari parti. l. qd ita poſſet cōſtrui cū gñ. ac ſi de preſen
ti eſſet pars. vt pes porci. ⁊ caput pīſtis eſt nobis gratum.

¶ Clauſum ſub parte dices tunc temporis eſſe.

¶ Dicit qd hoc regimē eſſe tps cōtinet ſub regimine partis. 22. d. qd ad
uerbiū tēporis poteſt regere gñ ſignificantē tēpus ex vi partis.

¶ Contentum regit hos ⁊ res que continet illud.

¶ Ut binum vallis: ſunt ⁊ duo dolia vini.

¶ Dicit qd res contenta regit continentem in genitiuo ex vi contenti. vt
vini vallis. ⁊ res que continet illud. ſc3 contentū regit ſp̄m in genitiuo ex
vi rei continentis. vt duo dolia vini.

¶ Contentis ſubertunt ⁊ que contenta fuerunt.

¶ Dicit qd ea que fuerunt aliqui contenta ſubertunt contenti. l. habebunt
conſtructionem genitiui datum in precedente regula. l. licet de preſenti non
ſint poſſunt dici contenta. vt vini regenti ego bibi. Nam oīs bibere vinū
amplius nō erat in vegere. l. laguncula. ſimmo iam erat extra. vel poſſibile
le fuit in dicta vegere vinū non fuiſſe.

¶ Tempus quod ſunt in eodem continet actus.

¶ Dicit qd dictio denotans aliquem actum in tempore ipſum tēpus reſ
gitur in genitiuo ex vi temporaliſ actus. **¶** Conſtruet. Tempus continet
actus que ſunt in eodem. ſc3 tempore.

Ex bi ppe
lature.

¶ His adiungatur prelatio cum famulatu

¶ Rex huius populi veniet regiſq; miniſter.

¶ Dicit qd noīa ſignificantia prelatiōem regiſ gñ denotantē prelatiōē
ex vi prelatiōis. vt rex huius populi. Itē noīa ſignificantia famulatiōem regiſ
genitiui denotantē prelatiōem ex vi famulatiōis. vt miniſter regiſ.

¶ Proximitas contrarietas genus his ſocietur.

¶ Huius vicinus / hoſtis regiſ / patet eius.

¶ Dicit qd noīa ſignificantis proximitatem. vt vicinus. ⁊ contrarietate. vt
hoſtis ⁊ generationē. vt pater. conſtruntur cū genitiuo ex natura predicta
etiā. ſiue ex natura correlatiui reſpectus.

Ex bi act⁹
cōuerſi in
habitum

¶ Verbum quod tranſit dat in oz herbale / bet in trix

¶ Preſens participans pro nomine ponitur. iſtoſ

¶ Iſta regunt caſus / vt amans amatoz amatrix

¶ Cuilibet iſtozū poteris adiungere vini.

¶ Autor dicit qd a verbis tranſitiuis deſcendunt noīa verbalia in oz deſi
nentiā. vt ab amo deſcendit hoc nomen amatoz amtois. ⁊ etiā deſcēdunt
verbalia in trix deſinentiā. vt amatrix amatrix. Dicit etiā qd preſens p̄
cipiū dictoz verboz aliqui ponitur p noīe. vt amans ⁊ legēs. Et iſta talia

nomina regit istos casus predictos, videlicet genitiuos ex natura actus conuersi in habitum, vt amator vini, amator vini, amans vini. Et exemplum hoc ponit cum dicit, Cuiuslibet istorum poteris et poteris dare genitiuum casum cuiuslibet predictorum nominum.

Suntque regendo pares predictis equiparantes.

Ut cupidus ludi/ puer est timidusque flagelli.

Autor dicit quod dictiones habentes vim predictarum sunt pares, id est similes quantum ad modum construendi, vt puer cupidus ludi, quod puer timidus flagelli. Nam ille dictiones cupidus et timidus habent vim nominum verbalium. Ideo seruant vim eorum in constructione.

Artifici regimen datur hic vt epistola pauli.

Auctor ponit regulam determinando de regimine genitiui, putat regit ex vi cause, et habet fieri multis modis prout patebit inferius. Dicit ergo sic, Hoc regimen de genitiuo datur artificii. Et dicit quod artifex regitur in genitiuo ab artificio ex natura cause efficientis, vt epistola pauli.

Quodque fit ob causam regit hos velut ara triumphi

Auctor dicit quod dictio significans effectum cause finalis regit illam causam finalem in genitiuo ex natura effectus cause finalis, vt busta parentum, id est sepulcra.

Effectus nomen cause iunges genitiuo

Effectus culpe pudor est et pena reatus.

Auctor dicit quod nomen significans effectum naturalem cause efficientis naturaliter potest regere illam causam in genitiuo, vt pudor culpe, pudor etiam naturaliter causatur a culpa.

Illud quod regitur et rector idem tibi signant

Virtus vera dei nos crimine purgat ab omni.

Autor dicit quod dictio regens et rector aliquando idem significant, et tunc genus regit ex natura identitatis vel ex natura effectus cause formalis, vt virtus vera dei. Nam vera virtus dei et deus idem sunt. Ita ciuitas londoniarum.

Materiam signans iungatur vt anulus auri.

Aut ablatiuum dabit ex vel de preeunte.

Auctor dicit quod dictio designans rem materiale regit ipsam materiam in genitiuo vel in ablatiuo cum prepositione ex vel de, ex natura effectus cause materialis vt anulus auri, vel de auro, vel ex auro.

Adde relatiuum sunt dupla quaterna duorum.

Sic speciem generis/ dicit atque genus speciei.

Auctor dicit quod nomina relatiua que exemplificant in littera, vt dupli, quadrupli, species, et genus regit genitiuum ex natura correlationis siue demonstrationis, vt quaterna sunt dupla duorum, et species generis, et genus speciei. Nec intelligas de omnibus relatiuis, sed solum de illis de quibus exemplificant, videlicet de illis de quibus posita se ponit et pempta se perimunt, dupli, et tripli species

Ex vi relationis

**Ex bi par
titionis**

e genus que relatiua sunt potius logica et grāmatica.

Cum partitiuus numerum seriemq locabis

Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum.

¶ Dicit q nota partitiua. vt qilibet. alter. vter. neuter. et numeralia vt duo et ordinalia et quartus regūt post se gñ plurale sub cōuenientia generis ex vi partitionis. vt quilibet istorū. vnus fratru et vna sororum.

¶ Done gradum medium partitiu quando notatur

¶ Dicit q medius gradus. i. cōparatiuus qñ partitiu notatur in locutio ne cōstruitur cū gñ. Et hoc fit qñ cōparatio fit inter duo. vt oculi meorum dexter est acutior. Et dico qñ partitiu notatur. qñ si cōparatiuus capla tur comparatiue. I. qñ comparatio fit inter plura q duo tunc regit ablati uum. vt sapientior hoie vel hoibus fuit salomon.

¶ Ut partitiuum pones vbicunq locozum.

¶ Dicit autor q hoc aduerbium vbicunq cōstruitur cum genitiuo. ac si esset partitiuum. Quasi dicit q aduerbia loci possunt regere genitiuum. vt vbis terrarum. nusq genitium.

Sub partitiuis pronomina terna locabis

¶ Ut voluctū canit hec/ gemit illa/ tacens manet ista

¶ Dicit q hec tria pronomina hic iste et ille cōstruuntur cum genitiuo. ac si essent partitiua.

¶ In gradui summo genitiuo plura notantem.

¶ Est salomon populi doctissimus atq vtrozum

¶ Ille gradus geminos quandoq regit genitiuos

¶ Ille solet nemorum regum ditissimus iste

¶ Autor dicit q suplatiuus regit post se gñ plurale vel singularē nomi nis collectiui. vt salomon est doctissimus populi vel vtrorū. Deinde dicit q iste gradus suplatiuus aliqui regit duos gñs. vñ scz ex natura suplatio nis alterū ex vi positiui. vt iste solet esse ditissimus regū nemorū. li regum ex vi superlatiōis. s. nemorū ex vi positiui.

¶ Expositum regimen poterit tibi notificari.

¶ Hic auto declarat illud qd dixit videlz q suplatiuus gradus aliqui po test regere duos gñs. Et dicit q regimē expositū poterit tibi notificare. Q. d. q tu poteris resoluerē suplatiuū in suū positiuū et aduerbium valde postea videas si positiuus potest cōstrui cū gñ. q. similiter et suplatiu⁹ poterit cū dicto gñ cōstrui. Verbi grā. Ditissimus exponitur. i. valde di s. ues. Et q diues potest regere gñ. Ideo ditissimus potest regere illū ge nitiuum. vt diues nemozum. ditissimus nemozum.

¶ Idq quod esse solet sub consuetudine iungas

¶ Ut caupo pistorū/ horū schola siue capella

¶ Dicit autor q nō sōlū ea que pāncipaliter sunt i actu hñt dictas regu-
las verificare. sed etiā id qd esse solet de cōsuetudine i h mō nō sit h3 obier-
uare dictas regulas. vt si dicat pistor hor. i3 mō non sit pistor. tñ pistor con-
struit cū illo grō hor. ac si de pñt esset pistor. eoz. Et scidū q hec regu-
la est cōis ad oēs predictas ⁊ subsequentes de regimine genitiui.

¶ Leticie cathedram sub consuetudine ponam

¶ Dicit autor ego ponā sub pñtitudine regiminis pñcti hāc pñctōez
cathedrā leticie. nā i3 ista cathedra mō nō demōstrat leticiā. tñ q pñtuit
leticiā. demōstrare pñtuit cū grō leticie ex vi demōstratōis essentie.

¶ Additur excellens flos flozū virgo maria.

¶ Quasi dicat q notatiuus singularis possius super genitiuo plurali re-
git illum grā ex natura excellentie. vt flos flozū.

¶ His precium iūgas/vt salmo trium solidozū.

¶ Dicit q res apta vendi vel emi regit precii in grō ex natura declarati-
onis essentie. licet aliqui dicant ex natura precij.

¶ Etatem iungo/belut annozū puer octo.

¶ Dicit. Ego iungo predicto regimini etatem. i. cuius essentia hab3 spe-
cificari ex etate. vt puer octo annozū.

¶ Mensuramq notans/vt vasa trium modiozū.

¶ Dicit q noia que habent specificare p mensurā construuntur cū grō ex
natura rei mensurate. cū grō dico determinate mensurā. ⁊ fm aliquos ex
natura declarationis essentie.

¶ Remq representans regit hunc aut signa figurās

¶ In crucis hoc signo vel regis imagine signo.

¶ Dicit autor q nomen aliquid representans vel figurans construuntur cū
genitiuo. ex natura representationis vel figurationis. vt in hoc signo cru-
cis ⁊ imagine regis.

¶ Per supplementum propriis iunges genitiuum.

¶ Valida samsonis probat hoc/iacobiq matia

¶ Dicit q ppia noia construuntur cum genitiuo. non p se sed p supple-
tionem nois appellatiui. vt valida samsonis. i. xpi samsonis. ⁊ maria iaco-
bi subintelligitur mater.

¶ Multaq comperies cum possessiua resolues

¶ Autor dicit expeditō de regimine grā put regit a noie. dñes q tu cō-
peries. i. inuenies multa noia in grō pñtucta cū p qñ tu resolues posses-
siua. que qdē in se implicāt grā pñtitiui. Et si dicam⁹. Euandrius ensis
resoluit em sic. ensis euandri. Et dicit q fere oēs pñtuctōes predicte de
grō. possessōes sunt. vel reducibiles ad possessōiā. Nā fm pñtctanum ois
cōstructio que potest resolui p habēs. possidens possessōiā dñesse.

¶ Additur qblitus memini inemoz atqz recozdoz.

**Ex vi ex-
cellentie**

**De verbis
regentib⁹
genitiui.**

**Ex bi pat
tittonis**

e genus que relatiua sunt potius logica et grāmatica.

Cum partitiuis numerum seriemq locabis

Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum.

¶ Dicit q noia partitiua. vt qilibet. alter. vter. neuter. et numeralia vt duo et ordinalia et quartus regit post se genū pluralē sub cōuenientia generis ex vi partitiōis. vt quilibet istorū. vnus fratru et vna sororum.

Pone gradum medium partitiō quando notatur

¶ Dicit q medius gradus. i. cōparatiuus qn partitiō notatur in locutio ne cōstruitur cū grō. Et hoc fit qn cōparatio fit inter duo. vt oculi meorum dexter est acutior. Et dico qn partitiō notatur. qn si cōparatiuus capitur comparatiue. i. qn cōparatio fit inter plura q duo tunc regit ablatiuum. vt sapientior hoīe vel hoībus fuit salomon.

Ut partitiuum pones vbicunq locoꝝum.

¶ Dicit autor q hoc aduerbium vbicunq cōstruitur cum genitiuo. ac si esset partitiuum. Quasi dicit q aduerbia loci possunt regere genitiuum. vt vbiq terrarum. nūq genium.

Sub partitiuis pronomina terna locabis

Ut voluctū canit hec/gemit illa/tacens manet ista

¶ Dicit q hec tria pronomina hic iste et ille cōstruuntur cum genitiuo. ac si essent partitiua.

Da gradui summo genitiuo plura notantem.

Est salomon populi doctissimus atq viroꝝum

Iste gradus geminos quandoq regit genitiuos

Esse solet nemoꝝum regum ditissimus iste

¶ Autor dicit q suplatiuus regit post se genū pluralē vel singularē nomīnis collectiui. vt salomon est doctissimus populi vel viroꝝ. Deinde dicit q iste gradus suplatiuus aliquā regit duos grōs. vnū scz ex natura suplatiōis alterū ex vi positiui. vt iste solet esse ditissimus regū nemoꝝ. si regum ex vi superlatiōis. s. nemoꝝ ex vi positiui.

Expositum regimen poterit tibi notificari.

¶ Sic auto: declarat illud qd dixit videlz q suplatiuus gradus aliquā potest regere duos grōs. Et dicit q regimē expositū poterit tibi notificare. Qd. q tu poteris resolvere suplatiuū in suū positiuū et aduerbium valde postea videas si positiuus potest cōstrui cū grō. q. similiter et suplatiu⁹ poterit cū dicto grō cōstrui. Verbi grā. Ditissimus exponitur. i. valde diues. Et q diues potest regere genū. Ideo ditissimus potest regere illū genitiuum. vt diues nemoꝝum. ditissimus nemoꝝum.

Idq quod esse solet sub consuetudine iungas

Ut caupo pistoꝝ/hoꝝum schola siue capella

¶ Dicit autor q nō solū ea que principaliter sunt i actu hñt dictas regu-
las verificare. sed etiā id qd esse solet de cōsuetudine lz mō nō sit hz obier-
uare dictas regulas. vt si dicat pistoi hoz. lz mō non sit pistoi. tñ pistoi con-
struit cū illo grō hoz. ac si de pñti esset pistoi eoz. Et sciendū q hec regu-
la est cōis ad oēs predictas ⁊ subsequentes de regimine genitiui.

Leticie cathedram sub consuetudine ponam

¶ Dicit autor: ego ponā sub cōsuetudine regiminis pñti hāc pñticiōes
cathedrā leticie. nā lz ista cathedra mō nō demōstrat leticiā. tñ q pñticiōes
leticiā. demōstrare pñticiōes cū grō leticie ex vi demōstratōis essentie.

Additur excellens flos flozū virgo maria.

¶ Quasi dicat q notatiuus singularis possit super genitiuo plurali re-
git illum grā ex natura excellentie. vt flos flozū.

His precium iūgas/ vt salmo trium solidozū.

¶ Dicit q res apta vendi vel emi regit precii in grō ex natura declarati-
onis essentie. licet aliqui dicant ex natura precij.

Etatem iungo/ belut annozū puer octo.

¶ Dicit. Ego iungo predicto regimini etatem. i. cuius essentia habz spe-
cificari ex etate. vt puer octo annozū.

Mensuramq notans/ vt vasa trium modiozū.

¶ Dicit q noia que habent specificare p mensurā cōstruuntur cū grō ex
natura rei mensurate. cū grō dico determinate mensurā. ⁊ fm aliquos ex
natura declarationis essentie.

Remq representans regit hunc aut signa figurās

In crucis hoc signo vel regis imagine signo.

¶ Dicit autor q nomen aliquid representans vel figurans cōstruitur cū
genitiuo. ex natura representationis vel figurationis. vt in hoc signo cruci-
cis ⁊ imagine regis.

Per supplementum propriis iunges genitiuum.

Valida samsonis probat hoc/ iacobiq maria

¶ Dicit q ppria noia cōstruuntur cum genitiuo. non p se sed p supple-
tionem nois appellatiui. vt valida samsonis. i. ⁊ xosamsonis. ⁊ maria iaco-
bi subintelligitur mater.

Multaq comperies cum possessiua resolues

¶ Autor: dicit expectādo de regimine grā put regit a noie. dicēs q tu cō-
peries. i. inuenies multa noia in grīs pñticiōes cū p qñ tu resolues posses-
siua. que qdē in se implicāt grā pñticiōis. Et si dicam⁹. Euandrius ensis
resoluit em̄ sic. ensis euandri. Et dicit q fere oēs pñticiōes predicte de
grō. possessorie sunt. vel reducibiles ad possessorā. Itā fm pñticiōem ois
cōstruio que potest resolui p habēs. possidens possessoria dicitur esse.

Additur oblitus meminimem oz atqz recozdoz.

**Ex vi ex-
cellentie**

**de verbis
regentib⁹
genitiui.**

Cum autem determinat de g^{ro} p^{ro}nt regitur a verbo. et dicitur q^{uod} p^{er}ten-
tia ad memoria et eor^{um} cōtraria. ut oblitus meminⁱ memori et recordor con-
struuntur cū g^{ro} vi significatiōis verbi. ut obliuiscor lectionis. i. patior obli-
uionē lectionis. Hic alexander est diminutus q^{ui} sunt multiplica verba p^{er}
sonalia q^{ue} que dicta sunt regentia genitiuum.

Inter et est iunge demas p^{ro}nomina quinq^{ue}

Interit regis ut regnum iure gubernet.

Regine refert ut viuat crinine pura.

Dicitur q^{uod} ista verba impersonalia interest et refert cōstruuntur cum om-
nibus genitiuis casibus. p^{re}ter cū quinq^{ue} g^{en}is p^{ri}mitiuor^{um} p^{ro}nomiⁿum. scilicet
mei tui sui nostri et vestri. loco quor^{um} regunt ablatiuos possessiuor^{um} femini-
ni generis. De p^{ri}mis patent exempla in textu. De secundis vero dici de-
bet mei vel tui interest respondere. sed me vel tua interest disputare. The-
rentius. Mea nil refert dum potior modo.

Est intellectum p^{ro} pertinet additur istis.

Est patris matrisq^{ue} pie succurrere nato.

Dicitur q^{uod} hoc verbū est q^{uod} ponitur p^{er} pertinet additur istis scilicet p^{re}dictis
verbis. hoc est q^{uod} hoc verbū est dicit p^{er}ueniētiā status vel officij etiā regit
g^{en}is sicut p^{re}dicta verba. Exempla patent in textu.

Dat regimen simile quod pertinet officiu^mq^{ue}

Ut custos rerum sic et custodia rerum.

Autor dicit q^{uod} dⁱc^{ti}o designans p^{er}ueniētiā et officij cōstruitur cui^{us} g^{en}is
post se ex vi p^{er}ueniētiē et officij. exempla patent in textu.

Et rectore caret genitiuus sepe localis

Dum nullum motum designes/dum p^{re}euntis

Sit numeri nomen/et p^{ri}me siue secunde.

Rothomagi studeas vel rhome deinde moxeris

Militie tamen atq^{ue} domi residebis humiq^{ue}.

Dicitur q^{uod} g^{en}is aliqui a nullo regitur. sed aduerbialiter ponitur. Et dicit
sic q^{uod} g^{en}is localis sepe caret rectore. i. dictione regere dū nullū motū desi-
gnes. i. dum iungitur verbo significati p^{er}ueniētiā. ut sto et studeo. dū etiā
g^{en}is localis sit p^{re}euntis numeri. i. singularis. et sit p^{ri}me siue scōde dectis
nationis. Exēpla ponitur in lⁱsa. Rothomagi studeas et. Et hec regula
est de p^{ro}p^{ri}is nobis locor^{um} simpliciu^m. Addūt t^{ri} ista t^{ri}a. videlicet milicia do-
mus et hum^{us}. Ideo dicit autor. Militie t^{ri} atq^{ue} domi residebis humiq^{ue}.

Uespere paschalis hoc poni mox videtur.

Est versus varias habet expositiones. Tertius autem sic sonat. Ue-
spere paschalis. id est illa dictio de qua legitur in officio paschali cū dⁱc^{ti}o.
Uespere aut^{em} sabbati. videt^{ur} poni hoc more quo. scilicet p^{re}dicta nota localia. Sup

hoc possint fieri multe questionēs quas omittimus causa breuitatis.

De regimine datiu.

Possessum debes sociare genuloꝝ datiuo
Cum verbo per quod substantia significatur
Sicqꝫ relatiue voces hunc sepe gubernant.

Expedio de regimine gñi auro: determinat de regimie dñi. Et p̃mo dicit. Noia significatiua possessum seu rem possessam. vt equus ⁊ liber. Et noia significatiua genus seu parentelā. vt pater ⁊ cōsanguineus cōstruuntur cū datiuo mediante verbo substantiuo sum es est. vt ille equus est mihi. ⁊ ille homo est pater tibi. Et dicit qꝫ voces relatiue. i. logicales intelliꝑe. vt dñs ⁊ seruus gubernāt. i. regunt hunc. scz datiuum mediante verbo substantiuo. vt ille est dñs mihi. ⁊ ille seruus tibi.

His contrarietas sociatur proximitasqꝫ

Isti dissimilis vicinus siue propinquus.

Dicit qꝫ noia importātia cōtrarietate. vt dissimilis inimicus ⁊ p̃mi-
tate. vt vicinus ⁊ p̃pinquus cōstruuntur cū dñō. vt supra patet ꝑ exempla.

In bilis aut in dus verbalia iungis eidem

Sic nobis christus ⁊ amabilis est ⁊ amandus

Dicit qꝫ noia in bilis aut in dus desinētia. vt amabilis ⁊ amandus con-
struuntur cū dñō. Exēpla patent in littera. Sic nobis x̃ps amabilis.

Dammum significans aut vtile pone datiuo.

Sic patri gratus/hostiꝫ gratus dare debes.

Patri si proſit illud quod subtrahis hosti.

Hic ponitur alia regula talis. Dicoes significātes damnum. vt gratus.
tediosus. aut vtilitate. vt grat⁹ ⁊ amosus. cōstruuntur cū dñō. vt p̃z.

Istius regimen dabit acquisitio casus

Nobis est passus qui nobis cuncta creauit

Nobis surrexit qui nobis tartara fregit.

Dicit qꝫ acquisitio dabit regimen istius casus. Quasi dicat qꝫ datiuo
aliqui regitur ex natura acquisitionis. vt p̃z in exemplis positis in littera
Et exponitur nobis. i. ad vilitatem nostram.

Verbo sepe duos dabis acquirendo datiuos

Hec mihi sunt lucro/bobis sunt cetera damno

Acquisita notes quibus acquisita videbis

Dicit qꝫ verbū acquisitionis positi sepe regit duos datiuos. vnū ex na-
tura acquisitionis. aliū ex natura cause finalis. vt hec sunt mihi lucro. Ideo
notāter dicit. Acquisita notes. Quasi dicat qꝫ in tali cōstructione tu debes

tres regu-
le de regē-
tib⁹ dñi.

tres regu-
le adiecti-
uis regēti-
bus dñi.

regula ge-
neralis de
datiuo

notare acquisita ⁊ ea quibus sunt acquisita. Verbi gratia. Nec sunt mihi
lucro. i. sunt mihi ad lucrum.

Sepe resolues in ab. huic visus. visus ab illo.

¶ Dicit q̄ datiuus sepe resoluitur in ablatiuo. cum prepositione a vel ab
vt visus huic. id est ab illo.

His preceptiua quartissime potes dare verba

Iunges que fieri signant vel significare

Hoc tibi clarifico signo vel denoto scribo

Erudio doceo iubeo simul instruo discio

Ac introduco debes coniungere quarto

Dum tamen acquiris decet hec sociare datiuus

¶ Dicit q̄ p̄tētia ad p̄cipiendū. vt iubeo ad loquēdū. vt dico ad notā
ficandū. vt clarifico. possunt cōstrui cū datiuo ⁊ cū actō. vt ego iubeo tibi
hoc dico tibi verū. clarifico tibi argumentū. Et sic de similibus.

Obuius atq; viam bio ve simul heu quoz iungā.

¶ Dicit q̄ hoc nomen obuius obuia obuiū. ⁊ he due aduerbium obuiam. ⁊
hoc verbum obuiio obuias. ⁊ he due interiectiones significationis volen
tis. scz ve ⁊ heu cōstruuntur cum datiuis casibus. vt obuius tibi. obuiam
illi. obuiio vobis. heu tibi. ve illi.

Contigit accidit euenit placet adde datiuo

Et libet atq; licet liquet ⁊ vacat additur istis.

¶ Dicit q̄ ista verba in littera posita ⁊ similia possunt cōstrui cum dati
uo. vt mihi placet scribere.

¶ De regimine accusatiui.

¶ Accusatiui regimen subiungitur istis

¶ Quasi dicat q̄ dicto de regimine datiuū. dicendum est de regimine
accusatiui.

**De synec
doche.**

Sepe quod est partis toti datur ⁊ regit illam

Est ibi synecdoche/quando faciem nigra dentes

Albet: nuda pedes mulier redimita capillos.

¶ Dicit q̄ sepe p̄p̄ietas partis attribuit toti ⁊ regit illā partē in actō p̄
figurā que ē synecdoche. vt mulier nigra facie. Hic nota q̄ duplex est sy
necdoche. locutionis ⁊ cōstructionis. Locutionis est q̄si totū ponitur pro
parte vel cōtrario sine vicio. vt affer mihi fontē. Cōstructionis est q̄si p̄p̄
p̄ietas partis attribuit toti vel cōtrario vicio grāmaticall. Et hoc fit q̄si
adiectiuū nominale vel participiale significat p̄p̄ietatē partis. ⁊ regit il
lam partē in actō. vt albus pedē. friges manū. Si aut pars regat in abla
tiuū est synecdoche locutionis. vt albus pede. friges manu.

Multotiens verbum fect significata duorum
Voce gerundiui solet vnum significari
Accusatiuos hoc verbum dat tibi binos
Dum manet actiuum/ sed ⁊ alter habetur eorum
Qui si iungatur passiuo non variatur.

¶ Dicit multotiens vñi verbū hꝝ significata duorꝝ verborꝝ quorꝝ vñi so-
let significari pꝛ vocē gerundiui inclusi in significatōe dicti verbi. vt doceo
te grāmaticā. I. doceo te tradēdo grāmaticā. Deinde dicit qꝛ hoc tale vbi
dabit tibi binos actōs dñi manet actiuū. Et hoc dicit. qꝛ si esset passiuum
nō posset regere duos actōs. vt doceor lectionē. Propterea dicit qꝛ alter il-
lorꝝ duorꝝ actōꝝ qꝛ regit ab actiuo nō variatur. I. nō mutatur si iungat pass-
iuū. vt doceo te grāmaticā. tu doceris a me grāmaticā.

Infinitiui natura modi sociatur

Impersonalis tamen hinc modus excipitur.

¶ Dicit qꝛ infinitiua verborꝝ personalium ante se regunt actiū ex natura
modi infiniti. Notanter dico verborꝝ psonalium. qꝛ infinitiua verborꝝ imp-
sonalium nō habent modū construendi ante se. Et hoc est qd̃ autor dicit.
Impersonalis tamen hinc modus excipitur.

Hinc datur exemplum triplex tibi/ dico magistrū.

Discipulos mores placidos de iure docere.

¶ Modo ponit autor exemplum triplex. I. exēpli triplicis acti. de quo tra-
ctatum est in duabus regulis pꝛime dictis ⁊ dicit. Ego dico magistrum
docere de iure discipulos placidos mores. Quomodo autē regantur illi
tres accusatiui. declarat in sequentibus.

Infinitiui natura regit pꝛeuentem

Doctrinam capiens regitur vbi transitionis

Hocqꝛ gerundiuum tradendo dicit ibi clausum.

Cuius vbi regitur casus qui non variatur.

Dum per passiuū vocem volo dicta resolui

Aut illic positi regit hunc his propria verbi

¶ In his versus autor declarat ex qua natura regitur illi tres accusati-
ui de qbus tradidit exemplū illud. scz dico magistrum discipulos mores
placidos de iure docere. Et dicit qꝛ pꝛimus actiū scz magistrum regitur
ab illo infinito docere a parte ante ex vi infiniti. Postea dicit qꝛ capiens
id est actiū representās doctrinā capientē. videlꝫ discipulos regitur ab
illo infinito docere ex parte post ex vi transitionis. Deinde dicit qꝛ in ta-
li cōstructione includitur illud gerundiū tradendo sicut ante dictū est in
illa parte. Multotiens verbū ⁊c. Et ex vi illius gerundiꝝ tradēdo regitur

**De infiniti-
uius regē
tibꝫ actiū**

ille accusatiuus mores placidos. qui accusatiuus non variatur bñ sic conuerſalocutio de actiuo in paſſiuum. Dicit quoq; autor. Aut q; propia viſ verbi poſiti in cõſtructione illa regit hunc ſc; actiũ vltimũ. Et ſic nō ex pedit q; regatur ex vi gerundi.

de actiuis

Accusatiuus data per vim transitionis

Si vox conuertat actiua frequenter habebit.

¶ Dicit autor q; verba regentia poſt ſe accusatiui ex vi transitionis frequenter habentur actiua. ſi vox cõuertat. hoc eſt ſi habeat vocẽ actiua. videlicet ſi deſinet in o. Et hoc fit ppter aliqua deponentia. vt ſequor: et ſimilia. Tẽter dic et melius. q; oia verba actiua in o. vt lego ſcribo. Et actiua in oi. vt loquor ſequor. regunt poſt ſe actiũ ex vi transitionis. Si vox cõuertat. neſcio quid ſer. Unde ſequitur q; actiua ſunt duplicia ſc; in o. vt audio vt. notum eſt. Et actiua in oi. vt ſunt deponentia tranſitiua. que licet non ſunt actiua ſim vocem. tamen bene ſim ſignificationem.

de deutra
libus.

Verbo composito caſum quandoq; locabis.

Qu cū dat componens/ vt bis exire penates.

¶ Quasi dicat q; cõpoſita ex prepoſitionibus aliqui regunt accusatiuum aut ablatiuũ caſum ex vi prepoſitionis cõpoſite. vt viſ exire penates. Ille actiũ penates regitur ab illo verbo exire ex vi prepoſitionis cõpoſite. Cõponitur cū ex eo ſc; et extra correpto. Potest tamen cõponi ex ex et eo ſc; et regere poſt ſe ablatiuum. vt in cõpo. Semen erit humo. Et in virgilio. Nec me ſeruiſſio exire licebat.

de impſo
nalibus

Penitet et tedet miſeret piget et pudet/ iſſa

Accusatiuos ſibi iungunt et genitiuos

Natura primum ſed transitione ſecundum

¶ Autor dicit q; verba in iſſa poſita intransitiue cõſtruitur cū actõ a parte atẽ ex natura ſue impſonalitatis ſiue ex natura actus receptibilis per modũ vt in quẽ et a parte poſt cõſtruitur cū gẽo ex natura tranſitionis ſiue ex natura effectus cauſe efficientis. vt me penitet peccator.

Accuſanſq; modo damnanſq; locatur eodem.

¶ Quasi dicat q; verba pertinetia ad accuſandũ. vt accuſo et inculpo. ad damna. vt damno cõdemno. cõſtruitur cū accuſatiuo et genitiuo. vt accuſo te leſe maieſtatis. et cõdemno petrũ pene capitis.

Verbaq; ſumpta foris et hĩ bonus ardet amorẽ.

¶ Autor dicit q; verba ſumpta foris. ſ. capta extra. ppiã ſignificacõem p ſignificacõẽ verbi actiui regit poſt ſe actiũ. vt bonus homo ardet amorẽ xpi. ſ. ardenter amat xpm. Et elũ pluit manna. ſ. eniſtit manna.

Que ſine perſona ſunt/ atq; gerundia iungis

Si tamen a verbo quod tranſcat illa creabis

Mathæum legitur/ pſalmos erat ante legendum

Autor dicit q̄ verba sine p̄sona. l̄mp̄sonalia. necnō gerūdia & sup̄ina veniētia a verbo qđ trāseat. i. a verbo regēte actiū post se. cōstruit cū actō a parte post. vt a me legīt mattheū. & ante erit legendū psalmos.

Postulo posco peto doceo rogo flagito celo

Exuo cum vestit monet induo calceo cingo

Accusatiuos geminos hec verba requirunt

Hunc dant passiuā quē verba volunt ibi clausā,

Aut quem vis verbi sibi postulat associari.

Dicit q̄ verba in littera posita requirūt duos actōs. vt postulo te veni am. p̄terea dicit q̄ passiuā dictōr̄ verbor̄ regūt post se vnū de duob⁹ dictis actis. illū scz quē regūt verba ibi clausa. i. gerūdia i dictis x̄bis in clausa. siue illū quē p̄p̄ia ris x̄bi. i. p̄p̄ia s̄ḡtio x̄bi postulat sibi associari

Omnatus verbum spaciū moxq; gubernant.

Accusatiuos vocum que talia signant

Te vesti tunicam perges iam milia septem.

Dicit q̄ verba p̄tinentia ad ornatū. vt vestio ad spaciū. vt vadoz pgo ad morā vt sto & maneo. gubernār. i. regūt actōs vocū. hoc est dictionū que si gnār. i. significāt talia p̄dicta. videlz ornatū spaciū morā. vt p̄s in his etz. plis. Vesti te tunicā. tu pges milia septē. ego steti tecū duos mēses. **E**z runt amē sciēdū q̄ in his orab⁹ p̄structōib⁹ subintelligit ista p̄positio per

Sepe regente caret vite modus/idq; probato

Vit bone viue deum: sic viuīs secula cuncta.

Hic autor dicit q̄ actiūs rēp̄sentans modū viuēdi sepe caret dictionē re gente. i. ponitur absolute. vt patet in exemplis autois.

His obliuiscor iunges: meminiqu; recordor.

Quasi dicat q̄ verba p̄tinentia ad memoriā possunt cōstrui cū actō ca su. vt ego recordor lectionē. Sup̄ isto passu nota q̄ verba p̄dicta possunt cōstrui cū grō cū actō & cū abtō. sed aliter & aliter. i. hā si cōstruantur cū grō vel abtō pars rei denotat. vt recordor lectionis vel lectōe. Et est sensus memorie habeo partē lectionis & nō totā lectionē. Si vero cōstruant cō actō. tūc denotant totū. vt recordor lectionē. i. scō totā lectiōem. **E**nde grecin⁹. Si diuersifices rem rei q; recordor. Tunc rei cū pars tantū modo scita recordor. Tuncq; recordor eam cū p̄fecte scio totam.

His iungas iuuat atq; decet delectat opozet.

Sententia est q̄ verba in littera posita cōstruuntur cū accusatiuo. vt me delectat legere.

Op̄ sibi quartum solet heu coniungere casum.

Dicit q̄ iste due dictiones o & heu solent regere accusatiuum. vt o pe trū yirū iustit̄e prudentie. heu me infelicem. i. dico.

Verba te
gentia du
os actōs.

Quarta.
Quinta.

Sexta

De prepo
sitōib⁹ re
gētib⁹ ac
culatiuū.

Adde per & similes: per vicos itur ad vrbes

¶ Quasi dicat q̄ ista prepositio per & alie volūt actō casus deferre pos
nit exemplū in ista. ¶ Per vicos itur ad vrbes. Et sunt triginta. vt patet per
donatū ibi. Ad patre apud villā ante edes rē. Et dicant pueri totū illū
passum cū suo vulgari. qm̄ perutile multū est illas ppositiones scire.

Inq; notans contra quarto solet esse beata.

¶ Dicit q̄ ista prepositio in quando ponitur pro contra. seruit actō. vt va
do in hostes. l. contra hostes.

Huncq; gerundiuis casum veteres posuere.

Ut supponentem quod multorum tenet vsus.

¶ Dicit q̄ gerundiua ante se construuntur cū accusatiuo casu. & hoc fin
antiquos. vt In conuertendo populos in vñs. hoc etiam tenet vsus anti
quor & modernorū nōnullorū.

Sepe regente loci nomen caret/ vt babylonem

Rus domum vel militiam rex vadit huminq;

Nomina que villis sunt appropriata loco be

Qui minor est/seruant hanc no:mam/sunt & eisde

Rus ac militia domus ac humus associanda.

¶ Dicit autor q̄ nota localia sepe aduerbialiter ponuntur in actō casu. vt
rex vadit babilonē. ¶ Postea declarat istā regulā dicēs q̄ nota que sunt ap
propriata villis & ciuitatibus. vt dononia. & que sunt appropriata loco qui
minor est. castris puta burgis seruant nomā predictā. ¶ Et ista quatuor
rus. domus. humus. & militia. sunt associata predictis.

A De regimine ablatiu.

Blatiuorum regimen subiungitur istis.

¶ Expedito de regimine accusatiui. regimē ablatiuorū subiūgit. Et cau
sa ordinis est. q̄ ablatiuus est casus vltimus innētus a romanis modo re
gimīna ordinantur fm̄ ordinem sex casuum.

Tres notat esse gradus qui cōparat inde notabit

Multimodum regimen qui rem discernit aperte.

Dictor est auro/sapiens salomone sybilla

Per magis expone regimenq; videbis aperte

Est auro diues regina magis salomone.

¶ Dicit autor: ponit regulā de regimine ablatiu. Et dicit sic. Ille q̄ cōpa
rat. l. cōparationē facit notat gradus cōparatiōis esse tres. scz positiuū cō
paratiuū & suplatiuū. Et inde q̄ discernit aperte rem videbit multimodū
regimē ipsius scz ablatiu. Itā in cōstructōe attendit regimen positiui cō
paratiui & suplatiu. Deinde ponit exemplū de cōparatiuo dicēs. Dicit or

Cōparati
uus regit
ablatiuū.

est auro rē. Et hoc exemplū potes exponere per magis aduerbiū. et etus
positiui. Unde dicit. per magis expone. Q. d. expone dictā cōstructionē
nem p magis. et postea videbis regimen aperte. et hoc exponitur ab auto
re. Est auro diues regina magis salomone. Ecce iste ablatiuus salomone
regitur ex vi cōparatiui. et iste ablatiuus auro ex vi positiui.

Est ablatiuus demonstrans quantus habetur

Excessus/regit hunc excessum dictio signans

Hoc lignum digitis excedit quattuor illud

¶ Hic ponit alia regulā dicēs q ablatiū denotās quantitātē excessus re
gitur a dictione denotāte quantitātē ex natura quantitatis excessus. Et
ponit exēplū tam de noie q de verbo qd de se patet.

Remq notans fieri regit id quo res ea fiet

Orator verbis vincit/bic bellicus acinis.

¶ Dicit q dictio denotans aliquid fieri regit illud quo aliquid fit ex na
tura cause formalis siue instrumentalis in ablatiū casu. vt patet.

Mobile mensuram designans addere debes.

Longum sex pedibus lignum/latumq duobus

¶ Dicit q adiectiuū imponātia mensurā cōstruitur cū ablatiū casu. vt
patet in exemplo autōis ex natura mensure vel quantitatis.

Verbum materiam causam spacium preciumq.

Aut tempus signans ablatiuum regit horum.

Que predicta notant/vt frenum fabricat cre

Ista pudore tacet/stadiis sex distat ab h2be

Nocte morans tota/panem nūmis tribus emt.

¶ Dicit q dictio denotans materiā. vt fabrico eas. vel causam. vt sileo flo
res vel spacii. vt disto as. vel precii. vt emo emis. aut tēpus. vt moror con
struit a parte post cū ablatiū casibus imponātibz vel specificatibz supra
dicta. videlz materiā causam precii spacii vel mori.

Nomen eis iunge modum quod signat agendi

Accentu plura profetre solemus acuto.

¶ Dicit q dictio designans modū agendi regitur in ablatiū ex natura
cause formalis. vt solemus pferre plura accentu acuto.

Sep r potestatis nomen coniungitur istis

A rex hierusalem dei dono b salutem.

¶ Dicit q dictio significans proprietatem et potestatem. vt rex. dñs. dux
regunt ablatiuum ex natura effectus cause sufficientis. vt Eli. andreas.
vel alius cuius nomen supponitur ab A rex hierusalem dono dei. regitur
ex natura predicta.

b. regule
pulete.

Synecdochen iungas/ vt vultu virgo decoza.

¶ Dicit q̄ ablatūs interdū regit p̄ figurā que dī: *synecdoche*. vt p̄z.

Ornatum subdes indutus vestibus albis.

¶ Dicit q̄ dictio significās ornatū regit ablatū ex natura ornatus. siue ex natura cause materialis. vt *indutus vestibus albis*.

**De pul
cre regule
de toto et
subiecto**

Toti da partem/ subiecti proprietatem

Sed laudem iunge: vel vituperamen vtinqz.

Vir manibus validus/ vel virgo crinibus albis

Vir dextera fragili/ vel forma femina turpi.

¶ Dicit q̄ totū regit eius partē et subiectū p̄prietatē suā in ablatō ex natura declaratiōis essentie. Sed vtinqz. i. tā a parte q̄ a p̄prietate iūge de cationē importantē laudē vel vituperiū. q̄ nec totū posset regere partē simpliciter. nec subiectū p̄prietatē. nisi additione laudis vel vituperij. vt patet in exemplis. *Vir manibus validis. et virgo crinibus albis*. Similiter expone aliud metrum sine additione.

**De verbo
et adiecti
uo regen
tib⁹ abla
tiuum**

Mobile vel verbum designans proprietatem

Sextis construitur/ per quos ea significatur

Aut instrumentum vel cause nomina iunge

Cursu festinus/ fulget virtute modestus

Est velox pedibus/ blando sermone facetus

Viribus inuictus properat pede/ voce benignus

¶ In his versibus autor dicit q̄ nomen adiectiuium vel verbū designās aliquam p̄prietatem construitur sextis. i. ablatiuis. per quos ea p̄prietas significatur ex natura p̄prietatis. Postea subdit et dicit q̄ nomina instrumentorū vel cause etiam iunguntur predictis. Nam ipsa construuntur cū ablatiuis ex natura instrumenti vel cause.

Regz carere notans ablatiuium regit eius

Ut pena careat homo purus/ crimine viuat.

¶ Id est dictio denotans carentiā regit ablatū ex vi cause materialis.

Inter et est iuncta tibi dant pronomina quina.

Intererit nostra vestraqz mea qz tua qz.

Atqz sua/ noz mam refert seruabit eandem

¶ Dicit q̄ hoc verbū interest cōstruitur cū quinqz ablatiis pronomi possesiuorū. scz mea tua sua nostra et vestra. Textus est clarus. Deinde dicit q̄ refert eādem regulam seruabit. Unde Valerius. Mea nihil refert humi. ne aut sublime putrescam.

Plenus inops casum dant istum siue secundum.

Uini vel vino duo dolia plena videto.

Pauper egenus inops vino vel panis egebit.

Dicit q dictiones impositas plenitudinē. vt plenus ⁊ diues. ⁊ etiam pauperatē. vt paup inops ego cōstruitur cū ablatiuo siue genitiuo.

Dignus cum potioꝝ fungoꝝ belcoꝝ fruorꝝ vtoꝝ.

Et carco/iungo casui tantūmodo sexto.

Dicit q verba in littera posita cōstruuntur cum ablatiuo. Nota tñ q reperiuntur cū gto cōstructa. vt ego puto nō esse imitandum.

Hos casus de pre coram societq gubernant

Dicit q iste prepositōes de pre corā. ⁊ sociēseruūt abltō casui. Sociē dico ille que numerantur a donato ibi. A domo ab hoīe. abs quolibet cū exercitū ⁊. dicant pueri totū cum suo vulgari.

Cum super est pro de sexto decet hanc sociare.

Quasi dicat q ista prepositio sup qñ ponitur pro deseruit abltō. vt in virgilio. Multa sup priamo rogāns. i. de priamo

Iste datur casus passiuis a pzeunte.

Cernitur hic a me quoniam videboꝝ ab illo.

Dicit q iste casus scz abltūs datur passiuis cū ppositōe a vel ab ex natura actus illati ab altro. vt patet in exēplis. Cernitur hic a me ⁊.

Vel si susceptum quod signat siue recessum.

Sic a te disco liberos a teqꝝ recedo.

Dicit q ista verba pertinēt ad aliquid suscipere ab aliquo. vel ad recedere ab aliquo. regunt ablatiuum cum prepositione a vel ab. ex natura recepti siue separationis.

Sunt ablatiui plures rectore soluti

Discere discipuli debent doctore legente.

Dicit q plures sunt ablatiui qui aliquando ponunt absolute. vt in hoc exemplo. Discere discipuli debent doctore legente.

Atqꝝ loci nomen quandoqꝝ regente carebit

Roma militiā vel humo vel rure domoꝝ

Rex venit/atqꝝ means noꝝmam seruabit eandem.

Seruat idem verbum sine motu/dum societur

Nomen plurale vel cui sit regula terne.

Qui modo rure canit/bernone canit vel athenis.

Dicit auctor q nomē loci aliquñ ponitur aduerbialiter in abltō casu. vñ delictet qñ tangit cū verbo significāte motū de loco. vt venio ⁊ recedo. Ac etiā cū verbo significāte motū p locū. vt meo ⁊ trāseo. Itō dicit. Atqꝝ meās

casus pat
siuozum.

Ablatiu⁹
absolut⁹.

Deinde dicit q̄ eadē carētia seruatur. i. abletis aduerbialiter ponitur q̄ nomē loci tñ pluraliter declinat vt athene ⁊ venetie. vel nomē loci est ter-
tie declinatōis. vt auinio onis. q̄ iungitur cū verbo significante pmanen-
tia m. rputa venetijs scribo. similia hys exempla patent in textu.

Ad nomen positum sic sepe relatio fiet

Ut vado romam que menibus eminet altis.

¶ Dicit q̄ ad noīa localia sic postea sepe fit relatio. vt vado rhomam que
menibus eminet altis.

Queris si possit adiectiuum sociari.

Ut debet doctas bonus ire scholaris athenas

¶ Auto videtur respondere cuiusdā questionī ⁊ mouet eam dicens. Tu
queris si adiectiuū possit sociari noībus aduerbialiter positis. vt doctas
athenas. Et videtur affirmare vigore exempli.

Per quo qua vel vbi fit questio siue per vnde.

¶ Dicit q̄ questio. i. interrogatio fit de circumstantijs localibus. per hec
aduerbia scz quo qua vbi ⁊ vnde.

Huc pergo foras/huc illuc pergis eorq̄.

Hic intro iungas/hac illac pone meando

Hic illic istuc intus foris est ⁊ vbiq̄

Hinc illinc istinc remeans foris intus ⁊ inde.

¶ Hec sunt aduerbia querespondentur predictis quattuor interrogatōi-
bus. Sed illa que sunt in pīmo paragrapho ridentur ad quo ⁊ similia.
Illa de scō ad qua. Illa de tertio ad vbi. Illa de quarto ad vnde.

Participans quod in ens vel in ans fit dīcto p̄sens

Tus sus rus dat p̄teritum/rus dusq̄ futurum.

¶ Auto incipit determinare de regimine q̄ fit p̄ participia. Et pīmo
docet cognoscere participia p̄ eorū terminationes ⁊ tēpōra. Et dicit. Tu
dicito participans. i. participiū q̄ fit in ans vel in ens. vt amans legens.
esse p̄sens. i. p̄sentis tēpōis. Et illud q̄ fit in tus sus ⁊ in rus esse p̄-
teritū. i. p̄teriti tēpōis. vt amatus gausus amplexus. Et illud q̄ fit in
rus ⁊ dus. esse futuri tēpōis. vt amaturus ⁊ amandus.

Querit per actiua p̄sens in rusq̄ futura.

Que dedit actiuum dabit hec eadem tibi neutrum.

Sunt per passiua tibi cetera significanda.

¶ Dicit q̄ participia p̄sentis tēpōis ⁊ futuri in rus descendit a ver-
bis actiuis ⁊ neutris. Cetera vero in tus. sus. rus. ⁊ dus. descendit a ver-
bis passiuis. siue ab illis passiui vocem habentibus.

Deponens terna tibi dat/cōmune quaterna.

de iterō-
gatiuislo-
corum

de partici-
piis

Quod si dicat qd verbum deponens habet tria participia. vñ in anovel
in ens. 7 vñ in tus sus vel in rus 7 aliud in rus. Propterea dicit qd verbū
cōe habet quattuor. scz tria predicta 7 vñ in dus.

Lex tamen est talis qd que catuere supinis

Non possunt rectum per rus formare futurum.

Dicit qd verba que carent supinis non possunt formare participiū in
rus. Et ratio est. qd participia in rus formantur a supino.

In verbi genere que sit significatio quere.

Hinc tibi multimodū credas regimen relectandum

Postq̃ autor docuit cognoscere participia. nunc docet regimen eorū.
7 dicit in conclusionē qd quemcunq; casum regit verbum a parte post. eū
dem casum regit eius participium. ex eadem parte ex eadem natura. et
ex hoc patet multimodum regimen participiorū. Ideo clarius ponere
tur illa metra. Que iunges verbo iunges 7 participanti. Si generi verbi
sua significatio fiat. Consona 22.

Dum mutat regimen sit participans tibi nomen

Dum perdit tempus: dum comparat associamus.

Istis compositum dū simplex sit tibi verbum.

Dicit qd participiū quattuor modis transiit in nomē. Primo modo qñ
mutat regimen. Hoc est qñ regit aliū casum q̃ verbū a quo descendit. vt do
ctus grāmaticē. Secundo modo qñ p̃dit tempus. vt si dicatur homo honorā
dus. i. dignus honoris. Item qñ cōparatur. vt doctus doctior doctissim⁹.
Deinde qñ cōponitur cū dictione cū qua non cōponitur suū verbū. vt in
doctus. non em̃ inuenitur indoceo: indoceus.

Capitulum nonū. de constructione.

Et post predicta constructio iure locanda

Hoc est aliud capitulum in quo autor determinat de constructione. Et
primo se continuat cum precedentibus dicens. Constructio est ordinan
da iure post predicta.

In geminas partes constructio scinditur/illi

Transitio/debet intransitioq; subesse.

Dicit qd constructio diuiditur in transitivā. 7 in intransitivā.

Cum partes per quas constat constructio plena.

Signant diuersa/constructio transeat illa

Iudicium sit idem tanq̃ diuersa notanda

Sententia est qd illa cōstructio est transitiva qñ suppositū 7 appositum
habent diuersa significata. vt ego amo petrū. Deinde dicit qd idem iudic
iū est de constructionibus suppositū habentibus 7 appositū diuersum.
vt amo petrū. vel tanq̃ diuersum. vt ego amo me.

regulā de
regimine
participi
orum.

**Hanc in membra duo distinguere conuenit/etius
Sunt species/simplex que transit queq; retranslit.**

¶ Dicit q; constructio transitua diuidit in duo membra. scz in simplice transitua et in retranslitua. Simplex transitua fit p mū uerba. vt amo deū. Retranslitua fit p duo uerba. vt amo petrū vt ipse amet me.

Est intransitio tibi per predicta notanda.

¶ Dicit q; constructio intransitiua est illa cuius suppositū et appositum pertinent ad idem. vt homo est animal.

Per binas species hanc distingues/quia simplex

Hanc intransitio pariterq; recipit/oca seindunt.

¶ Hanc diuidit constructiōem intransitiuam dicens q; constructio intransitiua diuiditur in simplicem transitua. Et hoc est quando suppositum et appositum pertinent ad idem. vt marcus orat Ciceronem. Et in reciprocam. et est reciproca quando eadem persona ostenditur agi et pati. et reuertitur in idem. vt patet in exemplis inferius positis.

Ecce per exempla tibi res est notificanda.

Hic socium superat vel marcum tullius orat.

¶ Retransitiua.

Ero rat matrem Cicero q; diligit ipsum

Se regit hic/ego me tu te/nos diligimus nos

Isti se sociant vos autem diligitis vos

Actus transitio personarumq; notentur.

¶ Quasi dicat q; duplex est constructio. scz actiua et psonariū. Constructio transitua actiua est duplex. Aliqñ fit p actum uehementis transitus. vt per uerba transitua et alia. Et aliqñ p actum nō uehementis transitus. scz per uerba neutralia. Itē constructio transitua psonariū aliqñ fit p rectū et obliq; quū. vt cappa petri. Aliqñ p duos obliq; uos. vt cappa iohannis. Construe Transitio actus et psonariū notetur. q; utraq; reperitur. uel sic. Constructio transitua actus notatur p predicta et psonariū p sequentia.

Quando non transit actus nec passio cuiq;.

Inferitur nunq; transit constructio plena.

Filius alpheī iacobiq; maria quiescunt.

¶ Dicit q; illa constructio in q; nō ostenditur actus transire et passio inferri ab una psona in alia nō est plene transitua. sed potius intransitiua. Et pbatur exēplo. Filius alpheī iacobiq; maria quiescunt. Hic nō ostendit actio transire nec passio inferri ab una psona in alia. ideo nō est plene transitua. Notz tñ q; cū dicimus filius alpheī et maria iacobī fit constructio psonarum.

¶ Septem regule de modo construendi.

Construe sic casum si sit prepone vocautem.
Postq̃ autor diuissit structuram ipsius membra declarauit. Nam
docet ordinare dictiones in constructione. et dicit. Tu construe sic. i. vt
sequitur. Et prepone casum vocantē. i. uocatiuū si sit. Quasi dicat q̃ in cō
structione tu debes incipere a uocatiuo si sit positus in constructione.

Hor rectum pones/hinc personale locabis.

Uerbum/quod primo statues si cetera desint

Dicit q̃ post r̃m tu pones mor. i. incōtinēti rectum. i. n̄m. De hinc. i.
postea tu locabis psonale uerbū qđ primo statues. i. qđ p̄ncipale dices
si cetera desint. i. si n̄h̄l aliud sit qđ poni debeat in constructione.

Tertius hinc casus/et quartus sepe sequuntur.

Dicit q̃ post uerbū primo positū sepe locat dñs et actūs. vt in hoc exē
plo. O petre auxiliare mihi. O petre defende me.

Aut uerbo subdes aduerbia/subde secundum

Casum rectori/debet hor prepositiua

Quarto preiungi/bel sexto qucm regit ipsa.

Dicit autor q̃ aduerbia debēt immediate poni post uerbū suū. Sed no
ta q̃ aliqua sunt que debēt preponi. ut puta negatiua interrogatiua relati
ua dubitatiua et quedā alia. De iis dicit. Subde scōm casū rectori. Q. d.
q̃ scōs casus oīz immediate poni post illā dictionē a qua regit. Postea di
cit. Hor prepositiua. Q. d. q̃ prepositio debet preponi ino casuali.

Septē sunt impedimenta cōstructionis.

Infinitiuum persone siue quibusdam

Des adiectiuis/vt sūt habilis piger aptus

Hanc olim pulcrā ueteres posuere figuram.

Dicit q̃ uerbis psonalibus motū seu inclinacōem animi significātib⁹
dare debes uerbū infinitiui. vt uolo scribere. Similiter et quibūcūq̃ adiecti
uis. vt sunt habilis piger aptus. et similia. Propterea dicit q̃ ueteres olim
dixere hanc figurā pulcrā. i. hunc modū loquendi pulcrū. vt habilis cura
rere. i. ad currendū. ego sum aptus scribere. i. ad scribendū.

Uerbaq̃ sunt debet iubet audet uultq̃ potestq̃

Possit et tentat dignatur sicq̃ monetq̃

Incipit et tedet piget et pudet atq̃ meretur

Et properat gaudet delectat penitet uiget

Et parat et discit decet solet et licet adde

Que predicta notant et que contraria signant.

Cūcūq̃ connumerat aliqua ex uerbis que cū infinitiui cōstruitur a parte

de modo
cōstruēdi

Prīmū i
pedimen
tum.

post. ut ex ipso. similibus et eorum contrariis possumus alia cognoscere.

Addere multa potes quarto casu preiungente

¶ Dicitur quod multa verba possunt addi predictis. que quidem ante se esse actus construuntur. ut penitet. oportet. redet etc. postea construuntur post se cum infinitivo. ut me penitet male fecisse. Nota tamen quod non omnia verba predicta possunt habere ante se accusatiui. sed bene infinitiui.

Secundū. Que iunges verbo iunges et participant.

Si generi verbi sua significatio fiet.

Consona/debetur ipsi constructio verbi.

¶ Dicitur quod illa verba que postponunt verbo. postponunt etiam principio verbi cum ipsum principium retineat tale significatio verbi. Et hoc dicitur propter participia verborum communia in ans vel in ens. in rus et in dus desinentia. Nam in illis verbis casibus postponat actus et ablativus. tamen eorum principia in ans vel in ens et in rus desinentibus non postponi nisi actus. quia talia principia tamen actus retinent significationem. Participia vero descendentes in dus non postponi nisi ablativus. quia passivi retinent significationem. Sed principia in rus vel in rus desinentibus postponi actus et ablativus. quia utraque retinet significationem.

Sed personale supponens rectus habebit

¶ Notatius supponens participialis debet esse consimilis verbo personali in persona et numero.

Certium Aut ablativi preiungunt rectore soluti.

Aut postponuntur/sed vix interseris illos.

¶ Dicitur quod ablativi participiorum absolute positi aut precedunt verbum in constructione aut non. Si precedunt tunc verbum postponitur. ut in hoc exemplo. magistro legente scholares discunt. si postponuntur tunc verbum precedat. ut in hoc exemplo. Ego disputo paulo assistente. Sed vix interseris illos id est in medio constructionis ponis illos.

Quartū. Appellans verbum substantivumque/vel horum

Vim retinens/post se rectum quandoque locabunt.

¶ Dicitur autem quod verbum appellans. id est vocans. ut vocor. et verbum substantivum. ut sum. locabunt post se rectum. in nominativum. et verbum retinens vim predictorum. ut fio bonus.

Et substantivi data significatio verbi.

Passivus sepe solet hec constructio tradi.

¶ Dicitur quod significatio et constructio verbi substantivi. sepe datur verbis passivis. et ego efficio. rome papa.

Quintū. Quis qualis quantus cuius cuias quotus et quot.

Missa relative penitus. preponere debent

Oblíquos verbo preiunges missa cogando.

Hanc sua iungendi retinent aduerbia for̃mā.

Dicit q̃ nota in lra posita ⁊ similia relatiue ⁊ interrogatiue posita debent preponere obliuus casus a verbo a quo regitur. vt quē vides ego dī ligo quē diligis tu. Deinde dicit q̃ aduerbia ab ipsīs deriuata eodē modo debent in cōstructione ordinari. vt qualiter est tibi.

Quis nomen proprium ⁊ que substantia querit.

Si proprium noui debet substantia queri

Qua nota proprio tantum de nomine quero.

Dicit q̃ hoc nomē q̃s pōt querere de pprio nōle ⁊ de substantia. ⁊ hoc declarat dicens. Si ego noui ppriū nomē debeo querere de substantia. vt q̃s est petrus. tūc rīdeat iste vel ille. Et si noui substantiā tūc interrogatio fit de pprio nōle. vt si dicat q̃s est iste. tūc rīdeatur petrus vel iohannes.

Communi per quis etiam de nomine queris.

Quis bonus est aratro bos / q̃s nat in equore piscis

Etia dicit q̃ p quis interrogat de nōle cōl. i. p nomē cōe ad lpm rīdeatur. vt q̃s bonus est aratro. tūc rīdeatur bos. quis nat in equore. piscis.

Quelituua patres optant reddi sibi casus.

Dicit q̃ quelituua. i. interrogatiua nota optāt pares. i. similes casus red dī sibi. q. d. q̃ p quē cūq̃ casū fit interrogatio p eadē fieri debet responsio.

Cum quia dum donec quoniam similes prebunt

Pamq̃ relatiui ius implicitum tenuere.

Iste dictiones cum quia dum donec ⁊ similes debent preponi verbum quando habent vim relatiui.

Cumq̃ relatiuis de iure vīam paret / horum

Precedens / decet obliquos quandoq̃ preire.

Cum notat hoc rectus aut obliquos notat illud

Isti subueniat sua mater vel pater eius.

Quasi dicat q̃ antecedēs relatiuon parat vīā ipsīs relatiuis. decet q̃n q̃s obliquos casus preire. i. precedere verbis. cū p q̃n rectus notat hoc. i. suppositus est p vno. ⁊ obliquus p alio. Ponitur exemplū in lra. Isti subueniat sua mater. vel pater eius. Et nota q̃ assignādo tales cōstructiones mutatur relatiuū in antecedens. vbi dicitur mater sua vel pater eius dicitur mater ⁊ pater illius. ⁊ vbi dicitur isti. dicat sibi vel ei.

Verbum multotiens substantiuum petis extra

Iste versus solet exponi duplici. vno mō sic Tu multoties extra astru cione petis xba substantiuū. i. q̃ xba substantiuū sece e subrelligit. vt i psal terio. Intellect⁹ bon⁹ oib⁹ faciētib⁹ eā. subrelligit est. Alio mō exponit sic. Verba multoties petis substantiuū nomē extra astru cōdes. i. q̃ substantiū nō nomē sepe subrelligit. vt Virgilius in p̃mo sic dicit. subrelligit libro.

Sextum

Septimū.

Mobilis & fixi naturam nosse decebit.

Est adiectiuum vocis vel significati.

¶ Hic autem incipit docere quod adiectiuum & substantiuum inuicem conueniunt. Et primo dicit quod nos decebit nosse. scilicet noscere naturam mobilis. scilicet adiectiuum. & fixi. scilicet substantiuum. Deinde dicit quod duplex est adiectiuum. scilicet voce & significato. Adiectiuum voce est duplex. scilicet voce tantum. ut ille illa illud. & voce & significato. ut albus alba albi. Sic adiectiuum significato est duplex. scilicet significatione tantum. ut dominus. & magister. & significato & voce. ut niger nigra nigri.

Solius est generis adiectiuum: variatq;

Cum numero casum/velut hic venit una sororum

Est inter fratres bonus aut de fratribus unus

¶ Dicit quod inuenit adiectiuum in solo genere concordari cum substantiuo. & discordari in numero & in casu. ut hic. una sororum. unus de fratribus. Nec est intelligendum nisi de adiectiuis de quibus explicatur. & in similibus. que si supplicatur substantiuis ut decet. non discordabunt in aliquo.

Cum diuersorum verbum rectis numerorum

Interponatur/vtrilibet equipatur.

Sermones summi patris est meditatio iusti.

¶ Dicit quod si verbum ponatur in medio duorum nominum diuersorum numero non potest vtrilibet conformari. ut sermones summi patris est meditatio iusti. possumus enim dicere est & sunt. sed diuersis respectibus. nam quoniam dicimus? est tunc ille noster meditatio supponit verbo & sermones apponit. quoniam autem dicimus? sunt. tunc ille noster sermones supponit. & meditatio apponit.

Quando relatiuum generum casus variorum

Inter se claudunt/qui rem spectant ad eandem

Per genus hoc poterit vtrilibet assimilari

Est pia stirps iesse quem christum credimus esse

¶ Dicit quod quoniam casus diuersorum generum claudunt inter se relatiui. quicquid casus spectat ad eandem rem. tunc hoc. scilicet relatiui poterit assimilari vtrilibet casui. per genus. scilicet poterit in genere concordari cum vtroque. & ponit exemplum. Est pia stirps iesse quem christum credimus esse. possumus dicere quem & quod.

Sic adiectiuum reperimus sepe locatum.

Est coluber factus vel facta mystica virga

¶ Dicit quod sepe reperimus sic locatum adiectiuum. scilicet quod concordet cum primo substantiuo vel cum secundo. ut est coluber factus vel facta mystica virga. scilicet sacrata.

¶ Ponere super eam duo non debes sine causa

¶ Quasi dicat quod iste due constructiones ultimo dicte non debent resisti. nisi causa regente. quod cadunt sub grammatice prohibitioni.

Impedi-
meta con-
gruitatis
contra sup-
positum &
appositum.
Contra re-
latiuum et
antecedens.

contra ad-
iectiuum et
substanti-
uum.

**Occurretq; tibi quandoq; relatio simplex
femina que clausit vite portam referauit.**

¶ Dicit q; aliquā relatio simplex occurrit tibi in cōstructione. Et est relatio simplex qñ antecedēs supponit vnū. ⁊ relatiuū refert aliud. vt pñ in exēplo autois. femina que clausit vite portā referauit. li femina supponit p virgine maria. ⁊ li que p eua. Et vocat simplex relatio. q; relatiuū refert simpliciter ad speciem ⁊ nō ad ipsam rem indiuiduā p vocē representatam.

Ad partem vocis de iure relatio fiet

Extra tamen sepe queres/ ad quod referatur

Rex est carnoti patrie que preualet omni.

¶ Dicit q; relatio fit sepe ad partem vocis ⁊ nō ad totū. ⁊ tñ tu sepe petis. extra. i. subintelligis ad qd relatiuū refertur. vt rex est carnoti patrie. que preualet omni. Deberet enī sic ordinari constructio. Rex est in ciuitate carnoti. que ciuitas preualet omni patrie.

Sepe relatiuo cōformari reperitur

Precedens illi: qui presidet immediate

Sermonem quem vos audistis verus habetur

Usu communi tamen hoc non debet haberi

¶ Dicit q; antecedens sepe reperitur cōsumgri relatiuo ⁊ disconueniens cū verbo vel adiectiue. vt sermonem quem vos audistis verus habet. Tamen non debet vitari.

Inuenies iunctum possessiue genitiuum.

Ut mea defuncte da molliter ossa cubare

¶ Dicit q; tu inuenies genitiuū nois iunctum possessiue pnomini sub disconuenientia trium. vt o iupiter da ossa mea defuncte cubare molliter pro ossa meo defuncte amasse.

Sepe relatiuum pro parte refertur ad ipsum

Ut mea scripta legis q; sum submotus ad histrum.

¶ Dicit q; relatiuū sepe refertur ad possessiue p elus pmissiue in ipso intellectu. Q. d. qñq; relatiuū refert ad gñū intellectū in possessiue. vt tu legis scripta mea. i. mei qui me submotus. i. sublatu ad histrū suū.

Donis ob id solum precedens sepe quod inde

Certa relatio fiet/ tua virga tuus baculusq;

Ipsa mihi vere prebent solatia vite.

¶ Dicit q; antecedens aliquando ponitur ob id solum. id est absolute quod sequens relatio habet locum. vt virga tua. ⁊ baculus tuus ipsa me consolata sunt. que apud doctos non est impedimentalis. sed congrua p regulam indifferentē.

contra te
gulam ge
neralem.

Relatiuū
ad antece
dens sub
intellectū

Viciū in
casu

contra de
mōstrati
uum ⁊ de
mōstratū
Cōtru re
latiū et
ātedēs.

Cōtra re
latiū et
añs viciū
in genere

Idēbitiū

Ad verbum sepe vel adiectiua relatum.

Inuenies/fugis aut piget es mihi quod pcul absit
¶ Dicit q̄ relatiuū substantiē. scz quod ad aliud simile sepius refertur ad verbum. vel ad nomen adiectiui. vt tu fugis aut es piget quod absit mihi. resoluitur quod. i. que res.

**vbi relati
uū ⁊ añs
nō suppo
nēs p eo
dē in nu
mero.**

Pro sola voce supponit sepe relatum

Quamuis precedens supponat significando.

Dat deus aureolam quod nomē habetur ab auro.

¶ Dicit q̄ relatiuum sepe supponit pro sola voce quā antecedens supponat significando. vt deus dat aureolam. quod nomen habetur. i. deriuatur ab auro. si quod supponatur pro sola voce. licet referatur ad significandum sui antecedentis. videlicet aureolam.

Idēbitiū

Estq̄ relatiuis precedens materialis

Nomen equiria/sic nobis placet videre.

¶ Tutor dicit q̄ antecedens aliqui stat materialiter. ⁊ relatiuū stat significatiue. vt equiria est nomen nobis placet illa videre. Equiria ponitur materialiter ⁊ illa significatiue. ⁊ est equiria ludus equorum.

Idēbitiū

Sepe relatiuum permutat significatum

Sunt domini que nos fecere manus crucifixe.

¶ Quasi dicat q̄ antecedens sepe significat vñ. ⁊ relatiuum representat aliud. vt manus dñi que nos fecere sunt crucifixe. si manus sunt man⁹ carnales. ⁊ si que representat spirituales.

**bitium in
numero**

Et numerum mutat/hominem diuina potestas

Plasmat/eosq̄ marein factoꝝ creat ⁊ mulierem

¶ Dicit q̄ relatiuū aliqui discordat ab antecedēte in numero. vt diuina potestas plasmat. i. format hoīem. ⁊ creat eos marem ⁊ mulierē. si hoīem est numeri singularis. ⁊ sui relatiuū scz eos est numeri pluralis.

**Anteces
dēs ad in
tellectum**

Inuenies positum sine precedente relatum.

Ipsa petenda mihi iuno de pellice dixit.

¶ Dicit q̄ relatiuum aliqui inuenitur positū sine antecedente. vt in Ouidio. Ipsa petenda mihi. i. iuno tanq̄ indignata da pellice loquebatur. Et nota q̄ ipsa non ponitur proprie sed expresse relatiue. Nam habet antecedens inclusum in animo loquentis. Hoc fit causa maioris discretiōis. dicatur ideo q̄ ponitur discretiue.

**contra re
gulā loꝝ
calem.**

Indiffinitē precedens siue relatum.

Sepe locans nullum designans inde locatum.

Cuncta timent hominem quia presidet ille creatis.

¶ Dicit q̄ antecedens ⁊ relatiuū aliqui ponitur indiffinitē. ita q̄ nūc cō

tum seu determinati significant. ut in hoc exemplo. *Et cetera timent hominem.* quod praesidet ille creatis. si hominem est antecedens. et per nullo certo hominem supponit. immo per omnibus indiffinitis seu indeterminatis. et si ille est relatiuum quod eodem modo refertur ad illud antecedens hominem.

Et personalem permutat proprietatem

Ut domino benedic aqua que celos superextat

Sed non est talis imitanda relatio nobis.

¶ Auditor dicit quod relatiuum aliquod discordat a suo antecedente in persona. ut deus benedico aqua que superextat celos. si aqua cum sit vocatiuus casus et scilicet personae. et lique tertiae personae cum supponat verbo tertiae personae. scilicet superextat. Unde inde dicit quod talis relatio non est imitanda.

¶ Non des ad vocem quandoque relata sed ad rem

¶ Nominis est bona gens deus est protector eorum.

¶ Dicit quod relatiuum aliquod discordat a suo antecedente in genere et in numero. ut bona est gens deus est protector eorum. si gens est numeri singularis et feminini generis. eorum generis masculini et numeri pluralis. In talibus autem relationibus relatiuum refertur ad significationem antecedentis. et non ad vocem. Nam si gens importat homines. et cum sit nomen collectivum importat pluralitatem.

¶ Adiectiva modo ponit reperimus eodem.

¶ Pars hominum validi turres et menia scandunt

¶ Quasi dicat quod etiam adiectiva reperiuntur discordari a suis substantiis. ut pars hominum validi. nec ad rem neque ad significatum ut pars hominum validi. si pars est generis feminini et numeri singularis. et si validi est generis masculini et numeri pluralis. et est ibi antithesis generis et numerorum.

Sunt adiectivi plurales distribuenti

¶ Huic etiam verbum reperis plurale locatum.

¶ Utraque formose me iudice sunt venerande

Sed non est talis constructio congrua nobis

¶ Dicit quod adiectiva pluralis numeri sunt. aliquod addita distribuenti. et non minime distributiuo. Et ponit exemplum. Utraque et. si utraque est numeri singularis. et si formose pluralis. Item utraque est numeri singularis. et sunt pluralis. Et est ibi antithesis numerorum. Ideo dicit quod talis constructio non est congrua nobis.

¶ Impersonalis fit demonstratio sepe

¶ Sal monstrans dicit te misit aquis heliseus.

¶ Ad evidentiam istorum metrorum. sciendum est quod duplex est demonstratio scilicet personalis et impersonalis. personalis est quando id quod demonstratur est illud de quo loquimur. et sic liber est petri. Impersonalis est quando demonstramus nisi

discordant
entia in p
sona.

ad antece
dens subi
tellectum

Utrum ad
iectiuorum.

e intelligimus aliud. ut si dicitur hec herba nascitur in orto meo. **H**o em
intelligim? de herba que demonstrat. sed de simili. Dicit igitur autor: q im
personalis demonstratio sepe fit. ut przin exeplo. Sal demonsttrans dicit rē.
Ho em intelligit. de illo sale qd tu demonstras sed de cōsimili.

Equivalens geminis harum si iungitur vni.

Dictio pro reliqua tantūmodo debet haberi

Sic visu cecum visa dic esse carentem.

Adicit q si una dictio equivalens geminis. i. habēs significata duarum
ut cedo. i. locū do. igitur vni harū scz dictarū. illa dictio debet tñ poni p
reliqua. i. p altera spari. ut si dicat cedo locū. si cedo non valet plus q do
hēc etiā patent in exeplo autoris. Sic visu cecū rē. si cecū nil valet plus
q carentē. q cecū p se significat visu carentem.

Quando negatiuum verbo constructio iungit

Obliquū per non exponere conuenit illum

Aut simul exponi debet constructio tota.

Adicit autor: qñ casus obliquus noīs negatiui iungitur verbo. Tunc in
cōstruendo debemus exponere dictū negatiui p nō reputa si dicā. **N**ul
lū habeo crimen. debemus sic exponere. i. nō vllā crimen. r assignare sic.
Ego. hoc est suppositū. nō habeo vllū crimen. r hoc est appositū. aut tota
cōstructio debet simul exponi. i. p passiuū cōueri. vel p aliam cōstructio
nem equipollentē sic. **N**ullū crimen habetur a me.

Fiet a symbasina sine recto clausula plena

Ne tedet vñli/placet illa iura tueri.

Ad uicqz determinat de cōstructione in qua ponit rectus. **N**unc autēz
determinat de illa que fit sine recto. **U**nde cōstructionū alia fit cū rectis.
ut sum inartinus. r ista d: symbasina a sin qd est cū r basis fundamētum
quasi cū fundamēto. alia fit sine recto. ut me tedet vñli. r illa d: a symbas
ina ab a qd est sine r basis fundamētum. quasi sine fundamēto. **A**lia fit
cū rectis r obliquis. ut ego lego vñgillū. r illa d: parasymbasina a para
qd est iuxta rē. **D**icit ergo autor. **F**iet a symbasina. i. clausula sine cōstru
ctio plena. i. pfecta. sine recto. ut me tedet vñli. placet illi iura tueri.

Questio fit: si fiat in his constructio duplex

Huic placet esse pobo/nobis placet esse peritos

Adicit autor: mouet vnā questionē quā nō preterea soluit. quisane pfermā
ti solutio parebit. **D**icit igitur sic. **Q**uestio. i. interrogatio fit a scolaribus
si duplex cōstructio fiat in his modis loquendi. **H**uic placet esse pbo no
bis placet esse peritos. **Q**uasi dicat q si queritur si eodem modo an duo
bus cōstruantur siue considerentur. predicte due cōstructiones. scz huic pla
cet rē. **E**t sane intellegens rñdere debet soluēdo questionē q duplex cō
structio fit in predictis. **N**am cū d: huic placet esse pbo. si placet esse est
vna dictio qd saluat natura illius infinitiui esse qd habz copulare simile

De infiniti
uo esse for
mat que
fito.

casus. precessit enim datiuus virtute scđi cōponentis scz esse qđ habz copu-
lar e similit casum precedēti. Et si aut dī nobis placet esse petitos. li placet
esse est duplex dictio ⁊ vtracqz fuit natura suā. nā placet hz ante se datiuū
scz nobis. ⁊ post se infinitiuū. scz esse. Quod qđem infinitiuū hz actm sub
intellectū. scz nos. ⁊ post se similit casum. scz petitos.

Iungere consimiles debet coniunctio casus

Quā nisi preter q̄ retinent talem sibi formam.

¶ Dicit q̄ coniunctio copulatiua vel eius rīm retinens debet copulare
similes casus. vt amo te ⁊ illum. ⁊ preterea dicit q̄ iste dictiones q̄ aduer-
biū nisi preter q̄ exceptiue cōiunctōes eodē modo cōsiderātur. verbi grā.
Malo bonū q̄ malū. Dēs nisi petrus legūt. Dēs diligo preter q̄ rīcinos
Tā aliqui dicit q̄ cōiunctio copulatiua pōt copulare dissimiles casus tri-
bus modis. Primo modo. vt si dicā. Ista domus est mea vel petri. Item
pleniū gratia ⁊ veritatis. Deinde in dictionibus aduerbialiter positis. vt
ianue ⁊ pīssis. Sed huic opīnioni de facili potest responderi.

Actiuum siue pati signate gerundia poscunt

Atqz supina/ per hoc datur his constructio duplex.

Si tamen a verbis veniant signantibus actum

Hec delectatur in spectando quasi pulcra.

¶ Dicit q̄ gerundia veniētia a verbis significantibus actū siue pati. vt ab
actiuis ⁊ neutris trāsitiuis ⁊ etiā supina significare pōt actionē siue passi-
onē. ⁊ p hoc pōt h̄e duplicē cōstructionē. s. actiua ⁊ passiuā. Et ponit exē-
plū in lra vbi dicit. Hec delectat ⁊c. ⁊ potest exponi in spectando illos. vel
in spectando ab illis. Eodē modo dicendū est de supinis.

Deqz gerundiū que sum gerit/ esse videtur

Questio/ si triplex illis constructio detur.

Prelbyter essendi clausa bis clerice radi

Militis essendi causa p̄ceoz arma parari

Essendi regem causa me posco iuuari

¶ Hic mouet questionē de gerundijs hui⁹ verbi sum es est. videlz si pos-
sunt in constructione tripliciter ordinari. aut cū re cto. vt dicendo. His rā-
di causa essendi prelbyter. aut cum grō. vt dicendo. P̄ceoz arma parari
causa essendi militis. aut cū actō. vt posco me iuuari causa essendi regem
Super hoc licet varie sint opīniones teneamus vltimā constructionē scz
de accusatiuo. vt posco me iuuari causa essendi regem. Nam illud gerun-
dium essendi cum sit verbi personalis. vult ante se accusatiuū. ⁊ habet me
qđ subintelligitur. ⁊ post se similem casum scz regem.

Infinitiuo primum distingue supinum

Atqz gerundiū p̄imis suprema supina.

regula cō
gnitatis

De constru-
ctione ⁊ re-
gimie ger-
undiū.

Differētia
infinitiu a

p̄mo su
pino/ & ge
rūdiūm
di ab vlti
mis supi
nis.

De dictio
ne materi
aliter po
sita.

De prepo
sitiōibus
vtrūq; ca
sui scrusē
tibus.

Si iungam verbo per quod motum tibi signo

¶ Signat differētiā inter infinitiū & p̄mū supinū. & etiā inter vltima
supina & p̄ma gerūdia. & dicit. Tu distingue p̄mū supinū ab infinitiū
q; alio & alio modo ponitur in cōstructōe. Similiter distingue suprema. i.
ultima supina a p̄mis gerūdijs. & subdit causam dicē. Si p q; ego iun
gam predicta supina. scz p̄mū. & verbū p qd motū tibi signo. Quasi dicat
q; infinitiū & supinū differūt. q; supinū iungit verbo significanti motū. vt
vado lectū. Infinitiū vero nō. q; non dicimus vado legere. nisi forte refol
utur ad legendū. Itē p̄ma gerūdia nō iungitur p se verbo significanti
motū. sed bene supina vltima. vt venio lectū.

Fict de voce serino quandoq; per ipsam.

Materialiter hanc tibi dices esse tenendam

¶ Dicit q; aliqui loquimur de voce & nō significato. & illa vox ponitur ma
terialiter. vt si dicas p̄mo est trissyllabū. li p̄mo stat p sola voce. & ponit
materialiter. & est generis neutri & indeclinabile.

Calus per voces confundis materiales

¶ Quasi dicit q; dictiones materialiter posse confundunt calus. q; in o
bus calibus habet eandē vocē. vt si dico Anthonius est quadrissyllabū. li
anthonius dedinat. nō hic anthonius. grō huius anthonius.

Vox cuius pars est apponens prepositiua

Una potest alii sociare prepositiue

Depost fetantes/ de sub pede/ de prope fontes.

¶ Dicit q; illa vox. i. illa dicitio cuius. scz vna prepositiua. i. prepositio est
pars apponens. i. iuncta sibi in appositione. potest sociari alij prepositiue
id est prepositioni. Et si dicat q; si due prepositiōes immediate addantur.
alicui dictioni per appositionē. illa dicitio potest associari alij prepositiue.
id est vltime prepositioni. vt p̄z in exēplis. De post fetātes. Ecce ille due
prepositiōes de post immediate adduntur dicendo de post p appositionem
huius fetantes. Et illa dicitio fetantes sociatur alteri prepositioni scz huius
prepositioni post. Itā in talibus officiū vltime prepositiōis obseruatur.
Cōstrue sic. De post fetantes. i. de loco q; est post fetātes. i. post oues. i. de
loco iunūdo. Similiter expone similia.

In subter vel tus dant quartum dum sociemus

Verbo signati motum vel participant

De motu dici credas tamen exteriori

Si non designo motum tunc construe sexto.

In campo curro si sis/ bene dicis in illo

Si sis exterius in campum sit tibi cursus

¶ Autor dicit q; iste prepositiones in sub super subter vel subtus scrusē

accusatio casus qñ iunguntur verbo significanti motu exteriorē ad locu
r rado in videri dñ tamen extra sis. p̄terea dicit q̄ decē prepositiōes
seruiant ablatiuo. qñ nō iunguntur verbis significantibus motu exteriorē
rem. vel aliu motu. r̄ sum in videri. rado in camera. distat sis in camera.
Exempla vero ponuntur ab autore in littera.

Iungere non poterit coniunctio mobile fixo.

Iungit diuersa coniunctio significata.

¶ Quasi dicat q̄ inter adiectiuū r̄ substantiuū non poterit cadere copu-
la diuersitatis. q̄ cōiunctio copulatiua iungit diuersa significata. i. dictio-
nes p̄tinentes ad diuersa. sed adiectiuū r̄ substantiuū p̄tinet ad idē. in-
congrue dicetur petrus r̄ albus currunt.

Queris si liceat voces coniungere binas

Per vel siue per r̄ solam vel non mediante

Cum voces fuerint tales q̄ significatum

Vnius alterius comprehendis significato

Recte dicetur homo grāmaticus similisq̄.

¶ Autor mouet vnam questionem an liceat iungere per vel siue p̄ aliam
coniunctionē. vel nō mediante cōiunctione coniungere duas voces. qua-
rum significatum vnius alterius significato comprehendatur. vt esset ma-
ius commune. r̄ minus cōmune. vt puta animal r̄ homo. homo grāmati-
cus. r̄ sic de similibus. Ipsemet respondet q̄ tales construcciones debēt
siue coniunctione ordinari. Et hoc attestatur p̄ exemplū suū cum dicit.
Recte dicetur homo grāmaticus similisq̄.

Et parti functum debet restringere totum

Id solum presta quod pars non denotet illa.

¶ In his duobus metris autor intendit q̄ inter totū r̄ partē. inter gen-
r̄ specē. siue inter maius cōe r̄ minus cōe potest cadere copula diuersita-
tis. Ita tñ q̄ totū siue genus siue maius cōe supponat p̄ eo p̄ quo pars
siue specēs siue minus cōe non supponit. verbi gr̄a. Animal homo currit
Ita q̄ si aīal supponat solū p̄ eo p̄ quo homo non supponit. vt puta p̄leo-
ne p̄ bone vel p̄ capia r̄. Ex his igitur patet ex precedentibus q̄ inter
predictas dictiones copulatiua ponatur. r̄ nō ponatur. Intelligē sic istam.
Et tu debes restringere a significato suo cōi totū functum. i. copulatum.
Postea declarat quō debes restringere dicens. p̄resta id significatū ip-
si totū qđ ip̄a pars non denotat vt supra diximus.

Inde potest queri si possit idē sibi iungi.

Aut si iungatur quod adesse nequit vel abesse.

¶ Hic autor mouet duo dubia quorū vnū est si inter illa que idē sūt possit
cadere copula. Aliud est si illud qđ nequit adesse subiecto. vt latrabile ho-
minū. vel abesse. r̄ risibile hōi. possit copulari p̄ copulā diuersitatis. p̄ve

**De destru-
ctione cō-
iunctiōis**

solutione istorum dubiorum. sciendum est quod aliqua sunt eadem genere. ut homo et
bos. Aliqua specie. ut petrus et martinus. et inter ista debet poni copula.
Aliqua sunt eadem numero. et hoc tripliciter. videlicet proprie. ut marcus tullius
us. diffinitive. ut homo animal rationale mortale. accidentie. ut homo risibilis.
canis lachryabilis. Et inter ista non debet cadere mediis copule diversitas.
Propter hec autem solutio patet ad predictas interrogationes.

Si iungas recte facias quod participare.

Concesso quod tu melior sis quam plato recte

Concludes. ergo plato participat bonitate

Autor dicit quod ista dictio quod si ponatur in recta comparatione faciet extre-
mam participare de qualitate medij. ut si dicatur. Tu es melior quam plato. re-
cte concluditur. ergo plato participat de bonitate. Et nota quod hec dictio quod
aliqui est adverbium eligendi. ut boni est sperare in deo quod in principibus.
Aliqui est adverbium similitudinis. ut tam ducibus quam principibus coram ha-
betur mores. Aliqui est adverbium quantitatis cum admiratione. ut quod pulchra es
amica mea. quod. i. valde. Aliqui est coniunctio aduersativa et tunc geminat. ut
quod quod. i. quis. Aliqui tenetur comparatiue. ut ego sum fortior quam tu. Aliqui est
coniunctio abnegatiua vel copulatiua. abnegatiua secundum aliquos ut in boe-
cio. Sed tempus est medicine. quod querere. quod ibi ponitur pro non. Aliquis
dolet relatiuum. et tunc scribitur quam.

Deque relatiuis logice fit regula talis

**regula re-
latiui loy
calis.**

Quando relatio fit extrinseca debet eidem

dictio subiungi/que rem determinet eius

Cumque relatio fit intrinseca nil petit addi

Plurali numero/similes sunt quos ibi cerno.

Autor ponit regulam de relatiuis logicalibus. Et dicit quod duplex est
relatio. videlicet extrinseca et intrinseca. Relatio extrinseca est illa in qua ex-
plicatur omnia requisita. ut iste est similis illi. et ego sum pater tibi. Et po-
test fieri in singulari et in plurali. Et hoc est quando relatio extrinseca fit.
debet eidem sibi iungi aliqua dictio que determinet rem eius. scilicet relatio
nis. Relatio intrinseca est illa in qua non explicatur omnia requisita. sed
bene intrinsece se includunt. Et habet fieri in plurali tantum. ut isti quos
ibi cerno sunt similes. Ecce quod sine additione. ista oratio est perfecta. et est
sensus quod sunt similes inter se. et hoc inquit autor cum dicit. Cumque re-
latio fit intrinseca non decet addi plurali numero. Deinde ponit exemplum
similes sunt quos ibi cerno. Talia quippe relatiua de quibus hic inten-
ditur sunt nomina ad aliquid dicta. ut pater filius. vincinus longinuis. pro-
pinquus amicus. infimicus et.

Explicit secunda pars Alexandri.

Cettia pars Alexandri. Et capitulum
decimū de quantitatē syllabarum.

Pandere preposui per versus syllaba queq;
Quanta sit / & pauca pponā congrua metris.

Hoc est capitulum decimū istius libri in quo tractatur de quantitate syl-
labarū. positis tñ aliquibus artis metricę introductionibus. Dicit ergo au-
tor. Ego pposui videlicet in phemio libri. Ibi. Post hec pandetur rē. pande-
re. l. manifestare quanta sit queq; syllaba p versus. l. quō cognoscitur sylla-
ba longa vel brevis in versu. Et pponā pauca. i. aliqua cōgrua. i. cōueniē-
tia metris. **P**ro euidētia eorū que dicitur ac etiā dicēdorū videamus
qd sit versus. Versus est oratio metrica clausulatiu. p̄grediens rethorice
flosculis adornata. nihil in se supflūū nūllq; diminutū cōtinens. Et dicitur
sus quasi ter quaterq; reuersus. q; sepe vertitur & reuertitur anteq̄ perfe-
ctus habeatur. vel q; finito vno versu reuertitur ad principiū alteri. De
artū vero dicit a metros qd est numerus. q; in ipso attēditur numerus & quā-
titas syllabarū. Et est sciendū q; hec ars metrica p̄sertim ordinat ad tria
scilicet ad memoriā firmitatē. ad maiorē declaratiōem. & ad narrationē breuiorē
Versus. Metriū namq; animos cōprehendunt plurima pauca. Multina cō-
memorant que sunt tria grata legenti. Itē nota q; sine hac lege metricā
dī que legēda sunt male possent elucīdari. Versus. Ambulat in tenebās
sine lege cecius oīs. Qui sine metrorū lege legēda legit.

Que doctrina licet non sit penitus generalis

Proderit ipsa tamen pueris si lectio detur

Per se multa scient: & doctor pace fruetur.

Hic auctor rīdet tacite questionē q; possit aliq; dicere seu querere utrū
hec doctrina que datur in p̄ti capitulo sit generalis. l. plene deterrīnās
de arte metrica. Rīdet & dicit q; nō. Tñ licet nō sit penitus generalis. p̄-
derit pueris si lectio detur eis. Postea dicit & declarat q; pderit ad duo.
scilicet q; pueri multa scient p̄ se de modo versificandi. & doctor fruetur pace.
q; non fatigabitur in interrogationibus.

Multotiens aliquas quas dat tibi regula longas

Sive breues metri cogit grauitas variari.

Hic dicit q; multotiens inuenies in autoribus eā syllabā que natural-
ter est breuis. plonari. & que naturaliter est longa breuiari. & hoc est cau-
sa grauitatis metri. Et sic tangit q; hec ars metrica est satis difficilis.

Grecorū nunc nostro nunc more suo variantur.

Hic dicit q; greca vocabula ponuntur aliq; in metro fm morem nostrum
& aliquando fm morem grecorum.

Ad placitum poni p̄p̄rioꝝum multa notauī.

Quasi dicat q̄ multa p̄p̄ia nōia possunt poni ad placitū ⁊ maxime in prima syllaba ⁊ in media. dūmodo possit ēe byp̄thongo accētū. vel vsu non restringantur ad p̄ducēdem vel correptionē. Notanter dixit multa. q̄ nō oīa ponūtur ad placitū. Illa etiā que tñ in autōibus p̄ducta reperit̄ur. solummodo sunt p̄ducenda. vt Cesar.

Cum sum ch̄risticola noz̄mam non est mihi cura
De p̄p̄iis facere que gentiles posuere.

Autor: se excusat de noibus gentiliū. i. infidelīū. q̄ cū ip̄e sit ch̄risticola id est xp̄ianus. nō intendit facere normā de dictis noibus. Et si forte fecerit. hoc est ex incidenti nō ex p̄posito p̄ncipali fecit.

Distinguere pedes antiqua poemata plures
Sex partita modis satis est diuisio nobis
Dactylus et spondeus exinde trocheus anapestus.
Iambus cum trib̄acho possunt p̄cedere metro

Autor: incipit exponere illa pauca cōgrua. i. cōueniētia mentis que s̄o superius p̄misit expositurū. Dicit igit q̄ antiqua poemata. i. antiqui poet̄e distinxere plures. i. multos pedes. Nam vt d̄r Isidorus posuit. xx. pedes. Iambicus tñ. xxiij. Nos aut̄ vt̄mur nisi sex pedibus. Et hoc est qd̄ dicit. Diuisio sc̄z pedū partita sex modis est satis. i. sufficiens nobis. Deinde numerat illos sex pedes dicēs. Dactylus x̄. q̄des aut̄ prout hic sumitur est syllabarū tēporis dimensio. Metrū sic pōt̄ diffiniri. Metrū est literarū syllabarū tēporis dimensio. ⁊ sunt genera metror. xviij. S̄z autor iste nō inc̄dit nisi de duobus q̄ sunt cōmuniori vsu modernor. videlz̄ exa metro ⁊ pentametro. de q̄bus inferius dicemus.

Dactylus ex longa breuisbusq̄ duabus habetur
Dicitur ex longis spondeus constare duabus
Syllaba bina trocheu constat tibi longa breuisq̄
Productam breuisbus subdes anapestu duabus
Terna breuis trib̄acho / iambo breuis in sita lōge.

Hic autor: declarat essentia vniū cuiusq̄ sex pedū predictor. Et dicit q̄ dactylus cōstat ex tribus syllabis ex p̄ima lōga ⁊ duab⁹ breuib⁹. vt aud̄io. Spondeus cōstat ex duabus syllabis lōgis. vt aud̄i. Trocheus cōstat ex p̄ima lōga ⁊ vltima breui. vt aud̄it. Anapestus cōstat ex duabus breuib⁹ ⁊ vltima lōga. vt p̄ietas. Trib̄achus cōstat ex tribus breuib⁹. vt legas. Iambus vero ex p̄ima breui ⁊ vltima longa. vt legas.

Syllaba que breuis est vnū tempus tenet in quo
Profertur / longe spacium debes geminare
Sic cuiusq̄ pedis quot tempora sunt numerabis.

Autor: dicit q̄ breuis syllaba sub vno tpe. p̄fert ⁊ longa sub duobus. Et

sic numerabis vel numerare: et cōputare poteris quot sunt tēpora in iuscu
lusq; pedis. Itā trocheus cū habeat unā longā et unā breuē h̄y tria tēpora
Et sic de reliquis p̄currēdū est. Nota q; syllaba est l̄axa sub vno accentu
sp̄ritusq; pl̄axa certa rep̄hēsiō. Tēpus (ut hic sumit) est dīsp̄sitiō p
nūnciatiōis syllabe fm̄ has differētiās scz p̄ductū et cor̄reptū.

Uersibus exametris semper debet pede poni

Dactylus in quinto sextum nunq̄ retinebit.

¶ Hic auctor docet quōd q̄q; pēs debeat in uersibus ordinari. Et p̄mo dī
cit q; in uersibus exametris dactylus d̄z poni in quinto et nunq̄ in sexto.

In pedibus primis hunc spondeumq; locabis.

¶ Quasi dicat q; tu potes locari hūc scz dactylū. q; p̄ t̄spōdeū in p̄mīs
pedibus. hoc est in p̄mo sc̄do tertio et quarto pede.

Omnes spondeo donare potes nisi quinto

¶ Quasi dicat q; spondeus p̄t poni in oī loco p̄terq̄ in quinto exame
tri uersu. Et si reperiat in quinto p̄ dactylo ponit. Itā equipollet sibi in tē
poribus. ut in lucano. Alter celoz pauit cruor: armentoz.

Sedes nulla datur p̄terq̄ sexta trocheo.

¶ Quasi dicat q; trocheus ponitur in sexto loco et non alibi in exámetro
uersu. Et est exámetro uersus q; cōstat ex sex pedibus. Dicitur etiā heros
eus q; p̄ hunc stilū heroum describuntur (ut plurimū) gesta.

Quarta penthametri quinta uel locas anapestum.

Penthametri tribzacho sedes patet ultima tantū.

¶ Dicit q; anapestus potest locari in quarto et in quinto loco uersus pen
thametri. ut in ouidio eptax. Nil mihi rescribas. attamē ip̄e uenī. In scā
sione dicimus. nil mihi h̄rescri basat tñ ip̄se uenī. vltimī duo sūt pedes ana
pestici. possumus tñ uicere pedes anapesticos dicēdo sic in scāsiōne. Nil
mihi rescribas attamē ip̄e uenī. Sic enī postponimus catalectam p̄mīs
duobus pedibus. s̄st et vltimīs que simul iūcte cōstituūt quintū pedē sp̄
deū uel trocheū. Penthameter uersus cōstat ex quinq; pedibus p̄mīs
duobus dactylis et spondeis uel p̄mo dactylo et alio sp̄deo uel ec̄uerso
tertio sp̄deo uel iābo. quarto anapesto. q̄nto tribzacho uel anapesto. ut p̄z
in exēplo p̄mo ouidij fm̄ p̄mā scāsiōnē. uel penthameter uersus cōstat
in p̄mīs duobus dactylis uel spondeis ut̄. et altera lōga uel breuī sequē
ti. ut p̄z in predicto exēplo fm̄ scāsiōnem sc̄dam. Si uero dissyllabus repe
riatur in tertio loco dicat q; ibi syllaba diuidit p̄ dierisim. et efficit pēs tri
syllabus. ut in ouidio eodē. hemonla hemonto laudonila uīro. Dicit etiā
penthameter elegiacus eo q; p̄ ip̄m status elegie. i. tristicie solebat enar
rari. Nota tñ q; uersus penthameter subditur exámetro.

Iambo uel nulla uel tantum tertia detur

¶ Et patet exemplū in his duobus uersibus. Sub ueneris latere debet
ret nemo latere. Nam mala de uenere plurima deuenere.

Fortē sibi sedem tribzachus dare possit eandem.

Quasi dicat q̄ tribrachys forte pōt poni in tertio loco. q̄ fm aliquos ibi syllaba brevis ponit̄ p̄ longa. ⁊ sic esset dactylus ⁊ nō tribrachys.

Et proceleumaticum posuit quandoq; vetustas

Nunc nullus ponit breuib; sonat ille quaternis.

Dicit q̄ antiqui ponebāt in versu p̄celeumaticū q̄ est pes cōstans ex quattuor syllabis breuib; ut in virgilio. **D**erent parietib; scale posteq; sub ipos. In scāllone vidimus. **D**erēt pariet. ⁊. l. pariet est p̄celeumaticus, sed iste a modernis non vsatur. **I**deo dicit. **N**unc nullus ponit.

Divisio litterarum.

Quinq; vocales sunt / a prioz / eq; secunda.
I succedit eis / o quarta / fit bq; suprema.

Hic autor p̄sequit̄ de correptione ⁊ p̄ductione syllabarū. ⁊ q̄ syllabe sunt ex litteris. **I**deo incipit a distinctione litterarū dicens. q̄ littere vocales sunt q̄nq; scz a e i o r. Et dicitur vocales q̄ sine ipsis nō potest fieri vox. ⁊ que libet earū potest facere vocē. l. syllabā p̄fc. **L**ittera sic diffinit. **L**ittera est minima pars vocis humane que potest scribi indiuidua.

Dumnis preter eas tibi littera consona fiat

Dicitur autor: q̄ oēs alle littere p̄ter eas q̄nq; vocales dicitur cōsonantes quasi cū alijs sonātes. **N**ā sonū facere nō p̄nt nisi cū adiutorio vocaliū

Mute sunt b c d vel f vel g k p q t.

Quasi dicat q̄ in sonantibus non sunt mutescz b c d f g k p q t. Et dicitur mute. q̄ videt̄ nunt̄ sonus ear. Et in hoc differūt a semiuocali que aptius p̄feruntur. **V**idet̄ enī vocalis anteferri preferēdo ipas semiuocales que sunt. scz l m n r s x. **D**e q̄bus autor: nullā particulariter fecit mentionē. q̄n ear nota in presentī materia nō sunt necessaria.

Sunt l & r vere liquide quia sepe liquescunt

N simul nq; vel s liquidas quandoq; locamus

S nunq; sed in nq; prius nunc neutra liquescit.

Dicit q̄ l ⁊ r sunt vere liquide. q̄ sepe liquescūt in metro. **H**oc est q̄ syllabā naturaliter breuē p̄ducūt. **D**einde dicit q̄ nos aliqui locamus. l. locatas reperimus liquidas in n r s. Et hec magis declarando restringit dicens. s nunq; liquescit. hoc est apud modernos poetas. **E**xempla querātur in autoribus antiquis. ⁊ in margine reponantur.

Consona bina per **I** dic sepe p bq; notari

Hoc quando fuerit vocum sonus ipse docebit

Dicit q̄ l ⁊ r sepe sūt cōsonantes. videlz q̄n ponitur in principio syllabe ⁊ alia vocali sequente. Et q̄n fuerit hoc ipse sonus. l. ipa platio docebit. l. monstrabit. **N**am p̄dunt sonū vocaliū. ut Juno ⁊ venus.

Vocali p̄iungitur b non consona binq;

Perdit/ & hoc suavis quæro? aut aqua ligua p̄babit
Nam dypthongus ab b nostro non inchoat vsu
Hosq; modernus habet quandoq; q̄ s p̄eunte
Syllaba diuiditur tunc b vocalis habetur.

¶ Dicit q̄ v aliqui ponitur ante vocale in eadē syllaba. & tñ nō efficitur cō
sonans. immo p̄dit vim p̄sonantis. Et hoc est qñ iste littere s q̄ r g p̄epo
nātur. vt suavis quæro? aqua & lingua que p̄dant vim p̄sonantis. p̄z ex ip̄a
platione. p̄z etiā q̄ si v cōsonās nō esset. nunc p̄ima syllaba huius dictionis
aqua p̄duceret p̄positiōem de q̄ r v cōsonantibus. scz corripit. q̄ p̄z in
Ouidio ep̄istolariū. Lū dīs potando nectare miscet aquas. Nec etiā est
vocalis q̄ p̄z ex ip̄a platione. Et q̄ statim dypthongus cōstitueretur p̄
cōglutinatiōem duarū vocaliū in eadē syllaba. sed nō debemus dypthogū
inchoare ab v. Et ideo dicit. Nam dypthongus ab v nostro non inchoat
vsu. p̄terea dicit q̄ apud modernos syllaba diuiditur aliqui s p̄cedē
te v. vt suavis. & tunc v habetur vocalis.

Versificatores h̄ p̄o nulla reputarunt.

¶ Dicit q̄ h̄ reputatur a versificatoribus p̄o nulla nec p̄o vocali nec p̄o
consonante.

Dum teneant iotam vocales vndiq; clausam.

Consona bina per J dic sepe per bq; notari.

Consona iota duplex/ duplices r 3q; fiunt.

Simpla tamen 3 reperitur vt est perizoma

¶ Sententia est q̄ ista littera J (quā iotā notat autor iste) posita in me
dio duarū vocaliū vim suā seruantiū efficitur duplex p̄sonans vt troia. Et
nota q̄ si neutra vel altera illarū vocaliū vim suā nō seruaret in supradicta
non esset duplex cōsonās vt via. Itē nota q̄ in hoc verbo baiulo a s q̄ stat
p̄ portare. J non est duplex cōsonans l̄z ponatur in medio duarū vocaliū
& hoc est q̄ nō clauditur inter illas vocales equo accētū nec equo nume
ro syllabarū. J deo autor dicit vndiq; clausam. l̄ equaliter clausam ab vtra
q; parte. hoc aut p̄z ex versu ovidij. Cloto colū baiulat. lathesis trahit. an
tropos occat. nā illa syllaba ba corripit q̄ fieri nō possit si illa i eēt duplex
cōsonans cū faceret ad p̄positiōem p̄cedentē syllabā. Deinde dicit q̄ r
& 3 sunt duplices cōsonantes. cū i reperitur simplex. & hoc in dictionib; cō
positis. vt perizoma attis. q̄ cōponit ex peri p̄positione greca q̄ est cir
cū. & zona restis. inde perizoma quasi aliquid siue illud q̄ ponit circū ve
stes p̄ custodia. Iota. l̄ J de qua superius diximus in cōpositiōe reperit
simplex cōsonans. vt dñgīs q̄ cōponitur ex bī & iugum.

Iotaq; composita simplex est sepe reperta

Dictio vocali finita vel m sibi subdi.

Versu vocalem nunq̄ p̄mittit eodem.

¶ Dicit qd si aliqua dictio desinit in vocale vel in m. sequens dictio nō debet incipere a vocali. Et hoc ppter hyatū evitandū. Si autē reperiat dicatur qd est licetia poetica. vt in lucano. Alcidesq; minor innadit arimini z ingens. Sepissime tñ abijcit vocalis antecedētis dictionis z m cū sua vocali. Exēpla querantur in autorib⁹. qd multa reperitur. Notanter dicitur est ab autore eodē versu. qd si essent in duob⁹ versibus qd viximus evitant dñ non preterea duceret inconueniens. licet aliqñ reperiat in duobus versibus cū sua vocali abijcitur de metro in scanlione. hoc est qñ palmus versus terminatur in m z sequens incipit a vocali.

Syllaba que binas vocales vim retinentes

Continet/est longa dypthongo/sic probat aucta.

¶ Quasi dicat qd Masyllaba que fit ex duobus vocalibus vim suā seruābus est dypthongata. z p dypthongū pducitur. vt aura. Quid vero sit dypthongus. z vnde dicatur dypthongus. z quot sunt dypthogi posui superius libi. f. in palma declinatione. Dans ac dypthongū.

**Quando vocalem duo consona iuncta sequuntur
Aut vnum duplex producit eam positura.**

¶ Dicit qd qñ due consonantes scilicet simul immediate sequuntur post aliquidā vocalem. illa talis vocalis pcedens est longa postide. vt arma z telus. Et idem attenditur si vna duplex consonans vocalē sequatur. vt axis z troia. Ideo dicit. Aut vnum duplex zc.

Sed cum finitur vocali dictio curta

Consona que subeunt non hanc producere possint.

¶ Quasi dicat qd si aliqua dictio terminetur in vocalem neutraliter breuiem. consonantes que sequuntur non possunt producere illam vocalē immo remanet in esse suo.

Si faciat curtam vocalis syllaba finem.

Mutaq; cum liquida vocem subeunt in eadem.

Ex vi nature propria licet hanc breuiare

Et propter mutam liquidamq; potes dare longam.

Syllaba que breuis est muta liquidamq; sequente.

Longa potest fieri/sed longa nequit breuiari/

¶ Dicit qd si aliqua syllaba naturaliter breuiet z muta cū liquida sequatur in eadē dictōe. illa syllaba pot breuiari ex vi nature sue. z pducit ppter liquida z mutā. vt in hac dictōe patris. z in similibus. prima enī syllaba naturaliter breuiatur. vt hic. Fer patris imperiū zc. potest etiā pducit ppter mutā z liquidā. vt hic. Est patris matris pie succurrere nato.

¶ De pre vel se componens non breuiabis

Sed vocalis eas poterit breuiare sequela.

¶ Iste prepositiones e de pre se composite non breuiantur. vt educo dea
pono pretero ⁊ separo. possunt tamen breuiari si vocalis sequatur eas in
compositione. vt preero ⁊c.

Restitio refert distat re dant tibi longam

Corripies alius nisi duplex consona sublit.

¶ Dicit q ista prepositio re ꝑducitur in rescio is. ⁊ in refert qd ideo est
qd distat. In alijs vero dictionibus corripit nisi due consonantes sequatur
vt resto as. ⁊ restituo restituis. ꝑducitur etiam in his retuli ⁊ repperi
⁊ ideo vt plurimū scribuntur cū duplici consonante.

Bis bi breues dantur nisi consona bina sequatur.

¶ Dicit q bis ⁊ bi corripuntur in compositione. vt biniſ. i. locus duarū
viarū. ⁊ bidens. i. pecus duorū annorū. nisi consona bina sequatur. i. nisi duo
nota consona seu cōsimilem significandem habentia sequantur scz ꝑ cōpo
sitiōem. vt binus na. num. ⁊ binus ma. mū. quorū significatio est eadē. In
uenitur hic binatus tus. cui. i. spaciū vel tempus duorū annorū. penultimū
enī syllaba dictionis duorū nomīn ꝑducitur.

In deriuatis sua que sit origo notabis.

Qua fiat parte descensus apertior inde

Ut moueo motum motabile siue mouendum.

Et que vocalis in origine quantaqz mansit

Nam deriuatum tantam seruare decebit.

Subdita vocali si consona non moueatur.

Vocalē sepe noua consona dat variare

Mobilis ex moueo datur: ⁊ mutatur ab illo

Exciꝑienda sue ponentur in ordine nome.

¶ In his versibus autor docet cognoscere syllabā longā seu breuē in dī
ctionibꝫ deriuatis. Et est sensus q quantūcūqz fuerit vocalis in ꝑmisiu
tanta dꝫ esse in eius deriuatiuo illa cōsonās que sequebat vocalē in ꝑmi
siuio. vt bi gfa. Moueo corripit ꝑmā syllabā. ita mouēs ⁊ mouēdus cor
ripit ꝑmā. Motāter dico distarat. qꝫ cōsona que erat in ꝑmisiuio nō mu
retur in deriuatiuo. qꝫ noua cōsona sepe dat. i. facit variare vocalē. hoc est
corripere longā ⁊ curiā ꝑducere. Verbi gfa. Moueo corripit ꝑmā ⁊ mo
bilis ꝑducit. qꝫ cōsona que erat in ꝑmisiuio. videlꝫ v cōsonans mutata est
in deriuatiuo in b. Tamen ista regula patitur exceptiōes que inferius ꝑ
nuntur in loco suo. Idco dicit. Exciꝑienda sue ⁊c.

Hoc de compositis teneas quod sit tibi tanta.

Vocalis/quantam seruabit dictio simplex

Si mutes etiam vocalem nomina tenebit.

Consona dum maneat in simplice subdita voce.
Excipienda locis quibus est opus excipiemus

¶ Hic mouet regulā de quātitate syllabarū in dictionibus cōpositis dicens q̄ tanta est vocalis in dictione cōposita quanta est in simplici. Verbi grā. Amō corripit illā vocalē a. similiter et pamo corripit eandē. Breuo pducit illā vocalē a. similiter et exareo pducit eandē. Deinde dicit. Regula valet si mutemus vocalē in cōposito dū tñ cōsona subdita vocali sicut in simplici dictōe maneat etiā in cōposito. Verbi grā. Facio corripit illā syllabā fa. similiter et inficio corripit illā syllabā fi. 3 a mutata sit in i. q̄ psona que se quebat a in simplici. sequitur etiā in cōposito. Verū hęc regula varias patitur exceptōes que inferi^o loco et tpe declarabunt. iō dicit. Excipiēda rē.

**De quāti
tate ver-
borum.**

Omnia pręterita pones dissyllaba longa

Que breuiant gemine vocales demeribitq;

Et dedit atq; fudit scidit et stetit et tulit hec ser.

¶ Autor ponit regulā talē dicens. Sia pręterita duarū syllabarū tñ pducit primā syllabā. vt cept. Deinde ponit exceptōem dicens. Tu deme. i. excipe illa pręterita que gemine vocales breuiāt que habent vocalē ante alterā vocalē. vt fuit rui quorū primā corripitur. q. p. r. et tu deme. i. excipe hec ser. scz bibit dedit fudit scidit stetit et tulit. que lz dissyllaba sint. tñ eorū pręterita corripiuntur. fudit est pręteritū de fundo. scidit de scindo.

Pręteritum geminans primā facit hanc breuiare

Estq; secunda breuis tamen vnum cedooq; demis.

¶ Dicit q̄ oē pręteritū geminans primā syllabā eandē breuiat pariter et scdā. vt cado cecidi. et pario peperī. Tñ tu demis. i. excipis vnū pręteritū scz pepedi qd̄ venit a pedo pedis. et tacuit ipm̄ ppter eius turpē sonū. seu metri vel breuitatis causa. Cedo etiā excipit cuius pręteritū facit cecidi. et scdā. pducit. x^o. Rusticus hic cecidit q̄ quondā forte cecidit.

Pręteritis plusq; perfectis atq; futuris.

Coniunctiuorum lex scruiit pręteritorum.

¶ Quasi dicat q̄ lex seu regulā pręteritorū nup̄ dicta scruiit etiā plusq; pfectis. et futuris cōiunctiuorū. i. subiunctiuorū modorū q̄ cōiunctiuū dicitur eo. q̄ cōiunctione indigent vt pfectum significet sensum. Nā tanta est pma syllaba plusq; perfectorū cuiuslibet modi et futurorū subiunctiuū quanta est pma psona pręteriti pfecti indicatiui modi.

Hec in passiuo sunt tempora iuncta supino.

¶ Dicit q̄ hęc tria tpa predicta sunt iuncta supino in passiuo. i. seruat regulā de supino. de statim dicit ibi. Rōga rē. Alii exponūt qd̄ sunt iuncta supino. i. facta sunt vel cōiuncta p supplementū p̄cipij a supino deriuata rē.

Normam pręsentis per cetera tempora dices.

Participans socia pręsens in duosq; futura

Debent consimilem sequare gerundia legem.

¶ Dicit q̄ quātaamq̄ fuerit p̄ma syllaba p̄sentis indicatū modū sin-
gularis numeri tanta est in p̄ma syllaba ceterorū temporū. exceptis p̄te-
ritis p̄fectis et plusq̄ p̄fectis. et futuris subiaciōis de quibus superius dixi-
mus. Tāta est etiā p̄ma syllaba p̄cipiorū p̄ntis t̄pis. et futurorū desinen-
tiā in duos. similiter et gerundiorū. et ostendit nunc p̄ te. q̄ satis p̄textus.

Longa sup̄ina dabis dissyllaba sed breuiabis

Qui ci si la li i da ta ru sta de que sup̄inis

¶ Ita sequuntur ea sed staturus tamen exta.

¶ Hic auctor ponit regulā de sup̄inis dicens. q̄ sup̄ina dissyllaba p̄ducit
p̄mā syllabā. vt nati. Sed excipitur decē. que p̄ decē syllabas in littera
postea intelliguntur. Qui vt quiti qd̄ venit a queo q̄s. ci vt citi a cideo des-
si vt siti a sino nisi. sa vt sati a fero feris. li vt liti a lino liti. i vt itum ab
eo is. da vt dati a do das. ra vt rati a reor̄is. ru vt rutum a ruo is. sta vt
stati a sto stas. que oīa licet sint dissyllaba t̄s. corripunt p̄mā syllabam si-
militer et ab eis deriuata. p̄ter staturus qd̄ p̄mā p̄ducit. licet deriua-
tur a statū. vt in Luciano. Cum statura fides superum.

¶ Nec patrem sequitur ambitus si moueatur.

¶ Quasi dicat q̄ si ambitus moueatur. i. si adiectiue declinatur nō sequi-
tur patrē. i. eius p̄mitiuū qd̄ est sup̄inū hui⁹ verbi ambitio ambis. sed am-
bitū ponitur exemplū in littera. tunc cuius penultima corripitur. Sz am-
bitus tā. t̄s. ab ip̄o deriuatū penultimā. p̄ducit. vt in p̄ncipio methamor-
phoseos. Iussis et ambite circū dare brachia terre. et idē est ambitus qd̄ cir-
cundatus. Notanter dicit si moueatur. q̄ si nō moueretur idē est si adiec-
tiue nō declinaretur t̄s sequitur eius p̄mitiuū. q̄ penultima corripere
tur. vt hic ambitus t̄us. tui. i. circūsus.

¶ Quod sit in us vel in o vel in oz verbale vel in trix.

¶ Participans quoq̄ p̄teritum per t̄usq̄ futurum

¶ Ad noīam debent se confor̄mare sup̄ini.

¶ Id est verbalia in us in o in oz vel in trix desinentia. vt motus t̄us. tui.
notio onis. notor̄ totis. et notrix icis. participiū quoq̄ p̄teritū t̄pis et futurū
in rus. vt notus tā. t̄s. et noturus rā. r̄u. tantā habet p̄mā syllabā quātam
habent sup̄ina a quibus deriuatur. Id dicit. Ad noīam debent r̄.

¶ Ut tum dante p̄est vocalis non breuiata

¶ Qui ci si la li i demantur et inde creata.

¶ Dicit q̄ verba facienda p̄teritū in vi. et sup̄inū in tum mutādo vi in t̄s
p̄ducit penultimā sup̄inū. vt amari amari. Deinde ponit exceptiōem di-
cens. Tu demis ea que intelliguntur p̄ has syllabas sed qui vt quiti. ci vt
citi. si vt siti. sa vt sati. li vt liti. i vt itum. cog vt cogniti. ag vt agniti. Et
inde creata. i. ab eis deriuata. quorū penultima breuietur. Sz oīa fouentur
a p̄terito mutādo vi in t̄s. vt quiti quiti. liti liti. r̄.

Qui rectos superant obliquos crescere dices

¶ Dicitur autem ponit introductionem ad quasdam regulas prime sequentes et dicit. Tu dices obliquos crescere. I. h're crescentia supra n'm singularē que q'dem crescentia fit aliqui p a. aliqui p e. aliqui p l. aliqui p o. r. aliqui p u. Et de his oibus ponit regulas inferius generales. videlicet ut sequitur.

¶ Pluralis et e clementum protrahit oq.

¶ Vel b clemento breuiare iubemus eodem

Sunt testes quorum quarum retum manibusq.

Et veribus rebus dominabus siue duobus

¶ Dicitur q' obliqui crescentes supra notatuum per a e r o producant illas vocales. ut quax rerū duob' reb'. Deinde dicit q' i r v breuiantur in eorum clemento. ut manibus veribus. Et hec exempla ponuntur ab auctore cum dicit. Sunt testes.

¶ Verbum personam quod habet superare secundā.

¶ Primi presentis / crescens hac arte notabis

¶ Debet ad actiui presentis hec norma referri

¶ Et si non habeat actiuum fingere debes.

¶ Dico de clemento q' fit in casualibus. Nunc autem sequitur de clemento q' fit in non casualibus repetita in verbis. Et primo ponit introductionem ad regulas inferius posthas dicens. Tu notabis verbum q' habet superare secundā personā primī presentis tempore esse crescens. I. habere crescentiā super dictam personā hac arte. I. eodem modo quo dictus est in casualibus. Verbi gratia. Amas est dictio dissyllaba. amamus vero trissyllaba. et amamus habet crescentiā supra illā secundā psonam amas et talis crescentia fit per a. aliqui p e. aliqui p l. aliqui per o. aliqui per v. De quibus oibus statim ponentur generales regule. Addit a. et dicit. Hec norma scy de clementis verborū debet referri. I. presentari ad presentis tempus actiui. Hoc autem dicit propter cognoscere clementa in verbis passiuis que cognosci non possunt nisi representarentur ad actiuum. Proterea dicit q' si verbi passiuē vocis non habeat actiuū. debes fingere hoc est presupponere q' habeat. Hoc autem dicit propter cognoscere clementa in verbis dependentibus que non habent actiuum.

¶ Crescens verbum producere debet ubiq.

¶ Et do fit brevis a cum prime compositiuis.

¶ Dicitur autem q' verbum debet producere a crescens. I. syllabam crescentem per a ubiq. I. in omni coniugatione. ut amamus doceamus legamus audiamus. Deinde ponit exceptionem dicens. q' a fit brevis in clementis huius verbi do das cum compositis suis prime coniugationis. ut circumdamus circumdare. reuindamus reuindare.

¶ Nisi cum subit r debes producere semper

Cum subit e curtam dant plurima/plurazq longa.

Autor dicit q syllaba crescens super e pducit semp nisi r sequatur. vt amemus docemus legemus audiemus. Notat̃er dicit nisi r sequat̃. q cū r subit̃. i. sequit̃ plurima verba dant illā vocalē e longā. vt amaris vel ere. docerē res ret. Et plurima dant illā vocalē e curā. vt legerē res. ret. ama uero ris. rit. Hoc aut̃ inferius distinguentur.

In sum siue fero clementa belinq notato.

Ac cedo discutias modo longans & modo curtans

Autor notato clementa in hoc verbo sum es est. siue in hoc verbo fero fers. q p r in hoc verbo vellim. i. volo ris. Et d. q illa verba irregularia sunt. r ideo nō sequitur regulā de clementis alioz verbor̃ scz regulariū. p positōne aliq̃ pducuntur. vt essem ferrem vellē. Aliq̃ etiā breuiātur. r tunc refertur ad litteraturā p̃teriti p̃fecti. vt tulero ris. rit. voluero volueris rit. Hoc etiā intelligitur de hoc verbo edo es est. Nam aliq̃ clō gatur in clementis vt esse in infinitiuo. Aliq̃ etiam corripitur in litteraturā p̃sentis vt edere. Nota q inquantū hec quattuor verba p̃dicta irregularia sunt notari debent. Inquantū vero nō referenda sunt ad regulam precedentē vel ad sequentē. prout videbitur oportunū.

Omne lego p̃sens breuiat/quattioz secunda

Longum passiuo retis vel rere secunda.

Autor dicit q oē lego. i. oē verbū tertie coniugatiōis breuiat p̃sens tēpus in quo habet e sup r. vt optatiuo modo ritinā legerē res ret. q pro et breuiat tēpora quarti. i. cōiunctiui. scz p̃teriti imperfecti. vt p̃terito imperfecto cū legerē res ret. Deinde dicit. Longum passiuo. hoc est dicere q in verbis passiuis ubiqz reris vel rere reperitur ibi penultima longatur. vt legereris vel legerere legeretur.

Plusq̃ perfectum per quamlibet est breuiandum.

Hoc est dicit q ista vocalis e breuiatur in p̃terito plusq̃ perfecto atqz suisqz coniugatiōis r sequente. vt amaueram docuerā legeram audis ueram. Et hoc intelligitur de indicatiuo

Curta sit in prima beris & bere siue secunda.

Hoc est penultima futuri in beris r in bere terminat̃ corripitur in prima coniugatione r scda. vt amaberis vel bere. doceberis vel bere.

In coniunctiuo duo tempora curta notato.

Id est p̃teriti p̃fecti r futuri subiectiui breuiat̃. vt amaueris amauero.

Verbum crescens alibi p̃ducit ubiqz

Dicit a. q i oibz alijs t̃pibz r modis a p̃dictis verbis cresco pducit illā vocalē e r sequēte. vt futuro legar geris vel ere. audiar audieris r ere.

Omni p̃terito repetitur inus breuiando.

Dicit autor q in omni p̃terito perfecto p̃ime persone in inus terminato penultima breuiatur. vt amauimus.

I tibi producit quarte crescentia prima

I nq; velim produci crementa priora vel in sum.

Dicit q; in crementis verbor quarte cōiugatis pducit vt audimus
Deinde dicit q; in hoc verbo velim velis velit. Iam ille sit. priora crementa
p; facta pducitur. vt velimus velitis. Iamque sitis.

I breuius alius si non v consona sublit.

Dicit autor q; in alijs crementis tēpōibus siue modis i breuiatur. vt vo
luerimus. fuerimus et amauerimus. si nō sublit v consona. i. nisi v cōsonas
sequatur. vt audiat. q; tunc i producit.

O crescens verbum producit / et v breuiatur.

Dicit q; verbum pducit syllabā crescens p o. vt amatote. Et breuiat illā
que crescit p r. vt volumus et possumus.

Has per crementa nouas dissyllaba serua.

Sed tamen has omnes duc ad medias speciales.

Dicit q; he regule de crementis seruande sunt per crementa dissyllaba
id est diuarum syllabarum. Sed tamen sunt regule speciales ad oēs me
dias syllabas. I ad oēs illas que sunt inter primam et vltimam que omnes
medie a versificatoribus dicuntur.

Compositum partis retinens i fine prioris

Hanc breuiat medius sicut tubicen / sed ibidem

Exipies / iungetur ei tibicen vbiq;.

Dic ponit nā regulā talē dicens. Cōpositū. i. dictio cōposita retinens
i in fine prioris partis. hoc est in fine dictionis que primo intrat cōpositio
nē breuiat hanc. i. vocale i. sicut tubicen qd cōponit ex tuba et cano. Nam
illa syllaba bi cōpositū cū i sit in fine prioris partis. Deinde ponit exceptio
nem in his dictionibus ibidē et tibicen et vbiq; in quibus illa vocalis i pdu
citur. Ibidē cōponitur ex tibi et idē. et est aduerbiū locale. Tibicen cōponi
tur ex tibia qd est instrumentū sonandi et cano canis. et est ille qui vitur ta
li instrumento. Vbiq; cōponitur ex vbi et est aduerbiū loci.

Ex di compositum produci sed deme disertum

Et que componis ex greco curta locabis.

Autor dicit q; hec prepositio di pducitur in cōpositōe. vt dilligo. Deinde
de ponit exceptionē dicens. Sed deme. i. excipe disertus ta. tū. i. facundus
vel eloquēs. cuius penultima corripit. vt in horatio. fecisti calices quez
nō facere disertū. Si opponat a. ex eo q; illud verbum disertum inuenit in pe
nultima corepta. vt in Ouidio metamorphoseos ibi. Hāc deus et licem
mellio: natura dicens. Rēdendum. est q; hoc verbum disertum cōponit ex di
et cmo. et r interposita et mutatur in i. Et preter hoc vocalis dictionis cōpo
siti pōt variari. vt supra diximus in regula data de cōpositis. Nā post illā
prepositiōem di sequi deberet e in hoc verbo disertum. sed r interposita sequitur

eam. Ideo illa prepositio dī pōr breuiari p illā regulā inferi⁹ possit. q̄ sit
per r breuis est. Deinde ponit aliā exceptōez dicens. Et que cōponis. Quia
si dī cat in dictionibus grecis cōpositis dī breuiatur. vt diatesseron q̄ est
species cantus. et dīsamis nomen illogismi logicalis.

Vocalis breuis est alia subcunte/ sed inde

Demī plura queunt/ vt dius diaq; diūm

Et siō cum sit dissyllaba vox/ breuiatq;.

Cum polysyllaba sit/ fiet p̄bat hoc fieretq;.

E hic ponit vnā regulam generalem ad oēs syllabas p̄out vna vocalis
precedit aliam in diuersis syllabis. Et dicit q̄ vocalis ante alterā vocales
breuiatur. vt meus in p̄ma et respuo in secūda siue media. Sed inde po-
nit exceptōem dicens q̄ p̄ma vocabula possunt exāpi. vt dius dia diūm.
id est diuinus. Et siō cum p̄ quando est vox dissyllaba. i. vox duarū syllā-
barū breuiatq; cum sit vox polysyllaba. i. plurā syllabarum. et ponit exem-
pla dicens. p̄bat hoc fiet fieretq;. Nam si bene cōsideras p̄ma de fiet
producit̄. et p̄ma de fiet breuiatur.

E super i longam dat declinatio quinta

Quando vocalis p̄est/ sed etiam breuiabis

Consona si p̄eat: dic ergo reiq; speiq;.

E dicit q̄ e ante i p̄ducitur in ḡtis et datiuus quinde declināōis q̄ vna
vocalis precedit e et dicit species. Sed breuiatur q̄ consonans precedit.
vt spei rei. Et ipsemet exemplificat in littera dicens. reiq; speiq; in q̄bus
e corripitur. q̄ consona precedit hanc vocalem e.

Et eaq; iungantur que longa frequenter habētur.

Quasi dicat q̄ vocalis ante vocalem in grecis dictionibus p̄ducitur fre-
quenter. vt in *Quidlo*. Medee medeaforem. frequenter aut dico. q̄ ali-
q̄ corripitur. vt in eodem. Thesea deuout et.

I super a prop̄ius raro breuiatur hebreis.

Dicit q̄ i ante a raro breuiat in dictionibus hebreis. vt maria et mathias.

Ut tua metra petunt ponis genitiuos in ius.

Corripis alterius/ semper producis alius.

E dicit q̄ genitiuus in ius terminatū in metro p̄ducit et breuiari potest.
exāpi alterius cuius penultima semper breuiatur. et alius cuius pen-
tima semper producit̄ in genitiuo.

Tendit eous aer platea cor̄ea.

E dicit q̄ nomina in littera posita producit̄ vocalē ante alteram. Eous
dicitur equus vehens currum solis. Et aliquando dicitur esse pars orien-
talis. Cor̄ea (a daunce) Her et platea de se patent. Tamen platea varte po-
nitur in metro. sicut inferius patebit ibi. Et placet est platea. dicit platea
siue platea.

Vocalem medie breuiant si muta sequatur.
Cum liquida tamē hanc productam pone breuiorē.
Longa sit adiutrix octobris nomen in atrix
Cum chyragra podagram quādam breuiant alii non
Quasi dicat q̄ in medijs syllabis vocalis potest produci breuiari mu-
ta et liquida sequentibus vt cōpatris. Et nota q̄ hec regula tantū valet in
dictionibus naturaliter corripicndis vel corripientibus vocalē. q̄ si natu-
raliter pducere eam nō posset corripere. vt supra dictū est ibi. Si faciat
curtā vocali syllaba finē. Deinde ponit exceptōem dicēs. q̄ adiutrix octo-
bris nomen in atrix terminatū vt amatrix producit vocalem in media syl-
laba. licet muta et liquida sequantur eam. p̄terea dicit q̄ quidam bre-
uiant quidam non mediā vocalē in his duobus nobis chyragra et poda-
gra. Chyragra est gutta vel infirmitas in manibus. podagra in pedibus.
Et ōi chyragra a chyros q̄ est manus. et eger egra egrū. Podagra dicit̃
a pos quod est pes. et eger egra egrum.

De quantitate primarum syllabarum.

Ante b corripis a sicut scabo siue scabellum
Et stabilis stabulū dabo vñ labo siue flabellū
Et laboꝝ hinc demas labi vel fabula flabam
Scabidus et tabes et stabam pabula labes
Et faboꝝ strabo nabam simul sociabo
Flabellum vates potius producere debes.

Supius autor posuit regulas generales ad oēs syllabas. In hac pte
ponit speciales. Et p̄mo ad primas. scdo ad medias. tertio ad vltimas.
p̄ars scda incipit ibi. A breuis in medijs. Tertia ibi. Vocis siue dabis.
Itē p̄ma pars in qua determinat de p̄mis syllabis diuidit in q̄nos par-
tes fm q̄s sunt q̄nos vocales. p̄mo enī determinat de p̄mis syllabis i
quātū a preponit cōsonantibꝫ. scdo e. tertio l. quarto o. q̄nto v. p̄ars scda
incipit ibi. Ante b fit breuis e. Tertia ibi. Ante b corripis i. Quarta ibi.
Ante b lōga o. Quinta ibi. Ante b fit breuis v. Itē p̄ma ps in qua deter-
minat de p̄mis syllabis inquātū a preponit s̄onantibus diuidit in tot p-
tes quot sunt s̄onantes q̄bus a p̄ponit in dictōibus latinis. Et p̄mo sic a
preponit āte b. scdo āte c. tertio āte d. et. partes iste de se patēt. Itē p̄ma
pars in q̄ determinat de p̄mis syllabis a p̄cedētibꝫ b diuidit in duas par-
tes. q̄ p̄mo ponit regulā cū exēplis suis. scdo ponit introductōem. scda
ibi. h̄inc demā. Ad p̄mā partē sic dicit. Ante b corripis a. Q. d. q̄ a āte
b breuiat i p̄mis syllabis sicut scabo bis. q̄ stat p̄scalpere hoc scabellū
et p̄ntō hec scabella. stabilis a stando ōi. Stabulū est locus boum vel ali-
cuius animalis. Dabo bis bñ. Labor labas labat. flabellū est instrumen-
tū fugandī muscas. Labor laberis (to slepe) Deinde ponit exceptōes vñ

rens. Hinc demā .i. exēpla illa que ponuntur in littera. scz labi futurū de
laborabēris. fabula est sermo fictus. Scabidus. i. nō habēs crines. Ta
bes. i. macula. fabor futurū de for fatis. Strabo. i. iustus. Habā bas bat.
Quorū olim pīma pducit. Exēpla quere in autoribus pte. Deinde dicit.
flabellū variet. Q. d. q. pīma syllaba huius dicōis flabellū potest pdu
ci r breuiari. p̄o euidentia regularū sequentiū nota ordinē supradictus
introducēte ad sequentiā que sunt facilia satis intellectui. Interlinab
mus igitur in sequentibus expositiōem vocabulorū presertim difficilīū. Et
sufficiet q̄tū ad sup̄cialē intelligentiā legendorū it.

^{nomen arboris. crudelis. acidū fieri.}
A c bzeuīs: probat hoc acer arbor: acerbus acefco.

a c bzeuīs

^{vt bacus. vt pacis} Cum b p̄cit vel p produc. bzeuīatq; ^{pacū facere} pacifco.

^{breue pducendus.}
Et placet & baculus spaciū bzachos estq; morādus.
^{fortis populus eloquens compositio populus.}

Hic acer trachus facundus machina datus.

^{aus insula vel lapis. q̄ p̄t pducit vel breuiari}
Bzagus addatur sed iacincthus variatur.

^{locus in aqua spaciōsus.}
Ad corripies tibi sint gradus & vada testes.

a d bzeuīs

^{pestis.}
Exipitur radix & clades suadeo spadix.

^{vixorem ducere deus bell.}
Trado traduco gradiuus badoq; rado

^{insula.}
Et gades.

^{lapis p̄ciosus.}
Est super f bzeuīs a/sit saphyrus lapis ext̄a.

a f bzeuīs

^{cautus.}
A g bzeuīs probat ecce sagax/stages cetratatur

a g bzeuīs

^{plangere ad modū puerorū. domus pastorū. vestis. incantatrix.}
Uagio bagina magalia stragula saga.

^{hoc laganum circuitus animalis.}
Lagana producit petrus/indago lociatur

^{vt pagina. vt fagus.}
Si p vel f p̄sit produc sed deme flagellum.

^{fractio arborum.}
Additur huic frago; & fragilis plaga rethe vel oza.

A l longa **A** super l tardant dissyllaba / sed calo verbum.
hoc nomen l. adiectiui illam prepositiōem
Al alit atq; malum / quod mobile demo palamq;
turris ligica. verbum nomen monis.
Atq; phalam sit deinde pales his iuncta salumq;
Atq; salum mare.

His que nascuntur pariter quoq; corripuntur
Hec quibus est crescens genitiuus corripe / sicut

Sal salis atq; palus / calo dematur & ales.
Que polisyllaba sunt breues / balistaq; tolles
(tables) asper.

Alea caligo balenaq; salebza squalet

A m bre. **A** super m tardat dissyllaba queq; sequuntur.
ut fama stramen que postea ponuntur.
a mantel

Sūt damus atq; fames clarysa tñ ac amo dēpta
nomen insule

Atq; thamos.
l. plurisyllabari. l. amiratus. excipitur.

Que polisyllaba sunt breues / amitto sit extra.
massa lata plango chorida cum qua facitur telum.

Lamina lamento; quibus aimentum sociamus
ut panis excipe.

A n lōga **A** super n longam faciunt dissyllaba; deme
hoc nomen hoc verbū alial quoddā l. vetula.

Hinc manus atq; cano canis / hec an? addis analq;
prepositio greca. l. apparitio.

Al ana siue phanes.
ut famosus quod a fama dicitur.
Al sint a longis polisyllaba curta notabis.
gulosus vel luxuriosus

Ganeo dematur / hic est qui luxuriatur.
vermis est

A p bre. **A** p breuis; nisi papilio vel vapulo papo.

nomen populi

lapis preciosus.

Apulus & lapa saphirus crapula papa.

Apapa cum rapa.

ut aqua

Ante q sit brevis a semper nisi compositus.

Al q bre.

Ar brevis est quod arista pbat varicosus arulper

Ar bre.

herba

Excipitur carex ac cateo varica varex.

paria

herba

Area natitia vel glarea pateo naris.

Produc rus vel ra vel rum testis tibi charus.

l. altare

stabulum porcor

Alra dei sed hara suis & para deme parumq

ut alius

Cum subit s produc dissyllaba sit quasi dempta

Al lon.

villa domus

fundamentum

Et casa siue basis/polisyllaba curta notabis

Caleus excipitur & basia longa notentur.

adverbium

At brevis nato sit testis quater atq quaternus

At bre.

l. mansio

Atq statum status & statio latet sed retrahatur

Uates saturnus laternaq mobile latus.

obscurus

Quattuor & fatum naturaq quatinus ater.

palma

l. fidelis deo

Altria catholicus clatros sociate solemus.

latum

Platos cum statim varies sed longa notabis

ut mater

ut pratum

In quibus m semper est aut e muta preunte

quedā scientia distinguendi

Philosophi mathesim dicunt vatesq mathesim.

Ut placet est platea/dic platea siue platea

A b bze.

^{vt aulis} A super b bzeus est / sed ^{scilicet} gnauus & aulia demas

^{vt clauus & flauus} Gauisus nauis / item si presit l addita muta.

^{dulcis peruersus deus belli}

Suauis p^{er}auus & mauo^{rum}z pauo^{rum}z mauis

E ante b
bzeus

^{vt lebes} **A**nte b fit bzeus c si non duo consona ^{vt prebeo} presint

^{ciuitas} De format debet phebus thebesq^{ue} notentur.

^{vestis sacerdotalis}

^{scilicet luna}

Phyda debilitas & phebe nebaq^{ue} nebo.

E c bzeus

^{prope} E c bzeus secus est testis / nisi ^{tempora} secula inechus.

^{habundans}

Fccis securus secundus grecia cecus.

^{claudians preconsili}

^{piola stultus}

^{nomen mulieris}

Phreco mecum te se beco^{rum}z socius echo.

^{locus ubi aliquid reponitur.}

E d lon.

Ceca^{rum}q^{ue} longatur / de qua cyroteta creatur

Ante d protrahis e si sint dissyllaba / sicut

^{verbum}

Sedes & tedet / cedo pro dic demis edoq^{ue}.

^{baculus pastoris nomen arboris}

Pes pedis atq^{ue} pedum ced^{er}us ac polissyllaba curta

^{maliciosus}

Ut sedeo medicus / sed sedulus excipiat^{ur}.

^{treason}

Sedicioq^{ue} simul / & sediciosus habetur.

Dedalus & predium.

^{vt stefanus}

E f bze.

Cum subit f bzeus e / sed compositiua notabis.

E g bze.

Ante g fit bzeus e lego teste regoq^{ue} tegoq^{ue}

Excipies reges reginaq^{ue} regula leges

^{nomen provincie}

Eger & egyptus legant & tegula tego

Egis & egloceros

E super l longam faciunt dissyllaba/sicut.

Instrumentum sonandi

Chele deme chelim belut inde belinqz geluqz

dulcedo peccati velox animal est

Atqz melos scelus celer melus & breuifabls

fouea

bestia

One polysyllaba sunt speluncaqz belua demas

vinctus

species metalli spelunca

Delibutus & electrum speleaqz grecum.

templa

Heliseus cum delictis delubraqz iungis.

E super m breuis est/sed femina semita demes.

Demoz produces/sed longis addere debes.

vt eminus

E super m solam/sed correptis emio iungam

dea fustidica

Ac emioqz themis.

vt femis femissis

Et cum cremento dissyllaba nomina produc

res femine

Sed memoqz atqz nemus patiter femur breuifabls.

vt femum

E super n longam/sic enim breuis atqz fenestra.

omnino

vt paluati

Atqz penu penitus penetro penes atqz penates

infirmas

Et frenclis varies.

vt bene. vt gena. vt senes. vt teneo. vt reneo.

Sib. bel g. bel s. bel t. bel b. preiungitur illi.

Fit breuis/ac venenum produci venaqz debet.

corrigite que pendunt a vitta episcopali.

Tena tena simul & venoz trenaeta senis.

de reperiis.

Ante p fit breuis e beluti reperire/p duplex

E l lon.

E m bre.

E n lon.

E p bre.

*.i. pellícula que solet incidí
in circumcissione a iudeis.*

Repperit excipies/simul & preputia prepes

.i. cepe

Cepaq; protrahit e/sed ad hanc producere debes

ut sepe

S sibi preposita/breuiato tamen sepelire

et as lunc

Longa fit epacta:repon; simul sociatur

E q bre.

Ante q fit breuis e/sicut neq; demitur equoz.

aduerbium

prauis

Equus & equalis nequaq; nequaq; nequam.

ordo

domina

clamor natus

E r bre.

Super r breues: vt series hera siue seramon

vis

visu contra fidem

Sic & herilis herus herelis tamen excipis heros

quedam herba

Heteo feralis erumnaq; cerulus heres

vermis inguentum ordinationes

Meret & eruca ceronica seria seres.

metallum verbum

Wete

Es eris quero gens seris ceraq; lecto

quidam mons.

Erigone erigonum nymphe simul celesteq; signu.

sunt vestes inueterate multitudo clericoz

Secapellinas clerus debelq; notare.

ut verus vera verum

E r lon.

Longa fit e super r: sed deme veru bereoq;

purgatioes animaz. lectus mortuoz. virga virilis

Corripis inferias feretrum beretrumq; merumq;

P quoq; preposita pones dissyllaba longa

ut breuis

visum in pulmone

Es lon.

Longa fit e super s: nisi compositiua thesiloq;

saluator

Atq; iesus.

^{.i. yfus.}
Ante t longa fit e ccu fretus/deme metallum.

Et lōgā.

^{mare}
Ac etiam metuoq; fretum meto metraq; retro.

^{nomen populi} ^{vt peto} ^{vt veto}
Adiungelq; gethes/ & si p puenit aut b.

^{aqua vel dea} ^{mater achillis}
Pre format ppter/ ppter o; pducere debes

^{crudelis} ^{sequens verum}
Thetis ios thetim dabit/atq; thetis thedisq;.

Esu per u produc/ vt seuus deme seuerus.

Et b lōgā.

Et leuo siue breuis leuis & leue non onerosum.

^{quedam spina} ^{populus hyspanie}
Ante b corripis i/ tribulus pbat hoc & hyber?
^{hyemalis}

I ante b.

Tribula dematur hybernus fibula scribo

Cybia liburnum vel inobile liber ac ibo.

^{a loof} ^{signum factum cum flagello}
Et libum libo viber quoq; libila quibo.

^{ciconia}

Ac ibis.

^{.i. iniuriam dicere}
Ante c fit breuis i/ sit conuicio; tibi testis.

I c bre.

^{.i. loquax} ^{lagitte}
Atq; dicar demo conuicia spicula dico

^{a crūme} ^{signa victorie}
Uicus cum mica vel niceteria trica.

^{tricesimus} ^{tricesimus} ^{autis quedam}

Uicenus quoq; tricenus ficedula ficus

^{est dicio equiuoca}
Uicia cum spica vel sicut picaq; picus

^{.i. aridus}
C duplicat sicca siccus/ sed ico variabis.

^{verbosus} ^{quasi dicens fata}
Queq; dicar ponit/ vt fatidicus breuiabit.

Ante d longa fit i/ velut idem pro mare fido.

Id lōgā.

Et fidus/ sed demis idem neutrale fidelis.

His ideo fidis atq; fidonia iunge quidemq;
quedam regio

Addis idoneus his/ & si b bel b preit aut t.
ut bibens ut video ut tridens

i. sonu facere cum dentibus.

Strideo producas & strido/ rideo iungas.
statue vel ymagines qui colit idola

Idola produces/ tamen inuenies idolatra

I f longa

I super f longa/ nisi compositiua ciphusq;

ut vigeo

i. firmo

I g bre.

Ante g corripis i/ vult fligo figonq; demt.

i. currus.

Uiginti bige trigintaq; frigoza pige.

obeo quedam avis

Uigto pigardus frigoq; simul sociamus.

S t si preunt vt stigo longa manebunt.

palus infernalis.

Sed stiga cum strigibus breuies/ strigiles variam?

lapis vel serpens

I l longa

Longa fit i super l vt milia/ deme cilindrum.

avis est

letus

pars hois

populus.

Et filomena filer/ hilaris ciliumq; aliq;

pondus duarum librarum

Et granum milii bilibris pilus & pila ludus.

ut fileo

ut filus.

Si preit s aut t/ tunc debes i breuitare.

flores multu frequetati ab apibus

I m lon.

I super m tardant dissyllaba/ sed thyma deme.

aduerbium

iunge

Et nimis atq; simus/ simul his & hymen sociamus

animal multum/ similati homini.

Que polysyllaba sunt/ nisi symia curta manebunt.

I n lōgā.

Longa fit i super n/ tinea lino lino deme.

ut cinis ut lino ut minor.

Que c bel s aut m iungunt i/ sunt breuitata.

Ut simus atq; minor: sed unum minorq; demis.

Ante p fit brevis i/ vult vipera ripaq; dcini

cibus pugillum

vas bibendi

.i. circundo.

Cyphatium cypho cyphus cum stipite stipo.

I q brevis/ p/obab hoc liqueo liquor inde liquoris.

Atq; liquor quaris/ sit liquor liqueris extra.

I super e longant dissyllaba/ yza probabit.

Vult pyza siue viri pteus & resonens lira demí.

Que polysyllaba sunt breues/ sed tyza dcine.

Pyzula pirata/ sit pyzamis his sociata.

Longa fit i super s/ nisi deme miserq; disectus.

aqua cocta in hordio.

His titlanam iungis/ & compositiua notabis

I brevis ante t fit: iter hoc testatur itemq;

circutius

.i. honoris cupido

circumdatus.

Ambitus ambitio demas ambitus & itut.

.i. olues.

Fittoz dis ditis clitellaq; lis quoq; litis.

de italia.

saltatio quedam in numeru facta.

Italus & phiton glitis pitissimaq; iungas.

a poppyngay

.i. sol.

actus appropriatus ausbus.

Plitacus & titan titilloq; sis quoq; sitis.

T duplicat littus/ & littera consocietur.

ut natus

ut natus

ut natus.

H preeunte vel r aut v producere debes.

Sed breues vitulum britones ouiq; vitellum.

U longam facti i/ niniue vult regula demí.

bitulum

trium.

Bisq; notes & tris/ & que componis ab illis.

A

Ante b longa fit o/ belut ober obficioq;

obstaculum verbum.

progenies corosus.

Extriatur obes verbum soboles & obelus.

I p bre.

I q bre.

I r lōga.

I s long.

I t bre.

I v lōga

D ante b

vt probus

Corripias etiam si duplex consona praesit
Alc obolus.

De bze. De corripimus/veluti iocus atq; iocosus
Et iocoꝝ & proceres oculus voca/ sed retrahatur
hec vox

Jocundus vocis procerus & ocioꝝ addis.

monstrum maris fluvius infernalis

Jocag; vocalis: chocoꝝtus c duplicabit.

id est abscondo

Oculo longa dare decet/ocia pocula tunge.

Occo c duplicat: suffoco decet variati

vt rodo

adverbium

Od lōga Od producant dissyllaba/ sed modo deme
Alc odoꝝ atq; modus/ polisyllaba curta manebunt
Proderit est longa/ sed proderis est varianda.

quoddam abasum.

Of bze. Osuper f brevis/ ecce profer profugus & ofella.
Profugo dempta: vel profero profuit offa

vt cogo

a go dñe

lignoz congeries

Og lon. Og producis/ toga deme togulq; togoꝝ
Atq; logos.

Ol bze. L curtam facit o sicut colit: excipe nolo.

i. conor vel ordine

Ol lōga. Molioꝝ & moles sol solis dolia proles.

fungus est in te pterito genus ubi

Soloꝝ boletus olim coliphia solus.

piscis vel putredonasi longus in sermone

Molipus & stola prolixus coloꝝ colas.

Solennis tollers quibus l duplex reperitur

Om lon. Osuper m longam facies: vt comere comes
choida cũ qua iacitur telum

instrumētū fetēs.

Omētum/ sed homo demas stomachū & omasum

Et comedo dominus domus & coma siue comare.

(a de We)

Est glom⁹ & glomero comes atq; domo bel omitto
nomen infule.

Et thomos atq; homo/sic que componis ab illo
nomen loci vel populi.

Atq; gomo⁹.

vt moneo.

corrigia.

Est super n breuis o nisi nonus & onaq; pono.

o n bre.

numerus in kalendario .i. vnus.

Et nonas pone. monos longam credo breuemq;.

vt conor: dono pono

Sic d vel p pcedit/longa locatur.

D p breuis veluti sopor atq; soporus oportet

o p breuis

progenies.

pastor.

Atq; propago/sed opilio popilinaq; demis.

Uitis propago vel sopio populus arbor.

Et tophus.

Opportunus & opperio: tibi p duplicabunt.

vt scopo.

Cum c pcedit longa/scopulus cophinus copos extra.

vt loquor.

D q corripitur: sed compositiua notentur

o q breuis

vt foum.

uentus.

D super r breuis/excipitur fors corpus & oris.

Corallus chorum mos moris morus & horum.

o r breuis

tegmen pectoris.

.i. nouerain.

Oro cum coram vel thorax horaq; noxam

mus.

alius mus.

Horicus & forer.

vt loum.

vtros.

Et cum pcedit l aut r producere debes.

oratio.

D super s longa: rosa demitur atq; proleuca.

o s breuis

Et dolis & posuit/sed psla potest variari.

D super t breuis est/totidem quotus & noto testes.

o t longa

Et nota sed demis dos dotis potoz cotis
Quotidie totus notum botumqz notemus.

Produces etiam si p̄esit ^{vt chlotō} consona bina.

^{I. calus}
Sed breuiare ptotos & ab illo sumpta solemus
Atqz p̄oterius item p̄othos.

O b bre.

O super b breues. ouum p̄ouincia demes.

Prouidus esto comes.

U ante b
breuis

Ante b fit breuis b/testis ruboz est rubeusqz.

^{I. calus}
Exapies ^{rufy} tuber ^{I. secundus} rubigo subet & vber.

^{luenīs} Et pubet ^{vt bubo} pubes / & si b p̄uenit aut n. ^{vt nubo.}

^{a nubentibus innupta} Et pubet ^{custos boum} pubes / & si b p̄uenit aut n.

Innuba corripies / & pronuba siue bubulcus.

b c longa

Bubo tamen longum conubia ceu metra poscant

Ante c longa fit b / ceu duco luceo lucus.

Deme lucerna luzzoz & dux ducis atqz ducenti.

^{vt nudis. vt cuculus. vt crucis.}

Et si p̄ponas n aut c vel r breuiabis.

b d longa

Ante d longa fit b ceu trudo / deme rudentes.

^{palus acutus.}

Et pudet atqz ludes rudis atqz ruder studiumqz

Et cudo sed rudo ponis ceu metra requirunt.

^{vt trufa.}

b f longa

U raro ponis super f nec eam breuiabis.

^{vt muglo mugis} ^{villis domus}

b g longa

U g produco / tuguriqz tamen inemoz esto

^{vt fugio} ^{vt iugū. vt pugil.}

f p̄eunte vel i vel p debes breuiare.

^{fructus} ^{montes}

Fruges producis & iugera mobile iugis.

Et frugi.

^{ut vltio} ^{plinguedo terre}
U super l bzenies/bligo demete debes.

^{ut gullo.} ^{ut fulgio.} ^{ut mula mulus.}

S pzeunte vel f aut m producere debes.

^{nomen auso.}

Exipitur fulica mulier: gula iungitur istis.

Longa fit b super m: sic humanum dabo testem

Hinc humus ac humerus humilis sum⁹ excipiam⁹

^{ut numerus. cumulus. cumulus.}

Si pzeit n aut c vel t debes bzeutare.

^{gybbus in pectore.}

Numē pduco strumaq; simul sociabo. Ac humo⁹.

^{ut vnus}

^{instrumentū scindendi ligna.}

U super n longa cuneum tunicamq; tetracta.

^{ut stupor.}

U p corripitur: sed iuppiter excipiatuf.

Cupaq; cum stupa.

^{ut nuper.}

^{ut rapes. ut puppis.}

P pzeunte vel r vel p producere debes.

^{Imago que fit a puellis.}

Sed pupulam varies/pupillam protrahe tantum

^{ut murus}

U producatuf super r/mutus excipiatuf.

^{fer olei.}

^{sedes iudicium}

Et furit adiunges muriam simul atq; cutiles.

^{ut musa.}

^{l. marmaro.}

Longa fit b super s/ sed deme susurro pusillum

^{ut tutus tuta tutum.}

U t produciunt dissyllaba/ sed puto deme.

^{marcidus. sicut. pellis humana. spina.}

Putris vti cutis atq; frutex vter vtra lutumq;

^{ut butyrum.}

Que polysyllaba sunt cum prole sua bzeuiabis.

^{alternatus.}

^{deuocare l. fecer.}

Mutuu excipitur & mutuo glutio putret

Futilis addatur cum futio longus habetur.

b l bzeuis

b m lōga

b n lōga.

b p bze.

b t longa

b t longa

^{venter.} ^{nō sequitur p̄m̄itūss̄ vtor.}
Utilis ex vtoꝝ vterius bene non sapit vterem.

^{vt vna.}

b u longa U super b solam produc/dant cetera curtam.

C De quantitate mediarum syllabarum.

^{hec syllaba syllabe.}

A ante b in medijs **B**reuis in medijs datur ante b: syllaba testis

bzeuis

Si bilis a sequitur vt amabilis excipitur.

^{i. letide deditus.}

Et letabundus formamq; parcm sociamus

^{vt venabulum.}

^{instrumentum venandi.}

Quod facis in blum iunges venabula testis.

^{vt p̄stracus. 7 itacus.}

^{i. obscura. immundus locum.}

a c bzeuis Ante c fit bzeuis a dematur opata cloaca

^{vt cenaculum.}

^{reloquacis 7 voracis.}

Quod dat blum iunges/obliquos addere debes.

Sed nunq; medijs suberunt dissyllaba normis.

^{nomen mulieris (a cryket)}

a d bzeuis Ante d corripis a velut elada/deme cicadam.

a f bzeuis A super f bzeuis est/colaphus testis tibi fiet

^{vt imago.}

a g longa Ante g longa fit a: sed nomina deme secunde.

^{i. mare.}

^{nomen viri.}

Sticpelagus ponis his abdenago sociabis

a l bzeuis A super l bzeuias velut italus/excriptis hec que.

^{declinatio.}

Tertia declinet/australis hoc manifestat

^{ornamentum lecti.}

Produc in neutris obliquos ecce toralis.

^{nomen ville vel vici.}

A scalon esto bzeuis/supcradditur absalon isti

^{de italus}

^{de tantalus.}

I talides 7 tantalides sua curtet origo.

a m bze. M p̄ceunte bzeuis erit a/thalamusq; probabit.

^{vt velamen.}

Que faciunt amen produciunt/vt thūmiamen.

^{.i. furnus}
A super n brevis ut clibanus/tamen excipis illa.

A n bre.

^{.i. vacuus}
Que declinabit tibi tertia sicut inanis.

^{poma sylvestria}
Uocali iuncta producit ut machiana.

^{vt samaritanus} ^{montanus romanus}

Deriuata simul nomen gentile lociq.

^{quidam mons odiferus} ^{est vermis} ^{unguentum}

Sed libanum breuio sit arena iuncta balano

^{vt inanis}
Produc obliquos/sed compositiua notato

^{quidam mons}
Istis vulcanum cum gaggano superaddes.

^{vt gaulape} ^{caput virge virilis}
Ante p fit brevis a/sed deme priape sinapis

A p bre.

^{animal sans odeur.}
A super t breues ut barbarus/hinc zedoara.

A t bre.

^{vt cartharus quod a charta deriuatur}
Excipe queq. vides deriuari manifeste

^{primitiuos}
Quidam denarium breuiant/non primitiales.

Oblíquos produc iubaris vel cesaris educ

^{vt comparis et disparis}
Compositiua notes et nectaris asparis atq.

^{nomen viri} ^{herba quedam}
Bostaris et caparis.

^{velum nauis.}
A super s brevis est ut carbasus:excipiasq.

A s bre.

^{ductor asinor}
Deriuata palam cognosce sicut agaso

^{quidam mons} ^{intestinum fetens.}
Longis perna sum iunges: sociabis omasum.

^{.i. dictiones}
Ante t corripis a sicut ciathus/tamen inde

A t bre.

Excipias voces quas deriuabis aperte.

^{nomen viri.}
Que fiunt in tes sociabis sicut achates.

^{abbatis.}
Iungit nomen in as obliquos sic probat abbas.
^{.i. obliquos et thema thematis.}

Corripies alios.

^{corpus mortuum.}
A b lōga Longa fit a super v/tibi fit pro teste cadauer.
Compositiua notes.

E ante b in medijs syllabis.

^{.i. iuuenis sine barba.}
Ante b longa fit e/fiat tibi testis ephebus.

^{infernus}
Demitur hinc herebus ^{arbo: nigri coloris.} e/ebon simul et ther ebint.
^{herba medicinalis.}

Additur elleborus.

^{nomen viri.}
E c longa Ante c longa fit e: senecam tamen exipis inde.
^{hoc esedum. i. carrus quo claudi portantur.}

E d lōga. Ante de p/otrahis e/sed tu tamen eseda deme.
^{nomen viri}
Achillesdech socias: et nomina que facis in da.
^{andremida.}

^{.i. derivatiuis.}
Pes dat edis cum compositis quod cōpede prestat.
^{quoddam animal.}

E f bre. E super f dabitur breuis/hinc elephas breuiatur.
^{ut legia}

E g bre. E g corripitur: sed abest triscga cethegus.
^{domus triangularis. nomen viri.}

E l longa E super l dabimus longam/patet ecce phasellus.
^{parua nans.}
^{nomen viri.}

Abimelech remoue: debet breuis angelus esse.
^{veracemus.}

E m lon. E super m longa/behemens heremusq; retracta.
^{hortus in quo christus orauit.}

Additur his hyemis alemania gesseniniq;.

^{vt camera} ^{nomen mulieris} ^{nomen viri}
Longa sit e super n/helena tamen hinc helenumq; **En löga.**
^{nomen viri vel insule.}

Et iuuenis a senecth hebenusq; decet remouete.

^{vt intrepidus.}

Ante p rata sit e/moneo tamen hanc bzeuiare.

Ep bze.

Exripe presepe.

^{vt camera.}

R subeunte bzeuis datur e/tamen excipis herus.

Et bze. 1

^{instrumenti ponderandi.}

In propitis sicut gualterus: & adde stateram.

^{vt sincerus.}

Et deriuatum quod rus determinat aut ruri.

^{l. crudelis.}

^{pilleus peregrinor. & di a galera.}

Ex hoc austerus producit atq; galerus.

^{canis infernalis.}

^{furia infernalis. animal est.}

Cerberus esto bzeuis/sit longa megera chymica.

Infera cum superis iterum bzeuies bterumq;

Et patera pateris discerne patere docete.

^{animal est.}

^{populus hyspanie.}

Panthetamq; moxans crathetã iungis hyberum.

^{vt verberis & carceris.}

Corripis obliquos alios/baties mulierum

^{vt amiserum.}

Cumq; rium sequitur vlu vario reperitur.

^{vt lachesis.}

^{scientia diuinandi.}

Es super s bzeuis/excipitur diuma mathesis

^{scientia poetarum.}

Es bze.

Ad placitam frenelis pones/dicesq; poesis

^{vt facetus.}

Subeunte datur e longa/sed excipis hec que

^{vt seges segetis}

^{lapis quo naute ventos cognoscuntur.}

Tertia declinat/amethystus iungere debes.

^{vt prepetis & interpretis.}

Obliquos bzeuies/agnetis demete debes.

Et longa

Quasi dicens qd ista obliqui producantur.

Longis utere lucuplete quiete lebetes.

Est enim magnes quidam lapis preciosus attrahens ferrum

Est magnete simul/themetum variare solemus

ut longeuus longeua longeuum

E b lon.

E super v raro/fiet tamen her tibi longa.

ut comibus.

I ate b in
me. bre.

Ante b corripis i. sed compositiua notabis.

Que dat quarta solent variari possibilitatibz.

ut angelicus

delectabilis

I e bre.

I c sequente breuis: dematur appicus amicus

Additur his vinbilicus fornica pudicus.

a habergeon

fluuus

Et cum lozica lectica murica calcus.

Istis mendicus cum belica sociamus.

ut postica

ut antica

Est vztica simul & que post format & ante.

In propriis icus producit ut fredericus

Longa sit icis ab ix/exemplum sit tibi felix

Sed mas solus icis/sicut calicis breuiabit.

pnix. i. velox & dabit icis in grō. & tunc deriuatur a pnicor: aris.

Iunges cum felice salicem pernix dabit icis.

A pernicoz icis: a petneco sic breuiabis.

Mastix est quoddā gummi ad corroborandū dentes.

Masticeem produc & fenicem/breuiando.

Quod dedit ex/nisi lodicis/hombiz dabit icis.

nomen insule

I d bre.

I d corripitur sicut cupidus/sed abidus

ut atrides & thesides.

Excipies: & que trisyllaba ponis in ides.

illa coronel. & fule amasia pheb.

Hisq; coronidem iungi veteres voluerat.

Produces ideo sicut formido cupido.

i. cum hoc noie desiderium quod producit e ante r.

Cum desideris addes considero longis.

Done duas primas dauidis sed metta requirunt
Perfidus infidusq; fides fidoq; probabunt.

vt munificus.

I super fponis raro sed eam breuiabis.

vt prodigus

vt auriga ⁊ caligo

I f bre.

I dabo pro g breuem / sed que facit in ga vel in go

I g bre.

Denis / vt auriga caligo / sed breuianda.

vt diligo.

I super l breues: solum tamen excipe neutrum.

I l bre.

Quedam composita tibi sint calige lociande.

vt cubile ⁊ sedile

supple: deriuata.

Quodq; facis ille que sunt a nomine iunges.

.i. lulius. q. quintus a marcho.

Sicut quintilis / breuis est humilis parilisq;

id est largus.

aptus vel apta nubere.

Dapilis et pestilis nubilis additur istis.

.i. illis vel leuis.

domus refugii.

Exilis longum subtilis apilis alium.

vt aninus.

pinguis vel diues.

I breuis est super m / tamen excipiat ut optimus.

I m bre.

Cum quo sublimis / sed compositiua notabis.

fermentum.

sine fermento.

zima puto longum: tamen azinus est breuiadum.

conugatione verbi. vt a muni: hoc munimen muniminis.

Et deriuatum de quarta sit tibi longum.

vt dominus.

I super n breuis est / tamen hinc festino caminus.

I n bre.

nota viroꝝ vt martinus.

furia infernalis.

Excipitur / propriaq; similitudine iunges: ⁊ erynis.

miles romanus. ⁊ deriuat a quibus titis.

Et deriuatum tibi sit pro teste quirinus.

Iunge ciminum siue catinum deinde salinum

Cedrinum iungas predictis atq; lupinum

fames

.i. ministro.

Pina super p dabunt tibi longa propino supina

a cras deriuatur.

pronomen interrogatum.

Crastinus esto breuis/simul hecne nundina iugis

.i. natim.

.i. illud granum quod est in racemo.

Protinus his acinumq; perendino iugitur: & que
oleaginus. byssinus. clandestinus.

Ex oleo byllo clam formas seroq; fago.

Et que hyacinthus bombix dat ac amethystus.

ut farina.

Ante na longa fit i/bult pagina femina demt.

oppo vel fraudulenta. ordinatio. nomen mulieris.

Machina cum trutina proserpina lamina iungas.

tubator.

nomen ciuitatis.

Buccina cum mutina seu sarcina fuscina dicas.

Sic eleasyna fit.

.i. notatiuis terminatis in in. ut delphin.

Oblitos ex tu produc. asinum breuiabis.

ut archipus. i. mente figuratus

.i. populus habes pedes contra nos.

Ip bre.

I super p breuis est/hinc antipos est tibi tellis.

Ostipum retrahas/cum stipio consociabis.

Q subeunte damus i longam/sicut iniquus.

illiqua beanne.

Cum illiquis reliquos: & compositiua notabis

ut satyra. i. repensio.

It bre.

I super t breuis est/tamen excipis inde butyrum.

.i. deosum alyra.

Sic delirus erit: saphyrum iunge papyro

Appellans lapidem/sed pro breuiabis.

ut asphelus nomen arboris.

Is bre.

Est super s breuis i/paradysum non breuiabis

nomen viri.

Anchises iunge gausus ei super adde.

Precedente para breuiatur lesio longa.

ut leuistras leuitatis.

It bre.

I pre t breuis est/leuitas erit hinc tibi tellis

.i. de nomine deriuata.

Que sunt in ta proprio de nomine sumpta.

sc3 nomina.

Sive loci propriasq; simul producere debes

.i. dyaconus.

Ut margarita leuita vel heremita.

infirmitas quedam in lingua galline.

Ut placet est pituita/petrus dicit poumita.

.i. que terminatur in tis. vt sunamitis. .i. ala peccatrix. in tes. vt terstites.

Que fiunt in tis aut in tes longa notabis.

Itus si detur a nomine longus habetur.

.i. diues.

Et sic ex censu censitus dicere debes.

Q. d. q. ab hoc noie scriuus derivatur scrulus. vt forulus.

Seruius curtat itus: aduerbia sic breuiamus

conjugationis. vt auditus ab audio.

A verbo quarte venientia longa notate.

conjugatio

vt strepo strepi strepinum.

Tertia preteriens in ui dat itum breuiando.

q. in ui. vt peto petis petui petium.

Preteriens aliter in itum producere debet.

Curtat itum patio vel disco parcoq; posco.

vt fugio fugitum. vt bibo bibitum. domui domitum.

Que gio dant vel bo que prima dat atq; secunda.

Cumq; supina dabunt t longam t subeunte.

producunt penultimam. vt dormio dormitas.

Que formantur ab his ito longam reputabis.

agnitus agnita agnitum.

cognitus cognita cognitum.

Agnitus esto breuis/sociatur cognitus illi.

.i. penultima vel nomen in itus terminati. vt obliuiscor oblitus.

Itus producit quod deponens generauit.

vt tuius t inuitus.

Sed tuo; abbrevuiat ea que de se tibi format.

vas olei ad illuminandum.

Et producantur lechitus & hermaphroditus.

venena.

suus infernalis.

Sic aconita locas/cochitus ei societur.

**De supis
nis in itū**

ut quisquis quisquis.

Nominis obliquos quod in is fiet dabo longos

.i. quorum gē terminantur in is.

milites sospites.

Corripies alios/testis cum milite sospes

nomen ciuitatis.

I b lōga.

I super b longa/niniue tamen est bze utanda.

quedam herba vel quidam populus.

D ante b

Est orobis testis quod o supra b bzeulabis.

bze.in me

de ambo.

de duo.

dus syllā.

Demitur ambobus october siue duobus

ut apocope

ut velocis et atrocis.

D c bze.

Ante c fit bzeuis o/tamen obliqui retrahantur.

quidam liber biblie.

O d bze.

Ante d corripis o belut exodus/hinc pꝛocul esto.

Herodes et ci custodes sunt sociandi.

quedā figura vel qdam modus loquendi.

O f bzeuis

D super f bzeuis est et apostrofa sit tibi testis.

sermo de animalibus comutis.

O g bze.

Est o super g bzeuis belut egloga: sed remouebis.

.i. congregatio iudeor.

Que g vocali pꝛeungitur vt synagoga.

.i. progenies.

O l bzeuis

D super l fiat bzeuis/hoc soboles tibi monstrat.

sunt illi q ferunt merces p vicos ad vendēdū.

Excipias illud quod fertur facinacopole.

O m bze.

D super m breue fit/salomon sic esse probabit

.i. que sunt generis neutri.

.i. bonus odor. inde venit cinamomū.

Que seruant neutrum genus excipe sicut amomū

ut sermonis.

qda pānus in quo voluunt morari penes iudeos.

O n longa

Longa fit o super n/sed lindonis excipiat.

.i. quedam regio.

quasi duos habens ordines.

Sardonis atqꝫ dyaconis et turonis sociatur.

populus.

ciuitas.

populus.

Calcedonis redonis et balconis abbreviabis.

ciuitas

populus.

.i. terminator in o ut saxofaxonis macedonis.

Ligonis et bytonis/ac obliquos sociorum

ad differentiam aliorum que non designant loca.

Que loca designant predictis addere debes.

ut babilonionis.

calidon donis nomen loci.

Cum proprium sit in on/tamen excipies calidonis.

dulcis cantus.

pecunia male acquisita.

Simonis armonicus manumona breuiare solemus

regula dericalis.

ciuitas potest produci et breui.

Canonis esto breuis cum demone/lydonis ut bis

Caropos est dictio greca et est via cartulosa. vel est color in uina.

Subeunte breuem facis o: caropos dabo testem.

O p bre.

quidam mons.

Aesopum retrahas europam siue pyropum.

idem est quod egyptus possessuum nomen de canopus.

Ut placet est canopos/canopeum qui tibi curtat

nomen mulieris vel ciuitatis.

Super r breuias/sepheza testem tibi sumas

ut canor canoris

ut a sepe/sepe uel seponis

Deriuata palam producat/patet ecce sonorus.

ut honor honoris.

Nominis obliquos quod in o: fit iunge/sed arbor

memoris.

castoris.

rethoris.

marmoris.

equoris.

Et memor et castor rethor seu marmor et equor.

scilicet obliquos.

quidam mons.

Corripuere suos/sed longis adde pelorum.

ut hecator hecatoris.

Et quedam propria sunt obliquis breuianda.

masculini generis ut honor omnis ut pectus pectoris. ebur eboris.

Has facit os oris/que dant us et ur breuiabis

Super s longa sic testificatur alofa.

os longa

ut asotum nomen castri in terra philistinorum.

Subeunte dabis o longam sicut asotum

o t longa

Que componuntur discretamente notentur

ut ludouicus.

Super u raro/sed compositiua notato.

O u bre.

ut coluber.

Ante b fit breuis b/sed demitur inde saluber

**U ante b
bre. i me.**

b c longa *l. produamus vt lactuca. vt caductus a. um.*
U c potrahimus/quotiens a bel um subit aut us.
id est comedo.

Manduco iunges: fiducia consociabis.
vt ducis r inducie. nomen viri vel signum celeste.

Cetera corripies/pollucem non breuiabis.
vt testudo.

b d longa **A**n te d longa fit v/pecudis tamen hinc retrahatur
vt lanugo.

b g longa **P**re g fit v longa/tamen hinc tibi cōiuge adempta.
to fouke. animal fugens sanguinem.

Sugo producis/sed sanguisugam breuiabis.
vt sedulus. nomen gentile seu patrum

b l breuis **U** super l breuiā/getulus adulo? demptā.
scz declinatio. vtocular.

Que declinabit tibi tertia/longa notabis.

nomen hebreum. l. peruersus.

Pomina/sed sabulon breuiatur hercule iuncto.
predictis.

His sotular sorio/specular breuiabit origo

hic r hec presul. l. q vel que preest aliis in dignitate.

Oblquos breuites/vt presulis r nebulonis.

l. sine lumine r pōt accipi p inferno.

b m lōga **U** dabimus super m longam tibi sicut alumen.

l. sanus.

l. inobediens.

Incolumus contumax demis/ r autumo lungas

lacuna est parua fossa que prouenit in facie ex nimio risu.

b n longa **U** super n longa/dabitur pro teste lacuna.

vt vitupero ras.

b p bre. **U** supra p breuis/sed compositiua notabis

vt palinurus.

b r longa **U** super r longa/sed purpura ponitur extra.

vt parturio r clurio.

Corripe verba quibus meditatio conuenit r que.

Sunt forme similis vt luxurio breuiabis

l. platea vel nomen viri

r sunt mulieres que solent ire in nocte.

Mercuriumq notes r centurio lemuresq

ut murmuris.

Obliquos breuiter/tellurem demere debes

Usuper s longa/tibi sit pro teste cetusa.

ut comutus.

genus arborum.

Pre t longa sit b/tamen arbutus est breuanda
quia aliqui corripuntur. ut dispuo. aliqui producantur. ut imbutus.

Compositiua notes.

UDe quantitate vltimarū syllabarū.

ut ultra et citra.

Oces sine dabis a longam: sed breuiabis.

ut musa.

scamma.

o musa.

Rectum cum quarto casu quintum sociando

ut andreas.

Hinc tamen excipies cum rectus in as tibi fiet.

casus vocatus.

Inde vocatiuum belut andrea dabo longum

in nobis numeralibus.

id est possunt corripere et produci. ut triginta.

In numeris ginta sunt ad placitum tibi danda.

Postea non breuia/nisi fiet dictio bina.

id est sicut.

Utputa corripies/ita vel quia iunge te debes

Productum greci rectum quandoque notauit.

ut mare.

ECorrupta datur: exceptio multa paratur.

clausus est.

Grecum nomen in e produci/testis tibi tylbe.

Declinans per e dypthongum nomina prime.

id est ablatiuos quinte declinationis. ut meridle.

Et casus sextos de quinta dictio longos.

Longam pone fame quoniam famei dedit ante.

id est nobis quinte declinationis.

Et que componis de quinta longa locabis

aduerbum vel conuocatio.

Quare quotidie tibi sunt testes hodieque

Longum pone doce/similis quoque tempora forme

b s longa

b t longa

a longa.

e breuis.

Eqꝫ vocatiuum dat nomen in es tibi longum
in e desinentia.

Nomen longa dabit aduerbia / si tamen apte.

i. si regulariter comparatur. vt iustus iustior iustissimus.

Comparat vt iuste / sed nec bene nec male crede.

immo corripienda.

Producenda fore / quia neutrum comparat apte.

Sepe breuiem ponis / quia non a nomine sumis.

vt iustissime.

Summi cuncta gradus aduerbia longa locamus
nomen relatiuum. coniunctio copulatiua.

Que nomen longum / qꝫ notans & erit breuiadum.

pronomen.

prepositiones.

Ne te se longis simul e de pre sociabis.

coniunctio adiunctiua. aduerbium prohibendi.

Ne nisi cum dabit an producat. fer meqꝫ fere.

coniunctio disiunctiua.

Nut breui dabit curtam / dabit interiectio longam.

vt dominus magistri.

vt colly. pari. tybil. casus vocatiui.

I longa.

I dabitur longa / quedam volo demere greca.

Ista que in littera ponuntur possunt produci & corrip.

Sed mihi siue tibi sibi vel quasi vel nisi semper.

quia vltima syllaba eorum potest breuiari & produci.

Ad placitum ponis; & ubi vel ibi sociabis.

vt scibi & necibi.

Et sua composita.

hoc est ad placitum. finales syllabas in o desinentes.

O in vlti
mis ad
placitum

Ut tua metra petunt o ponis / deme datiuos.

vt domino magistro.

Ac ablatiuos quoniam decet hos dare longos

vt docto.

Que monosyllaba sunt semp producta manebunt

hoc est qꝫ gerundia in o desinentia possunt finales syllabas produci & breuiare

De qꝫ gerundiuis tua consule metra locandis.

vt genu comu & gelu.

U longa.

U producta datur exceptio nulla paratur.

vt ab. et. ad. tum.

Que dant b bel t d bel m debes breuiare.

.i. dictiones syncopatas

.i. dictiones dypthongatas.

Excipe concilas dypthongum bel posituras.

pro sumat. exemplum de syncopa.

Sumat aut dicunt ex hoc testes tibi fiunt.

vt sic

iste dictiones breuiantur.

E longam ponis/nec lac doneq; remotis.

E longa.

¶ Nonomen potest produci ⁊ breuiari. ⁊ similiter intellige de feminino et neutro. vt hec ⁊ hoc.

Hic poni poterit ceu metti regula poscit.

.i. desinentia in al vt animal.

nomen vel aduerbium.

A breuiare volo/sed nil producere quero.

.i. q. producitur.

vt michael ad differentiam latinor.

Ol vt sol iungis/⁊ in el barbara ponis.

scz barbaror in el.

scz in autoribus.

Istorum multa tamen inuenies breuiata.

vt non.

¶ producta datur/sed forsan excipiatut.

aduerbiū. prepositio

ppositio cōposita

aduerbiū. ppō cōposita.

Forlan ⁊ inq; tamen dein his ⁊ iungas an exin.

Rectus in a greci facit an quarto breuiari.

vt nominis ⁊ carminis.

Si breuis est crescens genitiuus in antefuprema.

vt nomen.

Ex hoc in recto decet n poni breuiando.

vt menelgon.

Quartus casus in on solet in greco variati.

Rectus producit nisi neutra/sed hec breuiabis.

vt cesar.

.i. vnus syllabe tantum.

R breuiando locas que sunt monosyllaba demas.

R breuis.

.i. exempla veris paris.

.i. que versuando componis.

Testes sunt ver par/⁊ ab hoc que sumis vt impar.

exempla quere in autoribus.

Que tamen in multis breuiata locis reperimus

ppositio. verbi. cordis. virt.

Et breuis est per fer cor vit terq; sed ether

^{cupa. ventus pluviosus. aeris.}
Et crather ymber vltus producit & aer.

^{I. hanc litterā s. vt pietas moles auis ros & vultus.}

S lego vocali diuifim cuilibet addi.

^{sej longa vel breuis.}
Hinc leuius scitur que syllaba quanta locetur.

^{I. dictionem in as terminatam.}

^{pio sed.}

As longam ponis vt musas/at breuiabis.

^{vt thoantias nomen. patronymicum cuius gentilius habet thoantidos apud grecos.}

Nomen in as grecum quod ponit in os gentiliūm.

^{I. producit & corripit}

^{dedinatio. facit in as terminatū.}

In greco variat pluralem tertia quattum.

^{vt sedes.}

Es producta datur tamen hinc penes excipiatut
^{verbum sum es. adsum. possum.}

Es lōgā.

Es cum compositis vt ades potes abbreviabis.

^{gentilius singularis superans notatium.}

^{I. penultimam.}

Obliquus crescens qui corripit ante supream

^{quoniam corripit vicinam.}

In recto facit es curtam/testis tibi miles.

I hic Alexander manifeste facit petitionem principij. quoniam bladi-
cit q nomina in es tertie dedinationis habent es breuem. quando mus-
tam es in tis in gentiliū breuem. Et ideo remittit ad p̄mum capitulum
tbl. Nos aut comune si fiat in es breuiatam &c.

Et ibi dicit q nomina masculina & comūia que terminantur in es bre-
uem. mutant es in tis breuem. Et ita illine remittit huc. & hinc illuc. & est
petitio principij. Et ita in de is. vt statim sequitur.

^{rel}

^{cereris. I. dea bladium.}

Sed res atqz ceres & spes sunt longa fidelesqz

^{I. nominatiue.}

^{I. ante es.}

Rectus qui tenet i super es nescit breuiari

^{sej penultima.}

Cum tamen hic e breuem tenet aut tis in gentiliū.

^{parietis. abietis.}

^{I. predecessores nostris.}

Ut partes abies/sic vbi ponere patres.

^{Q. d. q. iste dictiones de arte possunt breuiari.}

Fortē tamen ratio concederet in breuiando.

poete

ut compes compedis.

Multi dant longam pes & sua compositiua.

Quasi dicat q pluralis casus nominis grecin es terminati. ut merides aliquando producit. aliquando corripitur.

Pluralem greci variatum sepe notavi.

.I. finalis syllaba in is. ut panis. .I. excipis a pdictis. ut dñs magistris.

Is breuias sextum casum demis atqz dattuum.

is breuis

ut lis & ris.

ut quavis.

Cum suis iunges monosyllaba compositiua.

.I. notatis singularibus. vel qui. ea id. aduerbium numeri.

In rectis breui quis etis bis eis sociando.

Accentum longa verbi persona secunda

.I. producit similem psonam secunde psonae singularis. .I. numero singularis

Plurali numero facit is longam pceunte

positis in secunda psona plurali velitis vel auditis.

Hinc sint tibi possis pro teste velisqz vel audis.

utis singularis. hoc est si quis. pducit penult. syllaba.

Protrahit is rectus si protrahit i genitiuus.

nomē populi cuius gñis facit samnis. pñctio aduersatiua.

Crescens ut samnis/longumqz dabo tibi quis.

ut dominos.

ad differentiā de os ois qd pducit.

Os longum ponis/tamen excipiat os ossis.

os longa.

Cunqz potis dabit os breuias ut compos & impos

ut pallas.

ut pallados.

Pomeu in as grecum breuiabit in os genitiuum.

nomine. quedam insula.

Rectus in os greci ceu belos debet breuiari

ut culius.

ut thus.

Is curtam ponis/tamē hinc monosyllaba demis.

is breuis

Declinans quarte genitiuum tresqz sequentes.

Plurali similes casus producere debes.

Quasi dicat q nomen in vs terminatum casus gñis habet longā in pe
multima syllaba producit illi. misilabam vs.

I genitiuus habens longam solet vs dare rectum

is vtis lō

pro exemplo.

telluris.

santis.

Longum pro teste tibi sint tellusqz salusqz

ga.

Tu tamen orati doctoꝝ palus abbezeulasti.

vt peanidus ⁊ melampus.

Inuentes aliqua gregoꝝum nomina longa.

Capitulum vñdecimū de accentibus.

Accentus varias docet hinc distinguere for-
mas.

Incipit accentus metricus antiqu⁹ siue modernus magistri Alexan-
dri. Metricus dico ad differentia pōitū. qū est profectus. Antiquus si-
ue modernus dico qd de vtroq tractatur. ⁊ pūmo de moderno. sed de an-
tīquo. ibi. Accentus nomas. Construe sic. hic. l. succellue nos docet dis-
tinguere. l. distinguendo declarare varias formas accentus.

Est grauis accentus ⁊ sunt moderatus/ acutus.

Et circumflexum multi tenere priozum.

Accentus est certa lex. l. regula ad elenandā vel ad depūmendā syllā-
bā vniculūq; partē acie orātibz. Et hz fieri casualiter in ita. initialiter in
syllaba. additāliter in dictione. ⁊ particulariter in oratione.

Grauis accentus. Circūflexus accentus.

Figure accentuum.

Acutus accentus. Moderatus accentus.

Dicit q triplex est accentus. s. modernus. s. grauis. moderatus. acutus
Et multi pūoz scz antiquoz tenere accentum circūflexū.

Hic grauis est qui depūnitur nec tendit in altum

Ut grauis incipiet/ sed in altam tendit acutus.

Atq; grauis medius ⁊ acuti sit moderatus

Est circūflexus grauis in pūmo/ sed in altum

Tollitur inq; grauiem recidit/ sed cessit ab vsu.

Hunc declarat qd sit grauis accentus. qd sit moderatus. qd acutus. et
qd circūflexus. Et dicit q grauis accentus est ille q depūnitur nec vdit
in altū. l. quādā depūssione cognoscit. Accentus acutus est ille q incipit
vt grauis. sed tendit in altum. Moderatus est ille q habet mediā naturā
grauis ⁊ acuti. Circūflexus vero incipit a graui. ⁊ postea tollitur in altū.
iterū recidit in graue. sed cessit ab vsu modernoz.

In pūmis mediisq; modo regitur moderato

Locis accentu finis regitur ab acuto.

Dicit q moderatus accentus habet fieri modo. Lapud modernos. vt
in pūmis ⁊ in mediis syllabis. Et appellat mediā syllaba quēcūq; est ins-
ter pūmā ⁊ vltimā. Accentus vero acutus hz fieri in vltimis syllabis m.

Gravis accentus potest esse in quacunque syllaba.

**Accentum per quem regitur vox ultima seruat
Aut hunc iunctarum proprius tenet una duarum
Datq; grauem iure quęcunq; carebit utroq;
Hos solos vsu debes seruare moderno.**

¶ Autor hic probat q; nō habemus nisi accentū graue acutū et moderatū. Et dicit q; vltima vox. i. vltima syllaba seruat accentū p quē ip̄a regitur. ut vna syllaba duarū iunctarū proprius tenet hunc. scz accentū moderatū vel acutū. quęcūq; syllaba carebit utroq;. i. moderato et acuto dabit graue accentū. Et sic patet q; nos nō habemus nisi tres accētus. Ideo dicit. Hos solos vsu debes seruare moderno.

**Accentus tibi vox monosyllaba reddit acutum.
Sunt q̄dā q̄bus est grauis accētus quasi nullus
Ut coniunctiue vocis et prepositiue.**

¶ Causa huius est. ppter enclitica quā habēt cōiunctiones sup accentum precedētis syllabe et ppter casuale cui deseruūt prepositiōes. Hic specialiter distinguit accentū dictionū in q̄bus est. Et hoc facit vsq; ad istā p̄e Accentus normas. Et p̄mo in dictionibus monosyllabis dicit q; ipse monosyllabe dictiones pferūt acuto accentu. ut dos et flos. Deinde dicit q; quedā sunt monosyllabe dictiones q̄bus est grauis accētus quasi nullus. i. non oīno grauis. ut sunt cōiunctiones et prepositiōes monosyllabe.

In circūflexis extremis aut in acutis.

Vsu non credo quicunq; differre moderno.

Nec primus mediū sue modo pronunciat vsus.

Circūflectendas aliter quoq; iure grauandas.

Dictio cui tantum duplex est syllaba: seruat.

Accentum supra primam sit longa breuiusue.

¶ Dicit q; dictio duarū syllabarū trāseruat accentū supra primā syllabā siue ip̄a sit longa. ut ples. siue breuis. ut honor. Si lōga causa est. q; syllaba longa tenet duo rēpona. Si breuis hoc est. ppter euphantiā. siue ad differentia dictionū interrogatiuarū que acuiuntur in fine.

Ergo pro causa circūm puta pone vel una

Non declinata super extremas acuiuntur.

Sic acuas alias facit hoc distantia vocum.

De pronomīnibus aduerbia que factis addes.

Huc acienda sonat si fiat syllaba bina.

¶ Dicit q; ergo q̄q; ponit p causa. ut in virgilio. Illus ergo venimus

**Circū prepositio puta .i. sic. pone in proprie vna .i. finalis nō declinata .i. cū
sint partes in declinabiles acutur sup̄ extremas syllabas. Causam sub
dit dicens. facis hoc dīstīctā vocū. **Q. d. q. acutur in fine ad differentiā ip̄a
rum dictionū qñ alius significat. ergo scz cōiūctiōis circūnominis puta**
et pone verborū vna noīa. qñ tūc acutur in primis syllabis. Deinde dicit
q. aduerbia a p̄nobus deriuata similiter acutur in fine. vt illic et illac.
Itū. c. etiā acutur si p̄ vterisim duarū syllabarū efficiatur.**

Hui proferri et dū debet tamen i dupla scribi.

**Q. Dicit q. hoc pronomen hū et hoc nomen dū debet proferri per simplex
i. scribi per duplex ū.**

Omnis barbara vox non declinata latine

Accentum super extremam seruabit acutum.

Postea dat accentum data declinatio nostrum.

**Q. Nota q. dictionis alie sūt barbare alie grece et alie latine. De barbaris
et grecis dicit q. acutur in fine in illis casibus in quibus non sequitur last
nam declinatōem. Causa est vt notetur disse. Etia inter ipsas et latinas. Et
vero ad nram declinatōem deducatur. tunc faciunt accentū nostrū. videlz
in prima syllaba. et hoc est qd dicit. Postea dat accentum.**

Attrahit enclitica vox accentum sibi vocis.

Premisse q. cum finalis syllaba seruat.

**Q. Dicit q. vox enclitica vt re ne q. attrahit sibi. i. penes se accentū vocis
premissē. i. precedentis syllabe. q. quidem accētus debebat cadere sup̄ pri
mā syllabā dictionis sequentis et ppter encliticā vocē cadit sup̄ finalē syl
labā. vt cū delegisne. Dabit aut̄ hēri endesis in partibus in declinabilib⁹
et q. cōiūctio est magis in declinabilis q. alie partes orationis. ideo p̄ ip
sam cōiūctionē fit endesis. et non p̄ aliam.**

Accentum vocis concise syllaba seruat

Que seruaret eum si vox perfecta maneret.

Que tibi si desit hui c publica regula seruit

Regula vocali cadet tamen ipsa sequenti.

**Q. Construe. Litteras scz vocalis vocis. i. dictionis concise. hoc est synco
pate seruaret eum accentum quem seruaret. si vox. i. dictio maneret perfe
cta. i. integra. Et hoc est verum si vocalis remaneat in dictione. qd patet
in ista dictione deum pio deorum. lectus pio letatus. tunc illa dictio subta
cet regule cōmuni. vt inquit iste versus. Que tibi si desit hui c publica et.
Deinde dicit q. regula ipsa que dicta est superius cedit. i. locum dabit re
gule cōmuni vocali sequente. i. dum vocalis sequatur vocalem dictionis
syncopate. hoc patet in hac dictione audis. Primo enim dicebamus au
diuit et cadebat accentus super primam syllabam dicens. et si licet mane
at in dictione syncopata. nū sup̄ ipam non cadit accentus precedentis syl
labae. Et hoc est q. vocalis sequitur scz i.**

**Accentum seruat polysyllaba vox super illam
Que preit extremam/ si longa sit hec/ aliter non.
Si brevis est sedet accentus super ante locatam
Sive sit illa brevis seu longa/ tamen tenet illum.**

¶ Datis duabus regulis. scilicet de monosyllaba et dissyllaba. nunc de polysyllaba incedit. Dicit ergo si penultima dictoris polysyllabe fuerit longa accentus precedens cadet super illam. ut malestas. Si vero fuerit brevis cadit accentus super antepenultimam. ut bonitas. siue illa antepenultima fuerit brevis ut bonitas. siue longa ut sanitas. tunc tenet illam seque accentus. hoc est antepenultimam.

Accentum seruat in compositis facit et fit

Dum vox composita vocalem seruat eandem.

¶ Nunc autor ponit exceptionem a regula predicta dicens quod facio et fio et possum taliter et vocalis eadem remanet. seruat accentum simplicis dictionis. ut benefacio et calefio. Si vero vocalis mutaretur et subiaceret regule communis. ut infacio.

Quando compositum festinat et inde licet sint.

Longa/ simul pones intus longeq; deinceps.

His osium iungas sic dicas forte deosum

Pleraq; proferre cunctando vel utraq; disce.

¶ Dicit quod quando compositum. ut siquidam et nequus. et inde. ut deinde. intus. et deintus. longe et de longe. et deinceps. licet longa sint in penultima syllaba habent accentum predominantem in antepenultima syllaba. Et hoc est ne videatur esse dictiones due. Deinde dicit. his osium iungas. ut deosum. Et alii habent sic. utiq; deniq; pones. In his enim cadit accentus super antepenultimam dictionem secundum Paulianum.

Barbarus el acuit/ obliquis regula seruit

¶ Quidam quod barbara in el terminata acuiunt ubi habet terminationem barbaram ut michael. sed subiaceret regule nisi quod habet nomen terminationem. ut michaelis.

Hec excepta solent vsum mutare legeudi

Hunc etiam mutat lector/ si questio fiat.

¶ Autor excusat se dicens. quod excepta. scilicet exceptas predictas solent mutare vsum legendi. Quidam tamen cum hypallage legunt dicentes. vsum legendi solent mutare hec excepta predicta. Postea vero dicit quod lector mutat hunc. scilicet vsum legendi si questio. scilicet si interrogatio fiat in littera. quod tunc dictiones in fine acuiuntur. scilicet quando interrogatio ponuntur.

Greca per accentum debes formare latinum.

¶ Nunc dicit quod nomen greca preteriti debent secundum accentum latinum. Et hoc intelligit quod reducuntur ad declinationem latinam. aliter non. ut patet in hoc nomine helene greco et helena latino.

Accentus normas legitur posuisse vetustas.

Non tamē has credo seruādas tēpore nostro

Autor supius dicit de accētū modernorū. nūc dicit de accētū antiquorū
q̄ non tñ est seruādus tēpore nostro. Sed de ip̄o ponit regulas vērētes. vt si
reperiamus libros veteres. eos p̄nunciare sciamus.

Si sit natura monosyllaba dictio longa.

Circūflectetur sed si breuis est acuetur.

Dicit q̄ si dictio monosyllaba naturaliter p̄ducatur. vt dos et flos. tūc p̄
fert accētū circūflecto. et si breuis tūc p̄fert accētū acuto. vt per et fer.

Si teneat primam dissyllaba dictio longam

Sit suprema breuis veterum si iussa sequaris.

Circūflectetur prior in reliquis acuat.

Dicit q̄ si dictio dissyllaba primā p̄ducatur et vltimā corripitur s; antiquos
primā circūflectetur et alia acuto accētū p̄ferat. vt mittat legat et mandat.

Seruabit legem polysyllaba dictio talem.

Si sit correpta penultima/que preit illi.

Si sit producta seu non tamen est acuenda

Si sit suprema breuis et penultima longa

fiat natura/sit circūflectus in illa.

Dicit q̄ si dictio polysyllaba corripit penultimā. tunc illa syllaba que
preit illi. i. ante penultimā syllabā. est p̄ducenda. i. acuto accētū p̄ferenda.
seu sit p̄ducta. vt amabilis. seu nō. vt legibilis. Deinde dicit q̄ si suprema.
id est vltima syllaba sit breuis. penultima fiat longa natura. i. naturaliter
producatur. tunc accentus circūflectus fit in illa penultima syllaba. vt ho
norat honorandus.

Illic in fine circūflectes comitelq̄.

Hec est doctrina in istis illic istic et similibus. vt illac istac. Et dicit q̄
in fine. i. in finali syllaba circūflectuntur.

Vltima producta tibi sit in anteluprema

Antelupremam acue/sic testificatur athene.

In his precedentib⁹ versibus dicit autor. q̄ si vltima et anteluprema. i.
penultima syllaba sit p̄ducta. debet p̄ferri accentu acuto. vt athene.

Sed si productam positura dat antelupremam

Hec acuendo sonat breuis/vltima longaq̄ fiat.

Tunc dicit q̄ si penultima syllaba p̄positura. i. q̄ post eam p̄ducatur.
hec et penultima sonat acuendo. i. p̄fertur accentu acuto siue vltima sit
breuis. et amaueram. siue longa. vt amandus.

Postet non penitus has normas approbat vsus.
penitus dicit ppter accētū circūflexū quo moderni nō vtunt. q. d. q. hē
regule de accētibus antiquorū apud modernos nō penitus approbantur
Barbara concisa vox vsus ꝛ enclesis ista.

Quaſſant interdum facit hoc distantia vocum.

Chic autor assignat quedā impedimēta que interdū quaſſant. i. destrui
unt regulas de accētibus antiquorū ꝛ modernorū. Et dicit q. vox. i. dictio
barbara. vt emaus. vel cōcisa. i. syncopeata. vt celicolū ꝛ celicolarū vsus. i.
loquēdi. vt helena media ꝓducta. i. corūpi debeat vel grauari. ꝛ enclesis
dictica. Enclesis est que attrahit accētū de vna syllaba in aliā. vt dictum.
est superius. quaſſant interdū. ista que dicim⁹. ꝛ subdit causam. facit hoc
distantia vocū. i. hoc fit ppter coincidentā vocabulorū.

Pausat tripliciter lector distinctio plena.

Primo fit ꝛ media fit subdistinctio terna.

Chic autor determinat de accētū prout est particulariter in oratōe. Et
dicit sic. Lector. i. ille qui legit. pausat. i. accētum facit tripliciter. Quasi
dicat q. tres sunt pause in modolegendū. scz distinctio plena. media distin
ctio. ꝛ subdistinctio.

Si suspensiuā fiat constructio quando.

Pausat tunc media poterit distinctio dici.

Si sit perfecta constructio sed tamen addi

Conuenit vt plene sententia possit haberi.

Si lector pauset ibi subdistinctio fiet.

Completo sensu fiet distinctio plena.

Hec est perīodus mutato nomine dicta.

Chic declarat autor illas tres pausas supradictas. Et dicit. Si constru
ctio fiat suspensiuā qñ lector pausat. ibi tñc illa talis pausa dī media distin
ctio. ꝛ debet sic figurari. ꝛ debet vox sustineri donec ꝓfectio constructionis
inueniat. Deinde dicit q. si constructio sit ꝓfecta. ita tñ q. aliquid addi con
ueniat. vt sententia possit haberi plene. Si lector tñc pausat. illa talis pau
sa debet dici subdistinctio. ꝛ figuratur sic. ꝓterea dicit q. cōpleto versu
vel sensu. i. cōpleta sententia. tunc fit pausa. que etiam alio noīe dī perīo
dus. Et hoc est qd dicit. Hec est perīod⁹ mutato noīe dicta. Et talis pau
sa debet sic figurari. Dictarū paularū patent exempla in hac perīodo. Si
quid agas/ ecce media distinctio que alio nomine dicitur coma ꝓuidens
ter agas/ ecce subdistinctio que alio noīe dicitur colon ꝛ respice hūc/ eco
ne plena distinctio que alio noīe dicitur perīodus.

Est metrum media distinctio/finis habetur.

Uersus perīodus/est subdistinctio punctus.

Nunc auctor docet mutare nola dictarū pauſarū. Et dicit q̄ media diſtinctio dī eſſe metrū. ⁊ intellige ſm̄ grecos. Finis verſus. i. cōſtructionis totius habetur perīodus. Et dī perīodus aperi quod eſt circū ⁊ oda cantus. quaſi ſingularis cantus. q̄ ſicut in circulo eſt p̄fectio rotunditatis. Ita iſta perīodus habet locū in fine p̄fectarū cōſtructionū. Subdiſtinctio. Alio noīe dictur punctus figuratus taliter.

Pro puncto ſepe metras / ſed non rettouerte
Suſtentans pauſes / ſed bis metrare retules.

Nunc auctor q̄ vna dictarū diſtinctionū ſeu pauſarū ſepe ponit p̄ alia. Dicit em̄ p̄ puncto ſepe metras. i. ſepe metrū ſeu media diſtinctio ponit ſepe p̄ puncto. i. p̄ ſubdiſtinctionē. ⁊ nō rettouerte. i. nō ecōuerſo. Et ratio eſt q̄ minoris eſt ſupplere vices maioris. ⁊ nō ecōuerſo. Media em̄ diſtinctio cū fiat in cōſtructione ſuſpenſiua. minor eſt q̄ ſubdiſtinctio que fit in oratione p̄fecta. p̄r exemplū in pſalmiſta. Manus habent ⁊ nō palpabunt pedes habent ⁊ nō ambulabūt non clamabunt in gutture ſuo. Nota q̄ in oībus ſcripturis iſte tres diſtinctiones ſeu pauſe habentur. Sed ſi vrantur dictis ſcripturis ſm̄ p̄cepta iſtarū pauſarū. tunc erit etiā in actu. Igitur in legendis epiſtolis ⁊ enangelis neceſſarie ſunt.

Sequitur capitulū duodecimū.

De figuris grammaticalibus.

Luribus eſt mēbris diſtincta figura loquele.
Hec eſt ſchema tropus methaplaſmus curſus eorum.

Quālibet in ſpecies proprias diſtinguere debes.

In iſto vltimo capitulo auctor intendit determinare de figuris locutionis. Et p̄mo diuidit eas in generali. ſcō in ſpeciali. ſcō ibi. Quālibet i ſpecies. Ad p̄mā partē ſic dicit. Figura loquele. i. figura locutionis eſt diſtincta. i. diuiſa pluribus mēbris. Quaſi dicat q̄ figure locutionis ſunt multiplices. Et hoc declarat dicens. Hec ſc̄z membra figure locutionis ſunt ſchema tropus ⁊ methaplaſmus. Deinde ſubdiuidit figuram locutionis dicens. Rurſus debes diſtinguere quālibet earum in proprias ſpecies ⁊ patebit in ſequentibus.

Sunt plures alie ſcripto vel voce figure

Hec ſunt exempla / pleonaſmus acyrologia

Et cacolynthecon ⁊ eclipſis tantologia.

Amphibologia tapinoſis macrologia.

Periloſologia cacephaton aleotheca.

Nota q̄ triplex eſt figura. ſc̄z diſtinctionis. locutionis. ⁊ cōſtructionis. De figuris cōſtructionis hic p̄ncipaliter nō intendi. ſed de figuris diſtinctionis

et locutionis. Et est sciendum q̄ figura dictionis fit in dictione. ut audit pro
auduit. Figura locutionis fit in modo loquendi. ut fistula perficitur buccas.
i. buccae persoluerunt fistulam. Figura constructionis fit in modo con-
struendi. ut ego et tu legimus. De figuris constructionis dictum est supe-
rius in capitulo de regimine vocum ibi sc̄. Hic iubet ordo libi. Et est sci-
dum q̄ iste figure dicuntur vitia annexa et habent excusari per tropum
de quo dicitur ibi. Multi tropi et̄.

Sed nequit his soloe vel barbarus associari.

Sunt etenim vitia nulla ratione redempta.

¶ Autoliste considerauit barbarismum et soloecismum cum excusatione. dona-
tus vero nō. Q. d. q̄ soloe. i. soloecismus. vel barbarus. i. barbarismus ne-
quit associari predictis figuris seu vitijs annexis eo q̄ sunt vitia nulla ra-
tione redēpta. Et hoc aut̄ dicit ut caueamus nobis ab ipsis. q̄q̄ metha-
plasmus excusat barbarismum. et schema soloecismum.

Barbaris est vocis corruptio facta latine

Hoc vitium facimus dicendo domina dominus.

¶ Barbarismus dicitur quasi mos barbarus. Et dicuntur oēs barbari q̄
non sunt greci vel latini. Q. d. q̄ barbarismus est corruptio vocis latine fa-
cta. Barbari enim venientes romā corrumpebant pprietas vocis latine
ideo dicebāt latini. Isti committunt barbarismum. i. hoc vitium faciūt dicēdo.
domina dominus cū mediā pducta. que potius est corpienda.

Si tamen eloquīs commiscēs verba latinis.

Barbara doctores hanc dicunt barbaralem.

¶ Quasi dicant q̄ si latini vtantur verbis barbarorū in sermonibus suis.
illud tale vitium dicitur barbarale. i. ratio barbarorū sicut hic. ex mori ma-
mor sua dulcis et aurea forma. Donatus tñ dicit barbarismus fit in lingua
latina et barbarale in peregrina.

Est soloecismus incongrua copula vocum

Ut si dicatur vir bellica sponsa pudicus.

¶ Soloecismus dicitur quasi neq̄ soloecismenium. Soloe enim est que-
dam ciuitas. Et venientes inde committebant vitium. Nam declarat qd
fit soloecismus dicens. Soloecismus est incongrua copula vocum. Quasi
dicat q̄ soloecismus est vitium in contextu partium orationis cōtra regu-
las artis grammaticae factum. ut si dicatur vir bellica sponsa pudicus. ve-
beremus enim dicere vir bellicus sponsa pudica. Inter soloecismum et bar-
barismum hoc interest. quia soloecismus habet voces discrepantes inter
se. ut vir bellica sponsa pudicus. Barbarismus vero fit in singulis verbis
scriptis vel pronuntiatis.

Barbaris et soloe tibi sunt penitus fugiende

¶ Dicit q̄ barbaris id est barbarismus. et soloe id est soloecismus sunt pe-
nitius fugiende tibi. i. non debent visitari.

Barbaris
mus.

Soloeci-
mus.

Acryologia.

Impropriè posita vox format acitologiam. Si dicas requiem timeo: vel spero laborem.

¶ Hic autor determinat de decē figuris seu viciis annexis. Sed querit q̄
bus annectunt. Pro quo nota q̄ in qualibet oratōe sunt tria cōsiderāda. s.
dictiones. ordinatio dictionū. et sententia resultās ex ordinatōe dictionū
adinuicē. Alia igit̄ que peccāt in dictionē sunt annexa barbarismo. et sunt
tria. scz Acryologia. Eclipsis. et Amphibologia. Sed que peccāt in ordi-
natione dictionū adinuicē sunt annexa soloeismo et sūt ista tria. Cacepha-
ton. Cacophytheon. Tapinosus. Preterea vitia vel figure peccāt extra sen-
tentia sunt annexa speceb⁹ tropi. Et sunt quattuor scz Tautologia. Pleo-
nasm⁹. Perissologia. et Macrologia. Quid dices de aliopeca. Dico nō est
vniū vitii. sed implicat multa. Primo igit̄ determinat de acryologia dicens
Acryologia ē: ab a qd̄ est sine et logos sermo et cyros manus. inde acryolo-
gia. i. sermo sine manu. quasi inusitatus. Hic autor particulariter pcedit in
declaratōe mīnuscūlōz duodeci viciōz ānerōz barbarismo et soloeismo
que superius enumerauit. Et dicit vox. i. dicitio improprie posita format acy-
rologia. Si dicas requiem timeo vel spero laborem. ponit improprie timeo.
id est spero. et si spero ponitur pro timeo.

**Cacepha-
ton.**

**Dictio turpe sonans cacephaton attingit aures.
Detur in exemplum/ vel tu cum compare ludis.**

¶ Cacephaton est obscura enūciatio vel in cōposita dictione in vno ver-
bo. vt numerū in manibus equat. vt in Terētio. Arrige aures pamphile
Atq; superuacue dici debet pleonasmus

Additio vocis/ vt sic est ore locuta.

¶ Pleonasmus est superuacue vocis additio ad plenam significatōem.
vt sic est ore locuta. Ecce li ore superuacue additur. quia satis intelligeba-
tur per illam dictionem locuta.

**Tantolo-
gia.**

Signat idem verbis diuersis tantologia.

Exultans redeo rursus gaudensq; reuerto.

¶ Tautologia est eiusdem verbi repetitio viciosa in exemplo antois.
Exultans redeo rursus. gaudensq; reuerto. Nam iste clausula idem im-
portant licet per diuersa verba.

Eclipsis.

Dicitur vnius verbi defectus eclipsis.

Quod poni debet vt fiat constructio plena

Hec secum precibus ne bonum parere precantis.

¶ Eclipsis est qdam defectus necessarie dictiones que poni deberet vt cō-
structio fiat plena. i. pfecta vt pz in lra. hec feci deficit loquebat. precibus
re bonū parere precantis. deficit cōstr. Et dicit ab e qd̄ est extra et depo des-
pis qd̄ idē est qd̄ furo furaris. qz qd̄ subtrahimus furamur.

tapinosus

Cum per verba rei magne submissio fiet

Tunc tapinosus erit / si dicatur mare gutges.

¶ Tapinosus est humilitas verbi rei magne. Construe. Tapinosus erit tunc p qñ submissio rei magne fiet p verba scz humilia. vt si dicat mare gutges. Surges est em parue aque riuus. mare vero est oim capax aquarū.

Et male confusa cacosynthecon est vocitanda.

**Congerier vocum / te moui prelia contra
Discipulos cedit virgis cum terga magister.**

¶ Cacosynthecon est vitiosa dictionū cōpositio. Construe. Congeries. i. cōpositio vocū. i. dictionū male cōfusa. i. male ordinata. est vitiosa cacosynthecon. Deinde ponit exemplū. cedit cū virgis discipulos terga etc. Hic enī dictiones cōfuse ordinātur. qđ pz reducēdo ipas ad debitū ordinem.

Petisologia dicenda superflua vocum.

Additio sine vi rerum que significantur.

Qua poterant ibant / sed non qua non potuerunt.

¶ Petisologia est supuacua vel superflua additio vocū. i. dictionū sine vlla vi rerū. vt in exēplo autoris ibant qua poterāt. sed nō ibāt qua non potuerūt. Multa em sunt hic superflua que nō habēt vllā vim rerū. Bene scimus q nō ibant nisi p locū p quē potuerūt. superflūū ergo est hoc addere.

Cum res comprehendit varias sententia longa

Macrologia datur / prologis hoc sepe videmus.

¶ In precedentibus metris autor dicit q cū sententia longa comprehendit res varias. i. non necessarias tunc macrologia cōmittitur. vt in hoc exēplo. Legati non impetrata pace. retro vnde venerant. domū reuersi sūt. Ideo dicit hoc sepe videmus in prologis. quia multa continentur in prologis que non sunt necessaria.

Amphibologia constructio non manifestans

Sensum perfecte / puto te socium superare

Hoc fit multotiens quia non determino plene.

Affectum mentis defectu prepediente.

Sive duplex sensus ex verbis possit haberi.

¶ Amphibologia est ambiguitas sermōis seu dictionis que fit p actū casum. vt si quis dicat puto te sociū superare. Aut p cōe verbū vt criminator catho. Aut p distīctōem. vt vldi statu aureā hastam tenentē. fit enī tam p onoma. vt si quis actū dicat et non addat oculos. vel exercitū. vel ferrī. fit preterea pluribus alijs modis quos recensere oēs ne nimis sit non oportet. Onoma sunt ea quorū varia sunt significata vt actus et lira acus statum canis et similia.

Confundit casus numeros genus aleothea.

**Cacosyn
thecon**

**Petisolo
gia.**

**Macro
logia.**

**Amphis
bologia**

aleothea

metaplas-
mus excu-
sans bat-
barismū
h3 sepe spe-
cies. xxi.

differentia
figurarū

syntola

ertasis

Cesura.

Electio est generale viciū. Ideo nō computat cū predictis duodecim.
Et habet fieri p casus. vt vidē quā statuo restra est. pter numeros. vt quo
militē celū vicinat. pter genera. vt puenite sub ipsa.

Addendo sepe fiet methaplasminus / & eius
Prothesis est species / epenthesis & paragoge.
Subtrahis interdum species tunc eius habenda.
Auseresis vel syncopa sunt vel apocopa sunt.

Methaplasminus est transformatio quedā recti solutiq; sermonis in alterā
rā specie ordinatus necessitati sue causa. Subtrahit interdū. l. aliq; meta-
plasmus fit subtrahēdo littere vel syllabe. Et tūc eius species sūt auseresis
syncopa & apocopa. Dico de viciis annexis. sequitur de figuris excusantib;
dicta vicia annexa. Et primo de figuris excusantibus barbarismū. Secū-
do soloecismū. Tercio vicia annexa. scōa ibi. Dat species. tertia ibi. Dūta-
ta tropi. Dicit ergo sic. Methaplasminus fiet sepe addendo scilicet sām vel syl-
labā. & tūc eius species sunt prothesis epenthesis & paragoge.

Auseresis tollit capiti / sed prothesis addit.

Syncopa de medio tollit quod epenthesis auget

Hoc finit quod tollit apocopa dat paragoge.

Hic declarat species methaplasmi supradictas. Et dicit q; auseresis
tollit. l. auferat sām vel syllabā de principio dictōis. vt mitte p dimitte. scd
prothesis addit sām vel syllabā principio dictōis. vt gnato p nato. detulit
p tulit. Syncopa de medio tollit. vt audacter p audaciter. Cui contraria
est epenthesis. vt induperator p imperator. Apocopa tollit finit. vt achilli
p achillis. Cui contraria est paragoge. vt soluit p solut.

Si longam breues debet tibi syntola dici.

Quasi dicat q; syntola committitur si littera longa naturaliter corripit-
tur. vt in cathone. Non eodem cursu &c.

Ertasis esse solet si produces breuiandam.

Ertasis fit quando syllaba naturaliter brevis pducitur. vt in Ouidio.
Altam dederitis in viciis.

Bis binas species habet ertasis: hasq; vocamus

Cesuras: faciet pentimnemetim tibi terni.

Syllaba prima pedis / tibi produces breuiandam.

Cesura dicitur a cedere. l. diuidendo diuidis. q; p cesurā diuiditur al-
quid ab illa precedere & vultur cū sequere. Dicit q; ertasis h3 quattuor spe-
cies. & ipsas appellamus cesuras. Unde videndū est qd sit cesura. Cesura
est immutabilis extensio que fit in principio pedis & in fine dictionis. Et
nota q; nunq; fit in primo nec in ultimo pede. Vnus. Fit enī in principio ter-
tiū pedis qn enī syllaba brevis pducitur. vt in Ouidio. Vultit hyphnestra
de tot modo fratribus viis. Et ista talis cesura vocatur pentimnemetis. Et

hoc est quod dicit. faciet penitimerim rē.

Semi vel ante p^{re}it/produceturoq; secundi.

Prima pedis: ut in hoc poteris cognoscere versu.

¶ Quasi dicat q; semipentimemeris vel antepentimemeris sit pducendo primā syllabā scōi pedis que naturaliter brevis erat. ut poteris cognoscere in hoc versu. In scansionē vidimus. p^{ri}mape distortū rē.

Quarti p^{ri}ma pedis epentimemerim tibi format

Producendo breuem/versus hoc denotat iste.

¶ Id est epimeris sit breuē pducendo. ut in principio quarti pedis versus iste denotat hoc. videlz pducendo breuem versus hoc.

Post ep^{ti}memerim dat quinti syllaba p^{ri}ma

Curtam producens sicut versus habet iste

¶ Quasi dicat q; ep^{ti}memeris sit breuem produciendo in principio quīn^{ti} pedis. sicut iste versus habet. I. manifestat vel continet. Curtam producens. s. aut ver. sus habet iste.

Altera cesure species si subiciatur.

Qum vocali vox cuius littera p^{ri}ma.

Vocalis/nec in his ideo collisio fiet.

Quātinam populum hunc saluet gratia christi.

¶ Posses principalibus speciebus errasse. Altera species cesure est si dictio cuius penultima littera est vocalis. subiciat huic littere m. vel vocali. Quasi dicat q; si aliqua dictio finitur in m vel in vocale. et sequens incipiat a vocali. nec in his dictionibus. ideo fiat collisio. s. si non abijciatur aliqua dictarū litterarū. Exemplū ponit ipse in littera. Quātinā populū hunc saluet rē. Cū dicit o vi. ecce illa dictio o finitur in vocale. et sequens scz vi nam incipit a vocali. Cū vero dicit populū hunc. ecce li populū finit in m et sequens scz hunc incipit a vocali. et neutra ipsarū abijciuntur. immo remanset in versu et p^{ri}z. Q^{ui} vi. nam popu. lum hunc rē.

Syllaba diuiditur/ tunc diereſis vocatur.

Aulay in medio libabant pocula bachi.

¶ Dicit auctor q; una syllaba diuidit in duas. tūc diereſis vocatur. I. notatur sic illa figura. exemplū p^{ri}z in lfa. Aulay in medio rē. aulay p^{ri}z aulay.

Si iungam plures dic sineresim tibi factam.

Hec etiam species dicatur epimalimpha

fixerat eripedem ceruam vir et cneus esto.

¶ Quasi dicat q; sinerello sit si plures voces in una agglutinentur. que alio nomine videtur epimalimpha. De hoc patent exempla in lfa. I. fixerat eripedem p^{ri}z acripedem. I. yelocem. vir cneus pro senecus. I. durus vel crudelis

semipent
antepent

Epetime.

alia speci
es cesure.

Diereſis.

Sineresim.

**Eclipsis
synalimpha.**

Hec autem figura est contraria dicere de qua dictum est.

Eclipsis necat in/perimit synalimpha vocalem

Tu populū alme deus saluasti a morte redempto?

Synalimpha est qñ vocales inuicem cōcurrūt. et earū altera abijcitur. Exēplū ponit autor. Tu pp̄m alme tē. et hoc est de eclipsis. saluasti a morte redēptor. et hoc est synalimpha. Eclipsis est consonantiū cum vocalibus asperere cōcurrentiū quedam dura collisio. vt in virgilio. Littora multum ille et terris iactatus et alto. In scantiōne colliditur illa cum sua vocali. Et etiam illa vocalis e abijcitur.

Viles sunt iste pre cunctis est fugiende.

Dicit q iste figure eclipsis et synalimpha sunt viles et fugiende. i. cuius tande pre omnibus alijs.

syncrefis

Syncrefis istarum solet vtraq; sepe vocari.

Dicit q vtraq; predictarū duarū figurarū solet vocari. i. nominari syncrefis. Et dicitur a syn qd est con. et crefis unctio vel iudiciū. quasi cōiunctio vel coniudiciū litterarum.

Non solum voces sed tempora sepe videmus.

Elidi metris/belut hic vale innuit iola.

Dicit q non solum voces seu littere elidunt. hoc est abijciuntur in metris. sed etiam tempora vt hic. vale inquit iola. Nam illa syllaba le cum sit longa. duo tempora debet habere. sed non habet nisi vnū cū breuis efficiatur. Ista figura dicitur boetio.

antithesis.

Dicitur antithesis si littera ponitur vna

ponere cum debes aliam/sic dicimus olli.

Antithesis est littere p littera positio. vt cū dicimus olli. p illi. ponitur cū o. p i. Et hoc fit causa maioris sonoritatis. magis enī sonat o q i.

**metathesis.
sim.**

Metathesim facies si transponas elementum.

Si dicas teucere cum debes dicere teucer.

Metathesim est transpositio litterarū in alienū locū. nulla tñ littera et dictione sublata. vt si dicas teucere cū debes dicere teucer. et est pp̄uū nomen viri. Notatio hīc teucer. gto huius teuceri.

A te vitari debent species methaplasmi.

Sed penitinemet i solummodo nos decet vti

Hic dat cautelā quantū ad vsum quarūdam figurarū. Et dicit q species methaplasmi de quibus dictū est supra debent vitari a te. Sed solummodo nos decet vti penitinemet i de qua dictum est.

synropa

Synropa cum fiet veterum vestigia seruet.

Hic dicit q si volumus yti synropa debemus seruare vestigia veterum hoc est cōmūtare dictam figuram in dictionibus in quibus p̄terea com-

misserunt vel in similibus et non in alijs.

Dat species tibi schema prolesum zeuma silepsim.

Est et hyposeusis anadiplosis epinalensis.

Est et epyzenesis et anaphora paranomon

Et celi onomaton addis et omoteleuton

Et paranomalia polysintheon addis hyzinos

Jugis homoptoton his/pariterque poliptoto addis

Ultima dialeuton vel asintheon est vocitanda.

Superius dictum est de figuris methaphasim excusantibus barbarissimū
Hunc dicendum est de figuris schematis excusantibus solecismis. Sche-
ma non diffinitur cum sit equivoctum sed in schema lenecos. et in schema diane
os. Primum pertinet ad grammaticos. reliqui ad oratores. figure schematis
sunt fere. xvij. que numerantur in littera.

Presumit que sunt suprema locanda prolepsis

Cerno ducentos hinc natos hincque nepotes

Donatus. Prolepsis est prepositio rerum ordinatarum. Virgilius interea
reges ingenti more latinos. Procedit castris. Dic in speciali determinat
de figuris quas numerat. Et primo de prolepsi. Sed est sciendum quod duplex
est prolepsis. scilicet constructio et locutio. Dic in medio de prolepsi locutionis. Et
dictum quod prolepsis presumit. scilicet primo sumit ea que sunt locanda suprema. Lvi
titur ante ordinata. Hoc patet in exemplo autoris. Cerno ducentos.

zeuma fit in verbo si plurima clausuris uno.

Hymnus christe tibi/tibi laus et gloria detur.

Zeuma similiter est duplex. scilicet constructionis et locutionis. zeuma locu-
tionis fit quando plurima supposita uni verbo attribuantur. ut hymnus.
Christe tibi. tibi laus. tibi gloria detur. Donatus. zeuma est unius verbi co-
clusio diversis clausulis aperte coniuncta.

Clausulas dissimiles ligat una voce sylepsis

In te christe salus/in te sunt premia nostra.

Sylepsis est dissimilis clausularum per unum verbum coagulata coceptio
ut patet in littera. In te xpe salus etc. Et differt a zeumate. quod in zeumate
est coniunctio aperta quantum ad congruitatem. sed in silepsi non. Et habet sic
ut pluribus modis. ut patebit statim.

Cum collectivum iunctum plurale sylepsis.

Designant aliqui plebs ista parant equitare

Sed magis est propria constructio plebs parat ire.

Dicitur quod aliqui assignant sylepsim quando plurale verbum iungitur cum nomine col-
lectivo. et ista plebs parant equitare. Unde prohibet nobis talentum con-

Schema
tis excusa
tis solec
ismū se
ptedecim
sunt spēs

prolepsis

zeuma

sylepsis.

Primo
modo.

**Secundo
modo.**

structione dicēs. Sed magis est p̄p̄a constructio plebs paratire.
Estq; sylepsis vbi p̄o multis ponitur vnus
Ut cum dices adest rex multo milite cinctus.

**Hipozeu
lis.**

¶ Dicit q̄ sylepsis etiā est vbi vnus ponitur p̄ multis. cū dīds adest rex
multo milite cinctus. multo milite p̄ multis militibus ponitur.

Reddit hypozeusis persone plurima verba

Vni nos mundet nos ornet gratia christi.

¶ Hypozeusis fit qñ plura verba vni persone attribuuntur. vt patet in ei
emplo auctoris. Hos mundet nos ornet gratia xpi. Ecce illa verba. munde
ret et ornet attribuuntur illi notatio gratia.

**anadiplo
lis.**

Fiet anadiplosis verbi geminatio/quando

Principium clausule fit idem cum fine prioris.

Humilis istorum caret alter et alter habundat.

¶ Anadiplosis fiet qñ eadem dictio que est in fine prioris clausule. repe
peritur in principio sequentis. vt patet in exemplo auctoris. Humilis istorum ca
ret alter et. Construe. Geminatio verbi. i. dictionis fiet anadiplosis qñ p̄
cipiū clausule fit idem cū fine prioris. scz clausule.

**Anapho
ra.**

Clausulis principium dat anaphora pluribus vni
Christus mundauit christus nos purificauit.

¶ Anaphora est repetitio eiusdē verbi per p̄ncipia plurū clausularum
vt patet in littera. Christus mundauit. christus nos purificauit. et ibi. Lau
date dñm de celis. laudate eū in excelsis.

**epinalen
sis.**

Principio finem facit epinalensis cundem

Vobis grata prius non sunt modo congrua nobis

¶ Epinalensis est qñ p̄ncipiū clausule idē est cū fine. vt patet in lra. Vobis
grata prius nō sunt mō congrua nobis. Ecce li nobis ponit in p̄ncipio et in fi
ne clausule. Et virgilius. Multa sup̄ p̄amo regitans sup̄ hec tunc multa.

epizeusis

Vnius est epizeusis geminatio verbi.

Significans idem mēte petit vltio digna.

¶ Epizeusis eiusdē verbi cōgeminatio in eodē versu sine aliqua dila
tione vt patet in lra. Mene petit vltio digna. Ecce li me cōgeminatur sine dila
tione. Et ip̄ ysaiā. Consolamini consolamini popule meus.

**Parano
masia.**

Voces pene pares que sunt diuersa notantes.

Dant paranomasiā: non curat vera sed era.

¶ Paranomasia fit quotienscūq; de noīe aliud efficitur nomen fere simi
le in voce. sed dissimile in significatōe. vt hīc nō curat vera sed era. Vnde
similia sunt in voce. diuersa in significatōe. Nota q̄ p̄ paranomasia alio
noīe si anōminatio vel agnomatio. alio noīe si bēficio. Et hoc est apud

vulgares q̄ p̄ modū truse vñū verbū cūcūnt ab alio.

Priūcipiū simile vocēs iuncte retinentes

Dant paranomeon/bm̄ bitat virgo virilem

Et sic q̄ in eisdē syllabis plures dictiones inchoant. vt p̄t̄ in textu.

Iunctura simili/voces multe sociate

Dant schelionomaton/bmbone repellitur bmbō.

Pes pede comp̄imitur: ensisq̄ retunditur ense.

Schelionomaton est multitudo nom̄ p̄t̄ctionū quodā ambitu cop̄a
lād. vt hic vmbone repellit vmbō. pes pede cōp̄imit. ensisq̄ retūdit ense.

Clausula totalis tibi format homoptoton vno.

Casu contenta/tristes fleutes lachrymantes

Homoptoton est cum in similes casus verba diuersa creunt. vt fleutes
tristes lachrymantes. hec figura ē alio nōte similiter cadens.

Cum plures voces sub fine tenentur eodem

Omoteleuton crit/hinc carmina consona subdis

Atq̄ leonina simul & caudaria iunges.

Omoteleuton crit cū plures voces seu dictiones tenentur sub eadē fine. et
sibi terminant. Huic figure subdunt carmina consona in medio & in fine. &
caudaria. Crithmi. in q̄b⁹ atq̄ dīc cōsonātia finaliū syllabar. vt ibi. // ystrio
debita nō sibi credito soluere curat. Infidiat simoneat falsaq̄ curat.

Per varios casus distincta poliptoton explet

Clausula/lit̄tozibus contraria lit̄toz/fluctus

Fluctibus esse p̄coz/populos populis inimicos

Poliptoton est multitudo eorūdē nom̄ varietate casuum distincta. vt
p̄cozlit̄toz esse cōtrarialit̄tozibus. fluctus cōtrarios fluctibus &c.

Longa tenens scriem constructio fiet hyinos.

Priūcipio celum terram compoſq̄ patentes.

Lucenteniq̄ globum lune/titaniaq̄ alstra

Spiritus intus alit̄.

In p̄cedētibus metris dicit q̄ hyinos est series oratiōis tenorē suū
vīs ad vltimū seruās. Et ponit exemplū virgilij. Priūcipio celum terras
cāpoſq̄ patētes. Lucentēq̄ globū lune titaniaq̄ alstra &c.

Diuersas voces coniunctio plurima iungit

Sic polisyntheton est/materq̄ paterq̄ nepoſq̄.

Polisyntheton est locutio multis nexa constructionibus. vt patet in ille
tera. materq̄ paterq̄ nepoſq̄.

Parano-
micon.

Schelio-
nomaton

homopto-
ton.

omotelcu-
ton.

Polipto-
ton.

Hyinos.

Polisin-
theton

Dialiton

Cum sine iunctura voces varie sociantur.

Dialiton facient rex miles plebs negat istud.

Dialiton siue asinetheton est figura superioris contraria. Fit enim quando varie dictiones siue iunctura inuicem sociantur. ut patet hic. Rex miles plebs negat istud.

**Tropi ex
cusatis vi
tia annexa
sunt. xiii.
species**

Alta tropi species metaphora metonymia.

Antonomasia catacrexis vel metalepsis.

Onomathopoeia vel epitheton ac omozenisis

Synodoche vel peristralis simul allegoria

Addis hyperbaton istis et hyperbole sit sociata.

Dico de figuris excusantibus barbarismum et solecismum. sequitur de figuris excusantibus vitia annexa. quaedam continentur sub tropo. Et est tropus dictio translata a propria significatio ad non propriam secundum similitudinem omnia ne cessitatisue causa. Cuius species sunt tredecim quas autor numerat ista.

**metapho
ra.**

Cum res est alii similis pro nomine nomen.

Ponitur: ut sit homo simplex cum dicitur agnus

Debet metaphora dici translatio talis.

Dico autor declarat primam speciem tropi. que est metaphora. Et est metaphora quando verba transferuntur per similitudinem. Verbi gratia. Est aliquis homo simplex et dicit illi hominem esse agnum per similitudinem. quia agnus dicitur esse simplex propter eius innocentiam. Metaphora fit multis modis quos non cum ro specficare cum satis pateant querentibus in autoribus.

**Catacre
sis.**

Fit catacrexis ubi sub nomine res alieno.

Signatur: sic pisce carens piscina vocatur.

Catacrexis est usurpatio nominis alieni. ut piscina est locus piscium. nichilo minus interdum sumit. per loco piscibus carente dum tamen sit aquosus.

**metalep
sis.**

Pro preeunte sequens positum faciet metalepsim

Ut cum significas tot annos per tot aristas.

Metalepsis est dictio gradatim pergens ad id quod ostendit. ut cum significas annos tot per tot aristas. In quolibet enim anno producit ariste. et ideo per tot aristas tot annos significamus.

**methony
mia.**

Plures esse modos reperimus methonymie.

Cum pro contento quod continet aut vice versa

Ponitur: ut facto pro facto vel retroucte.

Metonymia est relictus quedam denotatio. Et fit multis modis. videlicet quando illud quod continet ponit per contento. ut hic. Nunc pateres libate ioui. Aut e converso. ut hic. Crateras magnas statuit et vina coronat. Aut quando facto:

ponitur pro facto. ut Sine cerere et bacho friget venus. Aut e conuerso. ut
vina peccamur. Sit enī metonymia qñ efficientem per effectum ponimus
ut hic. Pigerū frigus. aut e conuerso. ut hic. Jungit equos auro genitricis
spumantis addis oas frenis.

Antonomasia solet excellentia dici.

Si propriū taceas nomen ponens generale

Sic dauid insinuas nomen dicendo prophete.

Antonomasia est significatio vice nominis posita. Et fit tribus modis
scz ab animo. ut magnanimitas anchisades. a corpore. ut ipse arduus at
ta pulsat sydera. Et ab extrinsecis actionibus ut infelix puer atqz impar
congressus achilli. Antonomasia fit quando nomen commune ponitur p
proprio. ut cum dicitur propheta. intelligimus de dauid. Et hoc fit ut ex
cellentiam denotemus.

Si iungas propriū voci reū significanti

fiet epitheton sic dicas tristia bella.

Epitheton fiet si propriū adiungatur voci. I. dictioni significati illud
propriū. ut tristia bella. bella enim significant tristia nihilominus addi
tur illud propriū cum dico tristia.

Si partem sumas pro toto vel vice versa.

Synecdochen facies dicens hoc est caput albens

Synecdoche est significatio plenī intellectus cū plus minusue pmi
cias. Sit enī si partē sumas p toto. ut pubes tue pubes tuor. aut e con
uerso. ut igne fontēs fer ebant. Duplex est synecdoche. scz constructionis et
locutionis. Synecdoche est constructionis cōtinet sub schemate et est spe
cies antipthesis. De synecdoche locutionis hic dicitur.

Onomatopœiam facies si nomina signes

De sonitu tracta sic sus scropha dicitur esse.

Onomatopœia est nomen de sonitu factum. Sic enim sus dicitur esse
scropha a sonitu quem facit. Sic enim tintinnabulum et taratantara. dicta
sunt a sonitu e.

Periphrasis circūloquium de iure vocatur.

Cum verbis vertit an timetabula sensum

Cum verbis curas attollere rem tibi gratam

Aut in te turpi verbis non turpibus vti.

Periphrasis est circūlocutio que fit aut ordinatione rei causa que pulchra
est. Aut non vituperāde rei que turpis est. ut et iam pama nouo lumine et
toni croceum linquens auroa cubile. Aut hic. et nimio luxu obdusos vsus
fit gentili auro et succos oblinet inertes.

Transcensus veri inani festus hyperbole fiet.

anthono
masia.

epitheton

synecdo
che.

onomato
pœia.

periphrasis

hyperbole

Astra ferit sonus acmorum clangorq; tubatum.

¶ In precedatibus metris autor dicit q; hyperbole est transcensus maioris. i. excessus veri. i. veritatis. Et fit vel causa augendi et minus candidior. vel minuendi ut testitudine tardior ibat.

hyperbaton.

Uocum turbatus formabit hyperbaton ordo.

Synthesis hinc themelis ac hystherologia subsumt.

His et anastrophis vult pariterq; parenthesis addi.

¶ Hyperbaton est verbum ordinem turbans. cuius species sunt quinque scilicet hystherologia vel hysteron proteron synthesis themelis anastrophis parenthesis.

hysteron.
protheron.

Hysteron et protheron solet hystherologia dici.

Hoc sit cum rectam seriem sententia mutat.

Hi cererem torrere parant et frangere saxo

¶ Hysteron et protheron vel hystherologia fit quando mutatur ordo sententie cum recta serie verborum. ut patet in exemplo. Hi cererem torrere parant et frangere saxo. Nam prius frangere seu molere debent cererem et granum quod torrere seu decoquere.

synthesis

Synthesis est omni confusa locutio parte

Nos virtute lauat qui labem criminis ornat.

¶ Synthesis est hyperbaton ex omni parte confusum. ut patet in exemplo. Nos virtute lauat et. Est enim ille qui lauat labem criminis. ornat nos virtute.

themasis.

Dat themasim binas in partes dictio secta.

Est hocce regio/septem subiecta trioni.

¶ Themasis est minus verbi sectio una dictione vel pluribus interiectis ubi hic est hocce regio septem subiecta trioni. Ecce si septentrioni est unica dictio que diuisa est.

Anastrophis.

Dictio si sublit cum sit precedere digna

Fiet anastrophis/surgit mare littoza contra.

¶ Anastrophis est verborum tantummodo posterius ordo. ut surgit mare littoza contra. Ecce illa propositio contra deberet proponi suo casuali et postponit.

In causa clausam si commisceris alienam

parenthesis.

Inde parenthesis est/ princeps quia bella minatur

Hostes militibus hybem premunit et armis.

¶ Parenthesis est interposita oratio diuise sententie. ut patet in ista. prius cepit quia bella minatur hostes. militibus videri premunit et armis.

allegoria
cuius sunt

Cum designatur aliud quod clausula signet

Allegoria datur/septem species dabis illi

Hec sunt antifrasis catentissimos & enigma.

Atq; paranomea sarcasmos ac yronica

Antifimon tandem sit predicta socianda.

¶ Allegoria est tropus quo aliud significatur q̄ dicitur. vt laterē lanas. aerē verberas. i. sēpus p̄dere vel inutiliter expendere. Huius species sūt septē quas autor numerat in lra. & subsequenter declarat.

Antifrasis sermo signans contraria dicta

Sic lucum dicitis/quia raro luce intescit.

¶ Antifrasis est vniū verbi yronia. vt bellū quasi minime bellum. lucas quasi minime lucens vel raro luceſcit. parca eo q̄ minime parcit.

Est catentissimos cum p̄ofers dura relatu

Gratius hinc amon nomen traxisse putamus

¶ Catentissimos est quo dura relatu gratius p̄oferuntur. vt cum interro gantibus si quis quesierit. respondetur bona fortuna. ex quo intelligitur neminem nos quesuisse.

Obscuris sermo quasi mirandus fit enigma.

Patrem progenies occidit matris in aluo.

Quam mater genuit generauit filia matrem.

¶ Enigma est obscura sententia per obscuram similitudinem rerum. vt patrem progenies occidit matris in aluo. & de beato thema intelligitur. Nam ipse erat pater animarū. p̄genes vero humana occidit eū predicā tem in aluo matris & ecclesie. Quā mater genuit. per matrem significa tur aquā in gladem crescere. & ex eadem effluere.

Si preponantur p̄ouerbia publica dices.

Esse paranomiam/lupus est sermone sub isto

¶ Paranomia est accommodatum rebus temporibusq; puerbiū. vt lup⁹ est sermone sub isto. Erunt enī aliqui de aliquo fabulātes. Et ecce venit quidam odiosus eis. vt sermo retrahatur. alter eorū dicit hoc p̄ouerbiū. Lupus erat in fabula. quod etiam est a rusticis visitatum.

Sarcasmos solet hostilis derisio dici.

Auxiliante modo dicendi significata.

¶ Sarcasmos est plena odio atq; hostilis derisio auxiliante modo dicen di significata. i. q̄ talis derisio fiat cū modo vt hic. En agros & quaz bello troiane petisti. Desper iam metire iacens. Sarcasmos est illa figura quā cōmittimus mordendo aliquem in sermone.

Per voces dictis contraria dant ironiam.

¶ Ironia est sermo per contrarium ostendēs qd cōmittitur vt hic. In nūc & meriti lectū reuerere parēns. Et dicitur ab yron quod est eleuare. q̄ in

**Species se
ptem.**

**Antifras
sis.**

**Catentis
mos.**

Enigma.

**Parano
mia**

**Sarcas
mos.**

**Sexta.
Ironia.**

Septima
antimos.

sermone yronico eleuamus vultum ⁊ gestum.

Urbane ludens verbis non conditus ita.

Antimon facies/hyrcos mulgere laboras

Antimos est figura multiplicis ⁊ numerose virtutis. Antimos enī vocatur quicquid rustica simplicitate caret. ⁊ faceta satis vbanitate expositum est. ut patz hic. hyrcos mulgere laboras. qđ tantū valet q̄tum nihl facis. Ecce pulcrū exemplū antimos. Bauius ⁊ meuius fuerunt duo poete parū scientes. ⁊ multū odiebant virgilū. Virgilius enī de hoc perpens dens vibare voluit eos deludere ⁊ composuit ista duo carmina. Qui basuium non odit amet ista carmina meui. Atq; idem iungat vulpes ⁊ mulgeat hyrcos. Quasi dicat qđ vtriusq; carmina villia crant ⁊ tantū facit qđ sequitur ea q̄tū qđ iungit vulpes. ⁊ mulget hyrcos.

Omozeu
lis.

Est omozeusis quando rem significabis

Ex alia/cui rem possis conferre pyiozein.

Que sit nota magis per eam que notioz extat.

Tres species icon paradigma parabola subsunt.

Omozeusis est vnus voce rei ⁊ similitudinem eius que magis est nota demonstratio. huius species sunt tres. videlicet icon parabola ⁊ paradigma. Et dicitur ab amos quod est simile ⁊ zeusis unctio quasi similis unctio. Subsequenter declarat easdem species.

Icon
parabola

In simili genere qui comparat efficit icon.

Hec solet ex vlu quandoq; parabola dici

Sed dici poterit de iure parabola/si quis

Inter dissimiles res comparat/vtputa semeu

Est euangelium quod nutrit bona terra.

Et petra suscepit quod spine detinuerunt.

Icon est personarum inter se vel eorum que personis accidunt comparatio. ut os humerosq; deo similes. Interpretatur icon ymago. Et nota in exemplo predicto fit comparatio enee ad deum in pulchritudine. Nec figura ex vlu dici solet parabola de iure. i. proprie est rerū genere dissimilis comparatio vtputa semeu ⁊c. hoc exemplum. Similitudo exempli patet sic. Verbum dñi preceptū in corde boni viri nutritur. hoc est fructificat. et in corde mali viri non. Sed hoc per similitudinem clarius ostenditur. Semen comparatur euangelio sive verbo domini. bona terra cōparatur bono cordi. petra comparatur malo cordi.

Paradig
ma.

Hic paradigma facit/qui p̄mū comparat: ⁊ post

Alignat simile: domini sunt semina verba

Spine diuitie: mens arida petra vocatur.

Paradigma est enarratio hortantis vel veridicantis. Et si qñ palmo sit cōparatio. et postea per similitudinē illa talis cōparatio declaratur vt piz in littera. Nam facta est mentio de semine de spinis et de petra. Et postea illi termini declarantur hoc modo. Semina sunt verba domini. Spine sūt diuinit. Petra est mens arida. Per modū hortantis fit paradigma. vt hic An tenor potuit medijs elapsus achuis. Illudicos penetrare sinu. Per modum veridicantis. vt An non sic. Frigus penetrat lacedemonie pastor ledamq; helenam troianas rexit ad vides.

Alterius vox vna tenens bñm p̄positiue. Ut sup̄a pro de fit p̄rotheseos paralange.

Executio sigillatim de figuris fm ordinē donati in barbarismo. Hic p sequitur de qbusdā figuris que possunt retorqueri diuersimodi ad p̄dictas. possunt enī fm diuersos respectus poni sub metaplasmo scemate vt tropo. Dicit ergo q̄ p̄theseos paralange est p̄positionis. p̄ aliena sp̄o sitione positis. vt sup̄ p de. vt in virgilio. Multa super p̄lamo. l. de p̄lamo Et tibi. Benedicte tu in mulieribus. in p̄ inter.

Cum plus significas dices minus hec tibi fiet

Liptota/fit sub ea firmando negatio bñna

Liptota est amplioris significationis oratio. vt cum dicitur nonnunq̄ legi. l. multotiens legi. Et habet fieri per negationem magis affirmando sententiam. vt non mediocriter conturbatur animus meus. id est valde conturbatur.

Describendo locum topographiam faciemus.

Topographia est loci descriptio. vt in Ouidio. Est sinus aduncos mo dice falcatus in arcus. Et dicitur a tropos quod est terra et graphos scriptura.

Cronographia solet certum describere tempus.

Cronographia est temporis descriptio. vt in Ouidio. Nāq; sub auroꝝ ꝑa iam dominantē lucerna. Tempore. quo cerni somnia vera solent et. Et dicitur a cronos tempus et graphos scriptura.

Si dicatur agens patiens res vel vice versa.

Siue modo simili tibi sit constructio facta.

fiet hypallagium/perflauit fistula buccas

Hypallage est ordo sententię cum verbis mutatis. fit enim quando agens ponitur pro patiente. vel e conuerso. vt patet in littera. Perflauit fistula buccas. l. buccę perflauerunt fistulam. Et dicitur hyperal mutatio et logos sermo.

Personamq; nouam formans dat prosopopeiam

Prosopopeia est noue persone fictio. fit enim quando res alata et rationalis loquitur ad inanimatum. vel e conuerso. vel quando rationale loquitur ad irrationale. vel e conuerso.

Protheseos.

Paralange.

Liptota.

topographia.

cronographia.

Hypallagium.

prosopopeia.

Apostropha Absenti sermo directus apostrophā fiet
Sic loquor absentī scripto dum mitto salutem.
¶ Apostrophā est sermōis a psona ad psonā directio. Et fit. vt si factus fuerit sermo de aliquo interitā psona. postea dirigatur ad eandē insecunda psona. huius exempla multa reperies in auctoribus.

endiadis. Est adiectiuum substantiuo resolutum
Aut econuerso / sic endiadīm tibi formo.
Armatusq; virum designo per arma virumq;
Armatusq; viro decet arma virumq; notare.
¶ Endiadīs est adiectiuū in substantiuū vel substantiuū in adiectiuū per mutatio siue resolutio. vt in virgilio. Arma virūq; cano. et in lra. Armatus q; virū ē. Et fit duobus modis. scz cōiunctim et diuisim. Cōiunctim fit qñ adiectiuū et substantiuū ponuntur in littera. vt armatus virum. Diuisim fit qñ solum adiectiuū ponitur vel solum substantiuū.

Ecbasis Extra materiam describens bana vagatur.
Auto / at hanc plures ecbasim dicere figuram.
¶ Ecbasis est quedam euagatio materie vel est digressio quedam a pñcipali materia. Sed nota q; hec figura nihil valet nisi reuertatur ad ppositum quod si fiat pulcra est.

Emphas. Emphasis efficitur si fixum proprietatem
Significans ponis vbi debet mobile poni
Sic loquor expresse dicens dauus est scelus ipsum
¶ Emphasis est expressiua locutio. Et fit quando ponitur aliquid subiectum et sibi aliqua proprietates. vt dauus est scelus ipsum. I. ipse dauus est sceleratus et non alius ita sicut ipse.

Ephlegesis Est ephlegesis exponens dicta priora.
lis.
¶ Ephlegesis est succincta expositio precedentū. vt hic. Legerat huius amoritūla nomēq; libelli. Et hoc fit ad exprimendā sententiā intentam.
Euphonia Cum recites quod turpe sonat dic euphoniāq;
Circuit hec et reliquie dant religioq;
¶ Euphonia est bona sonitas in dictione considerata. vt in hac dictione circuit et non circuitus. relique et non reliquie. religio et non religio. merides et non medidies.

Lepos Dicitur esse lepos sermo directus ad vnum.
Utens pluralis: velut hic nostis bone presul.
¶ Lepos interpretatur vbanitas loquendi. Et est lepos ad vnā personam pluralis numeri sermonis directio. vt per in lra. Nostis bene presul. id est presulatus. Nec figura inuenta est causa honoris.

Pro numero numerum pro casu ponere casum

Te facit antiptosis inter se plurima iungens.

Sepius audiui tempus pro tempore poni

Ludere ludebant ad ludendum vacabunt

Indeq; prophetis mutantur tempora factis.

Antiptosis est accidentis pro accidente positio. Et fit qñ ponitur casus p casu. vt videm quam statuo vestra est. Numerus p numero inquantus resultat inproprietas inconstructibilis. vt turba ruunt. vel aliter. vt multo milite. i. multis militibus. Tempus p tempore. vnde virgilius. Exaudiri gemitus pro exaudiebatur. Et in prophetis ponitur preteritum pfectum pro futuro. vt in daniële. Fuit hyas a sticis regionibus. i. adcrit. Et hoc fit causa maioris certitudinis.

Verba per antiteton respondent vltima primis

Sunt daniel noe iob rector castusq; maritus.

Antiteton prout hic sumitur est subsequenti ad prædicta retributio vt cū singula singulis correspondent. vt pñ in lfa. Sunt daniel r. Castus reducit ad li daniel. rector ad noe. maritus ad iob.

Respondens ad ea tibi que sunt abicienda

Das antipophoram/cum nil obiciatur.

Antipophora est tacite obiectioni prelata responsio. r hoc sonat in lfa. Exemplū habetur in Quidlo. ibi scz Omnia nancq; tuo senio querere misso. Retulerat nato nestor. at ille mihi.

Sensus appositos notat anticlipsis eodem

Verbo/non obsto sed toto posse resisto

Anticlipsis est oppositio continue sententie in oratione contraria. vt patet in littera. Non obsto sed toto posse resisto. Et dicitur ab anti quod est contra r classis sententia.

Cum verbis vertit antimetabola sensum

Non vt edas viuus: sed edas vt viuere possis.

Antimetabola est in oratione continuatio sermonis sententia gmutata. vt pñ in lfa. Non vt edas viuus. sed edas vt viuere possis.

Incipimus quicq; fieri quandoq; sed illud

Ultro/definimus intercipimusq; tacendo

Vult aposiopasis dici defectio talis.

Aposiopasis in coloribus rhetorice dicitur precisio. Aposiopasis est sententie p orationem interpretatio. Et fit qñ incipimus fieri quicq; r vltro. i. voluntarie definimus illud quoq; quod cepimus illud tacendo. vt in hoc exemplo theocriti. Egone illamque meque illum r. hic. Aliquid ego

Antiptosis vel antithesis.

antiteton

Antipophora.

anticlipsis

antimetabola

aposiopasis.

euphonis-
mos.

recolo que tu. sed dicere nolo.

Est euphonismus pro verbo ponere verbum.

Exultat domini laudem mea lingua superni.

¶ Euphonismus est positio verbi pro verbo. ut in psalterio. Exultat lin-
gua mea iustitiam tuam. i. cum exultatione decantauit. Hoc etiam patet in
litera. Exultat domini laudem mea lingua.

Synepte-
sis.

Contingens verbi mutat synepthesis ecce

Unica facta fuit mulier/ que sunt modo plures

Ista sed in nostrum mutatio non venit blum.

¶ Synepthesis est accidentis permutatio in oratione diuersa. Et fit duo-
bus modis. primo modo quod sit permutatio numerorum. ut patet in littera.
Unica facta fuit mulier etc. et continetur sub synepthesis. Secundo modo quod sit per-
mutatio personarum. ut hic. Qui est salus etc. populum tuum benedictio tua.
Et hec species reducitur ad apostropham. Nota quod hec figura nobis non
licet. Ideo dicit. Ista sed in nostrum.

Dicuntur hinc species synepthesis esse

Scilicet hec et ea qua personam variamus

Probis parce deus nostros lauet ille reatus

¶ Quasi dicat quod synepthesis fit duobus modis. ut dicimus ante. Species
synepthesis dicuntur esse hinc. scilicet hec supple de qua dictum est in precedentiibus
versibus. et ea qua i. per qua variamus. i. mutamus personam. ut patet ibi.
Probis parce deus nostros lauet ille reatus. Ecce primo in scda persona lo-
quimur cum dicimus parce. Deinde in tertia cum dicimus lauet.

oliopome-
non.

¶ Vult oliopomenon ex dictis plura notare

¶ Moto sermone sic plura licet memorare

¶ Vrit amor paridem nuptam rapit armat atridem

¶ Ultio pugnatur fit machina troia crematur.

¶ Oliopomenon est sub paucis verbis multorum comprehensio. ut pa-
tet in textu autoris. in quo per duos versiculos historia troiana continen-
tur. Et dicitur ab olion quod est totum et polo peris et mene defectus. qua
si totius fictio cum defectu.

omophe-
sis.

Exponens erit omophesis non nota per eque.

¶ Vel magis ignota/ alchitrop dic esse cauillari

¶ Que tenet alidadam cum baldagoza sociatam.

¶ Omophesis est expositio ignota per magis vel eque notum. ut cum dicitur. quod sit
homo. intelligatur antropos. Idem est in exemplo littere. pro cuius euide-
ntia nota quod in astrolabio sunt quedam tabule ad modum ligni. vel lapidis dispo-
site quarum prima dicitur aldada. et alia yaldagoza que ad invicem coniuncte sunt.

mediante canilla que dicitur alchistrop.

Sepe prius dicta geminat tibi theologia

Epimenonq; notat hec si repetitio fiat.

Ut quod dicitur sic certius esse probetur.

Expectando dauid expectans sic geminauit.

¶ Epimenon est eiusdem dictiōis repetitio immediata. vt in psalmo. Expectans expectauit dñm. Hec figura multū reperitur in sacra pagina. Ideo dicit theologia geminat tibi sepe dicta p̄us. Et hoc fit vt id quod dicitur sic probetur esse certius. Deinde ponit exemplum dauid prophete dicens. Expectando dauid expectans sic geminauit.

Si que sunt hominis assignentur deitati.

Antroposbatos est sic sepe dei legis iram.

¶ Antroposbatos est cum humane proprietates assignantur inesse deo sic. Tu sepe dei legis iram. vt in psalmista. Domine ne in furore tuo arguas me neq; in ira tua corpias me. Israel enim ē furere ad homines spectant et non ad deum.

Si sunt tres aliquę concordie federe nexę.

Id quod inest vni reliquam dices operari

Sic linguam cordi concordem dicē meditati

Ac omopation istam dicē esse figuram

¶ Omopation vel homopassio est attributio vnius partis alteri. vt in nouit littera. **¶** Construe igitur sic. Si aliquę res sunt nexę. id est coniuncte cōcordie federe. tu dices reliquam. id est alteram earum operari id quod inest vni ipsarum rerum. Deinde exemplificat dicens. Sic linguam cordi concordem dicē meditari. Lingua enim et cōsunt res coniuncte cōcordie federe. nam lingua proferre habet cor vero meditari. Si ergo attribuo p̄prietatem cordis lingue vel econuerso. committo figuram predictam. vt dicendo. Lingua meditatur et cor loquitur.

Nil reor assertum quod non queat esse tenendum

Pluraq; signaui que non debes imitari.

¶ Quoniam erigitur modus sciendi in scientia demonstrata. hinc est q̄ autor finiturus propositum et concludens: docet modū intelligendi ea que dicit. Et quia triplex est grammatica. scz preceptiua permissiua et prohibitiua. Ideo concludens se excusat preceptiuam precepisse. et permissiuam permississe. et prohibitiuam prohibuisse. **¶** Construe. Nil reor assertum. id est confirmatum in isto opere quod non queat esse tenendum. Et sic. Nil reor esse tenendum quod non queat esse assertum. id est confirmatum per autores seu per aliquos autorem.

antropos
batos.

omopas
tion.

Doctrinale dei virtute iuuante peregi
 Grates reddo tibi genitor deus / & tibi chris-
 te dei deus / atq; tibi deus alius alme
 Quas tres personas in idem credo deitatis.

Quia non est opus rectum cuius deus non est finis & initium. Hinc
 auctor cognoscens regratiatur deo patri deo filio & deo spiritui sancto. Et
 quo incipit per quem mediavit. & in quo opus suum debite consumma-
 uit. Construe ergo sic. Ego peregi. id est expleui doctrinale. Quod in p-
 cipio huius operis dixi me parare scribere. virtute dei. id est virtute que
 deus est iuuante hoc est causante. Est enim deus causa omnium bonoru
 perse. Unde. O genitor deus ego reddo tibi grates. id est gratias. Et o
 chris- te nate dei deus appositue. tibi reddo grates. Et pro & o alius al-
 me. id est spiritui sancte deus ego reddo tibi grates. Quas tres personas
 scz patris & filii & spiritui sancti ego credo in idem deitatis. id est in vnam
 deitatem diuinitatis. Et si diceret. quas tres personas credo esse vnicum
 deum. licet alia persona sit patris. alia persona filii. & alia persona spiritui
 sancti. Qui quidem vnus deus sit in seculor secula benedictus. Amen.

Libro doctrinali Alexandri Richartus
 Dynson vigilanter correcto finem felicem
 imp-tere iubet. Anno dñi. M. cccc. xcviij.

Q. y. s. q. f. p. n. y. d. e. i. f. M. o. e. s. f. i. f.

Q. y. s. q. f. p. n. y. d. e. i. f. M. o. e. s. f. i. f.

Ego sum como p- n. y. q. n. o. d. e. u. s. a. m. a. t. Ego sum como p- n. y. q. n. o. d. e. u. s. a. m. a. t.
 Ego sum como p- n. y. q. n. o. d. e. u. s. a. m. a. t. Ego sum como p- n. y. q. n. o. d. e. u. s. a. m. a. t.

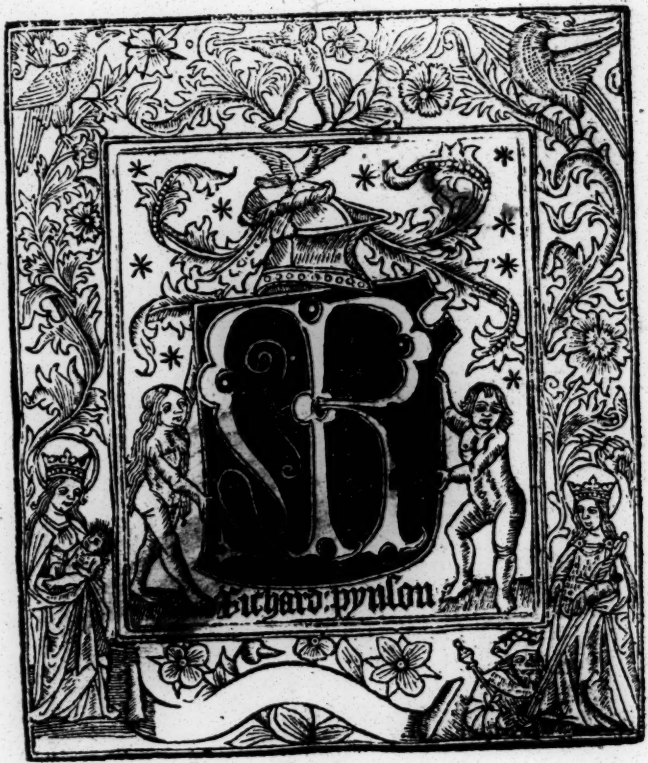

11.11.11

A A B L C F D A

from m. *from m. 11.11.11*

*Richard pynson of London
Printer to the King*

nicolas
Richard pynson

